

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 1

Jan. – Februari 1950

Redactie-adres;

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans – v. Berghem, Heereweg 19, Lisse

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

KORRELMEST

voor de TUIN

in praktische strooi-
dozen met tabellen
voor te gebruiken hoe-
veelheden en strooi-
tijden voor verschil-
lende gewassen, in
verpakkingen
van 1 tot 3 kg.

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

1950

MET nieuwe moed en vast vertrouwen gaan we het jaar 1950 in. Het komt ons wenselijk voor het afgelopen jaar nog eens in het kort onder uw aandacht te brengen.

Het ledental bleef weer iets stijgen. Dank daarom aan hen, die hiervoor hun vrije tijd gaven.

Het 30 jarig jubileum in Amsterdam, met het interessante congres in de aula van de Hortus Botanicus, was zeer geslaagd. Een herhaling van dergelijke bijeenkomsten zal onze vereniging zeker ten goede komen.

De contributieverhoging voor 1950 heeft terecht enig stof doen opwaaien. De verhoging bleek evenwel onvermijdelijk, wil men althans het tegenwoordig peil van ons blad handhaven. Slechts met vereende krachten en volledige inspanning van alle leden is dit mogelijk. Hierop hebben wij reeds verschillende malen gewezen.

De zes nummers van ons tijdschrift, die in het afgelopen jaar verschenen, mochten er wezen. Opgemerkt wordt, dat door de wijze van zetten, de hoeveelheid tekst van deze 6 nummers ongeveer even groot is als die van 12 nummers van Succulenta vóór April 1943.

De contacten met de buitenlandse zusterverenigingen waren bijzonder hartelijk. Het verheugde ons in hoge mate, dat de secretaris-redacteur van „The National Cactus and Succulent Society”, Mr. H. M. Roan, uit Engeland ons 30 jarig bestaan in Amsterdam bijwoonde.

Ten aanzien van de pogingen om te komen tot internationale samenwerking in vaste vorm, zij het op meer wetenschappelijk terrein, werden in 1949 geen vorderingen gemaakt. Verblijdend is echter, dat de „Schweizerische Kakteen Gesellschaft” nu een welgezinde houding aanneemt ten opzichte van het punt, dat voor ons de samenwerking moeilijk maakte. Nu dit is geschied, zijn wij volgaarne bereid onze beschuldiging, geuit op bladzijde 67 van Succulenta 1947, in te trekken, aangezien hiervoor thans geen redenen meer bestaan. Wij hopen dus, dat ook op ons gebied het jaar 1950 in Europa meer samenwerking zal brengen.

Verheugend is ook de wederoprichting in Duitsland van een nieuwe „Deutsche Kakteen Gesellschaft” en wel met hoogstaande mensen aan het hoofd en gesteund door de steeds zo zeer door ons gewaardeerde en geachte Prof. Dr. E. Werdermann. Wij bieden dan ook gaarne onze gelukwensen aan en hopen ook met deze vereniging in 1950 te kunnen samenwerken.

In het nieuwe jaar zal een proef worden genomen om in de prachtig gelegen jeugdherberg „de Grasheuvel” te Amersfoort, een studie-weekeinde te organiseren. De deelneming is nog onvoldoende, maar toch hopen wij dat de poging niet opgegeven hoeft te worden omdat het vooral de vriendschapsband der leden onderling zeer versterkt.

Op deze minder traditionele wijze wens ik tot slot onze vereniging, de afdelingen en de leden een zeer voorspoedig 1950 toe.

De Voorzitter, A. F. H. BUINING.

Lobivia nigrostoma Kreuz. et Buining nov. spec.

door A. F. H. Buining.

Globosa, dein fere columniformis, opace griseo-viridis, transiens radice fusiforme crasso. Costis 12-16 acutiusculus, ± tuberculis securiformibus solutis, areolae 4 mm latae et 7 mm longae, lana brevi grisea obtectae, 25-30 mm distantae; aculei laterales 8-11, radiantes, aciculares, pallide vel obscure brunnei, dein grisei et scabri. Aculei centrales 1-2, interdum 3, recte abstantes, 1,5-6 cm longi, acutissimi apice terete inflexi, nigri, dein grisei et scabri. Flos infundibuliformis, tubus intus et hymen spectabile nitidus nigro-violaceus. Phylla perigonii lutea violaceo-marginata. Stamina bigregata, grex primum parte inferiore tubi insertus, nigro-violaceus, grex secundum post hymen insertus, subtus nigroviolaceus et transiens colore phyllorum perigonii. Antherae ovales flevescentes. Pistillum 20 mm longum, viride, stigmatibus 10 viridibus. Fructus globosus pilosus; semen ovale leviter granulatum opacum nigrum, umbilico plano pauce colorato.

PLANT: kogelvormig, minstens 60 mm diameter, later iets zuilvormig, dof grijsgroen van kleur, overgaand in dikke penwortel.

RIBBEN: 12-16, vrij scherp, hoog 7 mm en breed aan de basis 9 mm, enigermate in bijlvormige knobbels opgelost, echter zeer duidelijke ribben behoudend, lengte knobbel 25-30 mm; areolen 4 mm breed en 7 mm lang, bedekt met kort grijs vilt, 25-30 mm van elkaar.

DOORNS: randdoorns 8-11, stralend gesteld, 4 paar zijwaarts gericht, 1-3 cm lang, 1 zwakker doortje loodrecht naar beneden gericht 1-1,5 cm lang, dikwijls 1-2 doortjes boven op het areool 1-2 cm lang, alle recht, priemvormig, licht tot donkerbruin gekleurd met donkerder punt, later grijs wordend en dan ruw; middendoorns 1-2, soms 3, recht afstaand, lang 1,5-6 cm, onderaan ongeveer 1 mm dik en daarna zeer spits toelopend met het uiterste fijne puntje iets omgebogen, zwart, later grijs en dan ruw.

BLOEM: lang 6 cm en geopend tot 8 cm breed, vruchtbeginsel rond, 8 mm in doorsnede, olijfgroen, bezet met olijfgroene lancetvormig toegespitste schubjes, 5 mm lang en 1 mm breed, in wier oksels witte en bruine haren groeien; bloembuis trechtvormig, olijfgroen, bezet met olijfkleurig lancetvormig toegespitste schubjes, aanvankelijk 5 mm lang en 1 mm breed, naar boven geleidelijk langer en breder wordend en overgaand in de buitenste bloembladen, het aan de buis vastgehechte gedeelte der schubjes maakt daarop geribde verdikkingen, in de oksels der schubjes groeien bruine en witte haren; de keel is evenals het zeer opvallend uitgegroeide hymen glanzend zwart violet van kleur, het hymen is 2 mm dik en de doorsnede van de buis bij het hymen is 20 mm; buitenste bloembladen aan

de buitenkant groenachtig geel, 25 mm lang en 10 mm breed, bovenrand voorzien van een fijn puntje; binnenste bloembladen zuiver geel met violetachtig zoompje, 30 mm lang en 13 mm breed, bovenrand gekarteld en iets hartvormig ingebogen; meeldraden, de onderste groep vrijkomend in de buiswand tot 8 mm boven de bodem, lang 19 mm, zwart violet, tweede groep vrijkomend achter het hymen, lang 13 mm, onderaan zwart violet,

Lob. nigrostoma

(foto: K. G. Kreuzinger).

naar boven overgaand in het geel van de bloembladen; helmknopjes, lang $1\frac{1}{4}$ mm en breed 1 mm, lichtgeel; stamper 20 mm, dik $1\frac{1}{4}$ mm, groen, met 10 gespreid staande groene stempels, 5 mm lang en $\frac{1}{2}$ mm dik.

VRUCHT: rond, behaard.

ZAAD: ovaal, $1\frac{1}{2}$ mm lang en 1 mm breed, fijn korrelig, dof, zwart, met platte, licht gekleurde navel.

GROEIPLAATS: Argentinië, waarschijnlijk Salta.

Deze planten zijn afkomstig van de import Blossfeld 1933 en aanvankelijk gekweekt door Ir. K. G. K r e u z i n g e r. Voor het uitbreken van de laatste oorlog was ik zo gelukkig een partijtje zaad van deze planten van hem te ontvangen. Gelukkig, omdat de importplanten in de oorlog verloren zijn gegaan. De uit dit zaad gekweekte planten bleken volkomen constant en identiek met de importplanten te zijn. In de lengte der mid-dendoorns variëren zij echter aanzienlijk, evenwel niet in de opvallende eigenschappen en kleuren der bloemen. De planten horen thuis in de reeds vroeger provisorisch opgestelde groep der *H y m e n o l o b i v i a*, waartoe ook behoren *haemathanta*, *Jajoiana* en *Vatteri*. Ze onderscheiden zich van deze soorten hoofdzakelijk door de typisch doffe grijsgroene kleur der epidermis, de relatief zeer weinig areolen per rib en de prachtig gekleurde bloemen, die met de tegenstellingen van zwart violet en geel tot de mooiste der *Lobivia*'s gerekend kunnen worden.

Ook de volgende generatie dezer planten bleek volkomen constant te zijn, zodat naar onze mening met recht van een nieuwe soort gesproken kan worden.

Enige andere tot deze groep behorende planten, deels van K r e u z i n g e r, deels van import M a r s o n e r, wachten nog op een nadere beoordeling. Het type-exemplaar, een zaailing gekweekt in de kas van ondergetekende, bevindt zich in het Botanisch Museum en Herbarium van de Universiteit te Utrecht.

Note: Tot deze groep behoren ook *Lobivia Schreiteri* en de zo juist door Backeberg in *Kakteenkunde III* gepubliceerde *Lobivia Stilowiana*.

Op. erinacea - Op. ursina - Op. utahensis.

door J. J. Verbeek Wolthuys.

UIT talrijke omstandigheden is mij gebleken, dat mijn artikel in een vroeger nummer van *Succulenta* over de: „Assepoetsters” onder de *Cactussen* insloeg, want er is een grote opleving gekomen in de belangstelling voor de *Opuntieae*. En nu doet zich onverwachts de mogelijkheid voor dat de *Opuntia*'s binnenkort kunnen gaan bewijzen, en dat ook zullen doen, dat zij tot een groep behoren die, méér dan tot nu toe, de belangstelling waard is.

Mej. v. d. T h o o r n berichtte mij, dat zij in het bezit is gekomen van een partijtje importzaden van een drietal soorten en wel van *Opuntia erinacea*, *O. ursina* en *O. utahensis*. Deze zullen in de eerstverschijnende prijslijst van zaden worden opgenomen, zodat ieder al spoedig zal kunnen kennismaken met de, na het ontkiemen, verrassende en merkwaardige ontwikkelingsgang zoals die bij *Opuntia*, in meerdere mate dan bij andere *Cactussen*, een snelle opeenvolging van stadia vertoont. Er doet zich hierbij nog de eigenaardigheid voor dat Europa, i.e. Nederland, dan het bestaan van een soort kan helpen redden en wel van *Opuntia ursina* die, dank zij de overgrote hebzucht van de zogenaamde *Cactusjagers*, snel aan het uitsterven is op de vindplaatsen, een lot dat talrijke andere *Cactussen* trouwens eveneens wacht, dank zij de bedrijvigheid dier heren. Daarover alleen reeds zou een grote verhandeling geschreven kunnen worden, waarvan de hoofdargumenten egoïstische winzucht en gebrek aan eerbied tegenover de schepping zouden te boek stellen. Maar voorlopig genoeg daarvan, het gaat nu om *Opuntia*'s. Daarom volgt hier een korte beschrijving van de drie hier bovengenoemde soorten, die alle tot de *Platyopuntia*'s behoren, en daarvan klein blijvende vormen, die uitstekend voor cultuur in huis geschikt zijn.

Opuntia erinacea Eng. is een lage (30 à 35 cm) bossige plant met recht omhoog strevende takken. De schijven (= takken) zijn eivormig tot enigszins gerek, vlak of een

weinig verdikt, 8 tot meer dan 15 cm lang. De areolen staan vrij dicht bijeen. De tatrijke (4 tot 9) doornen zijn tamelijk plat, wit of een weinig bruinachtig of zij hebben bruine punten, zij zijn tot 5 cm lang maar kunnen ook een lengte van 12 cm bereiken, uit oude schijven kunnen zij tot lage haarachtige doorns uitgroeien. De bloemen zijn mooi rose-rood of geel en tot 6 à 7 cm lang.

Opuntia ursina Web., de „Grizzley-beer-cactus”, is een plant die tot \pm 1 m hoogte kan bereiken, de schijven zijn tussen 10 en 15 cm lang en 6 tot 8 cm breed. De areolen dragen 6 tot 14 doornen, deze verschillen onderling in lengte en kunnen van 7 tot 20 cm lengte bereiken, zij zijn haarachtig en omhullen vrijwel geheel de schijven waardoor de plant een ruig aanzien krijgt, vandaar de volksnaam Grizzley-beer. De bloemen zijn met enkele uitzonderingen geel en 5 tot 8 cm breed. *O. ursina* is een uitstekende potplant die na verwant is aan *O. erinacea*, doch deze laatste steeds in sterke mate overtreft door de lengte en dichtheid der beharing.

Opuntia utahensis Purp. ten slotte draagt schijven die 5 tot 12 cm lang en ongeveer 3/4 daarvan breed zijn. Doornen 2 tot 3 cm lang, bruinachtig, de glochiden zijn bruin. Bloemen (met het vruchtbeginsel) 5 à 6 cm lang en 8 cm breed, bloembladen rood of rose tot zalmkleurig. Dit is dus weer een lage plant met heel fraaie bloemen, die door A. Berger als karmijn-rood beschreven worden.

En nu komt het hinkende paar weer achteraan, want: *Opuntia utahensis* zou synoniem zijn met *O. rhodantha* Schum.; en *O. erinacea* en *O. ursina* zouden twee vormen van dezelfde plant zijn. Wij staan ook hier dus weer midden in een nomenclatuurstrijd. Ik zal mij daarin niet mengen, reeds daarom niet, omdat die strijd wordt gevoerd door bij uitstek deskundigen maar ook niet, omdat er toch geen eind aan komt. Een klein bewijs moge hiervoor volgen. Uit afbeeldingen is mij bekend dat b.v.b. *O. erinacea* en *O. ursina* een geheel andere indruk maken. De laatste twee publicaties, die mij ten dienste staan zijn L. Benson c.s., Arizona Cactus, uitgegeven in 1940 te Tucson (Ariz.). Daarin wordt verteld, dat het twee verschillende planten zijn. De andere publicatie is W. Taylor Marshall's Cactaceae, verschenen in 1941; daarin worden zij, voor de variatie, weer bijengevoegd.

Aan de lezers om, door het zaaien van de spoedig verkrijgbare zaden, de proef op de som te geven. Wij wachten op mededelingen over uw ondervindingen ter zake.

Nogmaals: Het enten van Cactussen.

IN het artikel „Het enten van Cactussen” blz. 71 e.v. van Succulenta '49 geeft de heer Diemel geen al te gunstige beoordeling over *Cereus Spachianus* als onderstam. En inderdaad, Spachianus wordt m.i. ook wel wat té veel en vooral te onoordeelkundig gebruikt. Vooral voor vroeg- en snelgroeïende cristaten, is ze totaal ongeschikt („Opeet proces”). Toch wil ik hier een lans breken voor deze onderstam, maar dan voor de goedgekweekte!

Als U in Mei een enting hebt verricht en de kop van de onderstam weer aan de wortel hebt gekregen, kweek deze dan eens vanaf Juni buiten, ongeschermd in de volle zon. U zult er in het najaar van staan te kijken hoe stevig en hard uw Spachianus geworden is. En als U in het volgende voorjaar een plant blijvend wilt enten, neem dan gerust uw buiten gekweekte Spachianus. Ik garandeer U dan voor deze onderstam een heel wat langere levensduur dan drie of vier jaar.

Velen enten op te jonge stammen; nauwelijks durft een stek een nieuwe doorn te maken of... het entmes gaat er door. Zo staan en in één jaar tijd op het niet „uitgerijpte” weefsel van een moederplant; drie of vier entelingen weg te kwijnen. En zo krijgt Spachianus meteen een slechte naam.

Over de zijscheuten behoeft U zich niet al te ongerust te maken. Inderdaad, de enteling groeit over de entstam heen, maar als U zo nu en dan de onderstammen controleert — zo geweldig snel gaat dit overgroeïingsproces overigens niet — en U neemt de bovenste areolen op tijd weg, dan zal 't niet zo vlug gebeuren dat een scheut dóór de enteling groeit.

Ik ben na 't lezen van het artikel van de heer Diemel eens voor mijn verzameling gaan staan en heb de planten met een „Spachianusvoetje” nog eens heel goed bekeken. Van vele weet ik het entingsjaar niet meer, maar planten van 15 jaar oud staan er zeker bij! Wilt U enige cijfers?

Gymnoc. Monvillei: 20 cm in doorsnee. *Gymnoc. Schickendantzii*: 18 cm breed en 20 cm hoog; *Gymnoc. Kurtzianum*: 15 cm breed. *Gymnoc. multiflorum albispinum* 16 cm. Mijn *Saglionis* is op *Spachianus* een prachtige, gave bol geworden met een doorsnede van 23 cm. *Malacoc. tetracanthus*, 13 cm. *Notoc. submammulosus*, 12 cm bij 16 cm hoog. *Echinopsis rhodantha*, 15 cm bij 17 cm hoog. *Feroc. Pringlei* 19 cm bij 17 cm hoog. Al deze planten bloeien jaarlijks met een overvloed van bloemen (foto's van enkele der planten waren op de jaarvergadering tentoongesteld).

Ik deed een greep uit een kleine verzameling, die tijdens de oorlogsevacuatie meermalen gedecimeerd werd. Ook bij de prachtige verzamelingen van de heren Smulders en van Hoorn, die ik onlangs in Eindhoven mocht bewonderen, zag ik schitterende exemplaren op *Spachianus*onderstammen. Hierbij waren zelfs vele *Chilena's*, *Ariocarpus* en *Stenocactus*soorten.

Nogmaals, *Spachianus* is niet overal voor geschikt.... maar laten we het kind niet met het badwater weggooien.

Br. Aquilas-Wouters.

Het doet mij bijzonder veel genoegen, dat Broeder Aquilas-Wouters de moeite heeft genomen kritiek uit te oefenen op mijn artikel over enten, vooral omdat door het naast elkander stellen van de meningen van ervaren liefhebbers onze liefhebberij geëind wordt. Br. Aquilas meent, dat ik tot een ongunstig oordeel over *Cereus Spachianus* als entstam kwam omdat ik geen goed gekweekte onderstammen gebruikte of te jonge en niet volgroeide stekken als onderlaag bezigde. Dit nu was niet het geval. Zij die mijn verzameling bezichtigden weten, dat ik mijn hard gekweekte onderstammen slechts eens per jaar gebruik. Overigens gaf ik in mijn artikel mijn ervaring over circa 30 jaren. Ik geloof, dat deze overeenkomt met die van de meeste ervaren liefhebbers. Ook in mijn verzameling kunnen op *Spachianus* geënte planten worden aangewezen van 15 jaar en ouder. Het is mij evenwel niet mogelijk het naar mijn zin zeer veel te grote aantal planten aan te wijzen, dat het op deze entstam na enkele jaren reeds opgaf. Br. Aquilas heeft mijn opmerking over het maken van zijscheuten niet geheel en al begrepen. Ik doelde niet alleen op het maken van zijscheuten uit de kop van de entstam, doch ook op die, welke aan de voet worden gevormd. Ik geef toe, dat bij tijdig wegnemen van de scheuten het nadeel niet zo groot kan zijn, doch dit is, vooral bij die welke zich wat dieper in de grond vormen, met het oog op het rottingsgevaar niet altijd zo eenvoudig en men staat dan voor de keuze zijn plant er aan te wagen of het jonge broed ten koste van de geënte plant te laten doorgroeien tot het wegnemen zonder gevaar kan geschieden.

Men moet niet vergeten, dat ik mijn bijdragen moet schrijven voor liefhebbers, die hun planten over het algemeen door de winter moeten loodsen onder ongunstige omstandigheden. Verzamelaars die over een aan alle eisen voldoende kasverwarming beschikken, zullen hun planten, ook op de *Cer. Spachianus* geënte exemplaren, zeer veel gemakkelijker door de winter brengen. Toch zal niemand kunnen zeggen, dat de op *Spachianus* geënte planten naar verhouding tot de andere onderstammen minder teleurstellingen opleveren.

De heer A. J. J. van Hoorn schreef mij naar aanleiding van een correspondentie over *Cer. Spachianus*: „Meermalen meen ik geconstateerd te hebben, dat *Cer. Spachianus* zeer weinig koude kan verdragen. Ik stel het stoken zo lang uit als maar mogelijk is; het is gewoonlijk rond 1 December als ik de verwarming aan maak. Ik schrijf het aan de koude toe, als de onderstammen verkurken of hun groene kleur verliezen. Voor zover ik dat kan nagaan, zijn het juist de planten uit de warmere gebieden, die dit euvel vertonen.”

Trichocereus Spachianus stamt uit Argentinië. De omstandigheid, dat men, alle narigheden ten spijt, toch van *Spachianus* gebruik blijft maken vloeit naar mijn mening uitsluitend voort uit de omstandigheden, dat er over het algemeen geen andere onderstammen te koop zijn, dat men *Spachianus* gemakkelijk kan vermenigvuldigen en ten slotte misschien uit conservatisme.

P. F. Diemel.

OPGEPAST! Wanneer men de kas met petroleum verwarmt en er is bij ongeluk roet gevormd, ga dan niet vegen, poetsen of blazen, maar neem zo gauw mogelijk de stofzuiger en zuig het roet weg.

Hoya carnosa R. Br.

door J. J. E. van den Thoorn.

NU de heer K. Kramer ons heeft geleerd dat wij, zij het dan met enige reserve, de *Hoya carnosa* tot de succulenten mogen rekenen, wil ik graag in ons tijdschrift iets vertellen over deze tropische klimplant met haar buitengewoon mooie en interessante bloemen.

Men kan deze *Hoya* in de kas en in de kamer met veel succes en zonder veel moeite kweken. In de kas geeft ze de gewenste afwisseling, waarop de heer Berkhout heeft gewezen en in de huiskamer is het een pronkstuk tussen de andere kamerplanten. In een kas heb ik haar meermalen aangetroffen o.a. bij Mevr. Becht. Zij had een heel mooie plant, die zij aan een ijzerdraad langs de buis van de centrale verwarming had geleid, natuurlijk op enige afstand van deze buis. In de kamer heb ik de plant alleen gezien bij ons lid Mej. v. d. Leeuw te Dordrecht, in de Amalia van Solmsstraat te 's-Gravenhage en op de Ruwent te Apeldoorn. Ik heb de plant verder nooit voor een raam zien staan, hoewel ik gewoon ben te kijken naar planten die in de vensterbank worden gekweekt.

De oude Witte (en die wist het wel) schreef in zijn „Handboek tot het Kweken van Planten in de Kamer” uitgave 1897: „Een van de meest in trek zijnde klimplanten is de *Hoya carnosa*; het is een aanbevelenswaardige kamerplant, zij heeft een zeer eigenaardig voorkomen en is in alle opzichten bestand tegen droge lucht, stof en andere ongunstige invloeden, waarvan de meeste kamerplanten zoozeer te lijden hebben. De plant wordt zeer veel, vooral op het platteland aange troffen. Daar haar scheuten tot 6 m lang kunnen worden, kweekt men ze meestal tegen een waaiervormig houten rekje”.

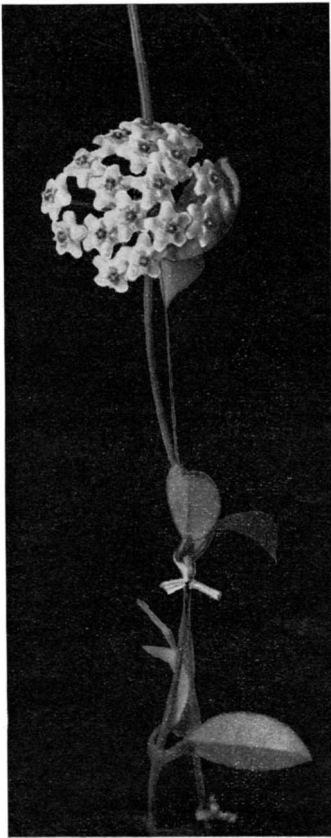
Dat was in de goede oude tijd, ik denk niet, dat er tegenwoordig op het platteland nog veelvuldig *Hoya carnosa* wordt gekweekt. Toch groeit ze gemakkelijk en snel, pas heeft men haar aangebonden of men ziet weer een slinger, die vastgemaakt moet worden. Ik kreeg van Mej. v. d. Leeuw in 1947 een stek. Het plantje sloeg dadelijk aan, zoals de vakterm luidt en groeide, dat het een lieve lust was. Ik had stevige ijzerdraden in de pot gestoken en daaromheen leidde ik de stengels. Het jaar daarop verschenen in de zomer de knoppen, die de gehele winter niet veranderden en waaruit in de zomer van dit jaar de prachtige zacht rose gekleurde bloemen te voorschijn kwamen. In Juli en Augustus prijkte de plant met 16 bloemschermen, ieder met ongeveer 25 à 30 bloemen.

Na de bloei, begin September, verpotte ik de plant en daarna kwamen er als verrassing weer 7 bloemen en een groot aantal nieuwe knoppen.

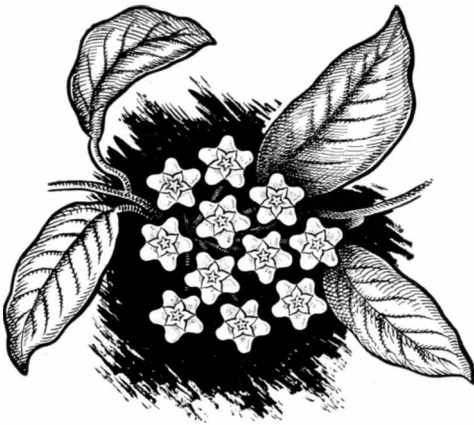
Een merkwaardigheid van deze merkwaardige plant is dat aan de oude bloemstengels (lang \pm 2 cm) weer nieuwe knoppen te voorschijn komen. Daarom mag men de bloemsteeltjes nooit afknippen.

De bloem schijnt als uit was geboetseerd wanneer men haar op enige afstand bekijkt, de Hollandse naam is dan ook Wasbloem, of Indische Wasbloem, omdat ze in Indonesië veel als tuinplant voorkomt. De bloem geurt 's avonds en 's nachts zeer welriekend en geeft rijkelijk honing, die in kleine druppeltjes aan de bloempjes hangt en die overdag niet, doch 's nachts wel bijzonder geurig smaakt.

Als men een bloempje nauwkeurig bekijkt dan ziet men een vijfbladige, groene bloemkelk en daarna een mooi gevormd, dik fluwelig lapje, de vergroeidbladige vijflobbige

kroon. Tot zover niets bijzonder, maar op die kroon rust een stervormige vijfpuntige ridderorde geel met een klein rood sterretje in het midden, waaruit weer vijf zeer fijne witte puntjes te voorschijn komen, in één punt verenigd, de stamper misschien, maar dan een weinig praktische stamper, want een scherp puntje lijkt niet geschikt om stuifmeel te ontvangen. Daar ik voor een raadsel stond, wendde ik mij tot de Heer Kramer. Deze schreef het volgende: „De bloem van Hoya en in het algemeen de bloem van alle Asclepiadaceën is heel moeilijk te begrijpen en zit allermerkwwaardigst in elkaar. Er is inderdaad een 5-bladige kelk en het viltige lapje is de vergroei-bladige 5-lobbige kroon. Daarbinnen beginnen de moeilijkheden De geel-rode ridderorde is een soort van extra kroon of corona, een uitgroeiing van de gewone kroon, die voor honingproductie dient; te vergelijken met de gele beker van de Narcis en misschien hetzelfde als de annulus van de Stapelia. De geelachtige flapjes ertussen en de witte puntjes bovenin, beide in kransen van 5, zijn bloemdelen waar niemand goed raad mee weet. Ze heten staminal-corona, daar ze waarschijnlijk uitgroeisels van de meeldraden zijn en wel de buitenste (onderste) van de verbindingstukken tussen de meeldraden, de binnenste (bovenste) van de helmbindsels of connectieven (de bloemdelen, die de twee hokjes van elke meeldraad verbinden). De 5 meeldraden zijn ongesteeld en zijn met de stamper tot een zogenaamd gynostegium verbonden. Ze zitten tussen de kroonbladen, dus achter de slippen van de ridderorde. De hokjes springen met een spleet open, het stuifmeel zit bijeengeplakt in een bolletje, het pollinium, in elk hokje één. Het gekke is nu dat telkens tussen 2 meeldraden een verbindingstukje zit, dat de naar elkaar toegekeerde pollinia van verschillende meeldraden verbindt en het klemlichampje vormt. De 2 stijlen zijn boven door een gemeenschappelijk parapluievormige stempel verbonden.”

Tekening: Wurtz.

Geen wonder dus, dat ik de bloem niet begrijpen kon en nog groter wonder, dat de natuur van zulk een ingewikkeld samengestelde bloem zulk een sierlijk geheel gemaakt heeft.

De Hoya had me al eens eerder voor een raadsel geplaatst. Toen de stek mooi aan de groei was, kwamen er op de glanzend groene bladeren grijze vlekken, die er uitzagen alsof het bladgroen was weggevreten, maar ik kon met mijn sterkste vergrootglas geen ongedierte vinden. Een tuinbouwkundige kennis hielp mij uit de nood. „Die mooie zilveren vlekken,” zeide hij, „die horen bij de plant, hoe beter de plant het heeft, hoe meer vlekken de bladeren vertonen.”

De Heer P. van Hoeckel schreef in Succulenta 1931, pag. 202, dat er behalve de gewone *Hoya carnosa* nog een bontbladige variëteit bestaat. Er bestaat inderdaad een *var. variegata*; in de Utrechtse Hortus is een klein exemplaar met brede, lichtgele zoom langs de rand van het blad, in de Amsterdamse Hortus prijkt een ander, fraai exemplaar. Zij schijnt ook onder de naam *Hoya variegata* de Vriese voor te komen.

De plant is genoemd naar R. Hoy, op het eind van de vorige eeuw tuinbaas op een Engels buitengoed en een zeer bekwaam kweker. Carnosus betekent vlezig; wijst dit op de dikke bloemkroon, de eigenschap die de plant de naam wasbloem heeft gegeven of op de dikke bladeren die er echter n.m.m. meer leerachtig dan vlezig uitzien.

Hoya carnosa komt volgens Engler en Prantl voor in het wild in China en het warme deel van Oost-Australië. Wettstein schrijft: komt voor van Oost-China tot in Australië. In Duursma's „Succulenten in Woord en Beeld” staat een afbeelding van een in een kas gekweekte *Hoya carnosa* met de mededeling: „de Hoya's horen thuis in Indië”, waaruit men dus zou kunnen opmaken dat *Hoya carnosa* verspreid is door geheel tropisch Zuid-Oost-Azië tot in Australië.

En nu de cultuur. . . die levert niet veel moeilijkheid op. Veel licht en winter en zomer de temperatuur van de huiskamer. Ik geef zandige bladgrond, omdat alle bladgrond op de Veluwe zandig is, met als bemesting een schep zand uit het kippenhok en zo nu en dan kunstmest voor kamerplanten. 's-Zomers moet de plant veel water hebben, dat bemerkt men vanzelf, omdat na het gieten de aarde weer snel droog is, maar ik heb ondervonden, dat de plant niet met haar voeten in het water mag staan. In Den Haag kweekte ik de plant in een ampel, hangend voor het raam; en omdat ik op een stoel moest gaan staan om water te geven, gaf ik niet vaak, doch dan rijkelijk water met het gevolg, dat op een kwade dag de wortels rot waren; ook bij Mej. v. d. Leeuw was verleden zomer de plant van de wortel afgerot.

Toevallig heb ik nu de plant in een sierpot gezet, zó dat de bloempot de bodem van de sierpot niet raakt, de aarde blijft dus nooit lang nat en dat lijkt mij voor de *Hoya carnosa* in verband met haar succulente aard noodzakelijk. Haar weelderige groei en rijke bloei bewijzen dat mijn plant niets te kort komt bij de eenvoudige wijze waarop ze behandeld wordt.

BOEKBESPREKING

J. J. Verbeek Wolthuys,
Het raadsel van het ontstaan van
monstruositeiten en cristaties bij
de Succulenten; 2de druk. Uitg.
„De Torenlaan” Assen (1949).

Van dit werkje, waarvan de eerste druk in 1939 bij Enschedé & Zonen te Haarlem verscheen, heeft een tweede druk het licht gezien, welke door de auteur door inlassing van enkele nieuwe waarnemingen en beschouwingen is uitgebreid. In „Cactussen en Vetplanten”, deel 6, p. 60 (1940) gaven wij van de 1ste druk een tamelijk uitvoerige recensie, waaraan wij weinig hebben toe te voegen. Hoewel de schrijver een zeer vaststaande mening heeft over het probleem dat hij behandelt, schiet hij tekort in de bewijsvoering. Niemand zal ontkennen, dat er erfelijke *aanleg* moet zijn opdat dit verschijnsel kan optreden, welke physiologische oorzaken echter die latente aanleg tot uiting doen komen, wordt ons uit zijn betoog niet duidelijk gemaakt. Ongetwijfeld kunnen deze oorzaken dan ook alleen door nauwgezette experimenten tot oplossing worden gebracht, experimenten, waartoe een liefhebber ternauwernood in staat is. In dit verband wijs ik bijv. op de z.g. „platstelen” bij de Hyacinth, waarvan duidelijk en onomstotelijk is aangetoond, dat dit teratologisch verschijnsel met de temperatuur samenhangt waaraan de rustende bol gedurende de zomermaanden is blootgesteld. Ook hier is erfelijke aanleg tot vorming van platstelen aanwezig, doch eerst een bepaalde inwerking van uiterlijke omstandigheden doet de latente aanleg actief worden. De succulen-

ten met hun strakke, symmetrische bouw zijn klaarblijkelijk niet zó gevoelig voor wisselende temperatuur, vochtigheid etc., dat dit direct tot het loslaten van die symmetrische bouw voert, doch onder bepaalde omstandigheden blijkt het ook hier mogelijk. In hoeverre deze streng symmetrische groei door hormoonwerking wordt gereguleerd is helaas niet onderzocht, doch het is niet onwaarschijnlijk dat deze een belangrijke rol hierin speelt. De scheiding „uitwendige” inwerking en „innerlijke” aanleg is, dit mag nooit worden vergeten, betrekkelijk theoretisch, het probleem is ongetwijfeld veel ingewikkelder. Schaf (Beitr. Sukk. K. u. Pfl. 2, 1942) veronderstelde ook hormoonwerking bij het ontstaan van de scheve koppen van *Notocactus Leninghausii*, waarbij aan de naar het licht toegekeerde zijde van de plant een bepaalde groeibevorderende auxine wordt geïnactiveerd, waardoor remming in de groei optreedt, terwijl de groei aan de van het licht afgekeerde zijde normaal voortgang vindt. Hoe aantrekkelijk het ook is, op deze wijze allerlei veronderstellingen te uiten, die mogelijkerwijs hierbij een rol spelen, alléén het nauwgezette experiment kan licht in de duisternis brengen.

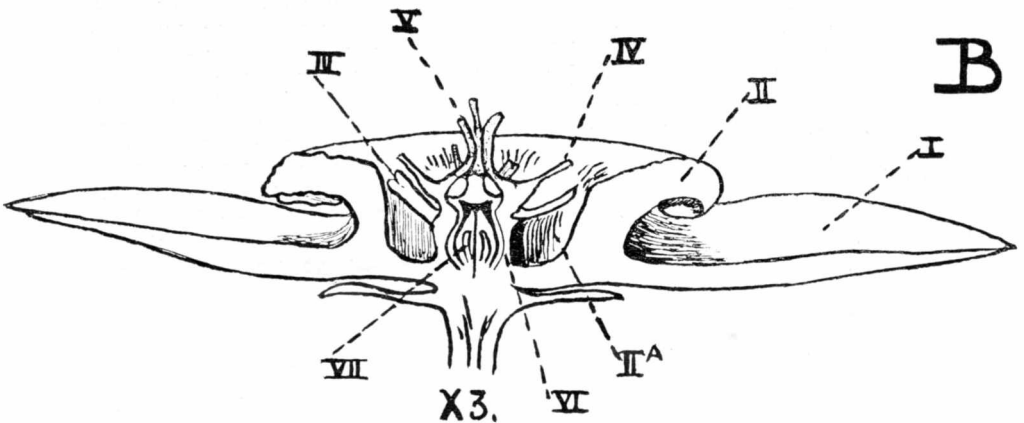
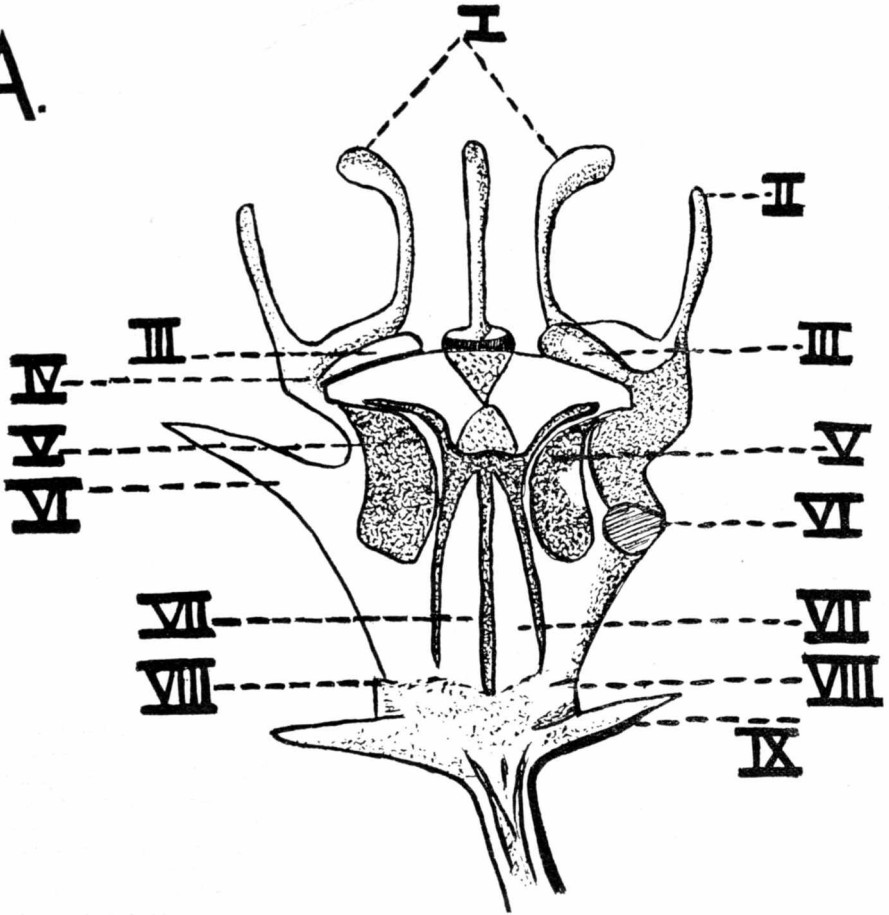
Al staat het probleem van het raadsel van het ontstaan van monstruositeiten en cristaties bij de Succulenten dus nog even ver van zijn oplossing af, het is zeker een loffelijk streven van de auteur alles bijeen te brengen wat al zo over dit onderwerp is geschreven, en daaraan ook zijn eigen inzichten toe te voegen.

J. A. Janse.

Helpt allen mede het ledental zo hoog mogelijk op te voeren!

Tekeningen uit „De bestuiving van de Asclepiadaceae”, door G. van Rossem, Succ. 1942, p.p. 77–83 (tekeningen v. d. auteur).

A.

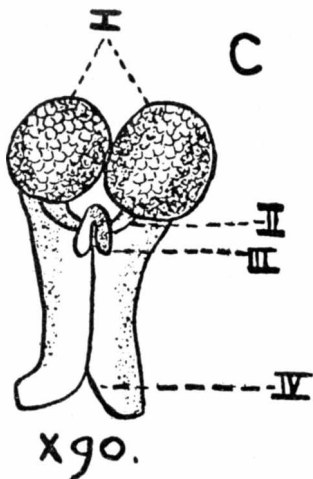

Fig. A, sterk vergrote doorsnede door het gynostegium van *Stapelia variegata* (naar Berger in „Stapeliaceae und Kleinien“ 1910):

I binnenste hoornsegment v. d. corona, II buitenste hoornsegment v. d. corona, III helmknop, IV pollinium, V stempelholte, VI buitenste kran v. d. corona, VII vruchtbeginsel, VIII basis v. d. kroonbladen, IX kelk.

Fig. B, 3 x vergrote doorsnede van de bloem van *Stapelia variegata* (naar White et Sloane in „The Stapeliaceae“ 1937):

I kroon, II annulus, IIa kroonbuis, III buitenste kran van corona-lobben, IV buiteste hoornsegment v. d. binnenste kran van corona-lobben, V binnenste hoornsegment v. d. binnenste kran van corona-lobben, VI stempelzuil (gynostegium), VII vruchtbeginsel.

Fig. C, 90 x vergrote translator met pollinia van *Pectinaria asperiflora* (naar White et Sloane in „The Stapeliaceae“ 1937):

I de beide pollinia, II arm, III klemlichaam, IV helmknopvleugels.

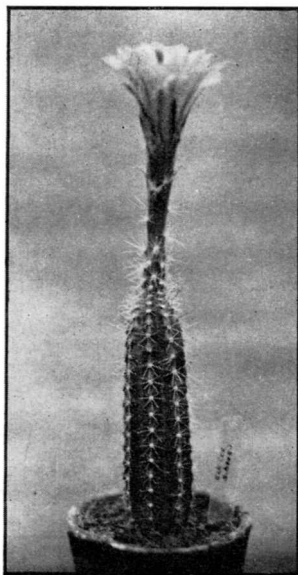
Eigenaardige bloeiwijze ener *Echinocer. Scheerii*

De heer Pluymers te Spaubeek (Limb.) schreef ons enige tijd geleden:

„De vorige maand heb ik een eigenaardige wijze van bloeien waargenomen bij een *Echinocereus Scheerii*, welke ik het vorige jaar van een Succulenta-lid ontving. Bij de nieuwe groei dit voorjaar verschenen in het hart van de plant bruine doorntjes in plaats van de normale licht gele. Wat ik aanvankelijk voor bruine doorntjes hield bleek na enige tijd een bloemknop te zijn, welke zich normaal ontwikkelde tot een bloem, die gedurende een week in volle kleurenpracht heeft staan prijken.

Ik heb vaak *Echinocereus* zien bloeien, doch nog nimmer heb ik gehoord of gezien dat dit uit het hart van de plant geschiedde, hetgeen volgens mij dan ook een afwijking van de normale bloeiwijze is. Tijdens de bloei is er een foto van genomen waarbij we ons best gedaan hebben dit abnormale geval zo duidelijk mogelijk vast te leggen.”

Wij zijn de heer Pluymers dankbaar voor de moeite, die hij nam, ons in kennis te stellen van het eindstandige bloeien van zijn plant. Tot nu toe is nog slechts eenmaal een dergelijke bloemvorming in Succulenta beschreven en afgebeeld en wel in 1928 op pag. 164. De heer Verbeek Wolthuys vestigde toen de aandacht op een *Heliocereus speciosus*, in het bezit van de heer de Ringh, waarbij op dezelfde wijze aan het uiteinde van twee takken bloemen ontsproten. Terzelfder tijd bloeide bij de heer Togni eveneens een *Heliocereus speciosus* uit het groeipunt van een tak. De beide speciosusbloemen hadden een zeer korte buis, hetgeen bij de *Scheerii* van de heer Pluymers niet 't geval was.

Uit de praktijk

HOUDE Uw cactussen ook in Januari en Februari droog en koel. Geef alleen de wat warmer geplaatste vetplanten af en toe wat vocht. Vooral struikvormige Mesems kunnen het niet geheel zonder water stellen.

Verwarm Uw kas uitsluitend indien dit ter wering van strenge koude of te veel vocht noodzakelijk is. Koel en droog gehouden planten zullen het gemakkelijkst door de winter komen en het rijkst bloeien. Volg overigens de voor November—December gegeven aanwijzingen.

Aangezien in Maart en April het verpotten volop tijd vordert en daardoor in de regel de tijd ontbreekt om aan het gereedmaken van de grond voldoende aandacht te besteden, verdient het aanbeveling dit reeds nu te doen.

Over het algemeen geldt, dat iedere liefhebber zich moet behelpen met de aarde, welke hij in de omgeving van zijn woning kan vinden. Gelukkig gedijen succulenten, behoudens uitzonderingen, in iedere gezonde, goed vochtdoorlatende, voedzame grond, zodat het de liefhebbers over het algemeen niet al te moeilijk zal vallen een aan redelijke eisen voldoende mengsel samen te stellen.

In sommige streken van ons land is het zelfs mogelijk de daar voorkomende tuinaarde zonder bijmenging van andere grondsoorten met gunstige gevolgen voor de meeste succulenten te gebruiken.

Behoudens uitzonderingen zullen de verzamelaars, die in de grote steden, in veenachtige streken of op dorre zandgronden wonen, wel de meeste moeilijkheden ondervinden bij de samenstelling van hun grondmengsel.

Het is ongewenst voor succulenten een ander dan matig gebruik te maken van veen-aarde, verse dennennaalden-, bos- of baggergrond. De hiervoor genoemde grondsoorten verzuren spoedig en zijn te vochthoudend. De planten groeien er veelal te weelderig in, waardoor zij te weinig weerstand hebben. Buitendien geraken zij in de winter gemakkelijk van de wortel en verliezen zij haar normale vorm, bedoorning en kleur. Groene planten worden vaak zelfs min of meer geel.

Indien de omstandigheden er toe dwingen in hoofdzaak gebruik te maken van een der hiervoor genoemde grondsoorten, verdient het aanbeveling een naar verhouding ruime hoeveelheid rivierzand en koolas toe te voegen.

Een goede aarde kan men samenstellen uit 4 delen goed verteerde beukenbladgrond, 1 deel klei, löss of molshopenaarde, 1 deel grof zand en 1 deel bestaande uit kleine stukjes houtskool of grove koolas en oude geheel verteerde koemest.

Zij, die in de kleistreken wonen zullen in het jaar 1951 een uitstekende cactusaarde kunnen samenstellen met behulp van graszodengrond. Men steke daartoe graszoden en zette deze met de graskant naar binnen laag om laag met verse koemest op een hoop. In de loop van de zomer enige malen doorgewerkt, heeft men na verloop van een jaar een zware humusrijke grond verkregen, welke na toevoeging van rivierzand en houtskool of sintelcokes wel de beste groeibodem vormt voor bol- en zuilcactussen en de meeste vetplanten. Door toevoeging van wat beukenbladgrond is het mogelijk de samenstelling lichter te maken, zodat zij eveneens geschikt wordt voor andere planten.

Op de dorre zandgronden kan men gebruik maken van compost-, heide- en bosgrond en koe- of schapenmest.

Compost kan men bereiden door alle huishoudafval — uitgezonderd de harde voorwerpen — in een op een wat lage plaats gegraven kuil te vergaren en te laten vergaan. Heideaarde kan worden verkregen door heideplaggen op een hoop te zetten en deze regelmatig om te werken. De aldus bereide grond is weinig voedzaam en kalkarm en moet door toevoeging van koemest en kalk worden verbeterd.

Bosgrond is een op bladaarde gelijkende grond, welke gevormd wordt door de zich jaar in jaar uit onder bomen en kreupelhout ophopende en langzaam verderende bladeren. Bosgrond is meer vochthoudend dan bladaarde, poreus en licht van structuur. Zij wordt voor succulenten geschikter, indien men haar gedurende ten minste een jaar op een zonnige plaats op een hoop zet en deze enige malen omwerkt. Onder eikenhakhout vergaarde bosgrond is niet geschikt, omdat deze te veel loog bevat.

Op sommige heidegronden kan leem worden aangetroffen, welke zorgvuldig door de aarde gemengd, zéér goed is te gebruiken.

Verzamelaars op de hoge zandgronden zullen na verloop van een jaar over een alles-

zins voldoende humusrijk aardmengsel beschikken, indien zij compost, heideaarde, bosgrond en leem laag om laag met verse koemest op een hoop zetten en deze enige malen omwerken.

Voor ieder grondmengsel geldt, dat het niet al te eenzijdig van samenstelling mag zijn. Voorts moet het op een dusdanige wijze zijn bereid, dat het in min of meer vochtige toestand in de hand saamgeknepen geen taaie of min of meer vaste massa vormt, doch integendeel los blijft.

Het is ongewenst bij de bereiding van een spoedig te gebruiken grondmengsel gebruik te maken van verse natuurlijke meststoffen. Deze bevatten te veel stikstof en voeren tot een al te weelderige groei, waardoor de planten haar vorm verliezen, te week opgroeien, slecht door de winter komen en niet goed of zelfs in het geheel niet zullen bloeien. Goed verteerde koemest kan zonder bezwaar worden gebruikt. Ook goed verteerde schapen- en vogelmest en — niet te vergeten — roet kunnen goed door de aarde gewerkt, uitstekende diensten bewijzen. Het gebruik van dierlijke meststoffen leidt tot humusvorming en maakt de grond losser. Voor alle grondmengsels is het gewenst op iedere huishoudergrond een flinke hand Thomasslakkenmeel en een wat kleinere hoeveelheid patentkali toe te voegen.

Indien men niet over slakkenmeel beschikt, kan men gebruik maken van gestampte oude metselkalk (geen gips of cement). Kalk uit een oude beroete schoorsteen is wel de beste. Buitendien menge men door zijn aarde een flinke hoeveelheid sintelcookes, grove koolas (hetgeen op de zeef achterblijft), houtskool of de niet geheel verbrande resten uit een ouderwetse met takkenbossen gestookte bakkersoven. Door deze toevoeging wordt de aarde poreuzer en meer vochtdoorlatend en zal zij minder spoedig verzuren.

Zonnewarmte en lucht zullen gemakkelijker kunnen binnendringen, waardoor de werking van de zuurstoflievende bacteriën zal worden verhoogd. De koolstofdeeltjes vervullen een bemiddelingsfunctie bij het opnemen der in de grond aanwezige voedingsstoffen.

Doet U óók in dit nieuwe jaar mede aan de „ledenwinwedstrijd”? De heer B o u w m a n te Honselersdijk bracht in September—October de meeste nieuwe leden aan en verdiende daarmede — behalve de fraaie prijs — de lof en hulde van alle leden der vereniging. Zorg, dat ook U een prijs wint. Het is inderdaad de moeite waard.

P. F. Diemel.

Notgmaals: *Tradescantia navicularis*.

MET veel interesse las ik het artikel over *Tradescantia navicularis* door de heer B e r k h o u t. In Januari van dit jaar kreeg ik van de heer v a n d e n E i j n d e te Haarlem (dus waarschijnlijk wel uit dezelfde bron als de heer B.) een stekje van dit plantje. Ik had hiermede de volgende ervaring. Ik plantte het direct en gaf het flink water. Het stekje begon onmiddellijk te groeien, zij het dan langzaam, het had echter ook de onaangename eigenschap, dat het in horizontale richting groeide. In Juni was het ongeveer 7 cm lang geworden en had verschillende zijstekjes gevormd. Toen nam ik een proef. Ik zette de sterk naar het licht toe groeiende loot juist andersom, onmiddellijk kwam zij overeind en de aanvankelijk gedrongen groeiwijze veranderde als bij toverslag. De stengel schoot snel door. Het leek veel op het gewone etioleren. Tot mijn niet geringe verbazing echter ontdekte ik enkele dagen later, dat er een knop gevormd was aan het eind van de stengel. Half Juli werd ik op een Zondagmorgen verrast door het alleraardigste bloempje, dat uit een der knoppen, die zich reeds de vorige dag had opgericht (normaal hangen ze n.l.) te voorschijn was gekomen. Gedurende de volgende dagen richtte zich om de dag een knop op en bloeide de volgende dag, met dien verstande, dat ze slechts om de andere dag en telkens met één tegelijk bloeiden, tenzij door donker weer roet in het eten werd gegooid, want dan kwamen de knoppen niet uit en wachtten, zoals in b. g. artikel beschreven is, tot er zon was. Onveranderlijk begon reeds tegen 2 uur de rand van de drie kroonblaadjes om te krullen, enige tijd later sloten zich de drie kelkblaadjes weer om de uitgebloeide bloem en de knop ging weer hangen en onderscheidde zich vrijwel niet van de andere knoppen.

Ongeveer 12 knoppen kwamen alle uit en daarna besteedde de plant haar aandacht meer aan het vormen van nieuwe stekjes op de knopen van de stengels. Dit geschiedt net als bij de aardbei en voor men het weet zit deze plant met haar imperialistische neigingen ook in de andere potten.

Het typische in dit geval is, dat de plant juist ging bloeien, toen ik de stengel van het licht afdraaide. Daar de pot thans aardig volgegroeid is zal ik het volgend jaar in staat zijn dit nog eens te proberen met een nieuwe stek.

Eindhoven.

W. F. K. van den Eijnde.

„Uit de Cactuswereld”

Er bestaat een oude legende die zegt, dat cactussen zonneshijn en geluk in het leven brengen, en dat men een wens mag doen, wanneer men een cactus voor de eerste maal ziet bloeien, en dat die wens steeds vervuld zal worden.

* * *

Tijdens een vergadering van de Afdeling Haarlem hield de voorzitter een vraaggesprek. Een der vragen, hoe bent U eigenlijk liefhebber geworden, werd met de volgende verhaaltjes aardig beantwoord. De heer Berkhout: „Mijn vrouw en ik wandelden eens in de stad en zagen plotseling op straat een mooi plaatje liggen, bij nader bezien bleek het een Verkadeplaatje te zijn met een afbeelding van een Gasteria. We zijn flink beschuit gaan eten, en het gevolg was liefhebberij in succulente planten.”

Mevrouw Seefat: „Ik kreeg van een kennis eens 'n Echinopsis-stekje cadeau, ik stak het in mijn mantelzak en dacht en verder niet meer aan. Totdat ik die mantel weer eens aantrok en daarin het cactusje terugvond, dat tot mijn verwondering in mijn mantelzak al wortels had gemaakt!”

* * *

BANDIETEN IN DE CACTUSWERELD!

N. E. Brown, the famous English mesem-collector, heeft eens gezegd: „Ik heb veertig jaar Mesems gekweekt en ik heb veertig jaar wortelluis gehad.”

Juffrouw van den Thoren zegt: „Hij die lange jaren Succulenten heeft gekweekt en die beweert, dat hij nooit wolluis, wortelluis of rode spin heeft gehad, jukt of hij kijkt zijn planten niet goed na.”

Tegen wortelluis is de beste remedie „verpotten”; de wortels onder de kraan schoon spoelen, de plant een dag laten liggen, alle hoekjes en gaatjes tussen de wortels schoonmaken en weer oppotten. Na enkele maanden dit werk herhalen.

Tegen wolluis helpt „vangen” d.w.z. doodrukken met een houtje of aanstippen met alcohol; niet met benzine want daar gaat de wolluis wel van dood, maar de planten kunnen er niet tegen. Verder spuiten of stuiven met alle insecticiden, die tegen wolluis worden aangeraden, Volck, petro-

leumemulsie of andere minerale oliepreparaten, nicotine, alcohol, D.D.T., Poliflor-Zom, enz. enz. en dan vooral altijd maar weer opnieuw „vangen”.

Rode spin is de grootste plaag. Men ontdekt dit venijn meestal pas als het te laat is en de plant bruine vlekken vertoont, een gevolg van het wegvreten van het bladgroen. Bespuiten met zeepsop, alcohol, petroleumemulsie, nicotineoplossing of bestrooien met zwavelbloem of D.D.T. En zo nu en dan de planten met kracht afsprengen onder de kraan.

Wanneer men lindebomen in de buurt heeft, die vol zitten, dan is de strijd hopeeloos en verhuizen de enige goede oplossing. Woont men tussen de dennen, dan ziet men geen rode spin.

* * *

De nieuwe „Deutsche Kakteen Gesellschaft” is in October 1949 begonnen met een gedrukt blad, genaamd: „Kakteen und andere Sukkulanten”. Hierin behandelt Professor Buxbaum de vorm van de zaailingen bij de Loxanthocerei. Interessante tekeningen geven de ontwikkelingsstadia aan van *Cleistocactus Baumannii*, *Seticereus icosagonus* en *Morawetzia (Oreocereus) Doelziana*. Prof. B. komt tot de slotsom, dat de verschillende kentecken bij de zaailingen kunnen leiden tot een duidelijker indeling der Cactaceae. Dr. Cullmann behandelt het geslacht *Haageocereus*, dat bekend is door zijn prachtig gekleurde bedoorning.

* * *

Van het tijdschrift van de Australische vereniging werden tot dusverre slechts vier nummers ontvangen. Verdere publicatie schijnt niet te verwachten te zijn. Van de vroegere redacteur van deze vereniging is nu verschenen het eerste nummer van het „Fuaux Herbarium Bulletin” Aug. 1949. Hierin komen naast enige artikelen een paar fraaie foto's voor van *Eriocyce Bruchii*, *Acanthocalycium formosa* en *Cleistocactus Strausii*, alle bloeiend. Men heeft daar met de planten 's winters kenelijk minder moeilijkheden dan wij. In de bibliotheek staat Succulenta vermeld.

Waarschijnlijk doordat de *Opuntia*'s in

Australië in het verleden zoveel onheil gesticht hebben, zodat hele oppervlakten met deze plant overwoekerd waren, is het verboden in dat land cactussen en zelfs zaden in te voeren. Wel jammer voor de liefhebbers aldaar.

* * *

De Heer J. H. B o s t e l a a r, Middelburg is zeer tevreden over het zaad, dat het Clichéfonds hem verschafte. Bij een onlangs gehouden telling bleek, dat hij rond 880 zaailingen van dit jaar bezit, die er zeer goed uitzien.

* * *

ALS DE DAGEN LENGEN BEGINNEN ZE TE STRENGEN.

Mevrouw Wurtz, die haar grote kas met een kachel verwarmt schrijft ons:

„Als er vorst verwacht wordt en de radio het woord matige of strenge vorst doet horen, wordt allereerst de kas met rietmatten afgedekt en krijgen enkele hoge planten, zoals *Cereus* of *Euphorbia* een veilig plaatsje in huis.

's Middags om 3 à 4 uur begin ik de kachel op te stoken totdat een temperatuur van 15° bereikt is. Dan worden de planten met couranten bedekt 4 à 5 lagen over elkaar. Zeer belangrijk is het de hoeken nog wat extra te dekken, omdat daar altijd de laagste temperatuur voorkomt. Als dit krantenwerk achter de rug is, leg ik voor alle zekerheid nog een paar oude wollen gordijnen tegen het glas. Bij de planten is er nu een zekere reserve aan warmte, zodat men een koude nacht rustig tegemoet kan gaan. Alles moet geregeld worden naar de kou buiten de kas, maar dat wordt routine.

Misschien is het goed hier de termen, die de Bilt gebruikt, te verklaren.

Overdag:

Temperatuur om het vriespunt tussen - 3 en + 3° C.

Lichte vorst - 0.1 tot - 4° C.

Matige vorst - 0.3 tot - 7° C.

Strenge vorst lager dan - 6° C.

's Nachts:

Temperatuur om het vriespunt tussen - 3 en + 3° C.

Lichte vorst 0 tot - 5° C.

Matige vorst - 4 tot - 10° C.

Strenge vorst - 9 tot - 15° C.

Zeer strenge vorst, lager dan - 15° C.

* * *

UIT HET LAND DER ONBEGRENSDE MOGELIJKHEDEN.

Met Kerstmis werd in Oakland, Californië een vergadering van de Cactusclub ge-

houden, waar onze Succulentaleden wel graag present hadden willen zijn. Het was een feestavond met tractaties, zoals brood met koude kalkoen en cranberrysaus, verse selderij, cake, koffie en bombons. Dit alles wordt betaald uit de kas! Ieder bracht twee of meer planten mee, netjes verpakt in Kerstmispapier, die onder de aanwezigen werden verdeeld. Het zal reuze gezellig zijn geweest, daaraan zal wel niemand twifelen.

* * *

Het „Vakblad voor de Bloemisterij” een weekblad voor de bloemist-winkelier bevat o.m. verscheidene actuele artikelen over het kweken van planten met toevoeging of met uitsluitend gebruikmaking van kunstlicht. De bedoeling daarvan is veelal de bloeitijd van de planten te vroegen; het zakelijke voordeel zal wel dat der „primeurs” zijn. Trouwe voorjaarsboden, als Narcissen, worden najaarsboden; sommige mensen willen aardbeien dan ook alleen maar 's winters eten! „Het klimaat bedwongen” of „Kwekerijen zonder zon” zijn artikelen, die ons met de voortschrijdende techniek bekend moeten maken. Overdrijft men niet een beetje? Proefnemingen gericht op kwaliteitsverbetering zouden o.i. de voorkeur verdienen. Maar onze kasjes, waarin wij laagedagplanten bij voorkeur kweken, veranderen in laboratoria? Voorlopig voel ik daar nog weinig voor.

Naast nog vele andere interessante artikelen bevat dit lezenswaardige blad soms ook artikelen over succulenten. Een *Agave Victoriae Reginae* kan zeker in ieders ogen waardering vinden. Het nummer van 17 Dec. j.l. bevat een goed artikel over het kweken van *Phyllocactus Ackermannii*, eigenlijk een kruising van *Epiph. Ackermannii* en *Cer. speciosus*. Jaren geleden was er grote belangstelling voor Phyllo's, op tentoonstellingen trof men dikwijls fraaie variëteiten aan; ik herinner mij die van de firma Ballego uit Leiden. Jammer, dat de belangstelling voor deze fraaie „Orchidee-cactussen” verflauwd is, ofschoon een deel van het publiek ze nog graag koopt. *Phylloc. Ackermannii* heeft verscheidene goede eigenschappen, ze bloeit gemakkelijk en rijk, de bloem verwelkt niet spoedig. Het is een sterke plant, die een stootje velen kan.

CACTUSSEN ZAAIEN.

Veel is er gesproken en veel is er ook geschreven over het zaaien van cactussen. Verschillende zaaimethodes werden aanbevolen, doch de methode van ons Haagse lid de heer Arie Janssens, die hij

reeds jarenlang toepast en die door vele Haagse leden werd nagevolgd, zal nog niet algemeen bekend zijn.

De heer J a n s s e n s vult medicijnflesjes met een laag gezeefde houtas van ongeveer 2 cm hoogte, die daarna goed nat wordt gemaakt. De zaden legt hij in de houtas en met een kurkje sluit hij de fles, doch niet al te vast. Wanneer het zaad opkomt wordt de kurk vervangen door een projie watten.

Het grote voordeel van deze methode is, dat men niet voor het zaaisel hoeft te zorgen. Is het flesje vol zaailingen en wil men ze er uit halen, dan moet men het flesje kapot slaan. Na het verplanten verkleuren de jonge zaailingen wel enigszins door de buitenlucht, doch daarvan is na een paar weken niets meer te zien.

Ik kan over deze methode niets anders zeggen dan: „Onderzoek alle dingen en behoud het goede.”

Verenigingsnieuws

ADRESSEN HOOFDBESTUUR.

A. F. H. Buining, „Hohorst”, Hamersveld (Utr.), Voorzitter.

G. J. Mol, Mr. P. N. Arntzeniusweg 94, Amsterdam O., 2de Voorzitter.

Mevr. J. Grullemans-v. Berghem, Heereweg 19, Lisse, Secretaresse.

Mej. J. J. E. van den Thoon, Elburgerweg 57, Apeldoorn, 2de Secretaresse.

G. D. Duursma, „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.), Penningmeester.

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstr. 25 hs., Amsterdam Z., Redacteur.

C. Bommeljé, Van der Hoopstraat 47, 's-Gravenhage.

J. A. Janse, Loosterweg III no. 1, Hillegom.

C. Smulders, De Vriesstraat 40, Eindhoven.

J. A. Wakka, Heerengracht 58, Zaandam.

Bibliotheek:

Mevr., L. Buining-Kroeze, „Hohorst” Hamersveld (Utr.).

LEDENWINWEDSTRIJD.

De „ledenwinwedstrijdwinnaar”, de heer D. Bouwman te Honselersdijk schrijft: „Ik wil graag mijn hartelijke dank betuigen voor de mooie prijs, die ik van de Heer Diemel mocht ontvangen voor het aanbrengen van nieuwe leden. Het zijn negen planten, die bijzonder goed zijn aangekomen en waarvan ik de meeste nog niet in mijn verzameling had, hoewel ik toch ongeveer 300 soorten cactussen en vetplanten bezit. Die mooie planten waren niet alleen een verrassing voor mij, doch ze zijn ook een uiting van de sympathieke samenwerking en de goede geest in Succulenta tussen bestuur en leden.

Ik hoop van harte dat deze prachtprijs voor ieder lid een stimulans mag zijn om Succulenta groot te maken door het aanbrengen van zoveel mogelijk nieuwe leden.

CONTRIBUTIE 1950.

Men wordt verzocht de contributie, waarvan het minimum is gesteld op f 5.00, zo spoedig mogelijk te storten op girorekening no. 133550 ten name van Penningmeester Succulenta te Rijperkerk (Fr.)

Leden, die in plaatsen wonen, waar afdelingen zijn gevestigd, worden verzocht hun contributie te voldoen aan de penningmeester(esse) van hun afdeling.

Afd. Amersfoort:

F. Meyer, Goudsbloemstraat 9, Amersfoort.

Afd. Amsterdam:

J. B. Jansen, Mr. P. N. Arntzeniusweg 70 hs, Amsterdam O. Gem. Giro J 1647.

Afd. Deventer:

W. H. Andree, Vonderstraat 8, Deventer.

Afd. 's-Gravenhage:

Mevr. E. van Vrijberghe de Coningh, Waldeck Pyrmontkade 37, 's-Gravenhage, Giro nr. 11578.

Afd. Haarlem:

Mevr. H. Vaarberg—van Helde, Rijksstraatweg 523, Santpoort.

Afd. Leiden:

H. van der Kwaak, Volmolengracht 2, Leiden.

Afd. Nijmegen:

H. Wolf, Akkerlaan 30, Nijmegen.

Afd. Utrecht:

H. L. Blonk, Kroostweg 22, Zeist.

Afd. Zaanstreek:

Mevr. van Beek, Bootenmakersstraat 84, Zaandam.

LEDENBIJEENKOMST.

Aan de oproep in het vorige nummer tot deelneming aan het ledenweekeinde in de Grasheuvel, hebben tot dusverre slechts enkele leden gevolg gegeven. Indien zich vóór 1 Febr. a.s. niet meer leden hebben opgegeven, zal van deze bijeenkomst moeten worden afgezien. Interessante inleidingen en besprekingen zullen worden gehouden. Meldt U dus alsnog omgaand aan.

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

★ **Driehuizerweg 327 - Brakkestein, Nijmegen - Telef. 23377**

AFDELING UTRECHT.

Op 26 October j.l. vond in het Botanisch Laboratorium te Utrecht de oprichting plaats van de afdeling Utrecht. Onze negende afdeling!

Een bestuur heeft zich als volgt samengesteld: voorzitter, de heer P. A. Flor-schütz; secretaris, de heer P. F. Diemel; penningmeester, de heer H. L. Blonk. Onze hartelijke gelukwensen voor deze nieuwe afdeling. Een woord van hulde aan de heer P. F. Diemel, die zijn voorbereidingen met zoveel succes bekroond zag.

AFDELING AMERSFOORT.

Het bestuur der afdeling Amersfoort heeft het Hoofdbestuur medegedeeld, zonder opgaaf van redenen, dat het na gehouden stemming, besloten is te bedanken als afdeling van Succulenta. Daar een aantal leden uit Amersfoort

en omgeving zich met dit besluit niet konden verenigen, heeft zich een nieuw bestuur gevormd met als voorzitter, de heer A. F. H. Buining; secretaris, de heer G. Veenendaal; penningmeester, de heer F. Meyer. Wij danken die leden van Amersfoort en omgeving, die trouw bleven aan Succulenta. Het deed ons goed te horen, dat 10 leden zich achter het nieuwe bestuur schaarden.

SECRETARESSE.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Ter overname gevraagd „Kakteen” door A. Berger en/of andere goede handboeken. Aanb. aan H. W. Meilink, Stal-linlaan 50 II, Amsterdam-Zuid.

Door de Zwitserse Vereniging ter overname gevraagd „Succulenta”, jaargang 1940. Aanb. gaarne a. d. red.

1850 - 1950

100 jaar Turkenburg's Zaden

HET WAARLIJK GOEDE BLIJFT

TURKENBURG'S ZAADHANDEL — BODEGRAVEN

Hofleverancier van H.M. de Koningin

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

ZAADVERKOOP AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS.

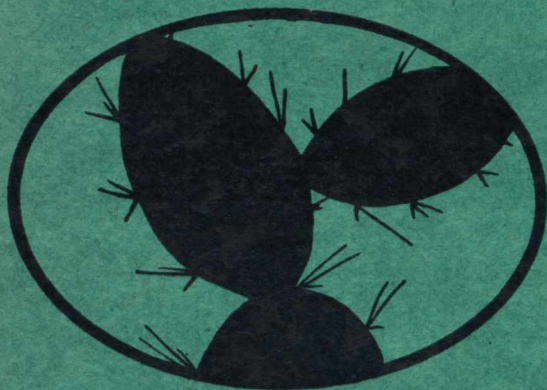
1	Lithops Aucampiae	f 0.25	55*	Astrophytum myriostigma ..	0.35
2	— bella	„ 0.25	56*	— myriostigma var. columnaris ..	0.35
3	— Bromfieldii	„ 0.25	57*	— ornatum var. virens ..	0.35
4	— Dinteri	„ 0.25	58*	— ornatum var. Mirbellii ..	0.35
5	— Edithae	„ 0.25	59*	— capricorne var. senilis ..	0.35
6	— Elisabethae	„ 0.25	60*	Cereus alacriportanus	0.30
7	— Fülleri	„ 0.25	61*	Pilocereus Sartorianus ..	0.35
8	— fulviceps	„ 0.25	62*	— chrysacanthus	0.35
9	— gracilidelineata ..	„ 0.25	63*	— Palmeri	0.35
10	— Helmutii	„ 0.25	64*	Cephalocereus polylophus ..	0.35
11	— Herrei	„ 0.25	65*	Leuchtenbergia principis ..	0.35
12	— insularis	„ 0.25	66*	Etus Grusonii	0.35
13	— Julii reticulata	„ 0.25	67	Notocactus submammulosus ..	0.15
14	— Julii pallida	„ 0.25	68	— Haselbergii	0.25
15	— Julii var. lactea ..	„ 0.25	69	— Ottonis	0.20
16	— karasmontana	„ 0.25	70	Gymnocal. Hennissii	0.30
17	— Erniana	„ 0.25	71	— Monvillei var. brevispinum ..	0.30
18	— kuibisensis	„ 0.25	72	— Quehlianum	0.25
19	— kunjasensis	„ 0.25	73	— gibbosum	0.25
20	— localis	„ 0.25	74*	Ferocactus coloratus	0.25
21	— Lerichiana	„ 0.25	75*	— gladius	0.25
22	— Lesliei	„ 0.25	76*	Hamatocactus setispinus ..	0.25
23	— Marthae (syn. inornata) ..	„ 0.25	77	Mammillaria rhodantha ..	0.20
24	— Meyeri	„ 0.25	78*	Echinopsis multiplex	0.20
25	— mickbergensis	„ 0.25	79	Pseudo-echinopsis aurea ..	0.30
26	— olivacea	„ 0.25	80	Rebutia minuscula	0.15
27	— opalina	„ 0.25	81	— senilis	0.20
28	— optica	„ 0.25	82	— xanthocarpa	0.20
29	— Otzeniana	„ 0.25	83	— Steinmannii	0.20
30	— Peersii	„ 0.25	84	— violaciflora	0.20
31	— pseudo-truncatella ..	„ 0.25	85*	Stenocactus Lloydii	0.30
32	— rugosa	„ 0.25	86*	Opuntia erinacea	0.30
33	— salicola	„ 0.25	87*	— ursina	0.30
34	— Schwantesii	„ 0.25	88*	— utahensis	0.30
35	— Triebneri	„ 0.25	89*	Eriocereus tortuosus	0.25
36	— terricolor	„ 0.25	90*	Notocactus Leninghaussii ..	0.35
37	— summitata	„ 0.25	91*	— Ottonis	0.35
38	— turbiniformis	„ 0.25	92*	— Haselbergii	0.35
39	— Vanzijlii	„ 0.25	93*	Cereus peruvianus	0.25
40	— umdausensis	„ 0.25	94*	Trichocereus Straussii	0.35
41	Dinteranthus microspermus ..	„ 0.25	95*	— Spachianus	0.35
42	— Pole Evansii ..	„ 0.25	96*	— candicans	0.35
43	Argyroderma testiculare ..	„ 0.25	97*	— Terscheckii	0.35
44	Bylia cana	„ 0.25	98*	— hybride	0.20
45	Lapidaria Margaretae	„ 0.25	99*	Vatter 15, gemengd	0.35
46	Conophytum bilobum	„ 0.25	100*	Euphorbia obesa, kleine voorraad ..	0.35
47	— cauliferum	„ 0.25	101	Duvalia reclinata, kleine voorraad ..	0.30
48	— Wettsteinii	„ 0.25	102*	Dudleya farinosa	0.20
49	Ophthalmophyllum Dinteri ..	„ 0.25	103*	— Setchellii	0.20
50	— Schlechteri	„ 0.25	104*	— cotyledon	0.20
51	— Triebneri	„ 0.25	105*	— laxa	0.20
52	Frithia pulchra	„ 0.25			
53	Pleiospilos Herrei	„ 0.25			
54	Rhinephyllum Muiri	„ 0.25			

De met * gemerkte zaden is importzaad.

De pakjes bevatten minstens 30 Mesem- of 20 Cactuszaden. Toezending volgt na ontvangst van het verschuldigde bedrag vermeerderd met f 0.15 voor verzendkosten. Verzoeken het bedrag over te maken per postwissel of door overschrijving van storting op postgirorekening 398972 ten name van Mej. J. J. E. van den Thoorn te Apeldoorn. Brieven betreffende de zaadverkoop richten aan Mej. J. J. E. van den Thoorn, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 2

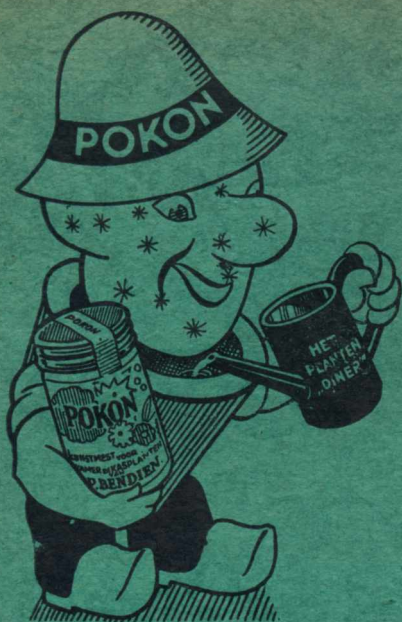
Maart – April 1950

Redactie-adres;

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans – v. Berghem, Heereweg 19, Lisse

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

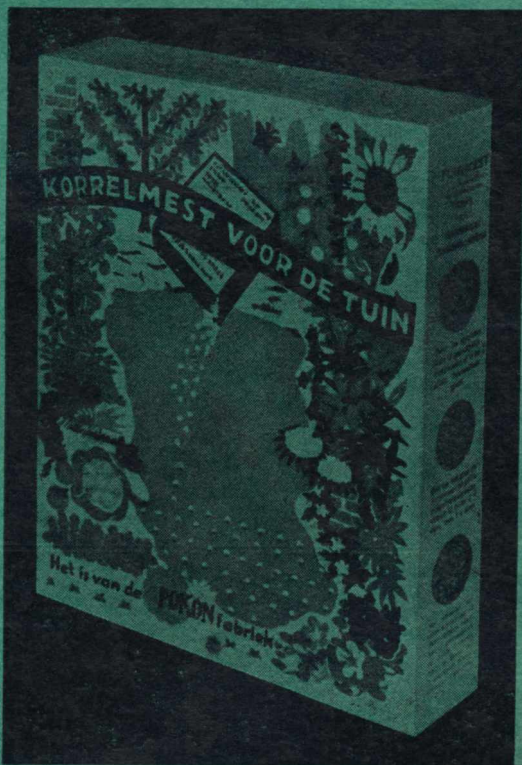
POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

KORRELMEST

voor de **TUIN**

in praktische strooi-
dozen met tabellen
voor te gebruiken hoe-
veelheden en strooi-
tijden voor verschil-
lende gewassen, in
verpakkingen
van 1 tot 3 kg.

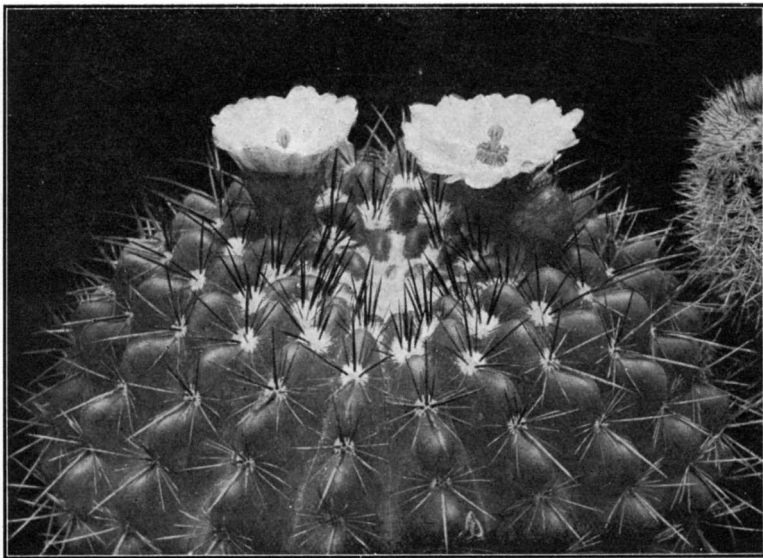
Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Notocactus Herteri Werd.

door A. F. H. Buining en Ir K. G. Kreuzinger.

Dr E. Werdermann in „Revista Sudamericana de Botanica”, Vol. Diciembre 1936, no. 4/6, p.p. 143/144, fig. III.

Notoc. Herteri Werd.

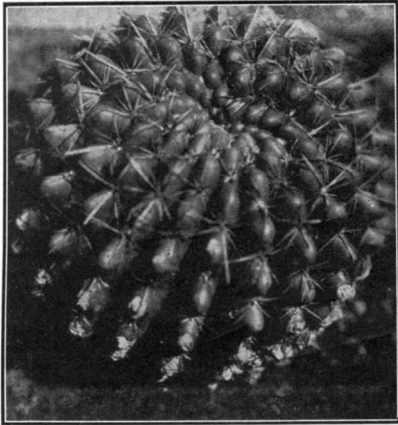
(foto: Kreuzinger).

Plant: enkelvoudig, bolvormig, soms gerekt bolvormig, tot 15 cm diameter, aan de top genaveld, plaatselijk met viltvlokjes, doorns bij het groeipunt nog niet aanwezig.
Ribben: ongeveer 22, tot 1 cm hoog, doorlopend, tussen de areolen duidelijk knobbelig, knobbels soms ongeveer kegelvormig; areolen op de kam van de knobbels zittend, ongeveer 1,2–1,5 cm uit elkaar, eerst cirkelrond, ongeveer 4–5 mm diam., bedekt met witte wollige viltvlokjes, overigens ongedoord, later min of meer samengedrukt, kaalwordend en met doorns bezet.

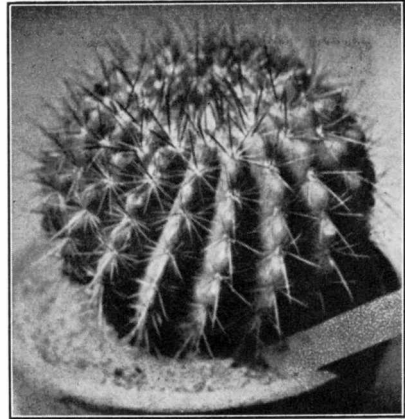
Doorns: randdoorns ongeveer 8–11, wit of naar de punt toe bruin, naaldvormig, buigzaam, bij het groeipunt min of meer liggend, later stralend, ongeveer 0,8–1,2 cm lang met enige borstels (2–6) die vooral in het bovendeel van de bloemdragende areolen ontspringen, middendoorns (4–6), dun, de krachtigste 4, in een kruis staand, de twee zwakste dikwijls in het bovenste deel van de areolen bijgevoegd, de 2 zijwaarts gerichte het langst, tot 2 cm lang, alle bij het ontstaan min of meer liggend, roestbruin, soms geringd, later meer stralend en grijs.

Bloem: rond de top, uit de door dragende areolen komend, purperrood, in gedroogde toestand ongeveer 4 cm lang; vruchtbeginsel iets uitgerekt, buiten met dichte wol bedekt, die naar de rand toe meer roestbruin wordt, in het bovenste deel met enige 1 cm lange roestbruine haren bezet; van binnen staan talrijke meeldraden met gelige filamenten en helder eigele helmknoppen; binnenste bloembladeren ongeveer 2,5 cm lang 5–6 mm breed, met een stekelpuntje; stijl 1,5 cm lang met ongeveer 11 roestbruine stempels, die ongeveer 3–4 mm lang zijn en duidelijk boven de langste meeldraden uitsteken.

Vindplaats: Uruguay, dep. Rivera, Cerro Galgo, in spleten van rode zandsteen, in de volle zon, op ongeveer 300 m boven de zeespiegel. Gevonden door Dr Herter in December 1933 en volgens diens gegevens donkerkarmijngekleurd bloeiend.

Importplant

Cultuurplant

(foto Buining)

In 1936 bracht Dr Herter een plant mede voor de botanische tuin Berlijn-Dahlem, met een aantal gedroogde bloemen. Hieraan ontleende Dr Werdermann bovenstaande beschrijving. De plant is volgens hem verwant aan de Mammulosusgroep en wel door de bedoorning.

A. V. Fric had reeds eerder dergelijke planten ontvangen van Kolischer, eveneens verzameld in Uruguay dicht bij de Braziliaanse grens, die door hem en Kreuzinger beschreven werden in de „Verzeichnis Amerikanischer und andere Sukkulenteu“ Eger 1935, p. 22, fig. p. 23, als *Notocactus rubriflorus* Kolischer 1934. De zeer karakteristieke beschrijving is echter niet gedekt door een Latijnse diagnose en derhalve niet geldig. Later gaf Fric de plant provisorisch de naam van *Notocactus violaciflorus*, omdat naar zijn kleurgevoel de bloemen violet van tint zijn.

De heer R. Sieperda ontving destijds een *Notocactus* spec. nov. van de firma Haag & Co. Erfurt. Bij het determineren bleek ons, dat dit de *Notocactus Herteri* Werd. was. Aan deze grote plant constateerden wij 12–13 randdoorns geelachtig van kleur en 7–10 mm lang, 4 kruisvormig gestelde middendoorns, waarvan de naar onderen gerichte 20 mm, de naar boven gerichte en de beide zijwaarts gerichte 18 mm lang waren, alle onderaan iets verdikt en donkerbruin, naar boven lichter bruin.

Een van Fric afkomstige plant tooide zich bij ons met bloemen, die 4–5 cm lang en 5–6 cm breed waren. De lengte van de bloembuis was 23 mm, de beharing bruin en de borstelige doorns donkerbruin. De binnenste bloembladeren waren 25 mm lang en 6–7 mm breed, de kleur violet-rood,

naar het hart meer licht violet. De stamper was 21 mm lang, dik 1,5–2 mm, met 9 violet-rose stempels, die 3 mm lang waren en ongeveer 1 cm boven de bovenste meeldraden uitstaken.

De gesignaleerde afwijkingen geven ons echter vooralsnog geen redenen om deze planten niet als *Herteri* te beschouwen.

De plant is wel zeer zeldzaam te noemen. Vrucht en zaden zijn ons nog niet bekend, al komen er in Argentinië gekweekte zaailingen voor. Zeer opvallend is de typisch lichtgroene kleur, terwijl de plant groter wordt dan de verwante soorten uit de *Mammulosus*groep. De kleur en de grootte der bloem schijnt in ieder geval te variëren, althans voor tweeërlei interpretatie vatbaar te zijn. In het algemeen moet de plant flink groot zijn voor ze zich tooit met de prachtige bloemen, die zelfs betrekkelijk schaars blijven verschijnen aan oude, volwassen planten.

De hierboven gegeven beschrijving van Dr Werdermann is vrijwel niet bekend, waardoor de plant, ook in Uruguay en Argentinië, algemeen *Notocactus rubriflorus* genoemd wordt. Wij waren zo gelukkig deze zeldzame plant goed door de moeilijke oorlogsjaren heen te krijgen en beschikken nu weer over enige goede geënte exemplaren.

De heer Vatter in Argentinië, schrijft ons nog over deze planten, die hij in zijn verzameling heeft, dat de bloemen van de in het wild verzamelde planten ongeveer 5 cm breed en 3 cm hoog zijn. De kleur is fraai violet-karmijnrood; de keel is wit, de meeldraden en helmknopjes dotterbloemgeel; de stamper rose en de stempels licht geel. Daarentegen zijn de bloemen van de zaailingen weer als volgt door hem beschreven: 4 cm breed en 2,5 cm hoog, licht violet-rood overgaand in oranje; keel safraangeel evenals de meeldraden en de helmknopjes; stamper safraangeel, stempels licht violet-rood.

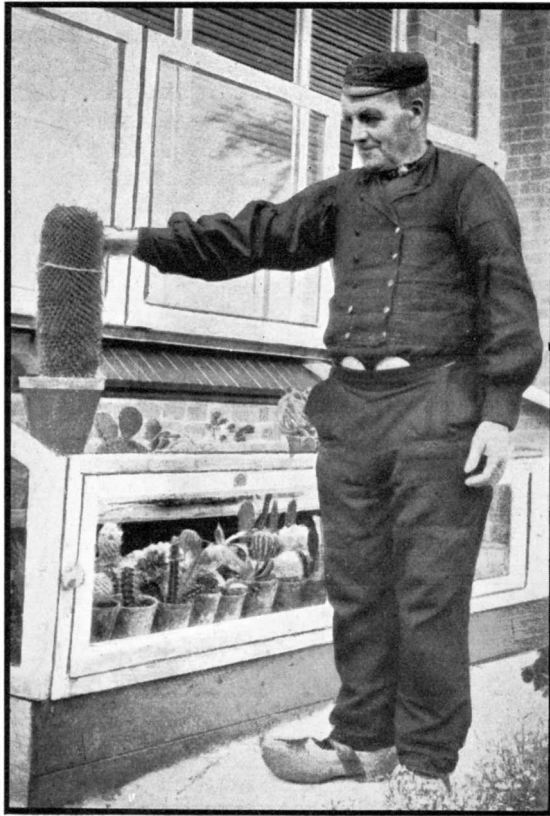
Uit de Oude Cactuswereld.

BIJ de vele kostbare zaken of vreemde voorwerpen, die Columbus uit de nieuwontdekte wereld naar Europa bracht waren ook cactussen. De eerste afbeeldingen van deze, slechts in Amerika inheemse planten dateren van 1535. Columbus was niet alleen de oceaan overgestoken om nieuw land te ontdekken of om een nieuwe zeeweg te vinden, hij had bovendien opdracht van degenen, die de reis financierden, om alles mee te brengen, wat Europa voordeel op kon leveren. Toen hij dus cactussen zag, die grote stekelige bollen en die hoge zuilen zonder takken of bladeren, maar met des te meer stekels en die andere rare planten, waarbij de bloemen en de vruchten boven op de bladeren groeien, toen dacht hij dat die vreemde planten, die hij nog nooit gezien had, wel buitengewone krachten in zich zouden herbergen. Toen ter tijd werden vele geneesmiddelen en ook drankjes die dienen moesten om lang jong te blijven of om zich de eeuwige liefde van zijn uitverkorene te verzekeren en ook wel om lastige tegenstanders uit de weg te ruimen, uit planten gemaakt en het lag voor de hand om te denken, dat cactussen iets heel bijzonders zouden opleveren.

Hierin heeft Columbus zich vergist; cactussen hebben nooit veel nut opgeleverd, maar wel zijn ze steeds naar Europa gebracht omdat er altijd veel belangstelling voor bestond. Een cactusverzameling was in de oude tijd een privilege van vorsten of van zeer rijke personen, die het grote bedrag, nodig voor het bijeenbrengen uit afgelegen streken en voor het transport, betalen konden. De lange reis en de onkunde in het behandelen van de planten veroorzaakte veel verlies en het vorstvrij houden 's winters met hout- of turfvuurtjes was veel te kostbaar voor de gewone man. De Duitse vorst Salm-Dyck (1773–1861) bezat een beroemde verzameling van cactussen en andere vetplanten. Keizerlijke lijfartsen of bevoorrechte botanici konden zich de weelde van een succulentverzameling veroorloven. En dan waren ze ook altijd te vinden in botanische tuinen,

zoals in de Hortus te Leiden en in de Amsterdamse Kruidtuin, waar in 1603 al *Opuntia*'s en *Cerei* werden gekweekt.

Het was toen een hele kunst om die rare planten in het leven te houden en toch waren er altijd mensen, die daar plezier in hadden. Omstreeks 1850 telde ons land verschillende bekende verzamelingen, op oude Friese buitenplaatsen werden vaak cactussen

„Baas Bakker”

(foto: Mevr. Cohen v. Straaten)

aangetroffen, die als merkwaardige familiestukken van vader op zoon overgingen. De liefhebberij beleefde tijden van bloei, gevolgd door inzinkingen. Wie op het eind van 1800 een cactusverzameling verzorgde moest minstens een zonderling of een kluzenaar zijn!

In 1897 bracht Ds. L. M. de Boer, de nieuw beroepen predikant te Hulst, Zeeuwsch-Vlaanderen, een kleine wagon huisraad en een grote wagon cactussen mee uit zijn vorige standplaats Britsum in Friesland. Dit veroorzaakte een ernstig conflict in de kerkeraad, daar een deel der vroede kerkeradsleden van mening was, dat de kerk de verzendingskosten van zo iets belachelijks als een cactusverzameling niet behoefde te vergoeden. In de collectie van Ds. de Boer waren veel planten afkomstig uit de oude Swartenberg-verzameling, die omstreeks 1850 op de buitenplaats Nieuw Terhorne te Beetgum, niet ver van Britsum, in stand werd gehouden door baron thoe Swartenberg en Hohenslandsberg.

Ik herinner me, dat Ds. de Boer 's zomers het grootste deel van zijn planten kweekte in de open lucht. In zijn tuin was een vijver en als gevolg daarvan een bergje en op de zuidelijke helling van dat bergje waren hoge zuilvormige cactussen, *Opuntia*'s en zware bolcactussen opgesteld, in een platte bak was het kleingoed geplaatst. 's Winters

werd alles in een ruim, licht koetshuis opgeborgen. De verzameling ging verloren op het eind van de eerste wereldoorlog, toen er geen brandstof meer was om het koetshuis vorstvrij te houden. Ds. L. M. de Boer overleed in 1919 op 76-jarige leeftijd. Zoals het een goed cactusliefhebber betaamt was Ds. de Boer heel vrijgevig met plantjes en stekken, zodat, wanneer men jaren na zijn dood ergens in het land van Hulst cactussen zag staan, daar dan zonder mankeren een oud-gemeentelid van Ds. de Boer woonde. Als bijzonderheid kan hierbij worden vermeld, dat nog nakomelingen uit de Swartzenbergcollectie voorkomen bij de familie de Vries te Kloosterzande en dat ook de Axelse boer, die hierbij wordt afgebeeld, zijn eerste stekken kreeg van Ds. de Boer.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Hoya carnosa – Hoya bella.

AN het mooie artikel van Mej. v. d. Thoorn over *Hoya carnosa* R. Br. (Succulenta 1950, bladz. 7) zou ik nog graag een kleinigheid toevoegen. *Hoya carnosa* is altijd één mijner lievelingsplanten geweest. Jarenlang heb ik ze in de kamer gekweekt en in bloei gehad, tot ze in een strenge winter het loodje moest leggen. Evenals Mej. v. d. Thoorn dit doet, leidde ik de stengel om enige staken, waardoor de plant weinig ruimte innam en ook beter bloeide.

In de kas kan men ze als klimplant kweken, doch liefst niet te warm. Warm gekweekt maakt de *Hoya* lange leden, en daar de bloeiwijze zich uit de bladoksels ontwikkelt, is haar aantal geringer dan wanneer ze, koeler gekweekt, korte leden maakt. Ik zag vorige zomer in de Amsterd. Hortus een *Hoya* met een enorm aantal bloeiwijzen die hoogstens 15 cm van elkaar verwijderd waren. Dat is de juiste kweekmethode.

Wat de grijze vlekken op de plant van Mej. v. d. Thoorn betreft, dit wijst er op, dat het de variëteit *marmorata* hort. is. De variëteit *variegata* De Vriese heeft geelachtig wit gerande, soms ook rood gerande bladeren, doch geen vlekken.

Het verspreidingsgebied van *Hoya carnosa* loopt inderdaad van China over Indië tot in Australië.

Mooier dan *Hoya carnosa* is *Hoya bella* Hook., welke op Java thuis behoort. Het is geen klimplant doch een meer kruipend, laagblijvend plantje met sterk vertakte stengeltjes en kleine, puntige, vlezige blaadjes. De bloempjes zijn veel kleiner dan van *Hoya carnosa*, zuiver wit met purperrode corona en zeer sterk geurend. Jammer genoeg is *H. bella* geen geschikte plant voor de meeste succulentverzamelaars, want ze vraagt een vochtig-warme kas. In mandjes als hangplant gekweekt past ze bij Rhipsalissen en Orchideeën. En dan bloeit ze vrijwel het gehele jaar door. Ons exemplaar staat heden, 10 Januari, reeds volop met knoppen.

G. D. D.

De heer P. A. Florschütz schrijft ons: „Wist u dat de plant graag wat Sphagnum (veenmos) door het grondmengsel heeft evenals wat grove houtskool of koolas? Het stekken gaat ook erg gemakkelijk in Sphagnum. — Het gehele geslacht *Hoya* komt in het Maleise en Australische gebied voor.

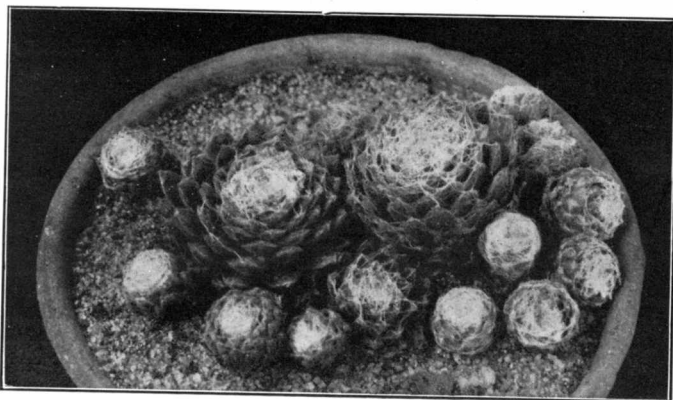
Red.

Voor de lange winteravonden.

De avonden zijn nog lang. Een mooie gelegenheid voor onze lezers om wat in de succulentenliteratuur te studeren. Allicht vindt men iets, waarmee men straks zijn voordeel kan doen. Wie zelf niet veel boeken bezit, verwijzen we naar onze rijk gesorteerde verenigingsbibliotheek. En wie oude jaargangen van „Succulenta” of „Cactussen en Vetplanten” heeft, raden we aan deze af en toe nog eens door te lezen. Gaat het u als ondergetekende, dan vindt u steeds nog wel het een en ander, dat uw bijzondere belangstelling wekt; hetzij een plantbeschrijving, een cultuuraanwijzing, of wat dan ook. En wie nog belang stelt in enige mooie jaargangen van „Succulenta” of „Cactussen en Vetplanten” om daarmee zijn bibliotheek te verrijken, die vraag eens aan Mevrouw Grullemans wat nog voorradig is. Maar men late er geen gras over groeien, want binnen afzienbare tijd is alles uitverkocht. En juist die oude jaargangen vormen een waardevol bezit, want ze bevatten een schat van gegevens zowel als een rijkdom aan afbeeldingen.

Sempervivum arachnoideum.

ONGETWIJFELD is de *S. arachnoideum* de koningin onder de Sempervivums, meer bekend onder de naam huislook waaronder ook de *S. tectorum* valt. In vorm en bouw lijken zij ook heel veel op elkander. Het spinneweb-huislook onderscheidt zich echter van het gewone huislook door de karakteristieke witwollige spinnewebachtige overdekking van de rozetjes. De toppen der sappige, smal-ovale blaadjes zijn n.l. wollig behaard en als de blaadjes bij het uitgroeien der rozetjes uiteen wijken, blijven de toppen toch door de wollige draden met elkander verbonden en wel zo regelmatig, dat het schijnt alsof het plantje door een spinneweb bedekt is, alsof een spin over de rozetjes haar web geweeft had.

Semp. arachnoideum L.

foto: Uitewaal).

Zij vragen veel zon, hoe meer zon, hoe fraaier de spinnewebjes tot uitdrukking komen. Strak gespannen staan dan de draden en bij volwassen exemplaren kan men dat heel goed bemerken als men met de vingertop zacht op het grijswitte weefsel drukt.

Het opmerkelijke van het geval is, dat het weefsel over het hart van het plantje, dus over de tedere delen, waar de jonge blaadjes zich ontwikkelen, het dichtst is en dat heeft ook zijn reden. Wij weten, dat vooral jonge plantendelen het sterkst water verdampen en zo bezien is die bescherming a.h.w. een beschutting tegen een al te grote verdamping. Immers, de zonnestralen die in de Alpen, de bakermat der Sempervivums fel kunnen branden, worden door de wit-wollige rozetjes teruggekaatst, waardoor de plantjes tegen een te sterke verdamping en verbranding voldoende beschermd worden, maar ook in de winter hebben de wit-wollige webben een beschermende taak doordat de wollige beharing koude en vocht voor een groot deel weren.

De *S. arachnoideum* is niet verwend en kan heel wat warmte en koude verdragen, ze is dus zeer geschikt in de tuin, op de rotspartij, in perken, of koude bak als ze maar voldoende zon en licht ontvangt. Bij gebrek aan licht gaat de plant achteruit om ten slotte geheel weg te kwijnen. Dus zon en nog eens zon!

De dikke korte bloemstengel geeft vrij grote, diep-rode bloemen die in Juli verschijnen. De bloei betekent echter ook het einde van het plantje, want het rozetje dat bloeit, sterft af, maar vooraf heeft het echter zoveel nakomelingen het leven geschonken, dat, al bloeien er een aantal rozetjes, er elk jaar veel meer nieuwe bijkomen. En dat gaat altijd maar door; de oudere rozetjes maken zich gereed tot de bloei en . . . sterven af, doch een nieuwe generatie staat gereed de taak over te nemen. Zo valt het ook te verklaren dat een enkel rozetje in vrij korte tijd een geheel potje of rotsblok kan vullen of bedekken.

Dat de kweekwijze geen al te zware eisen stelt is licht te begrijpen, zowel in de volle grond als in potten levert ze geen moeilijkheden op. In de wintermaanden is de huiskamer of een koude kas voldoende, men houdt ze dan aan de droge kant en zet ze op een licht plaatsje. In het voorjaar groeit het spoedig weer door en als de Junimaanden einde loopt, maken de volwassen rozetjes zich gereed tot bloeien.

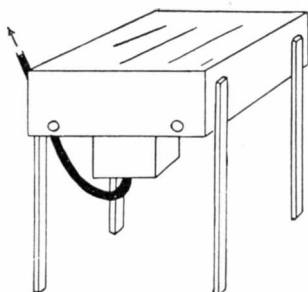
Een goed grondmengsel is: een deel zandige losse kleigrond of graszodenaarde, een deel bladaarde, een deel zand (geen duinzand), en wat kalkpuin.

De geslachtsnaam „Sempervivum” is samengesteld uit de woorden semper = altijd en vivere = leven, dat wil dus zeggen altijd-levende, zeer juist gekozen omdat de plantjes altijd groen zijn, hetzij dat ze geblakerd worden door de zon, dan wel verstarren in ijzige koude of bedolven liggen onder de sneeuw, er is altijd leven. v. d. Velde.

Een praktisch zaaitoestel.

NOG steeds worden door de liefhebbers zaaitoestellen met kunstmatige verwarming ontworpen, veelal tonen zij over een grote vindingrijkheid te beschikken. De heer de Groot (Leiden) nam zo'n Amerikaans leger biscuitblik, dat hij doorzaagde en waarvan de beide helften omgekeerd op elkaar werden geplaatst. In de ene helft van het blik – dat met de bodem – werden de potjes met zaad in turfmoalm geplaatst, de andere helft werd van een dubbele wand voorzien; een binnenwand van hardboard, de tussenruimte opgevuld met slakkenwol of zaagsel. De verwarming geschiedt door een ouderwets theelichtje, gevuld met petroleum.

FIG. 2

In principe komen deze bedensels, ontsproten aan het vernuftige brein der liefhebbers, meestal op hetzelfde neer. Zo ook het toestel van de heer M. W. Bromhall, waarvan tekeningen en een beschrijving in het National Cact. and Succ. Journal en dat ons zo praktisch leek en zo eenvoudig te maken, dat wij daaraan in ons blad bekendheid willen geven.

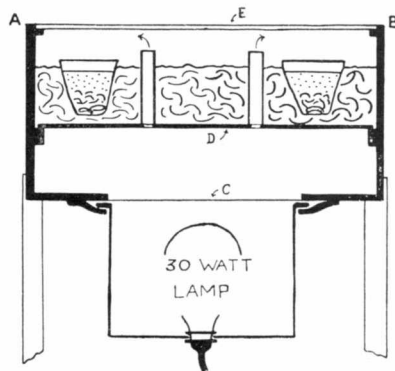
Welbeschouwd spreken de bijgaande tekeningen reeds voor zich zelf. Fig. 1 geeft de dwarsdoorsnede van dit toestel weer. A en B zijn de zijkanen van een stevig, houten kistje van ongeveer 50 cm lang, 35 cm breed en 22 cm diep. C is de ruimte waardoor de warmte van de electricische lamp opstijgt en de meta-

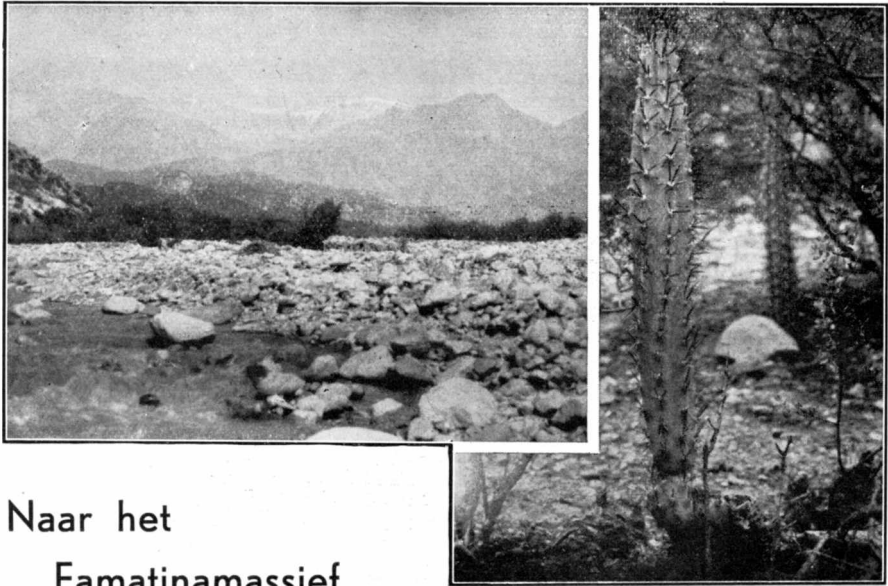
len plaat D verwarmt. Door deze metalen plaat zijn twee gaten geboord, ruime openingen, waarop een paar houten of metalen kokers bevestigd zijn; deze bevorderen een gelijkmatige temperatuur in het hele toestel. De metalen plaat en ook de glasplaat E worden gedragen door houten latjes, die tegen de zijkanen van het kistje gespijkerd zijn; de glazen plaat moet iets schuin aflopen. De blikken of zinken bak, waarop de lamp is gemonteerd, kan men zo bevestigen, dat deze uitschuifbaar is (als op de tekening).

De potten of pannen worden ingegraven in een laag mos of turfmoalm, op de metalen plaat D. Wanneer dit materiaal met heet water wordt gedrenkt alvorens het kistje te vullen, kan het geheel spoedig op temperatuur gebracht worden. Het apparaat behoudt vrij regelmatig een temperatuur van 20 gr. C., eerst op te wekken met een lamp van ca. 60 Watt, waarna een lamp van 25 à 30 Watt deze temperatuur gedurende ongeveer een week constant houdt. De warmte – dt is het aardige van dit toestel – kan men regelen door een paar gaten, die in het houten kistje onder de metalen plaat zijn geboord, te stoppen met kurken, dan wel door de er uit te halen.

Fig. 2 geeft van dit handige apparaat nog eens een duidelijk beeld; tegen de houten zijwanden vastgetimmerde poten brengen het toestel op tafelhoogte. De maker van dit toestel had zelfs met het zaaien van *Mammillopsis senilis*, een bijzonder moeilijke soort, veel succes. Zaden van andere genera, *Echinopsis*, *Mammillaria* e.v.a., kiemden tussen de derde dag en het einde van de eerste week na het zaaien. Uiteval.

FIG. 1

Naar het Famatinamassief

door
Ernesto Vatter.

Links: Famatinagebergte. Sneeuwtoppen circa 6200 voet. Vindplaats Cer. Vatter 15 en de bontbloeiende *Cereus candicans*. — Rechts: *Cereus coeruleus* op de vindplaats.

WIE van de cactusliefhebbers kent dit enorme massief niet van naam? De groep van de dwerglobivia's draagt immers de verzamelnaam „famatinenses”¹⁾ en zou dientengevolge uit het gebied van het Famatinabergmassief moeten komen, dat tegen de Chileense grens in het westen van Midden-Argentinië gelegen is. In deze omgeving van het woest doorkloofde hooggebergte bevinden zich enige der hoogste toppen, die tot bijna 8000 meter reiken en die door vrijwel eeuwigdurende sneeuwstormen omgeven, een wereld van ijzig zwiigende gletschers en sneeuwvelden gevormd hebben. Een machtig, indrukwekkend, maar ook huiveringwekkend gebied.

Reeds veel had ik over dit gebied gehoord, ik had het echter nimmer gezien. Men wordt dan nieuwsgierig en zou de dingen van meet af aan willen onderzoeken, te meer daar men telkens in de literatuur op een plantengroep stoot, die volgens de naam uit deze bergwildernis zou komen. In ieder geval voldoende aanleiding om eens een onderzoekingsreis te ondernemen, om deze planten daar op hun natuurlijke groeiplaatsen te zoeken en ook om te trachten andere zeldzaamheden te vinden.

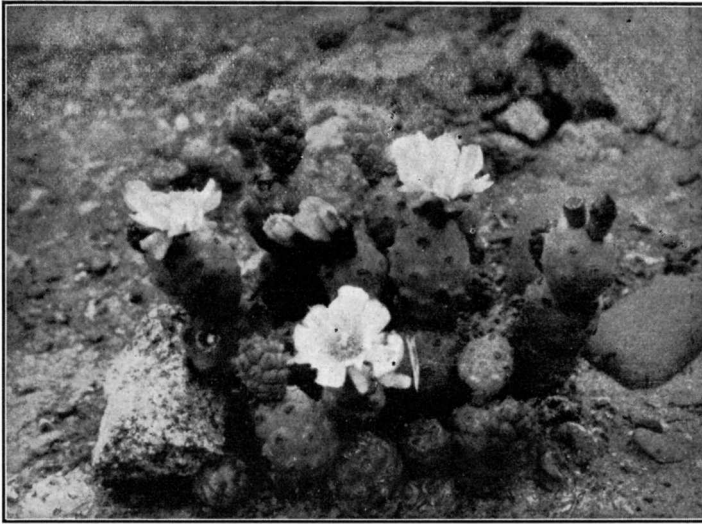
Zodra men Cordoba bereikt heeft, begint in de bergen het rijk van de cactussen, die hier op verschillende plaatsen zeer veel voorkomen. Voor alles ziet men hier zeer veel *Gymnocalycium*, waarvan hier wel de meeste soorten uit geheel Argentinië groeien. In de Sierra Chica komen echter geheel andere soorten voor, dan in de aan de overkant gelegen Sierra Grande, die op de hoogste punten tot 3000 meter reikt. Zeer dicht is de cactusflora in het Noord-Westen van de bergen in de omgeving van Cruz del Eje; hier begint reeds het gebied van de reuzenplanten, onder andere *Cereus coryne* en andere *Cereussen*, die gewoonlijk niet in de bergen gevonden worden. Soorten die in de steppen rondom de Salinas Grande voorkomen, hebben hier hun eerste voorposten uitgezet. In dit hele gebied komen zeer veel soorten cactussen voor, behalve *Rebutia*. Hoe meer men naar het westen gaat, des te droger wordt het landschap. Grote vlakten zijn begroeid met *Opuntia strobiliformis* en *Opuntia diademata*. Water is hier een kostbaar iets; alles bestaat uit zout en salpeter. Na het oversteken van de Salinas Grande, waar weer lagere bergruggen voorkomen, borrelt in de bergen hier en daar uit half

¹⁾ Noot van de vertaler: De heer Vatter huldigt hier nog de opvatting van Backeberg, dat deze groep planten als dwerglobivia's moet worden beschouwd. Zoals bekend is werd voor deze planten door Fric en Kreuzinger ex Buining het geslacht *Hymenorebutia* opgesteld. (Zie hiervoor o.a. „The Cactaceae” 2e druk van W. Taylor Marshall).

verstikte bronnen wat water op, dat in deze omgeving en in de kleine dorpjes, waarheen het geleid wordt, wat fris groen te voorschijn tovert, als het althans niet eerder in de uitgedroogde zandige bodem verdwenen is.

Troosteloos is de aanblik van dit dorre, uitgedroogde steppengebied. Overal ligt de stof vingers dik. Ook de mens droogt hier uit en de reiziger waardeert een glas fris water als een hemelse gave. Het oog ziet slechts harde grond, begroeid met lage doornige struiken met daartussen cactussen. Onder de gloeiende zon bereikt de temperatuur hier 40—50 gr. Celsius, een regen- of onweersbui is een natuurwonder. Een ieder is blij als hij dit onwerkelijke landschap achter zich heeft en in een prettiger omgeving komt.

Als de volgende morgen, met nog een tocht van wel 40 uur gaans voor de boeg, de met sneeuw en ijs bedekte toppen van het Famatinamassief boven het voorgebergte uit

Op. diademata

(foto's van de schrijver).

komen, ademt men verlicht op, want nu komt er spoedig water in overvloed voor mens, dier en . . . plant.

In de lagere voorgebergten komen hier hoofdzakelijk voor *Opuntia strobiliformis*, *Op. diademata* en *Op. Turpinii*, die grote oppervlakten bedekken als met witte doornige tapijten, terwijl hier en daar tussen doornige struiken o.a. *Cereus coerulescens* en *Echinopsis campylacantha* in fraaie exemplaren groeien. Hier vond ik Echinopsissen van 50—60 cm hoogte en 15 cm in doorsnede en ook *Opuntia Turpinii* in mooie grote groepen tegen de gloeiende bergellingen, tot 75 cm hoge planten en tot 10 cm dik wordende kogels, waarvan variëteiten voorkomen met vrijwel zuiver witte, andere, nog fraaiere, met bijna zwarte, lange, papierachtige doorns, die een mooi contrast vormen met de zilvergrijze, vuistgrootte kogels. Op beschutte plaatsen onder doornstruiken vond ik *Gymnocalycium rodantherum* en ook *Gymn. Saglionis* ter grootte van 30 cm doorsnede, met prachtige roodbruine bedoorning. Op de vlakke van de Sierra Velasco moeten nog andere soorten groeien, maar de Famatina trok mij met haar sneeuwtoppen meer. Hier zou ik de beroemde echte „famatinensis” kunnen vinden. Nu was ik ter plaatse en ik hoefde slechts te zoeken en de planten uit te graven. Ja, dit dacht ik, zoals zoveel andere cactusvrienden, maar eerst als de plant in de zak gestoken wordt, is zij gevonden. Dikwijls kan ik een lachen niet onderdrukken, als ik bij verzamelaars lees, dat de groeiplaats van een bepaalde plant is prov. Salta, Catamarca of Mendoza, die elk zo groot zijn als Duitsland. Op een dergelijke reusachtige oppervlakte een speciale plant te zoeken is onzin, indien men geen nauwkeurige groeiplaats kent.

Zo ging het mij met *Echinopsis famatinensis* Speg. Alhoewel ik 3 weken lang de bergen, heuvels en dalen ijverig afzocht naar deze plant, door doornstruiken en ander

struikgewas kroop, onder de gloeiende zon bergwanden beklom en geen moeite mij te veel was, zodat ik geschonden door de rotsen en doorns te voorschijn kwam, de bewuste cactus kon ik in dit gebied niet vinden. ²⁾)

Ook mijn vrienden de bergbewoners mobiliseerde ik en toonde hen een voor de zekerheid medegebrachte plant uit mijn verzameling. Na 20 dagen vruchteloos zoeken kwam ik tot de stellige overtuiging, dat *Echinopsis famatimensis* Speg. niet op het Famatinamassief voorkomt en dat hier een vergissing of verwisseling in het spel moet zijn. Dit werd mij naderhand bij het doorbladeren van oude cactusliteratuur duidelijker. In hun artikel in *Kakteenkunde* 1939, nr. 3, p. 72 „Die Cactaceae im naturwissenschaftliches Museum in Buenos Aires”, zeggen A. Castellanos en H. V. Lelong:

a. Sp e g a z z i n i heeft het bestuderen der cactussen nimmer opgegeven; b. omtrent de geografische verspreiding van enkele soorten werden door hem onjuiste opgaven gedaan. In ieder geval een zeer interessant artikel, dat ik alle Lobivrienden kan aanbevelen, daar hierin veel verklaard wordt.

Daar ik de *famatimensis* op de aangeven groeiplaats niet vond, niettegenstaande een zeer intensief onderzoek met de goede hulp van de bewoners van deze streek, blijft alleen de volgende conclusie over:

Echinopsis famatimensis Speg. komt niet op het Famatinamassief voor en deze vindplaats is abusievelijk als zodanig opgegeven. Deze conclusie bevestigt het beste het aangehaalde artikel van A. Castellanos in *Kakteenkunde*. ³⁾)

Vertaler: A. H. H. Buining.

(Wordt vervolgd).

2) Noot van de vertaler: Ook Fric doorzocht het Famatinagebied drie weken achtereenvolgens, zoals hij mij in 1937 persoonlijk verklaarde en vond geen „famatimensis”. Hij poneerde de stelling, dat de bewuste planten misschien onder een van de daar regelmatig voorkomende lawines bedolven waren geraakt. De zogenaamde echte *famatimensis* is door H. Blossfeld in het Famatinagebied gevonden en de o.a. aan A. Hahn gezonden planten komen zeer beslist niet uit dit gebied. Deze plant is door mij beschreven als *Hymenorebutia alboanata* en wijkt in alle opzichten af van de door Sp e g a z z i n i beschreven *Echinopsis famatimensis*.

3) Noot van de vertaler: Deze conclusie bevestigt gedeeltelijk de opvatting van wijlen A. V. Fric, waarmede echter niet de vraag opgelost wordt wat nu wel de echte „*Echinopsis famatimensis*” is. In verband hiermede moge ik verwijzen naar het artikel van Dr B. Doelz en Prof. Dr E. Werdernann in „Beiträge zur Sukkulantenkunde und -pflege” 1938, p.p. 5 tot en met 10, die als zeker aannemen, dat de tegenwoordig bekende en veelvuldig in onze verzamelingen voorkomende „*Echinocactus Reichei*”, niet de echte *Reichei* is maar de echte *Echinopsis famatimensis* en dat de onder de naam *famatimensis* (*Lobivia*) in de verzamelingen voorkomende planten een andere naam moeten krijgen, hetgeen o.a. geschied is door A. V. Fric, Ir K. G. Kreuzinger, Wessner en vertaler.

Uit de praktijk

ZODRA in de maand Maart bij sommige planten de eerste tekenen van nieuwe groei zijn te bespeuren en enkele vroege voorjaarsbloeiers zelfs bloemknoppen tonen, zal men de schier onbedwingbare lust in zich voelen opkomen, zijn min of meer stoffige verzameling eens lekker af te spoelen. Bedwing deze uitermate gevaarlijke neiging. Dien uw jonge en andere niet bloeibare planten, met uitzondering van de *Mammillaria*'s, welke nog enkele weken droog moeten worden gehouden, alleen bij zonnig weer een weinig vocht toe door ze te bespuiten. Giet behaarde planten en die waarin water kan blijven staan in een zo geringe mate op de pot, dat zij des avonds wederom droog zijn. In April kan men, indien het K.N.M.I. aanhoudend zonnig weer voorspelt, met de watergift wel iets minder voorzichtig zijn.

Planten, welke hun bloeiwilligheid tonen, dient men beslist droog te houden tot de knoppen flink zijn doorgegroeid. Indien te vroeg wordt gegoten dan zien we de kleine knopjes weer verdwijnen of ze vergroeien tot uitlopers. Het verdient aanbeveling bloeibare voorjaarsbloeiers, welke nog nooit bloeiden, absoluut droog te houden. Zij worden dan gedwongen tot de geslachtelijke instandhouding van de soort, derhalve tot bloemvorming. Over het algemeen zal een plant minder bloeien naarmate zij harder groeit.

Verzamelaars, die hun planten in huis lieten overwinteren, kunnen deze, indien zij over voldoende dekkingsmateriaal tegen nachtvorsten beschikken, wederom in hun zomer-

kasje of bak onderbrengen. Ter voorkoming van onaangename verrassingen is het gewenst tot ongeveer 15 Mei, dus tot na de ijsheiligen iedere nacht te dekken, zelfs indien dit 's avonds overbodig lijkt. Overigens houde men rekening er mede, dat de planten het volle licht zijn ontwend en, zonder enige overgang blootgesteld aan de felle voorjaarszon, gemakkelijk door verbranding verloren kunnen gaan of voor lange tijd ernstig worden ontsierd door brandplekken. Men kan deze narigheden voorkomen door de ruiten van zijn kas of bak, voordat men de planten er in onderbrengt, te witten met niet al te dunne witkalk. Door iedere dag even met een straatbezem over de ruiten te vegen, kan men de kalklaag geleidelijk wat dunner maken. Zon en regen zullen verder langzamerhand er voor zorgen, dat de beschermende laag verdwijnt en de planten, na verloop van tijd zonder schadelijke gevolgen de volle zon kunnen verdragen. Overigens behoeft men zijn planten op zonnige dagen voor overmatige warmte door te luchten. Bij mild weer kan men half Maart een aanvang maken met het verpotten van al zijn planten met uitzondering van de voorjaarsbloeiers. Voorzie uw planten uitsluitend van een verse groeibodem indien dit nodig is. Over het algemeen kan worden aangenomen, dat zeer jonge zaai- en steklingen ieder jaar, wat grotere planten eens om de twee jaar en volwassen exemplaren eens in de 3 tot 4 jaren van verse aarde behoren te worden voorzien. In de regel is het wel gewenst de bovenste aardlaag van iedere pot door wat verse grond te vervangen.

Over het algemeen zullen alle planten goed groeien in een der in het Jan.-Februarinum-mer beschreven aardmengsels. Opgemerkt kan nog worden, dat volgens mededeling van de Rijkstuinbouwconsulent te Utrecht, de heer Ir B. K. B a r t e l d s, in plaats van de thans vrijwel niet verkrijgbare patentkali zeer goed gebruik kan worden gemaakt van zwavelzure kali, mits de halve gewichtshoeveelheid, derhalve een kleine hand per twee huishoudemmers aarde, wordt genomen. Het gebruik van kalisalpeter wordt door de consulent ontraden op grond van de overweging, dat het stikstofgehalte in deze meststof voor succulenten te hoog is.

Aangenomen kan worden, dat planten al naar gelang zij een fijner of zwaarder wortelgestel bezitten een lichtere of zwaardere grond vragen. Men kan zijn grondmengsel naar behoefte lichter of zwaarder maken door er wat zand of klei aan toe te voegen. Epiphyllum, Rhipsalis, Phyllo en luchtwortelsvormende slangachtige Cereussoorten geven men een lichtere grond en wat meer bladaarde. De meeste Mammillaria's, Stapelia's en planten, welke wortelecht een penwortel bezitten, zoals *Loph. Williamsii*, *Pterocactus Kuntzii*, *Gymn. lafaldense*, zijn dankbaar voor een wat zwaardere grond, dus wat meer klei. Struikvormige Mesems geven men een zandige aarde, zij bloeien dan beter en laten zich gemakkelijker overwinteren.

Leg Uw potten, alvorens met de „verpotterij” aan te vangen, enige uren in een teil water. De aarde moet eerder te droog dan te nat zijn, doch niet geheel uitgedroogd. Voor iedere plant kieze men een pot in verhouding tot het wortelgestel. Zorg voor een goede drainage door over het afvoergat een schone potscherf te leggen met de bolle kant naar boven en door rond de scherf nog wat fijne sintelcokes aan te brengen. Verdeel de wortels zo gelijkmatig mogelijk alvorens de pot met aarde aan te vullen, werk met de vingers of een stomp houtje de grond tussen de wortels, trek de plant voorzichtig schuddend op de vereiste hoogte en vul daarna grond aan tot de plant stevig in de pot staat. Planten, welke pas verpot zijn, geven men de eerste 3 dagen geen water.

LEDENWINWEDSTRIJD!

De heer F. de W a c k e r, Garonstraat 51, Hoboken, België zag zijn collectie met enige mooie plantjes aangevuld door in Nov. en Dec. de meeste nieuwe leden aan te brengen en daarmee de in uitzicht gestelde prijs te veroveren.

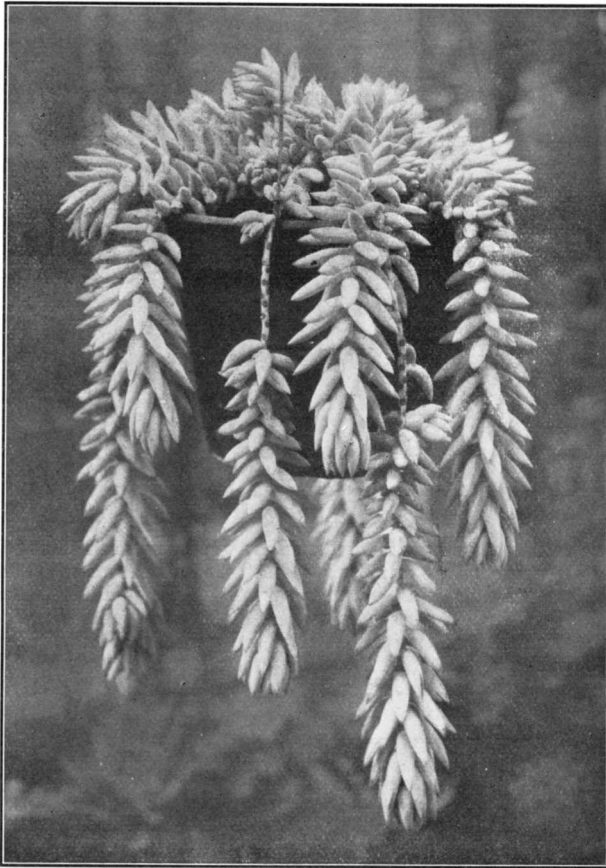
De heer A. B o e r s te Nijmegen liet in 1949 op één na de meeste nieuwe leden inschrijven en verwierf daarmee de tweede prijs.

Een wel zeer groot genoegen is het, de naam bekend te maken van het lid, dat de eerste prijs ontving. Dit is n.l. niemand minder dan de hoogst verdienstelijke medewerker van „Succulenta”, de heer W. H. N o t e b o o m te Voorburg. Dit ijverige lid, sinds jaar en dag een der steunpilaren van onze vereniging, won zeven nieuwe leden. Hulde en dank aan de drie prijswinnaars! Zorg, dat ook U een prijs wint! Bewijs de vereniging en Uzelf een grote dienst.

P. F. Diemel.

Sedum Morganianum E. Walther

door A. J. A. Uitewaal.

Sedum Morganianum

(foto: Uitewaal).

SEDUM MORGANIANUM werd voor het eerst beschreven in het Amerikaanse Cact. and Succ. Journal, 1938, p. 35 e.v. De auteur, de botanist Eric Walther, is door zijn hoogst verdienstelijke publicaties van oude en nieuwe soorten van verschillende geslachten van de familie der Crassulaceae, waaronder vooral Echeveria, algemeen bekend. De toevoeging van deze nieuwe soort aan het geslacht Sedum berustte min of meer op een toeval. Het genus Sedum telt reeds meer dan 500 soorten, waarvan echter een vrij groot aantal slechts vaag gekarakteriseerd is. Zo niet met *Sedum Morganianum* welke een van de meest opvallende van de nieuwere soorten is.

Deze merkwaardige plant werd voor de eerste maal gezien in een kleine kwekerij in Coatepec, bij Jalapa in de Staat Vera Cruz (Mexico). De inheemsen noemen haar de „ezelstaart”, vanwege de lange, staartvormige tak-

ken met de dikke, gezwollen, zilverachtig witte blaadjes. Het genoemde tijdschrift geeft van deze „vindplaats” een foto. Aan een muur hangen een massa blikken en blikjes — in Amerika en ook in Afrika worden planten vaak in blikken gekweekt, omdat de aarde daarin niet zo snel uitdroogt als in aardpotten — waaruit de rijk vertakte planten, als een gordijn van grove franje, naar beneden hangen. Detailfoto's en tekeningen van de plant en haar bloeiwijze completeren deze publicatie.

De heer *Walt*h*er* vertelt, hoe hij *Sedum Morganianum* tijdens een trip naar Jalapa in '35 gevonden heeft, terwijl hij eigenlijk op zoek was naar *Echeveria racemosa*. Toen hij in Coatepec, in de nabijheid van Jalapa, op een gids wachtte, viel hij in de handen van een opdringerige straatjongen, die hem letterlijk meesleepte naar een kwekerijtje, dat de schilderachtige naam „De drijvende tuin” droeg. De eigenaar bleek de vader van de schelm te zijn. Wat hem onmiddellijk opviel was deze nieuwe *Sedum*. Ze groeide in talrijke blikken, opgehangen aan een van de muren, de muur was onzichtbaar door een overvloed van afhangende takken. Onnodig te zeggen dat hij dadelijk een aantal van deze planten kocht. Over haar natuurlijke groeiplaats kon hij, helaas, niets aan de weet komen. Evenmin als over de bloeiwijze, welke nog drie jaren lang een mysterie bleef, wat ook werd gedaan om de plant tot bloei te brengen. Dit gelukte zijn vriend *Dr Meredit*h *Morgan* met een exemplaar, dat intussen tot een prachtplant was uitgegroeid. Aan de top van de langste, bijna 90 cm lange, afhangende tak verschenen de eerste bloemen; eindelijk was men nu in staat met absolute zekerheid vast te stellen, dat men inderdaad met een *Sedum* te doen had die nog niet beschreven of benaamd was. De plant kreeg de naam van hem die haar het eerst tot bloei bracht.

„*Desert Plant Life*” van Sept. '48 geeft een foto van *Dr Morgan*, benevens een afbeelding van het schitterende exemplaar, waarvan hierboven sprake was. Het bijbehorende artikel geeft een korte beschrijving van de prachtige plantencollectie van *Dr Morgan*, een rustend oogspecialist, met vele afbeeldingen van interessante en zeldzame planten uit diens verzameling.

Van een vriendelijke relatie uit Amerika ontving ik in '47 een stek van *Sedum Morganianum*. De afbeeldingen hadden mij dermate bekoord, dat ik er naar verlangde zo'n mooie plant te bezitten. Zo verging het mij ook met een heel andere plant, nl. *Kalanchoe tomentosa*, niet alleen volgens de afbeeldingen maar ook in werkelijkheid een der mooiste succulenten. In Amerika is het een der meest begeerde en meest verspreide soorten, bij ons is deze plant nog onbekend, althans bij mijn weten. Het is een genoegzaam zulke fraaie planten ook in ons land te mogen introduceren.

Sedum Morganianum is zonder twijfel voorbeschikt een wijd verspreide, populaire hangplant te worden. Niet alleen omdat het een unieke en decoratieve plant is, maar ook omdat de planten zich bijzonder gemakkelijk en spoedig door bladstek laten vermeerderen. Tegen koude kan ze niet, dat heb ik tot mijn schade ondervonden; de bladtoppen waren aangetast, de bladeren schrompelden en vielen af, waardoor — vooral van de bovenste gedeelten der takken — het kale stammetje zichtbaar werd. Gelukkig vormen de stammetjes nogal spoedig uitlopers, waardoor de kale plekken op de duur wel weer bedekt worden. 's Zomers baart ze ons weinig zorgen; ze kan nogal rijkelijk vocht verdragen, daarentegen kan ze ook gerust eens

een poosje tamelijk droog gehouden worden. Voor veel, felle zon dienen we haar te beschermen. Weest evenwel 's winters voorzichtig; een lichte, niet te koude standplaats en matig vocht, zodat de bladeren niet schrompelen, is, naar mij dunkt, de beste kweekwijze. Het zal misschien zelfs blijken een geschikte kamerplant te zijn, al zal het dan ook de voorkeur verdienen ze 's zomers buiten op een tegen harde wind en felle zon beschutte plaats op te hangen, want frisse lucht en vooral veel licht is voor vrijwel alle succulenten, en vooral voor de meeste vetplanten, nummer één.

Beschrijving naar originele exemplaren:

Laag struikvormig, de takken lang afhankelijk of kruipend, spuitend van nabij de voet van de oude takken; stammetjes slank, 4–6 mm dik; bladeren groot in aantal, gemakkelijk loslatend, dikvlezig en gezwollen, bijna rolrond, bovenaan een weinig afgeplat, tegen de stammetjes aangedrukt tot tamelijk wijd afstaand, gewoonlijk sikkelvormig omhoog gekromd, langwerpige-lancetvormig, spits, ongeveer 20 mm lang en 8 mm dik, kleur als van groene druiven, blauwgroen berijpt.

Bloeiwijze eindstandig, in de vorm van een bijscherm geplaatst, aantal bloemen 6–12 (soms meer) die eerst bij volwassen, oude planten verschijnen; bloemsteeltjes bijzonder lang en slank n.l. 3 cm of meer lang en nauwelijks meer dan 1 mm dik, opgericht of opstijgend van de top van een bloeiende tak; sepalen opgericht, smal, drieh.-lancetvormig, vlak, spits, 8–9 mm lang, aan de basis verbonden; bloemkroon 5-tallig, enigszins klokvormig, de petalen tot de basis vrij, opstijgend, slechts aan de top een weinig afstaand, drieh.-lancetvormig, 11 mm lang, roserood, aan de binnenkant getekend met vele fijne, overlangse, rode lijntjes; meeldraden 10, iets langer dan de vruchtbladen maar korter dan de petalen, helmknopjes eivormig; vruchtbladeren ca. 7 mm lang, karmijnrood, stijlen slank, aan de top sterk teruggekromd, stempels klein, geelachtig; honingschubjes breed-niervormig, 1,3 mm breed, overvloedig nectar afscheidend.

„Uit de Cactuswereld”

BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

Van de „Schweizerischen Kakteen-Gesellschaft” verschenen de jaarboeken „Sukkulenkunde” I en II. De vele belangwekkende en leerzame artikelen hier te bespreken zou te veel ruimte vergen. Wanneer we slechts enkele namen noemen, zoals die van Backeberg, Buxbaum, Herre, Jacobsen, Krainz, Schwantes, Vatter en Werdermann (welke laatste een interessant relaas geeft van het wel en wee van de bot. tuinen te Berlin-Dahlem), dan kan men zich van de inhoud reeds een beeld vormen.

Dat de bijdragen der niet genoemde auteurs w.o. enkele van eigen stam, minder interessant zouden zijn, willen we hiermede niet beweren. Beide nummers, eigenlijk kleine boekwerken, bevatten vele nieuwe soortbeschrijvingen, o.m. van *Echinopsis*, *Lobivia*, *Rebutia*, *Gymnocalycium*, *Monvillea*, *Mammillaria* en *Stapelia*. De phyllogenetische plaats (dus volgens afstamming) die de Cactaceae in het plantenrijk innemen wordt in een artikel door

Buxbaum uiteindelijk bepaald; Krainz geeft een overzicht van alle beschreven soorten en variëteiten van het geslacht *Lobivia*; maar ook vele andere voor de eenvoudige maar serieuze liefhebber bevattelijke artikelen maken deze z.g.n. jaarboeken tot een kostbaar en onmisbaar bezit. De illustraties zijn mooi. „Sukkulenkunde” staat op een hoog niveau.

Van de heer G. W. Reynolds (Johannesburg) ontvingen wij bericht dat zijn werk over *Aloë*, hetgeen reeds lang in voorbereiding was, dit jaar gereed zal komen. Dit werk belooft een standaardwerk te worden. Behalve zeer vele zwart-wit foto's en tekeningen zal dit werk ca. 60 gekleurde platen bevatten.

Een reproductie van een mooie kleuropname van *Aloe pretoriensis* Pole Evans op haar natuurlijke groeiplaats kregen wij ter beoordeling toegezonden. Deze zag er beter uit dan vele andere van dit genre, die we reeds zagen. Het werk van de heer Reynolds wordt door vele belangstellenden reeds geruimen tijd met spanning tegemoet gezien.

De Franse literatuur werd verrijkt met een nieuw werkje, getiteld „Cactées”, waarvan de auteurs zijn Prof. A. Guillaumin en A. Bertrand. Een ca. 125 pagina's tellend populair boekje, waarvan de degelijkheid niettemin reeds door de namen van de beide auteurs gegarandeerd wordt. Behalve de gebruikelijke hoofdstukken over de cultuur, het zaaien en enten, etc. bevat dit werkje hoofdzakelijk een systematisch overzicht waarin de familie der Cactaceae is onderverdeeld en waarbij de voornaamste soorten speciaal worden genoemd en kort behandeld. Een opsomming van alle soorten, waarvan cristaatvormen bekend zijn, benevens een geschiedkundig ingedeelde bibliographie (bij de opsomming van tijdschriften bleef „Succulenta” onvermeld!) vormen de sluitstukken.

Naar wij vernamen is een tweede, verbeterde druk in bewerking van „Cactaceae” door Marshall en Bock, een supplement op het bekend werk van dezelfde naam van Britton and Rose. Vermoedelijk zal deze nieuwe druk in het voorjaar verschijnen; ook al bezit men Britton en Rose niet, dit supplement is een der meest waardevolle werken voor kenner en liefhebber.

Aan de hand van H. M. Roan verscheen de 2e druk van „Cactus and other Succulent Plants”; de eerste oplaag, 4000 exemplaren, heeft dus reeds na ongev. één jaar tijds een overvloed van belangstellenden gevonden. Een korte recensie gaven wij in Succ. '48, p. 74. De tweede druk is enigszins uitgebreid; de uitvoering is fraaier, een rood, stijf bandje, de titel goud in opdruk. Een werkje dat onze liefhebberij populariseert, daarom wensen wij ook de tweede druk van harte veel succes.

Aangekondigd wordt „Handbuch der Sukkulantenkunde” door H. Jacobsen. Dit werk, dat uit 3 delen zal bestaan, beoogt een opsomming te geven van alle succulenten, uitgezonderd cactussen, en van de voornaamste synoniemen. Daarnaast komen algemene en speciale raadgevingen voor de cultuur. De delen 1 en 2 zullen, met uitzondering van de Mesembryanthemaceae, alle families met succulente geslachten behandelen, t.d. 132 geslachten met ca. 2500 soorten, benevens 450 afbeeldingen. Deel III omvat uitsluitend de Mesembryanthemaceae, 123 geslachten met 2400 soorten; 300 afb. De publicatie van dit grote werk is afhankelijk van het aantal inschrijvers. Prijs 25 dollar. Bestel-

lingen te richten aan: Abbey Garden Press, 132 West Union Street, Pasadena Californië, U.S.A.).

* * *

Voor zover ons bekend is, kunnen buitenlandse boeken en tijdschriften via de erkende boekhandel besteld worden.

* * *

De heer Hoppenbrouwer (Haarlem) schreef: Mijn eerste cactussen kregen een plaatsje op de vensterbank maar, zoals dat gaat, hun aantal groeide en groeide, zodat ik uiteindelijk besloot achter het huis een kasje te bouwen, 2 bij 3 m groot. Wat was dat een weelde, n.b. met een kachel er in. Na 'n jaar had ik echter opnieuw ruimte te kort. Na de oorlog van 14-'18 kon men kisten planten kopen in Duitsland en ik liet 4 kisten komen met de mooiste planten, voor de geringe prijs van 15 gld. Hierdoor was ik weer een honderdtal prachtige planten rijker geworden, alle mooi van vorm en kleur, vele er van in knop. Ik moest dus weer uitbreiden. Zo gemakkelijk zou dat deze keer niet gaan, want na die oorlogsjaren heerste grote werkloosheid en ook ik kwam zonder werk. Er bleef niets anders over dan een deel van mijn collectie op te geven en ik besloot met een kar planten naar de jaarmarkt te gaan, de z.g.n. „Luilak”, die met Pinksteren wordt gehouden. Vóór ik op mijn standplaats was aangekomen had ik al mijn planten al verkocht! Dit onverwachte succes heeft mij de stoot gegeven „in de planten” te blijven. Ik werd tuinman; in het begin had ik het niet gemakkelijk, maar het zat mij mee; na vijf jaar kocht ik een stuk grond. Waar ik vaak van gedroomd had werd nu werkelijkheid, een kas van 4 x 10 meter!

Na 25 jaar liefhebberij, want dat bleef het, heb ik het bijtje er bij neergelegd; mijn zoon nam de zaak over. Nieuwe heren, nieuwe wetten; de cactusplanten hebben hun plaats moeten afstaan. Voor al de goede zorgen aan onze gedoornde vrienden besteed, hebben zij mij met een rustige, oude dag rijkelijk beloond.

* * *

ONVERBIDDELIJKE WETTEN.

Dat *Oliveranthus elegans* eigenlijk *Echeveria Harmsi* moet heten, dat U in plaats van over Aprica over het geslacht *Astroloba* dient te spreken wist U natuurlijk reeds. De naamgeving van planten wordt nu eenmaal door de nomenclatuurregels voorgeschreven en gecontroleerd; de prio-

riteitsregel en de z.g. homoniemregel zijn de twee, waartegen wel het meest gezondigd is en derhalve de meeste veranderingen noodzakelijk maken. Onverbidde-lijk, want wetten zijn en worden niet voor niets gemaakt. In het Cact. and Succ. Journal lezen wij een kort verslagje van twee discussies, 82 blz. groot door Lawrence in „Gentes Herbarium” Fasc. I. Vol. 8, May '49 over noodzakelijk geworden veranderingen. Ongetwijfeld krijgt u een schok bij het vernemen, dat de zo bekende Christusdoorn *Euphorbia splendens* Bojer haar naam ten onrechte draagt, daar ze drie jaar eerder als *Euphorbia Milii* des Moulins ten doop is gehouden. Volgens Croizat, een bekend deskundige, kan niets gedaan worden om Bojer's overbekende naam voor deze plant te redden.

Dus moet het synoniem aan de vergetelheid worden prijs gegeven; het zal nog wel even duren voor het zover is.

Aloe vera L. (afkorting van Linnaeus) is in werkelijkheid *Aloe barbadensis* Miller. De plant, ons bekend als *Othonna crassifolia* wordt nu *O. capensis* Bailey, want het is niet de plant, die Linnaeus onder die naam beschreef, zij was dus zonder een wettige naam. Om ongeveer dezelfde reden wordt de ons als *Sedum guatemalense* bekende plant nu voortaan *Sedum rubrotinctum*.

* * *

In het berichtje over het zaaien van cactussen in flesjes — zie Succ. no. 1 '50 — is een hinderlijke fout geslopen; voor het woord houtas dient men te lezen koolas.

CONFERENTIE IN DE GRASHEUVEL TE AMERSFOORT.

Deze is nu definitief vastgesteld op **Zaterdag 11 en Zondag 12 Maart a.s.**

Men bereikt de Grasheuvel te voet van het station Amersfoort af, Kon. Wilhelminalaan, Emmalaan, Utrechtseweg naar rechts tot even voorbij het Berghotel, linksaf Potgieterlaan, rechtsaf J. P. Heyelaan tot A.N.W.B. paddestoel, dan linksaf tot de Grasheuvel (ruim 15 min. gaans).

Men wordt vriendelijk verzocht lakens en sloop mede te brengen.

Het programma luidt als volgt:

Zaterdag: tegen 4 uur: binnenkomen der deelnemers en kennismaking.

6.00 uur: avondboterham.

7.00 uur: inleiding door de heer A. J. A. Uitewaal over: de Aloinae, in het bijzonder Haworthia, met lichtbeelden en nabespreking.

9.00 uur: thee.

9.30 uur: inleiding door de heer A. F. H. Buining over: korte beschouwing over de moeilijkheden bij de bepaling van een soort, gevolgd door een bespreking van enige Zuid-Amerikaanse cactusgroepen, met lichtbeelden.

10.30 uur: koffie en sluiting van deze avond.

Zondag: 7.30 uur: opstaan.

8.00—8.15 uur: ontbijt.

Gedurende de ochtend is er gelegenheid voor kerkgang; degenen, die niet ter kerke gaan maken een gezamenlijke wandeling in de prachtige omgeving, eventueel naar de verzameling van de Voorzitter.

12.30 uur: warme maaltijd.

1.30 uur: voortzetting en nabespreking

van de voordracht van de heer A. F. H. Buining.

Rondvraag en sluiting.

Daarna thee, waarna de deelnemers weer geleidelijk huiswaarts keren.

Nu deze bijeenkomst definitief doorgaat is ieder, die zich nog niet heeft opgegeven nog van harte welkom. Het is evenwel wenselijk U van te voren bij de heer A. F. Buining, „Hohorst”, Hamersveld (Utr.) op te geven. Haast U dus. Totale kosten op de Grasheuvel slechts f 3.50.

VOORZITTER.

Bestuursmededelingen.

Volgens artikel II van het Huishoudelijk Reglement treedt ieder jaar een derde der leden van het hoofdbestuur af. De aftredende leden zijn terstond herkiesbaar.

Volgens het opgemaakte rooster zijn in 1950 aan de beurt van aftreding:

1. De heer A. F. H. Buining te Hamersveld, (Utrecht).
2. De heer G. D. Duursma te Rijperkerk (Friesl).

De heren A. F. H. Buining en G. D. Duursma stellen zich wederom beschikbaar.

SECRETARESSE.

INTERNATIONALE SAMENWERKING.

Van 12 tot 15 April 1950 zal in Zürich het eerste internationale congres van kenners van succulente planten gehouden worden in de aula van de hortus en het botanisch museum van de universiteit aldaar.

Voor dit congres zijn ook enige leden van Succulenta uitgenodigd. Op dit congres en de daarin genomen besluiten hopen wij te zijner tijd nog nader terug te komen.

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donkiaan 17, Voorschoten.

ZAADVERKOOP AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS.

Van de zaadaanbieding in het Jan.-Febr. nummer zijn de volgende zaden uitverkocht. No's 48 - 52 - 54 - 61 - 62 - 65 - 69 - 71 - 72 - 73 - 75 - 77 - 79 - 85 - 86 - 87 - 88 - 93 - 100 - 101.

We ontvingen nieuwe importzaden; prijs f 0.35 per pakje.

Voor verdere gegevens zie Succulenta 1950, no. 1.

- 101 Mam. compressa
- 102 Coryphantha vivipara
- 103 — robustispina
- 104 Echinopsis Shelhasei
- 105 Ferocactus viridescens

- 106 Melocactus species uit Curaçao
- 107 Gymn. guanchinense
(kleine voorraad)
- 108 Cereus repandus
- 109 Lemairocereus griseus
- 110 Cephalocereus lanuginosus
- 11 Echinocereus Engelmannii
- 112 — scopulorum
- 113 — Websterianus
- 114 Opuntia Dillenii
- 115 — aciculata
- 116 — linguiformis
- 117 — azurea
- 118 — leucotricha
- 119 — tomentosa.

J. J. E. v. d. Thoorn.

CLICHEFONDS 1949.

Saldo 1948	f 360.23
Extra bijdrage Mej. v. d. L.	„ 4.—
Idem J. E. Kz.	„ 2.50
Idem Algem. Verg.	„ 28.15
Idem Kr. 's-Gravenhage.	„ 13.15
Idem F. S.	„ 2.50
Verkoop zaden	„ 608.25

f 1018.78

Apeldoorn, 10-12-'49.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Abonn. Succulenta in ruil	voor zaad f 8.—
Cliché's	„ 426.42
Porti zaadverkoop	„ 27.84
Saldo	„ 556.52

f 1018.78

Gezien en accoord bevonden.

Voorburg, 22 Januari 1950.

w.g. Noteboom.

Verenigingsnieuws.

ONZE TIENDE AFDELING!

Het verheugt ons mededeling te kunnen doen van de oprichting van onze tiende afdeling, de afdeling Zwolle. Hulde aan Mevr. E. J. Wurtz-Blikkendaal en haar echtgenoot, die het initiatief hebben genomen tot het oprichten van deze afdeling.

Hoewel deze nieuwe afdeling nog uit een klein aantal leden bestaat, zijn wij er van overtuigd, dat de afdeling Zwolle een kern vormt van echte liefhebbers van succulenten, die zich spoedig zal weten uit te breiden.

Een voorlopig bestuur heeft zich als volgt samengesteld: voorz. O. Neijssel; secretaris G. J. van 't Vlie; pen-

ningmeesteresse Mevr. E. J. Wurtz-Blikkendaal.

Onze beste wensen voor bestuur en leden.

SECRETARESSE.

AFD. NIJMEGEN.

Op 13 Febr. hield de afdeling Nijmegen haar maandelijkse bijeenkomst.

Br. Aquilas (Wouters) sprak over „Waar en onder welke omstandigheden groeien succulenten op hun natuurlijke groeiplaatsen”. Op duidelijke wijze heeft spreker het een en ander uiteengezet. Dit onderwerp was bedoeld om de mening, dat alle succulenten (in hoofdzaak de cactussen) op rotsen groeien, uit de wereld te helpen. Het was een leerzame bijeenkomst.

A. Boers, secretaris.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

NIEUWE LEDEN:

- Mevr. A. Westerbeek, Saenredamstraat 56 II, Amsterdam-Z.
W. H. Holthausen, van Breestraat 128 III, Amsterdam.
M. Bredero, Zeeburgerdijk 180 III, Amsterdam.
N. G. Hafkamp, Veeteeltstraat 100 I, Amsterdam O.
W. van Plateringen, Leuserweg 63, Amersfoort.
K. Tasseron, Kepplerstraat 135, 's-Gravenhage.
J. Kooymans, Bussumschestraat 16, 's-Gravenhage.
B. Benschop, Jac. v. d. Doesstraat 108, Den Haag.
J. Noest, Atjehstraat 53, Rotterdam-Z.
L. Kortland, Kamp Geesbrug, Nieuwerood (Dr.).
J. Hagen, Steenbakkerslaan 2, Leiderdorp.
L. van Geest, Rembrandtstraat 1, Naaldwijk.
L. Wit, Louis de Colignystraat 31, Schiedam.
M. Lammerse, Burg. ter Laanplantsoen 15, Zaandam.
Mej. M. Molenberg, Westzijde 110a, Zaandam.
Mej. C. M. C. van der Kraay, Josef Israëlsstraat 89a, Groningen.
H. A. Schuss, Crailoscheweg 115, Huizen ('t Gooi).
R. W. Bankert, Kanariestr. 90, Haarlem.
H. Leydens, Bestevaerstr. 9, Haarlem.
Mej. E. W. Brems, v. d. Helstlaan 46, Naarden.
J. G. H. Velterop, Dr. v. d. Brinkstraat 8, Monster Z.-H.
Mevrouw P. Kat, Zaanweg 45, Wormerveer.
Th. G. H. Hermens, Franz Schubertstraat 55, Utrecht.
M. A. Fonville, Abstederdijk 74, Utrecht.

- P. Schagen, Cornelis Mertenstraat 36bis, Zuilen, post Utrecht.
R. P. van de Griend, Marknesserweg M 109, Emmeloord N.O.P.
Fr. Roggemans, Ter Elstley 8, Duffel, België.
B. W. Rawlins, 256 Great West Road, Hounslow, Middx. England.
Botanical Books, 3066 Georgia Str., Oakland 2, Calif. U.S.A.
A. Verbert, Caronstraat 28, Hoboken, België.
P. de Wacker, Kloosterstraat 28, Hoboken, België.
L. Goossens, Unitaslaan 83, Deurne-Zuid, Antwerpen, België.

ADRESWIJZIGINGEN:

- Mej. Zr. D. T. Verduyn, thans Heereweg 19, Lisse.
G. Eerkens, thans Rubber Ondern. Kalitelo, Tajoe bij Pati, Semarang, Midden-Java, Indonesia.
Mej. I. Hilvers, thans Mevrouw I. ter Weeme—Hilvers, O 1a, Barchem.
J. Schroevers, thans Goudastraat 23, Wormerveer.
J. A. Schuurman, thans Poolweg 12, Batavia, Indonesia.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Voor de bibliotheek van „Lacerta” zoeken wij Succulentia, jaarg. 1947, nr 3. Wie van onze leden kan dit nummer beschikbaar stellen: Aanb. aan Mevrouw Grullemans, Heereweg 19, Lisse.

Te koop gevraagd door H. J. Belliard, Vrieseplein 5, Dordrecht, stekken van Euphorbia's;

M. de Lig, Groenmarkt 36a, Den Haag vraagt éénjarige zaailingen.

import
export

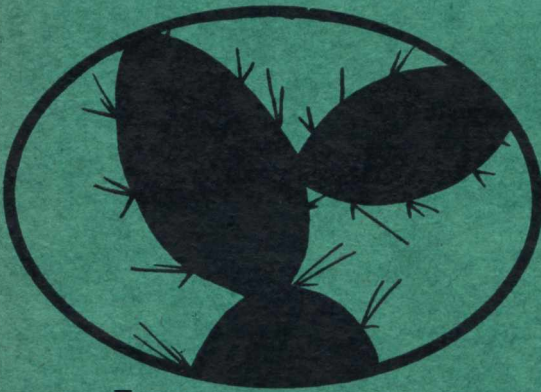
Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 3

Mei – Juni 1950

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht).

Secretaresse: Mevr. J. GULLEMANS-VAN BERGHEM, Heere-
weg 19, Lisse.

Penningmeester: G. D. DUURSMA „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.),
Postgiro no. 133550.

Redactie: A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

KORRELMEST

voor de **TUIN**

in praktische strooi-
dozen met tabellen
voor te gebruiken hoe-
veelheden en strooi-
tijden voor verschil-
ende gewassen.

Verpakkingen
van 1 tot 3 kg.

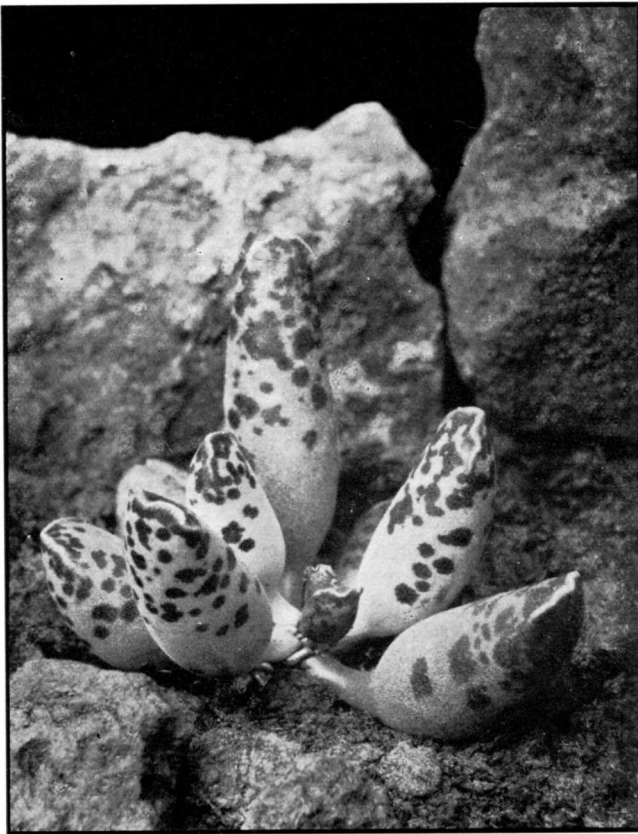

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Adromischus Lem.

door A. J. A. Uitewaal.

Adr. festivus Sm.

(foto: Uitewaal)

EIGENAARDIG, dat wij in de succulentenliteratuur zo weinig over het geslacht *Adromischus* vermeld vinden.¹⁾ Toch treffen we verschillende planten van dit geslacht in onze collecties aan. Veelal zijn dit de meest verspreide soorten, maar sommige liefhebbers bezitten zelfs een kleine, speciale verzameling van dit genus. Met de juiste benaming van deze planten is het

over het algemeen ongunstig gesteld, zelfs de meest bekende zijn dikwijls niet goed op naam.

Sedert enige jaren zijn wij aan dit geslacht meer in het bijzonder onze aandacht gaan schenken, hetgeen tot menige interessante conclusie heeft geleid. De vormenrijkdom van dit geslacht is groot, groter dan men zou denken, doch daarvoor moet men een uitgebreide collectie van deze planten bijeen hebben gezien. De graad van succulentie is soms zo sterk, dat we onwillekeurig geneigd zijn een vergelijking te maken met de zogenaamde „levende steentjes”. Niet alleen in vorm, maar ook van kleur en tekening is *Adromischus* vaak verrassend mooi. Men moet ze evenwel op de juiste manier weten te kweken. Dat is nu juist niet altijd even gemakkelijk, en al is men met hun kweekwijze vertrouwd, dan nog moet men zich op mislukkingen voorbereiden. Onder mislukkingen versta ik niet het feit, dat een bepaald percentage van de planten zou kunnen sneuvelen, maar bedoel ik het verlies van de oorspronkelijke vorm, kleur of groeiwijze. Nu weten we wel, dat bijna alle succulenten in onze streken meer of minder hun oorspronkelijke habitus verliezen, maar dat behoeft nog niet altijd erg storend te zijn. Meestal merken we er ook niet zo veel van, omdat deze veranderingen vaak langzaam en voor ons oog onopvallend plaats vinden; ook omdat wij niet altijd een nieuw importexemplaar ter vergelijking met de cultuurplant tot onze beschikking hebben. Ondervinding heeft mij geleerd, dat de cactussen, bij zorgvuldige kweekwijze, minder sterk aan cultuurinvloed onderhevig zijn dan de andere vetplanten. De reden daarvan mag wel zijn, dat cactussen zich aan ons klimaat beter aanpassen; ze groeien in de zomer en rusten in de winter. Zeer veel Zuid-Afrikaanse succulenten houden evenwel halsstarrig aan de groei- en rustperioden van hun vaderland vast. Dit is ook het geval met het merendeel van *Adromischus*. Ze groeien 's zomers weinig of niet, al giet men ze ook doornat, doch ze bloeien wel. Maar in de nazomer, wanneer helaas de zon zijn meeste kracht begint te verliezen, komt er pas goed leven in, dat niet te stuiten is, ook al krijgen ze geen water meer. Het is duidelijk, dat de planten verzwakken en vervormen; met een geleerd woord étioleren. Dit mag dan ook wel een der voornaamste oorzaken zijn, dat vetplanten over het algemeen moeilijker te kweken zijn dan cactussen. Toch zouden we hun kleurenpracht en vormenrijkdom, wanneer we die eenmaal hebben leren kennen, niet gaarne willen missen. We dienen ze, vooral in de nazomer dus, elk straaltje zon te kunnen geven, dat nog ter beschikking staat, en vooral ook veel frisse lucht.

Alvorens deze inleiding, die reeds enkele conclusies voor de cultuur bevat, te besluiten, zou ik er nog voor willen waarschuwen, geen al te humusrijke grond te gebruiken, die de planten opjaagt, maar een schrale, leemhoudende grondsoort. Halfhoge potten zijn het meest aan te bevelen; we kunnen twee of meer exemplaren in een ruime, lage pot bijeen planten, hetgeen niet alleen fraai is, maar de vochtigheidsgraad in een grote pot is gemakkelijker te regelen bovendien. Met het gieten dienen we spaarzaam te zijn.

Nadrukkelijk moet ik er nog op wijzen, dat cultuurinvloed de studie van deze planten zeer bemoeilijkt en men met genoemde en niet genoemde feiten wel degelijk rekening dient te houden.

Het geslacht *Adromischus* werd door Charles A. Lemaire (1800–1871) in 1852 opgesteld (in *Jardin Fleuriste*, II, 58–61) en van het geslacht *Cotyledon* L. afgesplitst. Het maakt deel uit van de familie der *Crassula-*

ceae, een interessante familie van elkaar dikwijls nauw verwante geslachten van succulente geslachten. Oudere soorten waren nog onder *Cotyledon* vermeld en beschreven, maar ook nadat *Lemaire* het geslacht *Adromischus* had afgescheiden hebben sommige auteurs uit onbekendheid met zijn publicatie, nog verschillende soorten als *Cotyledon* beschreven. Zo hebben *Harvey* en *Sonder* (in *Flora Copensis*, Vol. 2, 1861-62), *Schönland* (in *Rec. of the Albany Museum*, Vol. III, 1915) en *Schönland* en *Baker* (in *Journ. of Bot.* Vol. 40, 1902) de soorten, die tot *Adromischus* behoren in een afzonderlijke sectie bij *Cotyledon* geplaatst. Eerst in 1930 heeft *Berger* (in *Nat. Pflanzenfam.*, Bd 18a) het geslacht *Adromischus* van *Lemaire* opnieuw opgenomen. Nu wij toch de literatuur aan het oplossen zijn, willen wij nog twee publicaties vermelden, waarmede dan tevens de voornaamste literatuur op dit gebied genoemd is. Het meest samenvattend is wel de publicatie van *Dr Karl von Poellnitz* in *Fedde's Repertorium* 48 (1940) p.p. 80-113; het is wel zeer te betreuren dat, als gevolg van diens ontijdige dood, het tweede deel van deze publicatie niet verschenen is. Ten slotte noemen wij het werk van *C. A. Smith* in *Bothalia*, Vol. III (1939) part 4, dat hoofdzakelijk enige nomenclatorische onjuistheden en foutieve interpretaties in een juist daglicht stelt.

De naam *Adromischus*, onleend aan het Grieks, betekent: met houtige bloemstengel. Inderdaad is dit een kenmerk van de planten van dit geslacht, maar de voornaamste kenmerken moeten we toch zoeken in de bloeiwijze. Wanneer we die vergelijken met *Cotyledon*, dan zijn de voornaamste verschillen: a) de heterotactische bloeiwijze, waarbij de bloemen los, schijnbaar in een aar of aarvormige tros, in feite echter in meer of minder ontwikkelde, veelal los langs de hoofdas geplaatste gevorkte bijschermen (*dichasia*) geplaatst zijn (*Cot.*: in tot min of meer gedrongen, vertakkende, tuilvormige bijschermen of pluimen verenigde bloemen); b) de meestal onduidelijk gesteelde bloemen (*Cot.*: bl. duidelijk gesteelde); c. de opgerichte of \pm afstaande bloemen (*Cot.*: knikkend of hangend); d. de slanke, cilindervormige bloembuis met korte slippjes (*Cot.*: bloemen klokvormig, slippjes langer).

Terecht heeft *Berger* opgemerkt, dat men bij de karakteriserende kenmerken van de verschillende geslachten der *Crassulaceae* op één enkel technisch detail niet al te veel gewicht moet leggen, maar dat men met enige speelruimte rekening moet houden. Doet men dat niet, dan valt men weer terug in grote verzamelgeslachten.²⁾ *Adromischus Phillipsiae* (*Marl.*) *Poelln.* bijvoorbeeld, heeft hangende bloemen, een kenmerk voor *Cotyledon*, maar de bloemvorm is zo uitgesproken die van *Adromischus*, dat men ze hiertoe rekent.

Ook aan de habitus kunnen we *Adromischus* dikwijls reeds herkennen; het zijn over het algemeen vrij sterk succulente, stamloze of kortstammige planten, veelal met wisselstandige, tamelijk dicht opeen geplaatste bladeren. Niettemin bezitten wij in collecties soorten van *Adromischus* die men naar hun habitus onmiddellijk tot *Cotyledon* zou rekenen.

Toen *Lemaire* het genus *Adromischus* opstelde, nam hij 11 soorten daarin op, waarvan 5 met een vraagteken, daar deze hem onvoldoende bekend waren. Van deze vijf bleek later één onder *Cotyledon* te moeten blijven en een andere een synoniem te zijn; de overige inderdaad tot *Adromischus* gerekend te moeten worden, waarvan *Adr. mammillaris* (*L. f.*) *Lem.*

wel de bekendste is. De meeste van de door Lemaire in *Adromischus* overgeplaatste soorten waren voordien oorspronkelijk door H a w o r t h beschreven, zodat B e r g e r een 15-tal soorten kon opsommen, waarbij hij evenwel enkele over het hoofd heeft gezien.

V o n P o e l l n i t z, die dit geslacht meer bijzondere aandacht schonk en verschillende nieuwe soorten beschreef, noemt 29 soorten.³⁾ Intussen was ook het werk van C. A. S m i t h verschenen, waarin opnieuw enkele soorten zijn beschreven, sommige aanvankelijk als synoniem beschouwde vormen tot soorten worden verheven, waardoor het aantal *Adromischus*soorten tot ca. 40 gestegen is. Men mene echter niet, dat dit genus zijn hoogtepunt in soortental nu wel ongeveer bereikt zou hebben. Het tegendeel is waar, zelfs in onze collecties komt men nog onbeschreven vormen tegen. Dank zij de vriendelijke bemiddeling van de heer H. H e r r e, hortulanus aan de botanische tuin te Stellenbosch heb ik kennis kunnen nemen van een vrij groot aantal planten, waarvan het merendeel ongetwijfeld nog onbeschreven is; Namaqualand, het Richtersveld en Z.W.-Afrika blijken nog rijk aan vormen te zijn. Maar *Adromischus* is over een veel groter deel van Zuid-Afrika verspreid en we twijfelen er niet aan of bij verdere exploratie zal het soortental aanmerkelijk toenemen. Wel ware het om verschillende redenen zeer te wensen, dat de Zuid-Afrikaanse botanisten een intensieve bewerking van dit ongetwijfeld polymorphische geslacht niet te lang meer uitstelden.

De eerste pogingen, om de soorten van *Adromischus* naar de hen onderscheidene kenmerken te rangschikken, werden reeds ondernomen. S c h ö n l a n d b.v. stelde subsecties op voor soorten met kale en andere met behaarde bladeren; v. P o e l l n i t z maakte een hoofdingeling naar de lengte van de bloemstengel, terwijl S m i t h zijn onderverdeling in de eerste plaats baseert op de rangschikking van de bladeren, tegenoverstaand dan wel afwisselend, waarna hij deze secties weer onderverdeelt naar de bladvorm. Wij menen dat bloemkenmerken, vooral die van de bloemzoom, voor een onderverdeling in groepen eveneens in aanmerking kunnen komen.

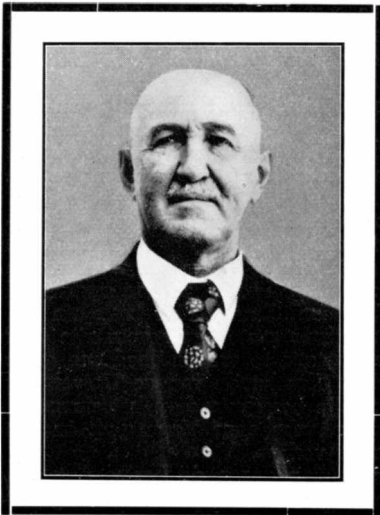
Aan de hand van afbeeldingen willen wij later gaarne een en ander nog eens uitvoeriger toelichten.

- 1) In oude jaargangen van *Succulenta* komen enkele artikelen voor waarin enige vergissingen zijn begaan. De in *Succ.* '33, p. 218 afgebeelde plant is een nog steeds onbeschreven vorm.
- 2) Cytologische onderzoeken (Ch. H. U h l in *Americ. Journal of Bot.* December '48) geven geen aanleiding *Cotyledon* en *Adromischus* in afzonderlijke geslachten te plaatsen. Van beide zijn de chromosomen groot, en het basis nummer 9.
- 3) *Adromischus cuneatus* Poelln. in *Fedde Repert.* 1940, n. 102 is een later homoniem van *Adrom. cuneatus* (Thunb.) Lem. in *Jard. Fleur.* 1852 en derhalve een onwetige naam. Wij herbenamen ze daarom als *Adromischus halesowensis* Uitew. nom. nov. (= *Adromischus cuneatus* Poelln.), welke naam is afgeleid van haar vindplaats. *Cotyledon cuneata* Thunb. wordt beschouwd synoniem te zijn met *Cot. papillaris* Linn. f.

MEDEWERKING GEVRAAGD.

Wanneer U een bloeiende plant van *Adromischus Cooperi* bezit wees dan zo vriendelijk de bloeiwijze (wanneer zich ongeveer de helft van het aantal bloempjes geopend heeft) te willen zenden aan de redactie. Liefst vergezeld van een of twee blaadjes van de plant; dit laatste uitsluitend ter controle van de juiste soort.

In memoriam Professor Dr. G. C. Nel.

OP 16 Februari 1950 overleed te Stellenbosch (Zuid-Afrika) op 64 jarige leeftijd Professor Dr. G. C. Nel, hoogleraar in de plantkunde aan de Universiteit aldaar.

Gert Cornelis Nel werd in 1885 te Greytown (Natal) geboren, waar hij zijn eerste schoolonderricht ontving; van 1900 tot 1903 was hij op school te Franshoek en daarna bezocht hij het „Victoria-kollege” te Stellenbosch, waar in 1906 de graad B. A. in de natuurwetenschap aan hem werd toegekend. Vanaf 1907 studeerde hij in Duitsland, nl. eerst in scheikunde aan de Universiteit te Halle, daarna in plantkunde aan de Universiteit te Berlijn-Dahlem, waar hij in Februari 1914 onder de beroemde plantensystematicus Engler de doctorstitel behaalde op een proefschrift over het geslacht *Hypoxis* (Amarillidaceae).

In 1914 keerde Dr. Nel naar Zuid-Afrika terug; hij was eerst aan verschillende scholen (Lindley, Bloemfontein) als leraar in de plantkunde verbonden, tot hij in 1929 te Bloemfontein als lector, kort daarna, nl. in 1921, als professor in de plantkunde aan de Universiteit van Stellenbosch werd benoemd.

Te Stellenbosch voerde hij het Afrikaans in als voertaal, waarin de plantkunde gedoceerd werd. Hij legde de eerste grondslag van de Botanische tuin aan de Universiteit aldaar; deze Botanische tuin werd in de loop der jaren tot ver in het buitenland bekend door zijn verzameling Zuid-Afrikaanse vetplanten.*)

Er zijn vele wetenschappelijke verhandelingen van Nel's hand verschenen. Samen met Dr. C. S. Grobbelaar schreef hij schoolboeken over plantkunde. In Duitse, Amerikaanse, Engelse en Nederlandse vakbladen (o.m. in *Succulenta*) schreef hij wetenschappelijke artikelen over nieuw ontdekte plantensoorten. In *Succulenta* 1939 beschreef hij *Lithops Dorotheae*, in *Succulenta* 1940 *Lithops Venteri* en *Lithops Weberi*. Van hem is afkomstig de bekende monographie over *Lithops*, met 60 gekleurde platen en 120 foto's; hij werkte ongeveer 10 jaar aan de totstandkoming van dit boek! Zijn laatste, soortgelijke werk over het geslacht *Gibbaeum* heeft hij voltooid achtergelaten; het moet echter nog gepubliceerd worden. Prof. Nel was door zijn chemische, zowel als botanische universitaire opleiding niet alleen een uitstekend plantensystematicus, doch ook op het gebied der plantenfysiologie bezat hij grote kennis. Dat Prof. Nel geen kamergeleerde was, doch natuuronderzoeker, blijkt uit het feit, dat hij in 1935 als botanicus deelnam aan de expeditie van Prof. Obst, welke expeditie vanaf Nelspruit en Lourenco Marques dwars door Bechuanaland naar Zuidwest-Afrika trok.

Behalve bovengenoemde, bij velen van ons bekende, monographie „*Lithops*”, verschenen de volgende hoofdwerken van zijn hand:

G. C. Nel: *Genera A Species Fungorum* ex. Herb. P. A. van der Bijl, Stellenbosch (Annale van die Universiteit van Stellenbosch, Jaargang XX, Reeks A, no. 2 (1942).

G. C. Nel: *Species Novae vel minus cognitae: Lithops et Carralluma* (Annale van die Universiteit van Stellenbosch, Jaargang XXI, Reeks A, no. 1 (1943).

G. C. Nel: *Plantkundige Woordeboek*, Engels-Afrikaans, Afrikaans-Engels; De Sikkel, Antwerpen 1949.

Het is niet moeilijk wanneer men de gegevens toegezonden krijgt, een korte levensbeschrijving te geven van een overledene, voor zover het een droge opsomming van zijn opleiding en zijn wetenschappelijk werk betreft. Moeilijker is het, iets te vertellen van de mens Nel, die we slechts uit een geregelde briefwisseling kenden doch met wie we nooit persoonlijk hebben kennis gemaakt.

Wij zijn daarom de heer Herre, curator aan de Botanische tuin van de Universiteit te Stellenbosch zeer dankbaar, dat hij ons voor dit artikel behalve bovenvermelde

gegevens ook het een en ander over de persoonlijkheid van de overledene mededeelde. Zowel lichamelijk als geestelijk was N e l een krachtige figuur; hij was tot aan zijn laatste dag een van de meest werkzame personen aan de Universiteit te Stellenbosch verbonden en hij oefende grote invloed in de Senaat uit. Hij stond, zoals wij zeggen, met beide voeten op de grond en voor filosofische bespiegelingen had hij geen tijd. Deze karaktertrek openbaart zich o.m. in zijn werk „Lithops”, waarin hij zich niet ophoudt met beschouwingen over het ontstaan en de betekenis van mimicry bij Lithops-soorten, doch waarin hij kort en bondig schrijft:

„Waarom bijv. *L. Lesliei* roesbruin is, as dit in die rooierige grond afkomstig van verweerde ysterklip groei en *L. gracilidelineata* weer witagtig is en lijk soos die kwartsklippetjes van by omgewing is 'n onopgeloste raadsel. Wat mij betref, verkies ek om met die Bois-Reymond te s: „ignorabimus” as om allerlei fantastiese verklaringe aan te neem.”

N e l was altijd een oprecht vriend voor de mensen, met wie hij samenwerkte. Weliswaar stak hij zijn mening niet onder stoelen en banken en kon hij op zijn tijd eens kortaf zijn, zijn ja was echter ja en hij hield zich altijd aan zijn eens gegeven woord; dit was mee de oorzaak, dat hij vele trouwe vrienden had. N e l had een opgeruimd karakter en een helder verstand; hij was door en door een „Boer” in de beste zin van het woord en hij wilde ook niets anders zijn; hij koesterde grote liefde voor zijn volk en zijn vaderland Zuid-Afrika. Het is geen wonder, dat zijn te vroege dood een grote leegte achterlaat bij zijn medewerkers aan de afdeling Plantkunde van de Universiteit te Stellenbosch en dat vele personen in Zuid-Afrika zijn heengaan diep betreuren.

Ook voor ons succulentieliefhebbers in Nederland en voor onze Vereniging en ons tijdschrift „Succulenta” betekent zijn dood een groot verlies.

Het standaardwerk „Lithops” zal echter tot in lengte van dagen de herinnering aan deze voortreffelijke botanicus ook in ons land in het leven houden. Naar ik uit goede bron vernam, bestaat er mogelijkheid dat zijn tweede, soortgelijke werk over het geslacht *Gibbaeum* te zijner tijd gepubliceerd zal worden.

Dr. H. W. d. B.

 *) Zie Succulenta 1941: De Botanische tuin te Stellenbosch, door Mia C. Karsten.

Bladvulling.

WIST U, dat een goed succulentieliefhebber strijdbaar en strijdlustig van aard moet zijn? Hij moet altijd tegen iets vechten; 's winters tegen de koude en 's zomers tegen de hitte en negen maanden van het jaar tegen lekwater. In de stad tegen buurjongens, die met steentjes of met ballen gooien en nog veel meer tegen buurkatten die een warm hoekje in de kas opzoeken; wil men ze weggagen dan wordt het lieve poesje een nijdig beest en veroorzaakt schade aan de planten.

Buiten woedt een bijna onafgebroken strijd tegen mieren en muizen. Mieren slepen het zaad weg dat veel beter aan het Clichéfonds ten goede was gekomen, en ze halen de aarde uit de potten, ze leggen hun eieren tegen de wortels aan. Het mierenzuur veroorzaakt vlekken en zelfs rotte plekken aan de wortels. Vooral planten met een penwortel hebben hiervan te lijden, mieren maken rommel en ze geven veel werk als men ze verjagen wil.

Muizen kunnen een ramp te weeg brengen, in een nacht tientallen zaailingen kapot knagen of het hart uit een mooie plant wegvreten. Schimmel kan in het tablet optreden en dan moet de aarde in het tablet ververst worden. Algengroei vormt zich in de vochtige warme zaadbakjes en doodt de jonge zaailingen. Over spint, wolluis, bladluis, dopluis en wortelluis moeten we zwijgen, want anders zou deze ontboezeming geen bladvulling meer zijn.

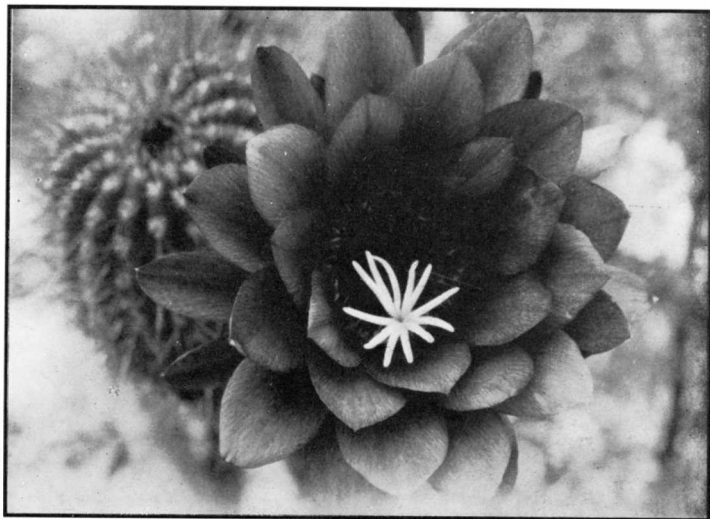
EEN VREEMD GEVAL.

Gebruiken we wel steeds de juiste schrijfwijze van het meervoud van „doorn”? „Doorns” kwam ik, toen ik zelf begon te twijfelen, in geen enkel Nederlands woordenboek tegen; toch is dit in Succulenta de meest voorkomende schrijfwijze. Woordenboeken geven doorn — doornen, of doren — dorens. Is „doorns” dus fout? Willen taalgeleerden of andere deskundigen zo goed zijn hun mening aan de redactie mede te delen?

Naar het Famatinamassief.

II.

Door Ernesto Vatter.

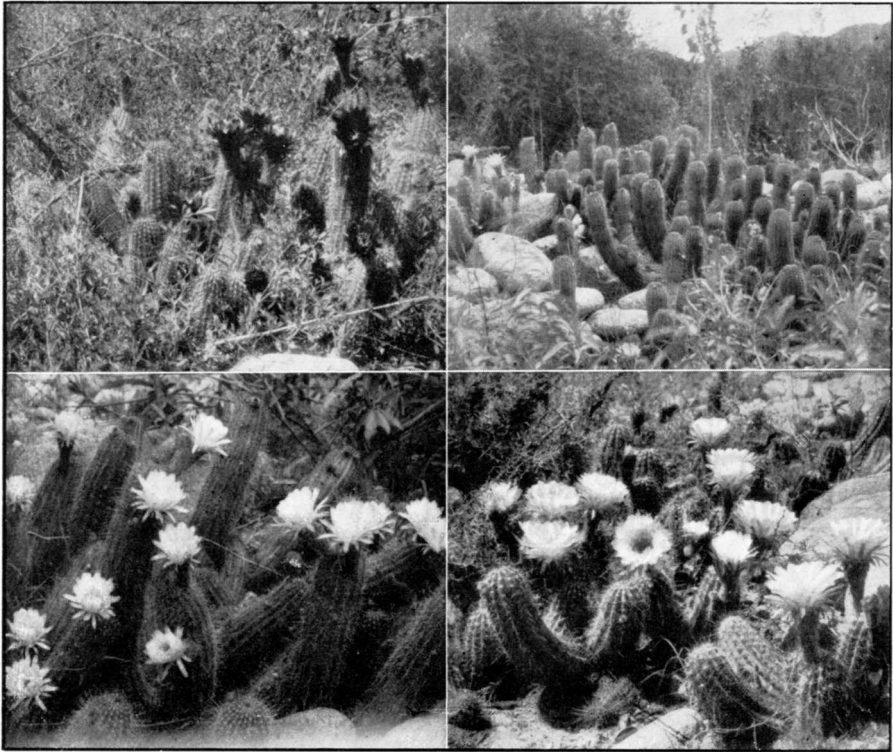

Bloedrode bloem van *Cer. candicans*.

HOEWEL ik dus geen geluk had met het opsporen van *Echinopsis famatimensis* was de steile klauterpartij door de doornige wildernis toch niet vergeefs geweest. Integendeel, enkele zeer interessante vondsten werden gedaan. In deze omgeving ontdekte ik de prachtige, overdag bloeiende, bonte *Trichocereus* Vatter nr. 15, groeiende tussen doornige struiken. Wie kan mijn verbazing beschrijven, toen ik onverwachts op een morgen een hele groep van deze prachtige planten vond, bezet met enorm grote rode bloemen. Tot mijn verrassing vond ik nog meer van dergelijke groepen op korte afstand van elkaar met gele, oranje, witte en leemkleurige bloemen. Reusachtige grote *Trichocereus Terscheckii* houden de wacht bij de ingang van de vindplaatsen van deze planten, afgewisseld door grote groepen *Trichocereus candicans*. Bij nadere beschouwing van de *candicans*, wier groeiwijze mij zo zeer doet denken aan Vatter nr. 15, kan ik mij niet uit het hoofd zetten, dat hier een parallel met Vatter nr. 15 mogelijk is; dit zal althans grondig onderzocht moeten worden. Verrassingen zijn in het rijk van de cactussen aan de orde van de dag. Vooral in Zuid-Amerika komt dit dikwijls voor en juist op momenten dat men het allerminst verwacht. De gedachte aan deze bontgekleurde Vatter nr. 15 liet mij niet met rust, zodat ik overal in alle verborgen hoeken en tussen de struiken zocht. (Zowel in de bloemen als in de bedoorning variëren deze cactussen sterk van kleur. Vert.). Mijn vermoeden, dat er ook bontgekleurde *Trichocereus candicans* te vinden zouden zijn, zou ten slotte toch bevestigd worden. Maar deze zeer zeldzame en kostbare vondst zou mij eerst twee jaren later beschoren zijn.

Weer bevond ik mij toen, na afwezigheid van enige jaren, in het Famatinagebied, mijn Indio-vrienden bezoekend, echter in hoofdzaak om planten en zaden te verzamelen. Vanouds bekende groeiplaatsen werden weer opgezocht. Ook kon ik ditmaal goede zaden verzamelen van Vatter nr. 15. Al zoekende viel mijn oog toevallig op een aantal rode plekken tussen zeer dicht struikgewas. Na enige vergeefse pogingen om al kruipend en klimmend door de struiken heen te dringen, ontdekte ik een geitenpad. Voorzichtig kruipend bereikte ik daarlangs ten slotte de rode plekken, in de veronderstelling er een prachtig bloeiend exemplaar van Vatter nr. 15 te vinden. Tot mijn grote verrassing bleek het echter de zo lang gezochte en verwachte roodbloeiende *candicans* te zijn, een vergissing was absoluut uitgesloten. Tot op heden is het echter

bij dit ene exemplaar gebleven. Later ontdekte ik na langdurig zoeken, geheel buiten het eigenlijke groeigebied, heel eenzaam en verlaten tussen dicht struikgewas in zuivere zandgrond, een prachtige geelbloeiende variëteit van *Trichocereus candicans*. De bloemen van deze eveneens overdag bloeiende soort zijn groter dan de roodbloeiende variëteit en diep citroengeel van kleur. Op een met laag struikgewas bedekte bergrug vond ik nog een geelbloeiende *candicans*, die echter in grootte en bedooring afweek van de eerste, waarschijnlijk doordat zij op de rotsbodem groeide. Geheel toevallig

Boven: links *Cer. Vatter 15* met rode bloemen; rechts een groep *Cer. Vatter 15* op de natuurlijke groeiplaats. Onder: links *Cer. Vatter 15* met gele bloemen, 12 cm diam.; rechts *Cer. candicans* met gele bloemen.

vond ik ook nog een seringkleurige variëteit van *candicans*, die echter niet gemakkelijk bloeit en doet denken aan de variëteit *gladius* van *candicans*. Ook vond ik in deze omgeving een prachtige *Cereus coerulescens*, 3 meter hoog en meer dan 10 cm dik en mooie grote exemplaren van *Opuntia diademata* en *Gymnocalycium guanchinense*. Een andere keer ondernam ik op een vroege, stralende morgen een lange tocht in het Famatinagebied, doch vond slechts enkele kogel-*Opuntia*'s met roodbruine en een *Airampoa* met roodvioletten bloemen. Ook vond ik een *Echinopsis* (*Pseudolobivia*?) die tot op heden nog niet bloeide, maar wel een nieuwe soort schijnt te zijn. Weldra belandden wij te midden van rechtop stijgende kale bergen en bereikten El Ultimo Puesto, de hoogste vooruitgeschoven nederzetting in de bergwildernis. (Terwijl we bezig waren een kleine hoogte te bestijgen, werd het plotseling donker en vielen er enige zeer zware regendruppels. De bergbewoners lachten, „no es nada”, „slechts een kleine zomerregen”. Maar zeer snel werd het pikdonker en het volgende ogenblik stroomde de regen als een watervloed, nee als een zee, uit de gitzwarte hemel naar beneden. Men kon geen 5 meter voor zich uit zien. Er ontlastte zich een tropisch onweer in deze bergwildernis zoals ik nog nooit meegemaakt had. Vanuit de intens don-

kere hemel flitsten de krakende bliksemstralen en een onbegrijpelijke massa regen stroomde met oorverdovend gedonder en geraas naar beneden, alsof de grote bergen tegen elkaar aanstootten. Het was een razen en brullen en kraken van de losgekomen natuurkrachten; grote rots- en grondlawines kwamen met donderend geweld naar beneden en stortten zich met enorme hoeveelheden water in de overstromende dalen, in woeste vaart rotsen, bomen, cactussen, vee en alles wat haar in de weg kwam, meesleurend. Het was een angstwekkend, adembenemend, prachtig schouwspel, deze schuimende en bruisende watermassa's het dal in te zien storten.

Eindelijk na uren lang wachten konden wij het wagen met onze dieren de terugtocht te aanvaarden. Met loshangende teugels, de paarden vinden zelf de weg, kwamen we eindelijk 's nachts om 1 uur, half bevroren van de ijzige koude, in de gastvrije woning van onze vrienden aan.

De volgende morgen bood ons een prachtig, onvergetelijk schouwspel. Het Famatina-gebergte was gedurende de nacht geheel met sneeuw bedekt en rees verblindend wit op vanuit het diepblauwe tropische landschap. Iemand die dit niet met eigen ogen heeft aanschouwd, kan zich van deze onbeschrijflijke schoonheid geen voorstelling maken. De mens voelt zich dan een heel klein, nietig wezen.

Vert. A. F. H. Buining.

(foto's v. d. schrijver).

De conferentie op de Grasheuvel.

DE conferentie op de Grasheuvel te Amersfoort is uitnemend geslaagd. Ongeveer 25 leden van de vereniging waren aanwezig en gedurende beide dagen heeft men van gedachten kunnen wisselen over het wel en wee van onze liefhebberij. Zo enthousiast waren de deelnemers, dat op het einde van deze bijeenkomst met algemene stemmen besloten werd, een volgende conferentie te houden in het najaar en wel op 14 en 15 October 1950.

De Grasheuvel is dan ook bij uitnemendheid geschikt voor een dergelijke bijeenkomst. Een ruim en modern gebouwde villa, omgeven door prachtig natuurschoon, gaf de leden, vooral de uit de grote steden komende deelnemers, een dusdanig vakantiegevoel, dat allen met veel genoegen op deze prettige dagen zullen terugzien.

Zaterdagmiddag vier uur druppelden de bezoekers binnen, hartelijk welkom geheten door de voorzitter, de heer Buining. Het was een gezellig weerzien, tijdens het thee-uurtje, van vele bekenden en een hartelijke begroeting met de onbekenden. Van heinde en verre was men gekomen. Zwolle, Nijmegen, Vlaardingen, Eindhoven, Amsterdam, Den Haag en nog vele andere plaatsen waren vertegenwoordigd.

Na een uitnemende broodmaaltijd te hebben genuttigd, begon de heer Uitewaal om zeven uur als eerste spreker zijn voordracht over de Aloinae. Wij wisten reeds, dat onze redacteur zich in deze plantengroep heeft gespecialiseerd, doch deze voordracht was zo goed voorbereid, zo in de puntjes verzorgd, werd met zoveel kennis van zaken en enthousiasme voorgedragen, dat iedereen met stille aandacht van deze bijzondere lezing heeft genoten. Het zou ons te ver voeren in de finesses te treden, waarom wij ons moeten bepalen tot de hoofdpunten der voordracht, ten eerste de geschiedkundige aantekeningen over de Aloinae vanaf het einde der 17de eeuw tot op heden; ten tweede de problemen der systematiek; ten derde de bloem en de bloeiwijze.

De tweede spreker van deze avond, de heer Buining, besprak de *Gymnocalycium*s. Een soortenrijk geslacht met vele hybriden, waarin spreker ons wegwijs trachtte te maken en talrijke punten opnoemde die dienen bij het determineren van de bloem en nodig zijn bij een soortbepaling. Vele notities werden gemaakt en het was reeds laat geworden, toen onze voorzitter zijn interessante voordracht beëindigde, waarna men zich ter ruste begaf.

De volgende dag was het vroeg dag voor de deelnemers. Na het gezamenlijk ontbijt werd gedeeltelijk te voet en met de auto een bezoek gebracht aan de verzameling van de voorzitter. Prachtige planten hebben we gezien en heerlijke koffie gedronken bij Mevrouw Buining.

Na weer teruggekeerd te zijn voor de warme maaltijd werd de namiddag besteed aan de voortgezette voordracht van de heer Buining. Ditmaal werden de *Rebutia*'s en *Lobivia*'s behandeld, plantengeslachten, waarin onze voorzitter bij uitstek belang stelt,

en waarvan wij veel geleerd hebben. Na een hartelijk applaus werd de conferentie om half vijf gesloten door de voorzitter.

De heer B u i n i n g heeft een goed idee gehad, toen hij het initiatief nam voor het houden van een dergelijke bijeenkomst. De gezellige en uitstekend verzorgde maaltijden, de gesprekken tijdens het thee-uurtje, de goede en leerzame voordrachten, dit alles heeft een gevoel van saamhorigheid doen ontstaan, zoals in de vroegere Succulenta-jaren nog niet is voorgekomen. Wij kunnen dan ook de leden, die deze bijeenkomst niet hebben bijgewoond, zeer aanbevelen, zich thans reeds op te geven voor de najaarsbijeenkomst, daar wij ervan overtuigd zijn, dat zij daarvan geen spijt zullen hebben.

SECRETARESSE.

Uit de praktijk

HET verdient aanbeveling in de maanden Mei en Juni nog voorzichtig te zijn met de watergift. Houdt Uw planten niet doorlopend nat, doch slechts matig vochtig. In Mei en ook nog in Juni kunnen de nachten soms zeer koud zijn. Te natte planten hebben het dan niet naar hun zin. Giet Uw planten op zonnige dagen 's morgens met water op kastemperatuur. Geef hen alleen wat meer water, indien de Bilt voor de eerste dagen zonnig, mild voorjaarsweer voorspelt. Dek gedurende de maand Mei des nachts Uw kas, ook wanneer dit 's avonds niet noodzakelijk lijkt. In enkele uren tijds kan het weer geheel van karakter veranderen en de temperatuur tot beneden het vriespunt dalen. Indien het weer gunstig is kan men omstreeks half Mei zaaien zonder bodemverwarming. Stel de zaaiërij uit, wacht tot Juni, indien niet voor enige dagen mooi zonnig weer wordt voorspeld. Het gelukken van een zaaïsel zonder bodemverwarming hangt voor een belangrijk gedeelte af van de weersomstandigheden. Goed zaad zal uitstekend opkomen, indien het een dag of tien mooi weer treft. Zorg dat Uw test „zaaïklaar” staat, zodat U terstond kunt zaaien, zodra de weerberichten gunstig luiden.

Voor het zaaien gebruike men slechts twee grondsoorten, n.l. zeer oude goed verteerde bladaarde en scherp (rivier) zand. Beide grondsoorten worden ieder afzonderlijk door horreagaas uiterst fijn gezeefd. In de bladaarde mogen zich daarna geen onverteerde stukjes hout, blad, e.d. meer bevinden. Het gezeefde rivierzand wordt in een emmer zo lang gewassen tot er tenslotte na roering schoon water op blijft staan. Voor het zaaien worden gelijke delen bladgrond en zand vermengd. Houtskool, kalk of slakkenmeel worden derhalve niet toegevoegd.

Men zaaie bij voorkeur in vierkante testen met een vlakke bodem waarbij de randen niet hoger liggen dan het midden van de bak. In testen met van de bodem schuin naar boven uitlopende of ronde randen is het binnenvak steeds belangrijk vochtiger dan de kant langs de rand, welke altijd snel opdroogt. Komvormige schalen zijn derhalve ongeschikt.

Men dient de zaaïtest goed te draineren door op de goed open gemaakte afvoergaatjes potscherven te leggen met de bolle kant naar boven, en daarna de gehele bodem te bedekken met een laagje fijne gewassen grind of sintelcokes ter dikte van $\pm 1\frac{1}{2}$ cm. De test wordt tot ongeveer een halve cm beneden de rand gevuld met zaaigrond, welke met een plankje of een doosje gelijkmatig wordt aangedrukt. Men plaatst haar daarna tot de helft in een bak met water en laat dit optrekken tot de gehele aarde-oppervlakte vochtig is. Tenslotte laat men de test uitlekken en daarna kan men gaan zaaien. De waterafvoer moet dermate verzorgd zijn en de samenstelling van de zaaïarde zodanig, dat het overtollige water terstond wegvloeit.

Het is gewenst uitsluitend aan elkander verwante soorten in één test te zaaien, derhalve geen cactuszaden bij Mesemzaad, doch ook geen Opuntiazaden bij Mammillaria's, e.d. Indien men dit wel doet, zal men ervaren, dat de ene soort reeds lang is opgekomen en dus een andere verzorging behoeft als van de andere soorten nog niets te zien is. Opuntiazaden liggen soms maanden eer zij ontkiemen, terwijl Frailea's na 3 of 4 dagen reeds opkomen. Er zijn nog andere bezwaren. Mesems en andere vetplanten en ook enkele cactussoorten, bijv. Astrophytums, verdragen terstond na de ontkieming geen gespannen lucht, andere cactussen hebben daaraan juist behoefte. Het ene zaad verlangt meer vocht dan het andere. Zaden met een harde huid, zoals Opuntia's, moeten vochtiger worden gehouden dan de soorten met een zachte bast (Astrophytums en Mam-

millaria's). Zaden van aan elkander verwante soorten, bijv. Lithops, kan men wél in één test zaaien. Men verdeelt dan de beschikbare ruimte door er reepjes glas in te plaatsen, welke men tevoren heeft gekookt of op een andere wijze steriel gemaakt.

De zadenlijst wordt nauwkeurig genummerd. Tijdens het zaaien wordt een reepje van aluminium of iets dergelijks waarop het zaadlijstnummer is aangebracht, geplaatst in het vakje waarin het betreffende zaad zal worden gezaaid. Indien men later zijn goed bewaarde lijst met de nummers van de opgekomen zaden vergelijkt, weet men nauwkeurig, welke soorten zijn opgekomen.

Voor beginningen verdient het aanbeveling niet al te dicht te zaaien, zodat men niet spoedig behoeft te verspenen. De zaailingen kunnen, enige weken ouder geworden, vrij wat meer verdragen. De zaden worden zo gelijkmatig mogelijk verdeeld over het te bezaaien oppervlak, de fijne zaait men tussen vinger en duim, de grovere geeft men een plaatsje met een pincet. Zodra het zaad is uitgestrooid, bedekt men dit met een laagje aarde ter dikte van het zaad. Niet dikker! Dit betekent, dat men zeer fijne zaden bloot laat liggen. Zodra alle zaden, voor zover nodig, zijn bedekt, strijke men, teneinde algenvorming zoveel mogelijk te voorkomen, de aarde niet glad, doch late het oppervlak ruw. Over de test legt men een dekruid en zet haar daarna op een warm plaatsje. Teneinde verbranding van de opkomende plantjes te voorkomen, is het noodzakelijk, dat men over de ruit een vel zeer dun wit papier legt.

Eens om de 4 of 5 dagen — dit is uiteraard afhankelijk van het weer — dient men de test tot de helft te plaatsen in een bak water met een temperatuur tussen de 15 en 20 gr. Gieten is uit den boze! De zaden komen er door bloot te liggen, de algenvorming wordt er door bevorderd en de grond slaat dicht en wordt te hard.

Uiteraard is het mogelijk iedere soort afzonderlijk te zaaien in een klein potje. Men passe dan voor ieder potje de hiervoor beschreven draineringsmaatregelen toe, vult dit met aarde, laat water optrekken, zaait en bedekt het zaad en graaft de potjes in een kist met natte turfmoel, welke men tenslotte afdekt met een ruit en een vel dun wit papier. Deze methode geeft het voordeel, dat men iedere opgekomen soort naar wens kan behandelen, door het betreffende potje uit de kist te nemen en de opengekomen ruimte met turfmoel aan te vullen. 's Morgens en 's avonds dient men het condenswater van de dekruid te vegen. Zodra de zaden ontkiemd zijn, geve men lucht door onder de dekruid een houtje te leggen. Geleidelijk kan men de ruit geheel verwijderen. De jonge plantjes moet men langzamerhand aan de zon wennen. Het dekpapier wordt derhalve niet ineens verwijderd doch geleidelijk.

Soms kan men tot de onaangename ontdekking komen, dat op een bepaalde plaats plotseling plantjes wegvallen. 's Morgens zag de gehele test er nog schitterend uit en 's avonds ziet men op een bepaald punt wat verslijmde plantjes en er om heen een kringetje min of meer glazige exemplartaatjes. Indien niet terstond wordt ingegrepen is in een of twee dagen tijds het gehele zaaisel verloren. Het is n.l. aangetast door een kwaadaardige schimmel, een op levende stoffen parasiterende zwam. Rekening houdend met de mogelijkheid, dat ook de plantjes in de directe omgeving, zelfs al zien zij er goed uit, door die schimmel zijn aangetast, verwijdere men het aangetaste plekje royaal, door dit met een lepel uit te scheppen. Doe dit voorzichtig, opdat geen besmette aarde valt op de omringende plantjes. Het in het zaaisel gemaakte gat wordt aangevuld met heet rivierzand en daarna wordt de gehele test drie maal om de andere dag royaal bespoten met een oplossing van chinisol 1 op 1000, d.w.z. 1 gram op 1 l. water of wel tot halverhoogte in deze vloeistof gezet. Indien chinisol niet verkrijgbaar is, kan men met hetzelfde gevolg gebruik maken van Superol. Een ander euvel is het optreden van algen, het z.g. groen, dat als het ware vliezige zoden vormt, waaronder de jonge zaailingen verstikken. Men kan de jonge zaailingen verspenen, doch heel vaak ziet men het nieuw beplante bakje opnieuw onder de algen geraken, doordat de jonge plantjes er bij het verzetten iets van hebben medegekregen. Het optreden van algen en schimmels — beide zijn Cryptogamen of sporeplanten, net als varens en zwammen — kan men voor een belangrijk gedeelte voorkomen door zuivere aarde te gebruiken en deze te stomen of te verhitten tot 50 gr., of de aarde in een pan min of meer te koken. Bij de kwekers vindt het steriliseren van zaai en pikeeraarde meer en meer ingang. Men brengt daartoe thans speciaal voor dit doel geconstrueerde keteltjes in de handel. In de practijk blijkt, dat de bacteriënwerking, welke door de verhitting verloren ging, zich snel herstelt.

Soms dragen de zaden schimmelsporen. Vooral vliezige zaden en zaden van *Astrophytum* zijn vaak besmet. Men kan ze ontsmetten door ze gedurende een kwartier op een schoteltje lauw water te leggen en ze daarna tussen de vingers te wassen. Men giet het schoteltje daarna voorzichtig leeg op een wit lapje, schuift de dan goed zichtbare zaden

met een pincet op een ander droog lapje en slaat dit dubbel. De zaden zijn na deze bewerking min of meer droog en voor gebruik gereed. Men kan zaden eveneens ontsmetten door ze gedurende enkele uren in een lichtroze gekleurde oplossing te laten staan van permangaankali of in een salicyloplossing 1 op 1000, dus 1 gram op 1 liter water. De salicyl wordt eerst opgelost in alcohol (een weinig jenever of eau de cologne). Brandspiritus is ongeschikt. De blauwe kleurstof bevordert de schimmelwoekering.

In de maanden Jan. en Febr. toonde ons lid, de heer M. C a t o r, Pieter Baststraat 20 te Amsterdam, werkzaam aan de Hortus Botanicus, zich „Succulentavriend nr. 1” door de meeste nieuwe leden aan te brengen. Naast de mooie plantjes, welke hem inmiddels reeds werden toegezonden, verdient hij hulde en dank voor zijn activiteit.

Teneinde de uitslag van de ledenwedstrijd zo zuiver mogelijk te kunnen vaststellen is het gewenst, dat de secretarissen der kringen bij opgave van leden steeds vermelden wie het nieuwe lid won. Het Hoofdbestuur rekent op aller medewerking.

Aan de verschillende kringen wordt een prachtige gelegenheid geboden in de maand Januari van het volgend jaar een gratis verloting te organiseren. Een der leden van de vereniging stelt n.l. 20 plantjes — waaronder zeer gezochte — beschikbaar voor de kring, welke zich naar verhouding tot zijn ledental op 31 December l.l. gedurende dit jaar het meest uitbreidt. Zorg, dat dit buitenkansje Uw afdeling niet ontgaat! Win een nieuw lid! Bezorg Uw kring een feestelijke bijeenkomst! U dingt dan bovendien nog mede in de persoonlijke wedstrijd. Het is de moeite waard een prijs te winnen! Een uitbreiding van Uw verzameling met waarlijk mooie plantjes behoeft U slechts enige moeite te kosten.

P. F. D i e m e l.

Kalanchoe tomentosa Bak.

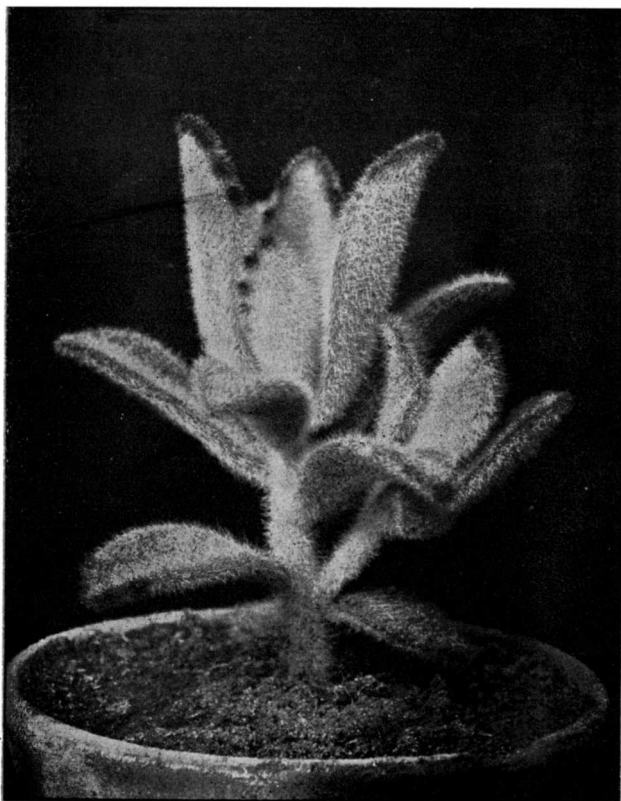
door A. J. A. U i t e w a a l.

ZONDER twijfel behoort bovengenoemde soort tot de fraaiste succulente planten. Ik ben mij er wel van bewust hier een stereotiep voorkomende uitdrukking van lof te gebruiken, maar iedereen die met deze plant kennis maakt zal het met mij eens zijn. Als bewijs hiervoor mag dienen, dat *Kal. tomentosa* in betrekkelijk korte tijd in Amerika tot een der meest begeerde, meest verspreide succulente planten is gaan behoren, die in vrijwel elke catalogus van bloemisten te vinden is. Het is dus wel merkwaardig dat ze, bij mijn weten, in onze verzamelingen niet vertegenwoordigd is, tenzij van stek van een door mij geïntroduceerde plant. De heer D u r s m a meende dat ze vroeger in groot aantal in onze collecties voorkwam, althans een *Kalanchoe* van deze naam. Op mijn aanvraag ontving ik een plant die *Kalanchoe pubescens* Bak. bleek te zijn, waarvan in het Franse tijdschrift „Cactus”, 1948, p. 25 een uitvoerige beschrijving, benevens foto's voorkomen. Deze plant is ook behaard, maar de beharing is heel anders; plant en bladeren zijn ook veel groter en anders gevormd, de laatste bovendien lang gesteeld, kortom: er zijn tussen beide soorten hemelsbrede verschillen.

Een zeer geslaagde foto — door J. R. B r o w n — van een prachtig exemplaar van *Kal. tomentosa* geeft het Amerikaanse Cact. and Succ. Journal 1939, pag. 163; door deze foto bleef de plant in mijn herinnering. Toen Mr R o a n en ik in '47 de schitterende plantencollectie van de heer G r a n t, in Cleethorpes, nabij Grimsby aan de Engelse Oostkust, bezochten (zie ook „Succ.” '47, p. 74) herkende ik daar onmiddellijk enkele exemplaren van deze soort, waarvan ik er een present kreeg.

Hoewel deze soort — vooral in Amerika — algemeen bekend is en ook al veelvuldig is afgebeeld, kon ik er nergens een uitvoerige beschrijving van

vinden, zelfs geen aanwijzing waar de oorspronkelijke diagnose gepubliceerd is. De Index-Kewensis bracht uitkomst. *Kalanchoe tomentosa* werd voor de eerste maal beschreven door J. G. Baker in Journal of Botany, Vol. XX (1882) p. 110. De beschrijving van de bloeiwijze is uitvoerig, die van de plant zelf daartegen zeer kort, n.l.: „Overblijvende succulente plant,

Kal. tomentosa Bak.

(foto: Uitewaal).

dicht bezet met korte, bruine, uitstaande haren. Bladeren niet gezien." Dat de auteur geen bladeren heeft gezien kan oorzaak van verwarring zijn geweest; de plant heeft zilverachtig wit gekleurde haren die aan de toppen van de bladeren bruin zijn. De auteur heeft de plant bepaald beschreven naar enkele notities van de vinder, de bloeiwijze naar bloemmateriaal te Kew omstreeks 1880 ontvangen van Baron (No. 247!)*

Door middel van de Humber-Swingle Madagascarexpeditie in 1928 zijn vele mooie planten van dit enorm grote eiland ingevoerd, waarvan *Kal. tomentosa* zeker een der mooiste aanwinsten is.

Bladeren en stammen van de spoedig vertakkende plant zijn dicht bezet met korte, viltige, zilverachtig gekleurde haren. De meest smal omgekeerd-eivormige, gespitste bladeren zijn aan de randen naar de top meestal tandachtig gekerfd. Op deze tandvormige verhevenheden zijn de haren niet zilverachtig maar licht kastanje- tot donker chocoladebruin van kleur en

vloeien aan de top van het blad meestal tot een korte, bruin gekleurde zoom ineen. Vanwege haar merkwaardige tekening kreeg ze de volksnaam „Panda-Kalanchoe”; de panda is een typisch soort gevlekte beer, een lichte kop met vaak donkere vlekken om de ogen en donker gekleurde oren. Berger (in Nat. Pflanz. Bd. 18a, 1930, p. 405) plaatst haar in de sectie *Stellatopilosae*; de planten van deze groep bezitten haren die vertakt zijn. Met een goede loupe is die vertakking van de haren, iets boven hun basis, bij *Kal. tomentosa* duidelijk te zien. Vermelden we nog dat tot deze groep ook behoort *Kal. beharensis*, een reus onder de Crassulaceae, voor bezitters van een hoge kas een prachtplant om te kweken; wij vertellen U daar later meer van.

De bloeiwijze van *Kal. tomentosa* is vrij onaanzienlijk. Evenals de plant is deze in vele onderdelen, bloemstengel, kelk en kroon, behaard. Een afbeelding, door Haseltón, van een bloeiend exemplaar, benevens een close-up van de bloemen geeft het Amerikaanse tijdschrift Vol. XVII, 1945, op pag. 35.

Deze soort is voorbestemd niet alleen spoedig haar weg bij de liefhebbers te vinden, doch ook in de handel. De vermeerdering geschiedt namelijk gemakkelijk, het vlugst uit bladstek. Wanneer we de bladeren enkele niet al te diepe en niet al te lange insnijdingen geven, kunnen zich uit deze inkepingen bovendien nog plantjes ontwikkelen. In de bloemisterij wordt deze wijze van vermeerdering wel meer toegepast, o.a. bij *Bladbegonia's*.

Kal. tomentosa is overigens een gemakkelijk te kweken plant. De samenstelling van de aarde stelt geen aparte eisen, de gebruikelijke samenstelling is wel de beste. Forceer echter de plant niet, geef dus geen al te voedzame grond; aarde die rijkelijk leem of goed doorvroren klei bevat verdient de voorkeur, waarbij we er vooral voor moeten zorgen dat de grond goed poreus blijft. Ons doel moet er niet op gericht zijn deze plant zo snel mogelijk, maar zo mooi mogelijk te kweken; ze groeit uit zich zelf al vlug genoeg. Dan behoudt ze ook beter haar gedrongen vorm en de dichte beharing. Bij een geforceerde groeiwijze verlopen de tandvormige inkervingen aan de bladertopen en boet deze fraaie soort veel van haar karakterstieke tekening in.

*) R. Baron was een Engels missionaris, die enige tijd verblijf hield in Fianarantsoa, de hoofdplaats van de provincie Betsileo (Centraal-Madagascar), in welke provincie hij deze zending plantenmateriaal (ca. 300 nummers) verzameld had.

„Uit de Cactuswereld”

Met leedwezen vermelden wij het overlijden van de heer G. W. v. d. Bundt, een van onze meest actieve buitenlandse leden, die onze vereniging zeer genegen was en die van deze vriendelijke gezindheid meermalen blijk heeft gegeven. Geboren te Apeldoorn, vestigde hij zich in Antioch, Californië, waar hij door zijn werklust, zijn arbeidzaamheid, zijn behulpzaamheid en grote belangstelling voor zaken van algemeen belang tot de zeer gewaardeerde inwoners behoorde.

Hij was de ziel van de Oakland Cactus Society en onvermoeid bij het in orde brengen van de jaarlijkse tentoonstelling van deze club. Hij bezat meer dan 500 verschillende cactussoorten.

Hij was aangesteld als medewerker aan de weerberichtendienst; hij deed dit werk onbezoldigd omdat hij iets doen wilde voor de regering van zijn tweede vaderland. Hij las Succulenta graag, omdat hij daardoor zijn Hollands onderhield en omdat hij een levendige belangstelling had voor succu-

lenten. Zij, die het voorrecht hadden de heer v. d. B u n d t, deze vriendelijke, opgewekte Hollandse Amerikaan te kennen — al was het maar per brief — zullen hem zeer missen.

* * *

De firma W. J. v a n K e m p e n, Drie-huizerweg 327 te Nijmegen zond ons haar vrij uitgebreide soortenlijst van cactussen e.a. vetplanten. Het aangeboden sortiment stelt de beginnende liefhebber in staat een fraaie collectie succulente planten op te bouwen terwijl het de meer gevorderde ongetwijfeld gelegenheid biedt zijn verzameling uit te breiden.

* * *

Hoe verpot ik grote, zware planten?

Mevrouw W u r t z, die al eens meer blijk gaf van vindingrijkheid bij de behandeling van haar succulenten, heeft een goede methode bedacht voor het verpotten van grote, zware cactussen en Euphorbia's, planten, die bij het verpotten met één hand niet op hun plaats te houden zijn en die met hun stekels hun ongenoegen over de verhuizing te kennen geven.

Over de waslijn of over de lijn van de kloppaal hangt Mevr. W. een flink touw met een strop, natuurlijk alleen met goede bedoelingen, en plaatst de plant, die verpot moet worden daaronder. Dan wikkelt ze de plant — niet de pot — in een stevig stuk pakpapier, doet de strop daaromheen en hijst de plant met de pot iets omhoog. Het touw wordt aan de paal vastgebonden en nu heeft men beide handen vrij om het werk te beginnen met een plant die in de lucht hangt.

Eerst wordt de pot weggenomen, als die niet meewerkt, wordt hij kapot geslagen, de oude aarde wordt verwijderd en de wortels worden goed nagezien en schoon gemaakt. Daarna neemt Mevr. W. een pot met wat verse aarde en laat de plant in haar nieuwe woning zakken, waarna de pot gemakkelijk gevuld kan worden daar de plant nog steeds door de strop in bedwang gehouden wordt.

* * *

In „Het Parool” van 2 Jan. kon men kennis nemen van de resultaten die na langdurig experimenteren werden bereikt door het Bioplex laboratorium te Laren, n.l. om kevers, vlinders e.d. in plastics te conserveren. In blokjes doorzichtige kunsthars werden coloradokevers, koninginpagas, zeepaardjes e.d. met volkomen behoud van

al hun kleurenpracht vermoedelijk voor talloze eeuwen geconserveerd. Deze speciaal geprepareerde harsen worden door Amerikaanse firma's gemaakt, die het tot op zekere hoogte ook reeds gelukt was dergelijke preparaten voor wetenschappelijke doeleinden te vervaardigen. Het laboratorium te Laren is er in geslaagd, zelfs vlinders in Bioplex te conserveren, hetgeen de Amerikanen tot nu toe als onmogelijk beschouwden. Bioplex is momenteel bezig met experimenten met bloemen. Dat de resultaten ook ons interesseren is allicht te begrijpen.

* * *

Het in Zürich te houden 1e internationale congres van kenners van succulente planten werd uitgesteld tot eind September 1950.

* * *

Liefhebberij is als een huisje, waarin men weg kan kruipen en ontsnappen aan 's levens bittere werkelijkheden.

VRAGENRUBRIEK.

De Heer B. te M. schrijft:

Enkele Mammillaria's laten hun sap of melk vloeien. Kan dat een gevolg zijn van te hard groeien?

A n t w o o r d: Het verschijnsel dat Mammillaria's gaan bloeden heb ik waargenomen bij een te sterke stikstofbemesting, doch ook wel bij een te licht grondmengsel. Persoonlijk heb ik er vrijwel nimmer hinder van. Ik wil er eens wat Mam. zaailingen aan wagen en wat proeven nemen. Ik meen, dat vooral de groene snel groeiende soorten aan de kwaal lijden. Het is ook nog mogelijk, dat de ziekte veroorzaakt wordt door het een of andere insect, dat zijn eitjes in de plant legt. Het verschijnsel zou dan ontstaan doordat de plant tracht de ongerechtigheid uit te drijven. Eenzelfde verschijnsel derhalve als bij mens en dier. Indien het vuil blijft steken wordt met meer of minder ongunstig gevolg een abces gevormd. Met enige zekerheid het geval verklaren kan ik niet.

P. F. Diemel.

UW STEUN stelt uw
RODE KRUIS in staat zijn
vele taken van naastenliefde
te verrichten.

GEEFT DAAROM GULII

Congres 1950 (30 Juni en 1 Juli.)

Het Congres zal een aanvang nemen met de Algemene Vergadering op VRIJDAG-AVOND 30 JUNI 1950, te 8 uur in „DE NIEUWE KARSEBOOM” te ZAANDAM.

AGENDA:

1. Opening.
2. Notulen der vorige vergadering.
3. Verslag over de werkzaamheden der vereniging in het afgelopen jaar.
4. Rekening en verantwoording van het financieel beheer over het afgelopen verenigingsjaar.
5. Benoeming van twee periodiek aftredende leden van het hoofdbestuur.
6. Begroting van het komende verenigingsjaar.
7. Vaststelling contributie 1951.
8. Benoeming commissie van twee leden voor het nazien der rekening en verantwoording van het afgelopen verenigingsjaar.
9. Vaststelling plaats volgende Algemene Vergadering.
10. Ingekomen stukken en voorstellen.
11. Rondvraag en sluiting.

De afdelingen, de leden der afdelingen en de verspreid wonende leden, hebben het recht om voorstellen te doen aan de Algemene Vergadering. Deze voorstellen moeten worden ingediend *vóór 15 Juni a.s.* aan het secretariaat.

De afd. Zaanstreek verzoekt de leden, die deze Alg. Vergadering willen bijwonen, met de trein te komen, die om 19.13 uit Amsterdam richting Zaandam vertrekt. Bij het verlaten van het station Zaandam rechtsaf slaan, ongeveer 100 meter lopen tot men aan de linkerkant van de weg een groot schoolgebouw ziet, hier linksaf slaan de Stationsstraat in, deze volgen tot het einde totdat men aan de Westzijde komt, rechtsaf de Westzijde in tot het standbeeld van Czaar Peter waar tegenover zich „De Nieuwe Karseboom” bevindt.

Leden, die van veraf gelegen plaatsen in ons land dit Congres willen bijwonen en Vrijdagavond in Zaandam of Amsterdam willen overnachten, kunnen zich in verbinding stellen met de secretaris der Afd. Zaanstreek, de heer M. L a m m e r s e, Burg. ter Laanplantsoen 15, Zaandam.

ZATERDAGMORGEN, 1 Juli, zal bij mooi weer een boottocht worden gemaakt door het karakteristieke Zaanse landschap, waarbij een in werking zijnde molen zal worden bezichtigd. Bij minder goed weer kan een bezoek worden gebracht aan het Molennuseum en/of Oudheidkamer. Vertrek des morgens 9 uur vanaf het standbeeld van Czaar Peter.

ZATERDAGMIDDAG te 2 uur zal opnieuw in „De Nieuwe Karseboom” een bijeenkomst plaats vinden met de volgende voordrachten:

- 2.00–2.30 uur: Voordracht door de heer J. A. J a n s e uit Hillegom, over „Enkele punten uit de succulenten-systematiek”, met lichtbeelden.
- 2.30–2.45 uur: Discussie.
- 2.45–3.15 uur: Voordracht
- 3.15–3.30 uur: Discussie.
- 3.30–4.00 uur: P a u z e .
- 4.00–4.30 uur: Voordracht
- Circa 5.00 uur: Sluiting van het Congres.

SECRETARESSE.

Helpt uw planten en (sni)bloemen groeien en LANG bloeien met:

KUNSTMEST
L A N T A

Samengesteld volgens gecontroleerde analyse Rijks
Landbouw Proefstation.

Vlug en geheel oplosbaar.

Een „GECO” product evenals het alle schadelijke
insecten en zwammendodend plantenbeschermingsmiddel:

DUBBELWERKEND
OLIFLOR-ZOM

„GECO”, Venlo - Tel. 2213 (2 lijnen) - Giro 339468

ZAADVERKOOP

AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS.

Het is nog niet te laat om te zaaien;
wacht echter niet te lang met het be-
stellen van zaad.

Van de aanbieding in Succulenta 1950
No. 1 Jan.-Febr. zijn de volgende num-
mers nog te koop:

2	5	8	10	11	13	14	15
16	17	19	20	23	25	26	27
30	32	33	35	36	37	39	40
41	42	44	45	53	54	55	56
57	58	64	67	68	78	79	81
82	83	84	89	90	91	92	94
95	96	97	98	99	103	104	105

en van No. 2 Maart-April:

101	102	103	104	106	107	108	109
110	111	112	113	114	116		

benevens 120 *Opuntia Engelmanni*, 121
Peniocereus Greggii, 122 *Pilocereus alen-*
sis, 123 *Mam. Guelzowiana* en *Mam. lon-*
giflora; de laatste nummers 101—123 à
f 0.35 per pakje.

J. J. E. v. d. Thoorn.

WAT DE „LEDENWINWEDSTRIJD- WINNAARS” ER VAN ZEGGEN!

De heer Noteboom gaf uiting aan
zijn volle tevredenheid in de navolgen-
de ontboezeming:

„Wat waren wij, oude leden van Suc-
culenta, gelukkig als wij van medeleden
wat stekjes kregen. Dankbaar gedenk ik
de grote vrijgevigheid van de heren
Duursma en van Romunde die
mij omstreeks 1918 van het nodige voor-
zagen, nadat ik mijn collectie in de oor-
log 1914—1918 verloren had.
In die tijd was een cactusverzamelaar

een ietwat buitenissig mens waarmee
men uit nieuwsgierigheid wel eens een
praatje maakte. En op dat praatje volg-
de meestal een bezoek waarbij de be-
zoeker vaak werd geïnfecteerd met de
cactusbacil. Immers, de ware liefhebber
laat nimmer de bezoeker met lege han-
den vertrekken. Omdat wij zelf zo veel
van onze planten houden, willen wij an-
deren ook gelukkig maken en beloofd
voelen wij ons als we bemerken de lief-
hebberij in het kweken van cactussen
te hebben opgewekt.

Het spreekt van zelf, dat dan het juiste
moment daàr is om te wijzen op „Suc-
culenta”, het zo uitstekend geredigeerde
en typografisch zo welverzorgde maand-
blad, dat ook ver buiten onze landsgren-
zen wordt geroemd. En als we op deze
eenvoudige wijze wat liefhebbers tot lid
hebben gemaakt dan komt de heer Die-
mel in actie en stuur ons de beloning
enige mooie en waardevolle planten. 't
Is àl beloning wat de klok slaat.

Medeleden,

De goede tijd breekt weer aan. Maak
wat stekjes en geef ze met gulle hand
aan plantenliefhebbers. Maar ze warm
voor de cactussen en..... voor Succu-
lenta.

Zet de schouder er onder.

Het seizoen is gunstig.

Het veld is wit om te oogsten.

Haal binnen de oogst en.... de planten
uit Utrecht.

Dxt.

De heer De Wacker, Hoboken (Bel-
gië) schreef o.m.: Het was een ware
verrassing 10 plantjes in ontvangst te
mogen nemen. De planten zijn in volko-
men goeden staat toegekomen, de ver-
pakking was prima en ik kan mijn ver-
wondering niet onderdrukken voor de

Succulenten

J. KROON
Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

kostelijke soorten die vertegenwoordigd waren. Mijn welgemeende dank! Ik hoop nog vele leden aan te brengen en... navolgers te hebben.

De heer Boers te Nijmegen schreef o.a.: Mijn oprechte dank! Het zijn mooie, goede, gezonde planten en alle goed op naam. Er was zelfs een Gast, Armstrongii bij. De moeite die men doet om nieuwe leden te winnen wordt goed beloond. Medeleden doet uw best; het is immers in ons aller belang als het ledental toeneemt.

NIEUWE LEDEN:

E. Vijgen, Lessinglaan 97, Utrecht.

W. J. van de Wijngaard, Leliestraat 118, Leiden.

Mej. J. E. Korswagen, Meerburgstraat 2, Leiden.

L. D. J. Reeser, Utrechtseweg 186, De Bilt (Utr.)

H. W. van der Meer, v. d. Goesstraat 53, Honselersdijk.

C. Tediak, Kanaalstraat 52 III, Amsterdam-W.

N.V. Standaard Boekhandel, Huidevetterstraat 59, Antwerpen, België.

J. G. de Graaf, J. S. Bachstraat 52, Utrecht.

Ruil- en Verkoop aanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Gevr. stekken van Phyllocact., zowel botanische als hybriden, bij voorkeur op naam. Ook van Selenicereae. M. G. v. d. Steeg, Hertesprieg 4, Eindhoven.

Gevr. cactussen e.a. succulenten, stek of zaailing, liefst op naam. W. Mol, Potterstraat 24, Hengelo (O).

Van „Cactussen en Vetplanten” zijn de navolgende jaargangen nog voorradig:

1935 gehele jaargang uitgez. nos. 1 en 2.

1936 gehele jaargang compleet.

1937 gehele jaargang compleet.

1938 gehele jaargang compleet.

1939 gehele jaargang compleet.

1940 gehele jaargang compleet.

1941 gehele jaargang uitgez. nos. 1 en 4.

1942 gehele jaargang uitgezonderd no. 3.

Jaargangen f 3.00 per stuk.

Losse nummers f 0.25 per stuk.

Bandjes v. d. jrg. 1935—1936—1937—1938, 50 cent per stuk.

Van „Succulenta” zijn nog voorradig:

1947 gehele jaargang uitgez. nos. 1 en 3.

1948 gehele jaargang compleet.

1949 gehele jaargang compleet.

Jaargangen f 3.00 per stuk.

Losse nummers 50 cent per stuk.

Aanvragen: Mevr. J. Grullemans, Heereweg 19, Lisse.

Gevraagd door A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25hs te Amsterdam, plant of stek van Aloe concinna, in ruil voor Haworthia.

Löss (Limburgse klei) aangeboden in ruil voor planten of stekken van cactussen. H. Pluymers, Stationstr. F 8 te Spaubeek (Limb.).

Te koop aangeb. 3 cactusbakken t.w.: nr. 1: breed 98, hoog 125, diep 85 cm.; nr. 2: breed 75, hoog 60, diep 50 cm.; nr. 3 met centr. verw. (klein defect): breed 70, hoog 60, diep 50 cm.; alle in prima staat, tegen aannemelijk bod. L. D. Hoebée, Melis Stokestr. 14, Utrecht. Tel. K. 3400—10662.

import
export

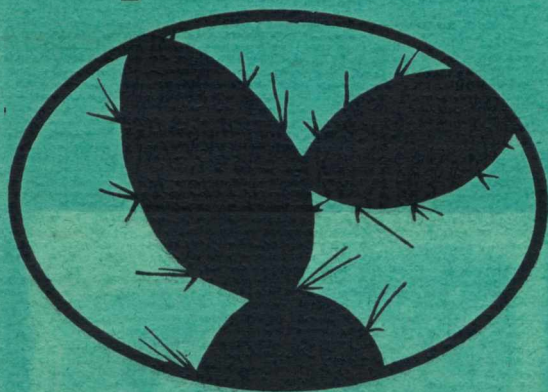
Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 4

Juli – Augustus 1950

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst“, Hamersveld (Utrecht).

Secretaresse: Mevr. J. GRULLEMANS-VAN BERGHEM, Heere-
weg 19, Lisse.

Penningmeester: G. D. DUURSMA „Vijversburg“, Rijperkerk (Fr.),
Postgiro no. 133550.

Redactie: A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

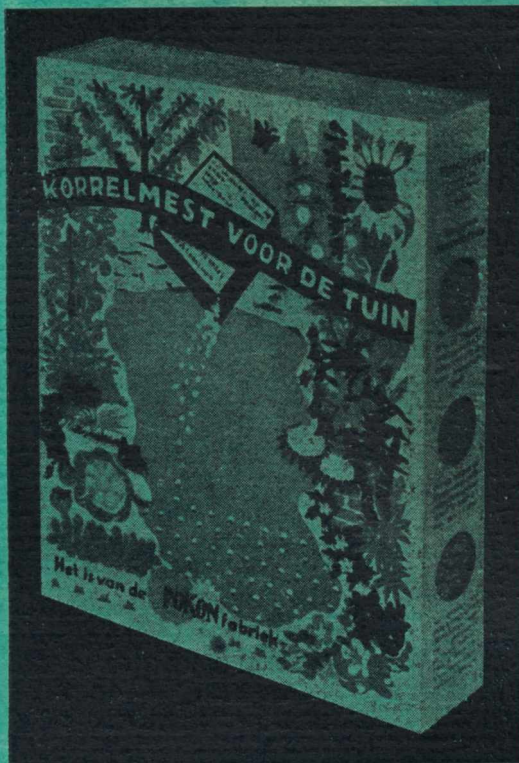
Thans heeft de Pokonfabriek ook

KORRELMEST

voor de **TUIN**

in praktische strooi-
dozen met tabellen
voor te gebruiken hoe-
veelheden en strooi-
tijden voor verschil-
lende gewassen.

In verpakkingen
van 1 tot 3 kg.

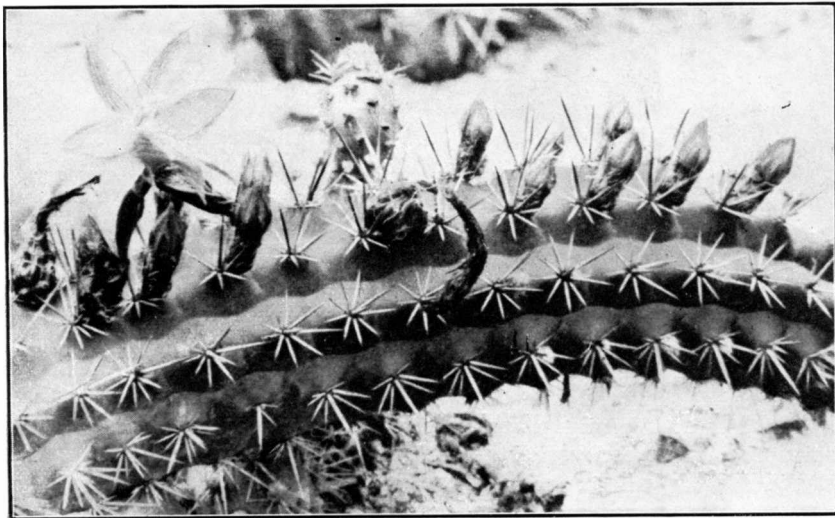

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Maritinocereus Akers et Buining gen. nov.

door John F. Akers en A. F. H. Buining.

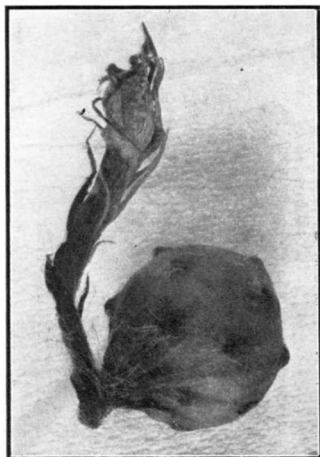

Volwassen tak van *Maritinocereus gracilis*; toont ribben, dorenbundels, knoppen en jonge vrucht. Opmerkelijk is het ontbreken van fijne zijdorens zoals bij *Peruvocereus* en *Haageocereus*.

Plantae humifusae, caespitosae, costis circ. 11, spiraliter ordinatis; areolis parvis, villosis; spinis circ. 10, spinis centralibus inclusis, pungentibus, patentibus; floris ex pilis albis fasciculatis orientis, zygomorphi; tubus corollis S-formans, gracillimus, pilosus et lepidotus; tepala circ. 20, interiora oblanceolata, apice cuspidata, exteriora lineari-lanceolata, apice acuta; stamina fasciculata, inaequalia; pistillum exsertum, lepidotum et pilosum; fructus dehiscens, globosus, pilosus, squamosus, squamis mucronatis, corolla persistente coronata; semina nigra, punctulata, mediocra.

LAAGBLIJVENDE, zich uitstoelende tot liggend kruipende planten met ongeveer 11, gewoonlijk vrij lage, spiraalvormig gestelde tepelvormig gebochelde ribben; stengels slank; viltige ellipsvormige areolen; ongeveer 10 dorens met inbegrip van de middendorens, alle slank priemvormig, stekend, afstaand; bloemen dagbloeiers (blijven enige dagen geopend), trechtervormig, zygomorph, te voorschijn komend met bosjes witte haren uit de zijdelingse areolen; bloembladen ongeveer 20, binnenste bloembladen omgekeerd lancetvormig cuspidaat, buitenste bloembladen lijnachtig lancet-

vormig met spitse punt; stamper boven de bloeddelen uitstekend, slank; stempels ongeveer 10, meeldraden zygomorph gebundeld; bloembuis „S” vormig, zeer slank, met dikke vlezige lange schubjes, oksels van de schubjes gevuld met witachtige haren; vruchtbeginsel cirkelrond tot langwerpige rond, geschubd en harig; kleine langwerpige honingkamer; vrucht opvallend tepelvormig gebocheld, met

Opmerkelijk zijn de tepelvormige schubjes en de bloemresten. De meeste vruchten hebben nog meer uitgesproken tepelvormige schubjes.

scheiden. De tepelvormig gebochelde vrucht, die spontaan openscheurt bij het rijp worden, is een verder kenmerk van dit nieuwe geslacht. De bloemen zijn zeer opvallend en buitengewoon geschikt voor corsages.

Type species is *Martinocereus gracilis* Akers et Buining.

MARITINOCEREUS GRACILIS Akers et Buining SPEC. NOV.

Multicaulis, caulibus 10-20 vel pluribus, 0.75-2 m longis; costae olivaceae, cum apicibus rufescentes-purpurascens; spinae laterales ca. 8, flavae, ad 1 cm longae; spinae centrales 1-3, ca. 2 cm longae, flavae; flores aurantiaci vel cardinali; tepala extiora recurva; pistillum tepala 1 cm superans; stigmata 8, velutinoso-viridia; filamenta basi alba et apice rubescentia; tubus corollae bulbato-squamosus, pilosus. Fructus flavo-viridis, maturus lacerans, squamis circ. 1.5 cm remotis et pulpa viridiam et semina nigra demonstrans.

Habitat: Chavina, Peru australis.

Planten liggend kruipend zich oprichtend, ondergronds vertakkend uit de houtige wortelstokken; stengels 10 tot 20 of meer en van 0.75 m tot meer dan 2 m lang; stengels tot 5 cm dik, met een eigenaardige geelgroene epidermis, die roodachtig purper getint is aan de groeiende toppen; ribben gewoonlijk 11, uitgesproken tepelvormig gebocheld en enigszins spiraalvormig gesteld; areolen klein, viltig, ellipsvormig (3 x 4 mm) en ongeveer 2 cm van elkaar verwijderd; randdorens ongeveer 8, afstaand, slank priemvormig, stekend, 8 tot 10 mm lang, eerst geel, daarna overgaand in bruin en later grijs; middendorens 1 tot 3, priemvormig, stekend, afstaand, onge-

op de vrucht gepunt met een doornig papierachtig aangedrukt schubje en met korte witte haren in de oksels; vrucht scheurt open bij het rijp worden; zaden weinig, middelmatig groot, dof, zwartachtig en iets gepukeld; wortelstok erg houtachtig, soms ondergrondse scheuten vormend.

Groeiplaats: Op aan de oppervlakte te voorschijn komende rotsen langs de kustvlakte tussen Chavina en Pescadores in Zuid-Peru, Zuid-Amerika.

Dit is een nieuw en zeer duidelijk te onderscheiden geslacht, dat een overvloed van opvallende bloemen produceert gedurende het gehele zomerseizoen. Van alle bekende cactussen uit Peru brengt dit geslacht de mooiste en meeste bloemen voort. De zware afstaande dorens, het ontbreken van fijne zijdorens en het relatief kleine aantal ribben, maken het gemakkelijk deze groep van het naast verwante geslacht *Loxanthocereus* af te

veer 2 cm lang, geel, onderaan bruin, later grijs; bloemen enkel, overdag bloeiend (gedurende verschillende dagen), verschijnen uit bosjes witte haren aan de bovenkant van de zijdelingse areolen; bloemen trechtersvormig, zygomorph, oranje-scharlakenrood; binnenste bloembladen ongeveer 8, omgekeerd lancetvormig cuspidaat; buitenste bloembladen 10–15, oranje-rood met een donkerder rode middenstreep, lijnachtig lancetvormig, met spitse punten die sterk naar onderen omgebogen zijn; stamper meer dan

Zijkant bloem; toont bredere binnenste bloembl., smalle, sterk omgeb. buitenste bloembl., het met tepels bezette vruchtbeginsel en de S-vormige buis.

Voorzijde bloem; toont de zygomorph gebundelde meeldraden, de uitstekende stamper en de S-vormige buis.

1 cm boven de andere bloedelen uitstekend, slank maar stijf en roseachtig wit; ongeveer 8 stempels, 6 mm lang en fluwelig groen; meeldraden zeer zygomorph, samengebundeld, onderaan wit naar boven rose-roodachtig; helmknopjes klein, geelbruin; bloembuis „S” vormig, zeer slank, purperachtig rood, met ongeveer 20 tot 30 één cm lange opvallende, slanke, sterk verhoogde schubjes met spitse donkerder rode punten, uit de oksels der schubjes groeien doffe witte haren; vruchtbeginsel klein, langwerpig rond, bedekt met tepelvormige schubjes in wier oksels bosjes haren groeien; vrucht geel tot olijfgroen, nerven lichter groen, doorschijnend, rond, 2,5 tot 4 cm in doorsnede, tepelvormig gebocheld, met niet afvallende bruine, harige bloemresten, de tepelvormige schubjes zijn roodachtig bruin, 1 tot 1,5 cm van elkaar en gepunt met een aangedrukte donkerrode papierachtige doorn, in de oksels der schubjes groeien ongeveer 20, 7 mm lange, witachtige haren; vrucht barst bij het rijp worden spontaan open en vertoont

dan de onaangenaam smakende pulp en een klein aantal middelmatig grote zaden, die dof en iets gepukkeld zijn.

Groeiplaats van het type-exemplaar: Kruipend over aan de oppervlakte komende rotsen, langs de oude zoom van het strand bij Chavina in Zuid-Peru. Algemeen voorkomen: In dezelfde omgeving, voor zover bekend, op zeer beperkt gebied.

Het type-exemplaar groeit in de tuin van John F. Akers, te Los Angeles en zal naar een herbarium, waarvan de naam in een van de volgende nummers van dit blad gepubliceerd zal worden, worden overgebracht.

Deze soort bloeit zeer rijk en een stengel van 1 meter lang heeft dikwijls 70 knoppen en bloemen tegelijk. In de tuin van de heer Akers in Lima (Peru) gekweekt, bloeide zij het gehele jaar door, echter gedurende de zomer milder dan gedurende het winterseizoen. In de omgeving van deze soort komen slechts een *Corryocactus*, enige soorten *Haageocereus* (*Binghamia*) en *Islaya minor* voor, maar geen *Loxanthocereus*. Langs de westkust van Zuid-Amerika komt geen cactus voor, die enigszins op deze plant lijkt. Zowel in de verzameling van de heer Akers te Los Angeles, als in de kas van de tweede auteur van dit artikel, bleek deze soort zeer goed en snel te groeien, zodat verwacht mag worden, dat onze verzamelingen een zeer bloeirijke plant rijker geworden zijn.

English Summary.

MARITINOCEREUS Akers et Buining GEN. NOV.

Plants low, caespitose to decumbent with about 11 low, spirally-arranged, tuberculate ribs; areoles small, felted, with about 10 subulate, pungent, porrect spines; flowers solitary, diurnal, funnellform, zygomorphic; perianth segments about 20, the outer ones slender, pointed; style much exserted, stygma lobes short, about 10; filaments uneven, fasciculated; tube „S” shaped, very slender, scaly with short white hairs; fruit orbicular, tuberculate with persistent floral remains; tubercles tipped with papery thorn and having white hairs in their axils; fruits split when ripe; seeds sparse, medium, dull, black; rootstock heavy, woody and capable of throwing underground shoots.

Type species: *Maritnocereus gracilis* Akers et Buining.

Habitat: Rocky hills on the southern coastal plain of Peru.

This is a new and very distinct genus, that produces an abundance of showy flowers throughout the summer season. The heavy porrect spines, the lack of fine lateral spines and the relative few ribs makes it easy to separate this genus from its closest relative *Loxanthocereus*. The tuberculate fruits which dehisce by splitting when ripe are a further attribute of this new genus.

MARITINOCEREUS GRACILIS Akers et Buining SPEC. NOV.

Plants with many long, trailing branches, which sprout subterraneously from a woody rootstock; branches about 5 cm thick, with 11 prominent, tuberculate ribs; epidermis olive-green, purple at the tips; areoles 2 cm distant with about 8 porrect stiff 1 cm long yellow spines; central spines 1-3, about twice as long, yellow and stiff; flowers solitary, diurnal, zygomorphic, medium large and orange scarlet; buds appear as tufts of white wool from the lateral areoles; flower funnellform, the inner petals broad, the outer ones slender and much recurved; style much exserted; stygma lobes 8, 6 mm long and velvet green; filaments zygomorphic, fasciculated; tube „S” shaped, very slender, with prominent, slender scales and many white hairs at the axils; ovary tuberculate and hairy; fruit tuberculate, yellow-green, with persistent floral remains, tuberculate scales about 1.5 cm distant and having thorny tips and white hairs in the axils, fruit dehisces by splitting when ripe, showing the green pulp and the black seeds; seeds dull, punctate.

Type locality: Near Chavina in southern Peru.

(foto's John F. Akers).

Echinopsis saltensis Speg.

door A. F. H. Buining.

ONDER deze naam beschreef Spegazzini in 1905 in „Anales del Museo Nacional di Buenos Aires”, XI, p.p. 477 tot 521, een cactus, die zou voorkomen bij Amblaijo tussen Tucuman en Salta, in Argentinië, in de bergen. De vertaalde beschrijving luidt aldus:

Volwassen zijnde bij het maken van spruiten, zodevormend. Plant ellipsvormig-kogelig, 6½ cm hoog en 5 cm breed, fris glanzend groen. Ribben 17–18, weinig verheven, stomp, tamelijk diep gekerfd en later vrijwel in wratten opgelost. Areolen klein, 6 mm van elkaar. Dorens alle kort, recht of iets gebogen, vrijwel borstelig; randdoorns 12–14, lengte 4–6 mm; mid-dendoorns 1–4, krachtiger, opstaand, 10–12 mm lang. Bloemen 4 cm lang, reukeloos, iets omgebogen opgaand, van buiten groen, naar boven roodachtig, losjes, geschubd, overigens kaal (zonder haar of wol); bloembladen zeer kort, 10–12 mm lang en 8 mm breed, stomp, omgekeerd eivormig.

Deze plant werd door Britton en Rose voor een *Lobivia* aangezien; het ontbreken van haar en wol beschouwen zij wel als zeer ongewoon.

Backeberg en prof. Borg noemen de plant terloops als *Lobivia*.

Verschillende liefhebbers en kwekers zonden mij in de loop der jaren planten toe onder de naam *Lobivia saltensis*, maar naar mijn vaste overtuiging komt deze plant niet in onze verzamelingen voor, want alle hebben een behaarde bloembuis.

Er zijn m.i. slechts twee mogelijkheden, óf Spegazzini maakte een vergissing, hetgeen toch moeilijk is aan te nemen, óf de plant is geen *Lobivia*, maar een *Rebutia*. Te meer neig ik naar deze opvatting, omdat Spegazzini in dezelfde publicatie direct na *saltensis* noemt *minuscula* en ook onder het geslacht *Echinopsis*, waaronder hij dan trouwens ook brengt *pseudominuscula*, zij het met een vraagteken.

Resumerende meen ik te mogen constateren, dat de door Spegazzini beschreven *Echinopsis saltensis*:

- a. geen *Lobivia* is vanwege de kale, slechts van weinig schubjes voorziene bloembuis;
- b. een *Rebutia* is vanwege het onder a genoemde kenmerk en voorts vanwege de zeer ondiepe ribben, die vrijwel in wratten opgelost zijn, de borstelige bedoorning en de iets gebogen groei van de bloem, wat duidt op een laag groeppunt, zoals dat bij *Rebutia* pleegt voor te komen.

Naar mijn weten is deze plant sedert 1905 niet meer gevonden.

THE ALOES OF SOUTH AFRICA.

Van het reeds door ons aangekondigde standaardwerk „The Aloes of South Africa” door G. W. Reynolds ontvangen wij een prospectus, waarop afgedrukt een proeve van een van de 75 in dit werk voorkomende kleurenplaten. Het werk bestaat uit 2 banden (tezamen 650 pag.'s), 't eerste bevat een schat van historische gegevens, 't tweede behandelt de classificatie van 132 Zuidafrikaanse soorten Aloe. Deze prospectus zendt de red. van Succ. u gaarne ter inzage toe. Men kan intekenen (spoed is gewenst) op een aparte, tot slechts 500 exemplaren beperkte editie, waarvan elk werk speciaal gebonden en genummerd wordt en voorzien is van de handtekening van de auteur; de lijst van intekenaars wordt in het werk opgenomen. Prijs bij intekenen £ 10.10.0. In het boekfonds hebben o.m. zitting Prof. R. H. Compton, Dr. R. A. Deyer, Dr. N. R. Smuts. Te bestellen bij: „The Aloes of South Africa”, Book Fund, P.O. Box 2097, Johannesburg (Z.-Afrika).

Lithops rugosa Dtr.

door Dr H. W. de Boer.

Lithops rugosa

(foto Dr de Boer).

ER is wellicht geen Lithopssoort, waarover zo weinig is geschreven, als over *Lithops rugosa*. Toch is deze Lithops in het middelpunt van de belangstelling komen te staan, nadat Prof. Nel heeft verklaard (zie „Lithops”, blz. 177) dat *Lithops rugosa* met nog een viertal andere soorten, gelijk is aan *Lithops karasmontana*. We zullen straks zien, of dit al dan niet als juist moet worden beschouwd. *Lithops rugosa* is in het zeer vruchtbare Lithopsjaar 1926, d.w.z. het jaar, waarin alleen in de maand Augustus door de heer R. Rusch niet minder dan 8 nieuwe Lithopssoorten zijn gevonden, nl. *L. Schwantesii*, *L. kunjasensis*, *L. rugosa*, *L. urikosensis*, *L. mickbergensis*, *L. lateritia*, *L. Dinteri* en *L. gracilidelineata* op de farm Aurboris in Gr. Namaland, 80 km ten westen van Hetneringshausen bij Sinclair Mine. De beschrijving van al deze soorten geschiedde in 1928 door Prof. K. Dinter in „Südwestafrikaanische Lithopsarten”, uitgave van R. Graessner, Perleberg. Wat opvalt aan deze Lithopssoort, dat is de grauwwachtig blauwrode kleur van het gehele plantenlichaam, zowel van het kegeloppervlak, dus van de zijanten als van het venster, het bovenoppervlak, in dier voege, dat het kegeloppervlak wat meer aan de grauwbloauwe, het bovenoppervlak wat meer aan de blauwrode kant is. Dat bovenoppervlak is door een aantal betrekkelijk ondiepe groeven in bultvormige eilanden verdeeld. In de groeven ziet men zeer flauw een diepliggende, onregelmatige en niet scherp begrensde, doch vrij brede, blauwachtige band. Bij de meeste exemplaren loopt bovendien een smallere, hier en daar afgebroken, doch veel scherper begrensde, rode lijn door deze groeven, welke rode lijn zich hier en daar, vooral op de kruispunten der groeven, verbreedt tot rode vlekjes; deze rode lijnen en vlekjes liggen veel oppervlakkiger dan de diep liggende blauwachtige band. Bovendien kan men hier en daar, vooral met een loupe, zowel in de groeven, als op de bultvormige eilanden, niet scherp begrensde, diep liggende, blauwgroene, ronde vlekjes waarnemen. In de oorspronkelijke beschrijving van Prof. Dinter worden deze „unter der Epidermis ligende grauigrün durchscheinende Punkte” genoemd. Jacobsen noemt ze: „blaugrüne Punkte”. Vooral in de rustperiode, dus in de winter, lijkt *L. rugosa* iets op *L. kuibisensis*, doch het is gevaarlijk, Lithopssoorten in de rustperiode met elkaar te vergelijken;

men mag eigenlijk alleen een vergelijking maken in de groei- en bloeiperiode, dus bij ons van Mei tot October en het is het allerbest, dit te doen, wanneer pas ontwikkelde jonge bladparen in volle fleur zijn. En dan is er wel onderscheid te zien tussen *L. rugosa* en *L. kuibisensis*. Later hoop ik eens te bespreken, of *L. rugosa* en *L. kuibisensis* al dan niet als standplaatsvariëteiten van eenzelfde Lithopssoort moeten worden beschouwd. *L. rugosa* heeft gele bloemen (in de beschrijving door Prof. Dinter is de kleur der bloemen niet vermeld), die bij ons omstreeks September verschijnen; het plantenlichaam kan vrij fors worden; bladparen met een hoogte van 3 cm en met een doorsnee van 3 bij 4 cm zijn niet zeldzaam. De plant vormt weliswaar spoedig twee hoofdjes, doch terwijl Prof. Dinter zegt, dat ze „rasenbildend” is, treft men exemplaren met meer dan 3 à 4 hoofdjes toch zelden in cultuur aan.

En nu de vraag: is inderdaad *L. rugosa*, zoals Prof. Nel zegt, gelijk aan *L. karasmontana* of misschien een standplaatsvariëteit? Ik zou deze vraag met een zeer beslissend neen willen beantwoorden. *Lithops rugosa* is een aparte soort, met duidelijk ontwikkelde, zelfstandige eigenschappen en heeft met *L. karasmontana* niets gemeen. Deze mening van mij berust op het volgende:

1e. De kleur van het plantenlichaam.

Wanneer men *L. rugosa* vele keren uitzaait, krijgt men steeds dezelfde grauw-blauw-rodde exemplaren, die weliswaar iets variëren in kleur en tekening, zoals dit bij elke Lithopssoort min of meer het geval is, doch men krijgt nooit exemplaren, die ook maar enigszins op *L. karasmontana*, de in kleur meest afwijkende exemplaren daarvan inbegrepen, gelijken. Prof. Nel heeft in „Lithops” vele gekleurde afbeeldingen van *L. karasmontana* opgenomen, die allerlei kleurschakeringen van licht grijsgeel tot diep geelrood vertonen, exemplaren met grauwblauwe kegeloppervlakken en blauwrodde vensters zijn daarbij niet.

Ook de andere variëteiten van *L. karasmontana* n.l. *L. lateritia*, *L. mickbergensis*, *L. opalina*, *L. summitatum*, vertonen, ook in de meest afwijkende kleurvariëaties, nooit exemplaren, welke op *L. rugosa* gelijken. We zullen voorlopig gemakshalve aannemen, dat die 4 genoemde soorten inderdaad variëteiten van *L. karasmontana* zijn.

2e. De kleur der bloem.

Lithops rugosa heeft gele bloemen (zie in dit verband ook: Jacobsen, die Sukkulenten, blz. 150), terwijl *Lithops karasmontana* evenals *L. lateritia*, *L. mickbergensis*, *L. opalina* en *L. summitatum* witte bloemen heeft. Prof. Nel deelt weliswaar op blz. 102 van „Lithops” in de Engelse beschrijving mee: „Flowers yellow” en in de Afrikaanse tekst: „Blomme geel”, een en ander is zo overduidelijk een vergissing, dat daarover niet verder behoeft te worden gediscussieerd. In de Latijnse tekst, op blz. 104 wordt trouwens als kleur der bloemen vermeld: „nitido-candidi” (glanzend, blinkend wit).

3e. De grootte (zwaarte) der zaden.

Reeds bij oppervlakkige beschouwing ziet men, dat de zaden van *L. rugosa* veel groter zijn dan die van *L. karasmontana*, *L. mickbergensis*, *L. opalina* en *L. summitatum* (over zaden van *L. lateritia* beschikte ik helaas niet op het ogenblik, waarop ik dit artikel schreef. Bij weging der zaden vond ik het volgende:

100 zaden van <i>L. karasmontana</i>	wegen samen	5,0 milligram
„ „ „ <i>L. mickbergensis</i>	„ „	5,6 „
„ „ „ <i>L. opalina</i>	„ „	5,4 „
„ „ „ <i>L. summitatum</i>	„ „	7,7 „

100 zaden van *L. rugosa* wegen echter samen 16,7 milligram. De zaden van *L. rugosa* zijn dus meer dan drie keer zo zwaar als die van *L. karasmontana*.

We mogen natuurlijk niet aannemen, dat alle Lithopssoorten, waarvan de zaden ongeveer even zwaar zijn, standplaatsvariëteiten van elkaar zijn, doch we mogen omgekeerd wel aannemen, dat twee Lithopssoorten, waarvan de zaden zoveel in grootte (zwaarte) verschillen als we bij *L. karasmontana* en *L. rugosa* constateren, meer verschillen, dan bij standplaatsvariëteiten het geval zal zijn.

Mijn conclusie is dus: *Lithops rugosa* is geen variëteit van *L. karasmontana* en is aan die soort zelfs niet na verwant.

BOEKEN:

Het prachtige standaardwerk „Lithops” door Prof. G. C. Nel willen wij nogmaals de liefhebbers gaarne aanbevelen; het mag in geen enkele behoorlijke bibliotheek ontbreken. Voor de inhoud van het werk verwijzen we naar de recensie van Dr. de Boer in *Succulenta* 1948 p. 21. Voor velen betekent het aanschaffen van dit werk ongetwijfeld een vrij grote uitgave, maar „dit sal 'n goeie belegging wees, want prijse sal opgaan sodra die laatste een verkoop is!” (Uitg.: Pro Ecclesia-boekwinkel, Plein Street, Stellenbosch; prijs 5 guineas, ± f 65.—; ook te bestellen bij de erkende boekhandel).

Astroloba Herrei Uitew.

door A. J. A. Uitewaal.

DEZE soort werd voor het eerst gepubliceerd in „Desert Plant Life”, Maart '48. De uitgeefster van dit Amerikaanse tijdschrift, Mrs. Rooksby, was zo vriendelijk de cliché's van de foto's aan ons af te staan.

De geslachtsnaam *Astroloba* mag velen misschien nog wat vreemd voorkomen, toch werd deze naam reeds in „Succulenta” 1947, pagina 53 gepubliceerd. Het is een nieuwe naam voor een vrij oud geslacht, n.l. *Aprica*, welke naam onwettig bleek te zijn. *Astr. Herrei* is de eerste soort die onder de nieuwe naam *Astroloba* werd gepubliceerd. Een merkwaardige omstandigheid daarbij is, dat bij deze plant de typische vorm van de bloembuis enigszins van al de toenmaals bekende soorten afwijkt. Sommigen meenden dat om deze reden een nieuw genus werd opgesteld. Dit was evenwel niet het geval; de afwijking, hoe typisch ook, kan m.i. de opstelling van een nieuw geslacht niet rechtvaardigen, bovendien had ik de omschrijving van het genus *Astroloba* zodanig uitgebreid, dat het ook soorten als deze kan omvatten. De bloempjes van de trosvormige bloeiwijze van *Astr. Herrei* zijn voor dit geslacht bijzonder lang gesteeld, n.l. 1–1,5 cm. Deze steeltjes zijn opwaarts naar binnen gekromd. De bloembuis is eivormig, misschien beter nog als urnvormig aan te duiden. In de cultuur schijnen de bloempjes een iets meer gerekte vorm aan te nemen, maar toch altijd nog opvallend afwijkend van de cilindervormige bloembuis die de overige soortgenoten eigen is. Een ander opvallend en afwijkend kenmerk van deze soort zijn de sterk opgezwollen hoeken van de bloembuis – deze is zeshoekig – waardoor het tevens lijkt alsof ze als het ware van diepe groeven is voorzien. Aan de bloeiwijzen van twee verschillende planten merkte ik op – het is ook op bijgaande foto goed te zien – dat de bloempjes niet regelmatig van onder naar boven verwelken; verscheidene bloempjes zijn tegelijkertijd geopend.

Niet alleen de bloeiwijze van *Astr. Herrei* is ongevoel, de plant zelf valt onder haar soortgenoten dadelijk op door haar fraaie blauwe kleur, vooral de jonge blaadjes zijn mooi blauw berijpt. Andere karakteristieke kenmerken zijn de donkergroene, overlangse lijntjes, waarmede de onderzijde der bladeren is getekend, terwijl ook de randen en kiel donkergroen zijn gekleurd.

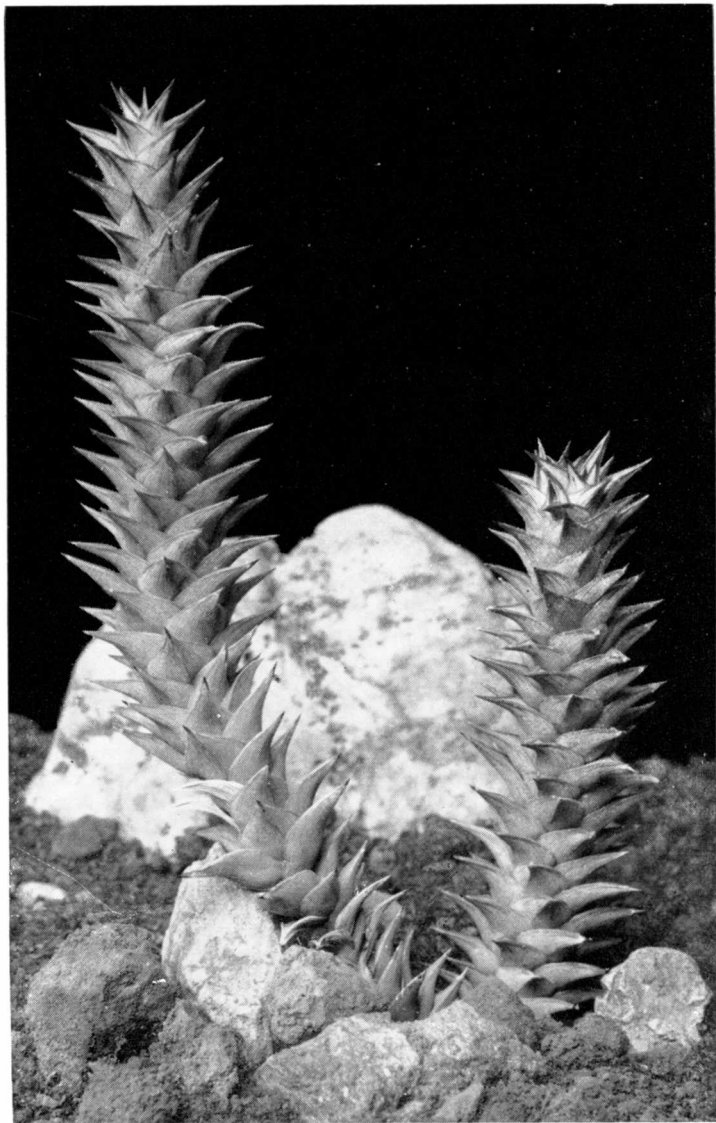
Al met al zijn er genoeg kenmerken die haar als een goede, afzonderlijk staande soort karakteriseren. De heer Herre is een der ijverigste en meest bekende verzamelaars van succulente planten en heeft zeer veel nieuwe soorten geïntroduceerd; zijn naam is als welhaast geen andere aan zo veel succulente planten verbonden. Het was mij een bijzonder genoegen de naam van de heer H. Herre, hortulanus te Stellenbosch

(Z.-Afr.) aan deze interessante plant te mogen verbinden; sinds verscheidene jaren zendt hij mij geregeld materiaal om mijn liefde en studiezin voor *Haworthia* en aanverwante geslachten te stimuleren.

Beschrijving van *Astroloba Herrei*:

Stammen, dicht bebladerd, 20 cm of meer hoog, ca 4 cm in doorsnede, opgericht, later opstijgend (d.i. aan de voet liggend maar het bovendeel opgericht), aan de basis maar ook hogerop spruitend, soms dichotoom vertakt. Bladeren in 5 min of meer

duidelijk spiraalvormige rijen gerangschikt, eivormig tot enigszins rond eivormig, meer of minder plotseling toegespitst en in een tamelijk lange, stijve, scherpe punt eindigend, de uiterste spits bruin gekleurd, wijd afstaand, enigszins teruggekromd, ongev. 20–25 mm lang, 12–14 mm breed en 4–5 mm dik, intens groen, mat, met een dunne waslaag voorzien waardoor vooral de jonge blaadjes blauwgroen zijn gekleurd;

bovenzijde vlak of een weinig hol; onderzijde gerond, naar de top schief en scherp gekield, met vele smalle, donkergroene lijntjes overlangs getekend; randen en kiel een weinig verdikt, zeer fijn gekarteld, glanzend.

Bloemstengel ruim 30 cm lang (de bloemtros inbegrepen), onvertakt, een weinig berijpt, ca 3 mm in doorsnede, met enkele schubjes; bloemtros ca 13 cm lang, met vele, opgericht-afstaande, tamelijk dicht opeengeplaatste bloemen; bloem-

steeltjes 10–15 mm lang, ingekromd; bloemdek ei- of urnvormig, zeshoekig, 7–10 mm lang, om het ovarium 4–4.5 mm breed maar aan de top vernauwd tot slechts 2 mm breed, wit, met groene strepen, op de hoeken sterk gezwollen, diep gegroefd; slippen kort, stomp, geelachtig getint, de binnenste bijna opgericht, de buitenste enigszins afstaand, soms teruggekromd.

Vindplaats: Uniondale; (Stellenb. no. 5703).

(foto's Uitewaal).

Eriosyce Sandillon?

door J. J. E. v. d. Thoorn.

Echin. ceratistes Otto in Pfeiffer, Eum. Cact. 51 (1837) = *Eriosyce Sandillon* Philippi, Anal. Univ. Chile 41 : 721, (1872).

Eriosyce Sandillon (?)

(foto Uitewaal).

ENIGE tijd geleden kocht ik bij de cactuskweker Th. Jansen te Loosduinen een plant onder de naam *Eriosyce Sandillon*, syn. *Etus ceratistes*. De plant had mijn aandacht getrokken door de mooi gevormde, sterk sprekende ribben en de zacht geelgroene tint, waartegen zware zwarte doornen zich scherp aftekenen; een gelukkige combinatie van schoonheid en kracht. Toen ik de nieuwe aanwinst een plaats in de kas had gegeven was het volgende werk: even opzoeken wat Bergerer van zegt, en toen bleek dat Bergers beschrijving niet overeenkomt met mijn plant.

Bergerer gebruikt de uitdrukking: von zahlreichen gelben Stacheln überragt, Stacheln 18–20. Het werk van Britton en Rose bracht geen

uitkomst; 11–20 dorens, recht of iets gebogen, jonge dorens geelachtig. Mijn *Eriosyce Sandillon*? heeft 9 doorns, die geheel zwart zijn, als ze uit het hart van de plant te voorschijn komen en die, met uitzondering van de kleine onderste randdoorn, alle meer of minder sterk gebogen zijn. De afbeeldingen in Schumann en in Britton en Rose zijn niet duidelijk, doch geven geen dorens te zien, die sterk gekromd zijn.

De heer Jansen had mij verteld, dat hij de planten geruime tijd heeft gekweekt en dat zij afkomstig zijn van zaad uit Argentinië. De heer de Haas schreef, dat hij onder de naam *Eriosyce Sandillon* nooit iets anders heeft gezien dan de door mij bedoelde plant, ook de planten, die in Duitsland of Tsjecho-Slowakije gekocht waren, droegen deze naam. Daar die naam hem dwars zat, vroeg hij indertijd inlichtingen aan Backeberg, die verklaarde dat *Eriosyce Sandillon* en *Eriosyce ceratistes* geen synoniemen zijn, maar twee verschillende planten en dat de beschrijving in Br. en R. die van *Eriosyce ceratistes* is. *)

De mededeling van Backeberg aan de heer de Haas lijkt vreemd, omdat eerstgenoemde in de catalogus, die hij uitgaf na zijn „Süd-Amerika Expedition 1935–36”, zaad aanbiedt van, zoals in de catalogus staat: „zaad van de welbekende *Eriosyce (Echus) ceratistes (Sandillon)*, planten met helder gele dorens net als van *Echus Grusonii*, en mooie zaailingen met zwarte, klauwachtige dorens, plant grijs olijfgroen van kleur.”

De heer Buining bezit twee planten onder de naam *ceratistes* syn. *Sandillon*; de plant kan 1 m hoog worden en meer dan 30 cm in doorsnede, wat wij hebben zijn dus nog maar babies; hij heeft een plant van voor de oorlog van Hahn, die nu ca. 15 cm hoog is en een van Wenzel, die platter is van vorm en waarvan de kleur der dorens lichter is.

Mijn weg was moeilijk op het doornige pad der cactusnaamgeving totdat ik een geboren systematicus op bezoek kreeg, de heer Uitewaal; samen hebben wij toen mijn plant, waarvan de heer Uitewaal ook een mooie, duidelijke foto maakte, beschreven.

Plant: breed kogelvormig, geelachtig grijsgroen, top afgeplat en iets ingezonken. Ribben: 16 in getal, tot 1½ cm hoog en ruim 2 cm breed, doorlopend; de areolen op knobbelvormige verhevenheden, ca. 2 cm uit elkander.

Areolen: elliptisch, ca. 1¼ cm lang, in jeugd stadium met lichtbruin vilt bedekt en niet of weinig bedoorn, later met grijswit vilt en normaal bedoorn.

Dorens: randdorens 8, waarvan de bovenste vaak ontbreekt, bijna aan de rand van het areool ingeplant, horizontaal afstaand, boogvormig teruggekromd en bovendien vaak sikkelvormig gebogen, vanaf de spits naar de basis geleidelijk platter en breder wordend (tot 2 mm breed) met uitzondering van de kleinste welke priemvormig is, zeer stijf en onbuigzaam, in jeugd stadium zwartachtig donkerbruin, hoornachtig, enigszins doorzichtig, later vanaf de basis verkleurend tot grijswit, ondoorzichtig, van de 3 onderste dorens is de middelste slechts ½ cm lang en midden boven de rib geplaatst, de zijwaarts gerichte ca. 1¼ cm lang, van de 5 overige dorens is de middelste ca. 2 cm lang en eveneens midden boven de rib geplaatst, de zijwaarts gerichte ca. 2 cm lang; middendoorn midden in het areool geplaatst, afstaand, opwaarts gebogen, priemvormig.

E. ceratistes (Br. et R.)

dorens 11–20
 „ ongeveer gelijk
 „ recht of iets gebogen
 „ priemvormig
 jonge dorens geelachtig

E. Sandillon ?

dorens 9
 onderste dorens naar verh. zeer klein
 duidelijk sterk gebogen
 alleen middend. en onderste randdoorn
 jonge dorens zwart of bijna zwart.

In Marshall en Bock 1941, een aanvullend werk op Britton en Rose, staat een afbeelding van een *Eriosyce*, een jong geënt exemplaar, dat spre-

kend gelijkt op de plant in mijn verzameling en ook een tekening van een oude plant. Deze tekening herinnert aan de afbeelding van de dichtbedoornde plant in Cactaceae van Br. en R., een plant die zo dicht bedoord is, dat het plantenlichaam niet zichtbaar is. Volgens de tekening zijn de dorens van oude exemplaren recht of slechts licht gebogen. Marshall en Bock schrijven dat *E. cerastistes* (Otto) Br. et R. synoniem is met *E. Sandillon* Phil. en dat onder deze laatste naam de plant in de handel wordt aangeboden: — Summa summarum: een jonge Sandillon wijkt dus zeer sterk van een oude plant af en mijn plant moet dus nog heel wat veranderen eer ze het van 9 dorens per areool tot 20 dorens heeft gebracht, waarbij dan ook nog de jonge dorens van zwart, geel moeten worden.

*) De *Echinocactus ceratistes* Otto werd door Schelle *Echinocactus ceratites* genoemd, ook Schumann schreef *ceratites*. *Seratum*, afgeleid van het Griekse woord *keration*, betekent hoorntje, het is het verkleinwoord van *keras* = hoorn.

Uit de praktijk

INDIEN de kalklaag nog niet geheel van uw kas of bak is verdwenen, verwijder dan de resten door geleidelijk iedere dag even met een straatbezem over de ruiten te vegen. Planten in de volle zon gekweekt, zijn het schoonst van kleur, vorm en bedooring. Zij zijn het sterkst, komen het gemakkelijkst door de winter en zullen het rijkst bloeien. Vergeet niet uw planten regelmatig te gieten. Zij verdragen thans heel wat water en hebben dit nodig teneinde het in de aarde aanwezige voedsel te kunnen verwerken. Behoorlijk vochtig gehouden planten verbranden niet.

Houd de deur van Uw kas thans dag en nacht open. Lucht zoveel mogelijk, doch vermijd tocht. Planten in een platte bak dienen gedurende de maand Juli tot half Augustus in de open lucht te worden gekweekt. Zelfs hevige regenbuien zullen hen in deze tijd geen kwaad doen. Na half Augustus tot half September legge men bij al te zware regenval de ramen op de bak.

Van de ultrasucculente Mesems krijgt thans alleen *Frithia pulchra* water. Na half Augustus kan men de planten langzamerhand weer aan de groei zien gaan en kunnen zij geleidelijk weer wat worden gegoten.

Phyllo's kunnen thans worden verpot in een mengsel bestaand uit 6 delen grof gezeefde, doch goed verteerde beukenbladgrond, 3 delen rivierzand en 2 delen van een mengsel bestaande uit oude verteerde koemest, kalk, klei en houtskool of sintelcokes.

Men kan de planten met pot en al buiten in een kist met turfmoalm ingraven, indien men zorgt voor een goede drainage en de planten in de maanden Augustus en September beschermt tegen een al te overvloedige regenval.

Zij, die in Mei zaaiden kunnen hun zaailingen thans zonder bezwaar verspenen. Men make daartoe gebruik van een grondmengsel bestaande uit 3 delen goed verteerde beukenbladgrond, 3 delen scherp zand, 1 deel zavelachtige — derhalve geen lemige — klei en een deel bestaande uit oude geheel verteerde koemest, gestampte oude metselkalk en fijne houtskool of sintelcokes.

Het geheel wordt goed gezeefd en daarna gestoomd of op een andere wijze verhit tot $\pm 50^\circ$. Het mengsel moet zodanig van samenstelling zijn, dat het na begieting niet op elkander loopt. Indien het dit wel doet, make men het goed vochtdoorlatend door er nog een weinig sintelcokes aan toe te voegen. Een gedeelte van de aarde wordt extra gezeefd. Hetgeen op de zeef achterblijft houde men evenals de fijngezeefde grond afzonderlijk.

De test wordt goed gedraineerd met potscherven, waarover een laagje van de grove aarde wordt aangebracht, welke op de zeef achterbleef, daarna wordt de test verder gevuld met het normale grondmengsel, terwijl tenslotte het geheel wordt afgedekt met $\pm \frac{1}{2}$ cm van de door horregaas extra fijn gezeefde grond. De aarde dient bij het vullen van de test niet nat te zijn.

Het grondoppervlak wordt met een plankje of doosje gelijkmatig aangedrukt derhalve niet geperst en daarna een weinig gegoten. De drainage en de samenstelling van de grond dienen zodanig te zijn, dat het gietwater terstond wordt opgenomen en verdwijnt. Na een tiental minuten kan met het verspenen worden begonnen. De plantjes worden met een potlood voorzichtig los gemaakt, met de vingers opge-

nomen en geplaatst in het gaatje, dat men tevoren met de punt van een potlood in de aarde heeft geprikt. Daarna drukt men met de stompe zijde van het potlood voorzichtig de aarde om de zaailing aan. Vooral voor beginners is het ongewenst ander gereedschap te gebruiken. Het kan de tere zaailingen beschadigen en deze gaan dan verloren.

Cactuszaailingen dient men te verspenen op een onderlinge afstand van $\pm 1\frac{1}{2}$ cm, zodat zij voldoende ruimte hebben tot het volgende jaar. De sneller groeiende vetplanten geve men naar behoefte wat meer ruimte.

Zodra men met het verspenen gereed is, spuite men de test voorzichtig nat, zodat de zaailingen niet omvallen. De verspeende plantjes krijgen een niet te warme plaats, worden — vooral matig — vochtig gehouden en tegen de zon beschermd met een vel dun wit papier. Langzamerhand wederom aan de groei gekomen, worden zij geleidelijk aan de zon gewend.

Op de hiervoor genoemde wijze behandeld en niet extra bemest zullen de zaailingen aan het einde van de zomer zijn opgegroeid tot sterke, harde plantjes, welke goed droog gehouden op een frisse, lichte standplaats gemakkelijk de winter doorstaan. In de praktijk is reeds lang gebleken, dat zaailingen van alle planten, derhalve ook die van succulenten, zich het voorspoedigst ontwikkelen, indien zij bij elkander staan. In de regel groeien jonge zaailingen aanvankelijk niet bijzonder snel. Plotseeling treedt hierin evenwel verandering. Aangenomen kan worden, dat dit geschiedt in de tijd, dat de wortels van de verschillende plantjes zich zover hebben ontwikkeld, dat zij elkander naderen. Men heeft ontdekt, dat de groei van planten toe- of afneemt al naar gelang haar wortels korter of verder van elkander verwijderd zijn. Mogelijk bestaat later nog eens gelegenheid deze en andere verschijnselen wat breedvoeriger te behandelen. In ieder geval doet men er verstandig aan, zijn zaailingen niet ieder afzonderlijk op te kweken in zogenaamde notedopjes.

Ieder lid van de vereniging zal verheugd zijn te vernemen, dat de prijs in de ledenwinwedstrijd over Maart en April werd gewonnen door onze altijd ijverige 2de secretaresse, Mej. van den Thoor n. Waarom zouden wij dit meer dan verdienstelijke bestuurslid nog een pluim op de hoed steken? Goede wijn behoeft geen krans! Moge de prijswinnares nog vaak met de erepalm gaan strijken en vele jaren vreugde beleven aan de haar toegezonden plantjes! Volg het door haar gegeven voorbeeld! Help mede „Succulenta” groot en sterk te maken! Bewijs de vereniging, Uw kring, Uzelf een grote dienst! Win nieuwe leden! Win een prijs!

P. F. Diemel.

Rhipsalis cribrata Lem.

Gedurende de eerste heft van Januari bloeide in onze Vijversburg-collectie bovengenoemde Rhipsalis met ongeveer honderd prachtig witte bloempjes, welke enige gelijkenis vertonen met die van het Sneeuwklkje, waarom we ze de „Sneeuwklkjes-cactus” zouden willen noemen.

Rhipsalis cribrata is een eigenaardige en niet algemeen voorkomende soort. De lang neerhangende, gladde, lichtgroene stengels zijn niet dikker dan een gewone stopnaald; zij eindigen meestal in twee korte takjes. Aan de top dezer korte takjes ontwikkelen zich de $1\frac{1}{2}$ cm grote, hangende witte bloempjes, met tamelijk grote, geelachtige vruchtbeginsels. In gunstige gevallen ontstaan hieruit kegelvormige, purperkleurige besvruchten.

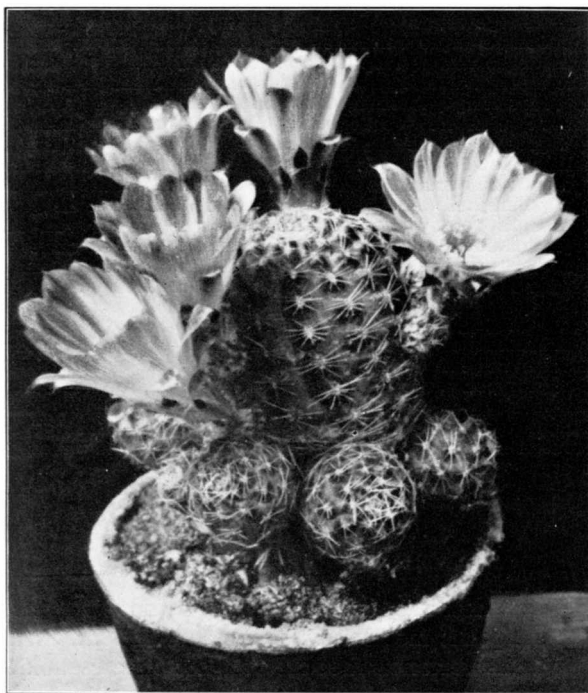
Haar vaderland is het Braziliaanse oerwoud, vanwaar ze in 1856 toevallig met een partij Orchideeën in het bezit van de Gentse importeur Ambroise Verschaffelt kwam en spoedig haar weg naar Duitse botanische tuinen vond. In 1943 mocht ik vandaar enig stekmateriaal ontvangen, dat, in een Orchideeënbakje geplant, voorspoedig groeide en elke Januari-maand steeds rijker bloeide om thans een uitbundige bloemenweelde te vertonen, waarvan wij enkele weken dag aan dag ten volle hebben kunnen genieten. Evenals de meeste Rhipsalideae vraagt *Rh. cribrata* een behoorlijke winterwarmte, zodat zij jammer genoeg geen Cactus voor alle liefhebbers is, doch alleen voor hen, die een warme kas bezitten.

G. D. Duursma.

Rebutia Haagei Fr. et Schelle

door J. A. J a n s e.

Echinocactus Haagei hort.; *Rebutia Haagei* Fric et Schelle in Kaktus 1930); id. in Backeb. Neue Kakt., 86 (1931); *Lobivia neohaageana* Beckbg. in Blätt. f. Kakt. f. (57-23) Apr. 1936; *Medioblobivia Haagei* (Fric et Schelle) Beckbg. 1934; id. in Sukk. kunde, Jahrb. S. K. G. I, 19 (1947). *Digitorebutia Haagei* (Fric et Schelle) Fric in Succulenta 1940, p. 52.

Rebutia Haagei

(foto Janse)

REBUTIA's behoren ongetwijfeld tot de meest populaire liefhebberssoorten; „populair” in de goede zin van het woord. Rebutia's zijn planten, die de liefhebberij aanmoedigen, vooral bij beginners, hun eerste „bloeiende cactus” is in negen van de tien gevallen een Rebutia. Voor de beginner is het geslacht gemakkelijk te herkennen; wij zijn tegenwoordig de kleine geslachten zo gewend geraakt, dat de namen al spoedig gemeengoed zijn. Toch zijn die namen nog niet zo heel oud. Schumann, die de naam Rebutia het eerst gebruikte in 1895 (Monatsschr. f. Kakt. kunde, Bd V) voor de bekende *Echinoc. minusculus*, trok deze geslachtsnaam in zijn bekende Gesamtbeschreibung weer in. Zij werd later echter weer in ere hersteld.

Het is zeker niet overdreven als wij zeggen, dat de prachtige kleine Rebutia's, die toen geleidelijk in Europa bekend werden, vooral na 1930, er veel toe hebben bijgedragen de liefhebberij voor cactussen te bevorderen. *Rebutia Haagei*, is zelfs niet alleen een bekende verschijning in onze ver-

zamelingen doch zelfs een marktplant geworden, die jaarliks door de bloemisten in grote hoeveelheden wordt gekweekt.

Rebutia Haagei, waarvan we hier de afbeelding van een bloeiend exemplaar geven, is een dankbaar bloeiende dwergcactus uit Argentinië. Sinds 1930 in cultuur is ze thans in vele collecties aanwezig, dank zij de gemakkelijke wijze om haar van zijspruiten te vermenigvuldigen. Het is een zeer variabele plant, die in het bijzonder een grote verscheidenheid van bloemkleur vertoont. Een en ander is aanleiding geweest tot een tamelijk grote verwarring omtrent de juiste plaats in het systeem van deze soort. Men kan uit de boven aangehaalde synonymie afleiden, dat deze plant zowel bij *Rebutia*, *Lobivia* als *Mediolobivia* is ingedeeld. Het wordt aan specialisten op dit gebied overgelaten nader mede te delen, wat de juiste naam van deze soort is. Wij willen haar hier onder de meest voorkomende naam in het kort beschrijven:

Kleinblijvende soort, vanaf de basis sterk spuitend; de leden kogelvormig tot enigszins cilindrisch, mat groen of iets roodachtig overwaasd, aan de top door de doorns bedekt. Ribben 10-11, areolen tamelijk vlak met 10-12 glazige randstekels, zuiver wit, enigszins kamvormig geplaatst, vlak neerliggend, 3-7 mm lang. Bloemen, talrijk, uit de oudere areolen, ongev. 3½ cm lang, aan het vruchtbeginsel witwollig, bloembladen variërend van licht rose-rood tot zalmkleurig-rood, soms min of meer duidelijk gestreept. *Rebutia Haagei* stamt uit Noord-Argentinië, waar zij op ca 4500 m boven de zeespiegel gevonden wordt.

„Een groot liefhebber”

deur Dr. P. G. Jordaan, Waarnemende Hoof Univ. v. Stellenbosch.

DIÉ aanstelling van dr A. L. Geyer as Hoë Kommissaris vir Suid-Afrika in Engeland had meegebring dat een van die beste private versamelings van lewende vetplante in Suid-Afrika opgebreek moes word. Die Universiteit van Stellenbosch is die vernaamste erfgenaam van die waardevolle versameling wat voorheen in die groot tuin by hul woning in Kaapstad gehuisves was. 'n Deel is na Kirstenbosch en 'n ander deel na die Karoo-tuin by Worcester.

Dr. Geyer versamel vetplante al vanaf 1930 en was een van die grootste versamelaars van vetplante in die land. Hierin is hy bygestaan deur Mevrou Geyer wat net so 'n groot liefhebber van vetplante is en wat hom op die meeste van sy „jagtogte” vergesel het. Om hierdie twee te hoor gesels oor hul avonture op hul jagtogte en oor die plante soos hul in hul natuurlike omgewing leef, is 'n voorreg wat enige plantliefhebber trots op kan wees. *Stapelia* (aasblomme) en *Lithops* is die twee genera waarin dr. Geyer veral belanggestel het. Op een tijdstip het hy 'n 150 soorte van *Stapelia* en hul naverwantes gehad. Die groep waarmee hy in die afgelope jare baie intiem kennis gemaak het is *Lithops*, die genus waaroor 'n paar jaar gelede 'n pragwerk van wyle professor G. C. Nel verskyn het. *Lithops Geyeri* van Namakwaland wat in 1943 deur wyle professor Nel in die Annale van die Universiteit van Stellenbosch beskryf is, sal die Hoë Kommissaris se naam permanent met *Lithops* verbind. In die Annale skryf wyle professor

N e l ook dat hy baie inligting oor Lithops, veral van soorte uit Suidwes-Afrika, van dr. G e y e r verkry het.

Die Lithopsversameling, wat tans in die Botaniese Tuin van die Universiteit van Stellenbosch gehuisves is, bevat nagenoeg 40 van die 50 erkende soorte. Wat die versameling veral waardevol maak is dat dit talryke eksemplare bevat wat vorm- en kleurskakels tussen sommige erkende soorte is en wat van groot belang is vir die uitbreiding van die kennis van die genus.

Benewens talryke ander soorte was in die versameling ook baie soorte van Haworthia – die meeste waarvan deur mevrou G e y e r versamel is.

Dr. en mevrou G e y e r het die vetplante in hul tuin werklik lief gehad – ’n liefde wat seker vir baie al aansteeklik was. Hulle het elke soort intiem geken en kon presies sê waar, wanneer en hoe elkeen versamel is en wat elkeen se eienaardighede is. Elke dag is „gejag” op die soorte wat blom en dis selfs onthou hoeveel blom. ’n Paar dae voor die versameling opgebreek is, het dr. G e y e r eendag selfs al die oop blomme van Lithops getel en het 720 in sy tuin gekry.

Plantkundiges en liefhebbers van vetplante kan opreg jammer wees dat die uitgebreide kennis wat dr. en mevrou G e y e r van die vetplante besit, nie tot hul beskikking is niet. Almal sal seker hoop dat die Hoë Kommissaris met al sy werksaamhede nog tyd sal vind om artikels vir tydskrifte van vetplantverenigings te skrywe om sodoende iets oor hul kennis en ervarings wat hul met soveel toewyding ingewin het, in wyer kringe bekend te maak.

Behalve deze interessante bijdrage van Dr. J o r d a a n kregen wij van de heer H e r r e een krantenuitknipsel uit Die Burger van 12 Mei toegezonden, waaraan wij nog het volgende ontleen:

„Ek voel trotser op my versameling vetplante as op my aanstelling as Hoë Kommissaris,” het dr. A. L. G e y e r, gewese hoofredakteur van die Nasionale Pers, wat vandag na Londen vertrek, in ’n onderhoud met Die Burger gesê.

Jaar na jaar het dr. en mevrou G e y e r die pad na die Noordweste gekies om vetplantjies te gaan versamel. Mevrou G e y e r is sommer ’n baas-soeker. As dr. G e y e r nog maar een of twee raakgeloop het, het sy al wie weet hoeveel gekry.

Soms soek ’n mens dae aaneen tussen die kliprantjies sonder om ’n enkele plant te kry, het dr. G e y e r vertel. Die goedjies lyk nes die vaalbruin klippies. As die plantjies blom, kan ’n mens hulle maklik vind.

Maar mevrou G e y e r hou nie van so ’n soekery nie. Sy sê die lithop het geen kans teen die mens wanneer sy blomme hom verraaie nie. Daar is dan ook geen aardigheid aan niet, want die grootste pret is die soekery.

In die soektog na die skaars vetplante loop ’n mens feitlik met jou kop op jou kniekoppe – gebukkend van die oggend vroeg tot teen die late.

S a l i g e l e w e !

Die soekerij in die Noordweste hoofsaaklik bestaan uit ’n entjie ry, die geartheid van die grond bekyk, afklim, ’n paar myl ver gebukkend soek-soek loop, weer motor toe gaan en dan maar verder ry.

„Dit was ’n salige lewe, so soek-soek oor die verlate vlaktes,” het dr. Geyer gesê. „As ek eendag uit die buitenland terugkom, sal die Universiteit my weer aan ’n paar plantjies help. Hulle het dit belowe – net so dat ek darem weer daarmee ’n begin kan maak.”

DOODT HET GEVAAR

Voor Uw Bloemen en Planten!

DUBBELWERKEND

LIFLOR-ZOM

Indien niet verkrijgbaar, omgaand franco toezending proefflacon à 100 cc., voldoende voor 4 Liter sproeistof, na ontvangst 75 cts + 10 cts port.

CHEMISCHE FABRIEK „GECO”, VENLO

Giro 339468.

Bestuursmededelingen

Men wordt er op attent gemaakt, dat lidmaatschappen met ingang van 1 Juli kunnen worden ingeschreven. De kosten tot het einde van het lopende jaar bedragen dan f 2.50. Afdelings-secretarissen worden verzocht bij opgave van nieuwe leden aan 't secretariaat, de ingangsdatum mede te delen.

De heer A. Pluymers te Spaubeek (Limb.) groet al zijn Succulenta-vrienden. Hij is naar Zuid-Afrika vertrokken (zie adresw.) maar hoopt schriftelijk contact te behouden.

CONGRES IN „DE GRASHEUVEL”.

Op verzoek van de deelnemers aan de vorige bijeenkomst in de Grasheuvel, wordt 14 en 15 October a.s. weer een dergelijke bijeenkomst in dit conferentie-oord gehouden. Getracht wordt o.m. de kleuropnamen ter beschikking te krijgen van de expeditie 1939 van de heer Herre naar het Richtersveld. Uit de aard der zaak zullen nog andere interessante voordrachten gehouden worden; het programma zal gepubliceerd worden in ons Septemhernummer. Echter wordt dringend verzocht zich reeds thans op te geven aan de organisator: A. F. H. Buining, „Hohorst”, Hamersveld (Utr.). De kosten zijn evenals de vorige keer slechts f 3.50 voor het gehele weekeinde.

BIBLIOTHEEK.

De bibliotheek werd verrijkt met „The Mammillaria Handbook” door R. T. Craig.

Boeken uit de bibliotheek van „Succulenta” kunnen worden aangevraagd bij Mevr. L. W. Buining-Kroeze, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht).

Doodt de schadelijke insecten zoals: bladluis, wolluis, dopluis, rupsen enz. maar bovendien tegelijk met dezelfde bespuiting schadelijke zwammen zoals: meeldauw ('t wit in rozen), roest (bij chrysanthen) enz. Vraag onze circul. met attesten ook v. d. Plantenziektenk. Dienst, Wageningen.

Boeken worden alleen uitgeleend onder de volgende voorwaarden:

1. Een lid kan niet meer dan 3 boeken tegelijk in leen ontvangen.
2. De leestijd is een maand, deze kan op tijdig verzoek d.i. voordat de termijn verstreken is, tot ten hoogste 2 maanden verlengd worden.
3. De boeken worden door de bibliothecaresse de lezer(es) franco toegezonden. De terugzending is voor rekening van de laatste. De leden worden beleefd verzocht geen briefjes bij de retourzending in te sluiten.
4. Het is de leden niet geoorloofd om uit de bibliotheek ontvangen werken aan anderen ter lezing toe te zenden, tenzij dit door de bibliothecaresse verzocht wordt.
5. De lezer(es) verplicht zich om:
 - a. beschadigde of verloren geraakte boeken tegen een door het bestuur te bepalen bedrag te vergoeden;
 - b. de boeken, welke hij (zij) in het bezit heeft, wanneer bij hem (haar) aan huis een besmettelijke ziekte is uitgebroken, voor eigen rekening te doen ontsmetten.
6. Het maken van aantekeningen in de boeken is niet geoorloofd.

NIEUWE LEDEN :

J. M. A. van Maarschalkerwaart, Rustenburgerstraat 365 III, Amsterdam-Zuid.

L. Brouwer, Molenlaan 3, Bussum.

Mej. M. A. Venema, Leidsekade 90, Amsterdam-C.

G. C. Thiele, Groesbeeksedwardsweg 205, Nijmegen.

A. B. M. Palms, Slotstraat 36, Rotterdam O.

2de H.B.S., Ramlehweg 6, Rotterdam O.
Mevr. de Rooy, Ringweg 238, Zaandam.

**import
export**

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

Succulenten

J. KROON
Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

- C. Bergstrom, H. ten Broekestraat 10, Neede.
G. Kroonen, Oranjestraat 40, Dordrecht.
J. A. Masselink, Emmastraat 19, 's-Gravenhage.
Oakland Cact. Succ. League, 5161 Trask Ave, Oakland Calif. U. S. A.
Th. J. Holtslag, Deurlostraat 12 hs, Amsterdam Z.
M. C. de Meijere, Kerkstraat 38, Utrecht
W. Wurtz, Brederostraat 77, Zwolle.
J. Baeck, Schaarbeeklei 628, Haren, Brussel, België.
Mej. J. M. Bekker, Hobbemastraat 37, Utrecht.
A. Ketting, Bleekstraat 58/7, Vlaardingen.
D. A. Vogel, Verheystraat 17, Vlaardingen.
Dr. A. M. Hamoen, Julianalaan 2, Jutphaas, post Utrecht.
Mevr. H. Visscher—Bremen, Achterdijk 2, Zwolle.

ADRESWIJZIGINGEN:

- D. Neuman Jr., thans 415 Pierce St. Apt. I, Oakland 2, Calif. U.S.A.
S. R. P. R. Steltman thans Verl. Prümelaan 56, Arnhem.
Mej. W. Druyvesteyn, thans Emauslaan 1, Haarlem.
P. J. H. Cleutjens, thans St. Josef, Deurne N.-Br.
Willy Mulder, thans Stationstraat C 249, Udenhout.
J. G. Kaas, thans Coelhorsterweg 44, Hoogland.

- H. Pluymers, thans 79-5th. Str. Albertskroon, Johannesburg Z.-Afrika.
J. Vierstraete, thans Dommer van Pol-dreveldweg 198, Nijmegen.
W. F. K. van den Eijnde, thans St. Leonardusstraat 16 I, Eindhoven.
Mr. J. P. M. Aghina, thans Ooievaarlaan 30, Den Haag.
Th. G. Hermens, thans Oudenoord 71 bis, Utrecht.
Mej. M. C. Karsten, thans 77 Beaufort Street, Grahamstown C.P. S. Africa.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

E. Shurly, 7 Deacons Hill Rd, Elstree, Herts. (Eng.) vraagt liefhebbers, die zich in het bijzonder interesseren voor *Faucaria's*, *Stomatiums* en *Rhinephyllums*, of over literatuur over deze geslachten beschikken, zich met hem in verbinding te willen stellen.

Kolenkacheltje gevr. voor verwarming kasje ca. 6 x 3 x 2 m., natuurlijk zuinig en 's nachts door kunnende branden. Prijsofg. met enige inlichtingen betr. constructie aan A. J. A. Uifewaal, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

Gevraagd: stekken of kleine planten van: *Heliocer. spec.*; *Aporocactus flagelliformis*; *Hamatoc. setispinus*; *Parodia microsperma*; *Ech. cer. Scheerii*. Th. G. F. Hermens Oudenoord 71 bis A, Utrecht.

GEDENK HET CLICHEFONDS.

Ziet U gaarne veel afbeeldingen in Succulenta? Vergeet dan niet Uw planten te bestuiven. Zorg dat er geen hybriden ontstaan, maak Uw penseel na iedere bestuiving schoon. Laat het zaad niet aan de plant zitten, doch stuur het aan Mej. van den Thoon. Bedenk, dat alle afbeeldingen in Succulenta betaald worden door het Clichéfonds en dat veel afbeeldingen slechts door veel zaad bekostigd kunnen worden.

Flinke sortering

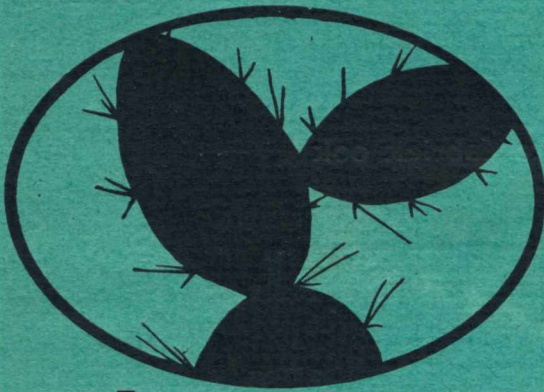
Cactussen en andere Vetplanten

bij W. J. van Kempen

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 5

Sept. – October 1950

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht)

Secretaresse: Mevr. J. GEULLEMANS-VAN BERGHEM, Heere-
weg 19, Lisse.

Penningmeester: G. D. DUURSMA „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.),
Postgiro no. 133550.

Redactie: A. J. A. UTEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

CHRYSAL

een NIEUW product van de Pokonfabriek.

CHRYSAL verdubbelt het leven van

Snijbloemen

Geen slaphangende Rozen meer, geen verleppende Dahlia's
of andere snel verwelkende bloemen.

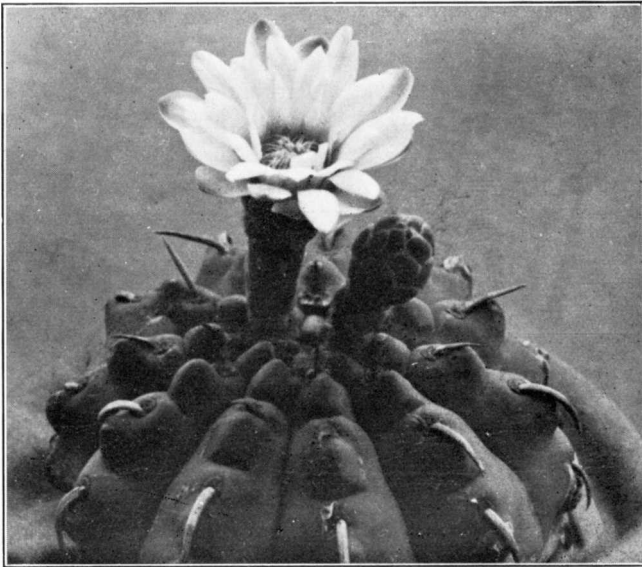
Op CHRYSAL blijven de bloemen zo lang goed alsof ze
nog op de plant waren blijven staan.

Probeert U het. In één week heeft U het verbluffende
resultaat zelf geconstateerd.

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Gymnoc. Vatteri

(foto Vatter)

Gymnocalycium Vatteri Buining spec. nov.

door A. F. H. Buining.

Planta rotundata, applanata, 4 cm alta, 9 cm diam., opace olivacea, costis 11, basi $\pm 2,5$ cm latis, 10-12 mm altis, rimis transversis in tuberculos 5 bene distinctos divisis, interstitiis 3 cm latis tuberculis apice impressis, basi protrudente, conoidea; areolis in apice tuberculorum in impressione depositis, 5 mm diam., breviter cinereo-lanuginosis, spina in utro tuberculo unica, interdum 2, supra tuberculum recurvata, usque 2 cm longa, basi crassa, applanata, usque ad 2 mm lata; flos usque ad 5 cm longus, 4 cm diam.; tubus 3,5 cm longus, olivaceus; petalis interioribus lanceolatis, acuminatis, 2 cm longis, 0,8 mm latis, coeruleis; fructus 3 cm longus, 1 cm diam., coeruleus, longitudinaliter dehiscens; semina capreolata.

Habitat: Sierra Grande Cordoba, Argentina, 800—1000 m alt.

Plant: plat rond, 4 cm hoog en 9 cm in doorsnede, mat olijfgroen.

Ribben: 11, onderaan 2 tot 2,5 cm breed en 3 cm van elkaar verwijderd, 10—12 mm hoog, door dwarsgroeven verdeeld in ongeveer 5 uitgesproken knobbels, die aan de bovenkant zijn ingedeukt en aan de onderkant conisch naar voren steken.

Areolen: deze zitten 2 cm van elkaar op de ingedeukte plaats boven op de knobbels, zijn rond en 5 mm in doorsnede en dragen korte, donker vuilgrijze vlokke wol.

Doorns: op elk areool komt slechts 1 doorn voor, bij hoge uitzondering 2, die als een bokshoorn over de knobbel heenbuigt, lengte tot 2 cm, van onderen dik en plat, tot 2 mm breed, bovenaan halfronde en puntig toelopend; de jonge, korte, krachtige, geelbruine doorn staat eerst loodrecht op het areool, maar buigt zich weldra over de knobbel heen, hij is aan de voet donkerbruin en heeft naar de punt verschillend bruin getinte zones, later wordt hij grijs van kleur, terwijl dikwijls midden over deze oude doorn een groef loopt.

Bloem: 5 cm lang en 4 cm in doorsnede; bloembuis 3,5 cm lang, licht olijfgroen, bezet met geelachtig witte ronde, 5 mm in doorsnede grote, schubjes; keel roodachtig; buitenste bloembladen spatelvormig, 2,5 cm lang en 1 cm breed, wit met onderaan een groenachtige streep; binnenste bloembladen lancetvormig, toegespitst, 2 cm lang en 0,8 cm breed, wit; meeldraden lichtgeel, helmknopjes donkerder geel, stempels geel.

Vrucht: 3 cm lang en 1 cm in doorsnede, blauw, overlans openscheurend.

Zaad: mutsvormig.

Vindplaats: In de nabijheid van het dorpje Nono in de Sierra Grande Cordoba, Argentinië; op 800–1000 m hoogte.

Ik benoem deze plant naar de vinder E. Vatter, die in zijn vacaties reeds verscheidene malen de Argentijnse Andesgebergten doorzocht en mij deze plant ter determinatie toezond.

Het type exemplaar, dat zich thans in de kas van de auteur bevindt, zal te zijner tijd worden gedeponereerd in het Botanisch Museum en Herbarium van de Utrechtse Universiteit.

Deze merkwaardige *Gymnocalycium* zond de heer Vatter mij dit voorjaar ter determinatie toe. We hadden reeds veel over deze plant gecorrespondeerd en zijn tot de slotsom gekomen dat het een nieuwe soort moet zijn. De heer Vatter staat zelf zeer sceptisch tegenover de vele beschreven *Gymnocalyciums*, die dikwijls onvoldoende van elkaar te onderscheiden zijn. Deze soort lijkt echter zó karakteristiek en zó merkwaardig in bouw en bedoorning, dat ik meende haar als zelfstandige soort te kunnen beschrijven.

Het gebied van Cordoba is een paradijs voor *Gymnocalyciums*. Het is vrijwel zo groot als geheel Duitsland en het is nog lang niet overal nauwkeurig doorzocht, zodat we nog wel eens een verrassing uit deze streek kunnen verwachten. Het zal echter nog wel jaren duren voordat het gehele Argentijnse cactusgebied vrij volledig doorzocht is, vooral omdat in het land zelve zeer weinig mensen en helaas ook weinig botanici belangstelling voor cactussen hebben.

De soort is verwant aan de groep welke dicht staat bij *Gymnocalycium Quehlianum*, hetgeen ook door het karakterestieke, mutsvormige zaad wordt bevestigd.

ENGLISH SUMMARY:

This remarkable plant was found by Mr. Vatter in the neighbourhood of the small village Nona in the Sierra Grande Cordoba, Argentina. It is flat, dull olive

green, 4 cm high and 9 cm wide; it has 11 ribs, which are divided by grooves in about 5 pronounced tubercles; the areoles on top of the tubercles are 5 mm wide and have dark dirty gray wool; on each areole grows only one strong spine (by extreme exception two), which bends over the tubercle as a goat's horn, this thick flat spine is about 2 cm long and till 2 mm thick: the flower is 5 cm long and 4 cm wide, the tepals are spatulate and white with a green line, the petals are lanceolate, acute and white; the fruit is 3 cm long and 1 cm wide and blue coloured; the seed is cap-formed.

Aloe arborescens Miller

door A. J. A. U i t e w a a l.

IN de Hortus Botanicus te Amsterdam bloeide in de afgelopen winter *Aloe arborescens*. Niet de bij ons algemeen onder deze naam voorkomende plant — een sterk vertakte vorm met levendig blauwgroene bladeren — die we allen wel kennen en voor de *var. frutescens* (Salm) doorgaat. De bedoelde plant in de Hortus is een eerbiedwaardig en merkwaardig exemplaar. Eerbiedwaardig vanwege haar ongetwijfeld hoge ouderdom; merkwaardig vooral door haar enkelvoudige, ca 1¼ m hoge, houtige, onder bijna 10, overigens ca 5½ cm dikke stam die aan de top getooid is met een kroon van dicht openstaande, tamelijk donkergroene bladeren die ongeveer 45 cm lang en 5–6 cm breed zijn. In bloeiende toestand stak uit ongeveer het midden van de bladerkroon een ca 80 cm hoge, krachtige, hier en daar met grote, vliezige bracteeën bezette bloemstengel fier omhoog. De ongeveer 25 cm lange, enigszins kegelvormig cilindrische bloemtros droeg talloze buisvormige, oranje-rode, tot bijna 4 cm lange bloempjes met korte, groenachtige, een weinig omgebogen slipjes, de onderste bloempjes naar beneden hangend aan ongeveer 1½ cm lange, knikkende bloemsteeltjes; de bleekgele meeldraden met hun fraai rood gekleurde helmknopjes tamelijk ver uit de bloembuis te voorschijn komend.

B e r g e r ' s bekende werk over Aloe raadplegend, waarin een 6-tal vormen van *Aloe arborescens* worden beschreven, bleek dat we hier met de *var. Milleri* Berger te doen hadden. In een note wordt namelijk opgemerkt: ofschoon de genoemde variëteiten onderling vrij veel van elkaar verschillen zijn ze, naar mijn mening, slechts variëteiten van één soort; de *var. Milleri* wijkt door haar enkelvoudige stam opvallend af. Dezelfde auteur zegt verder, dat vindplaats van deze variëteit onbekend is en ze vermoedelijk door A d r. v. d. S t e l omstreeks 1700 naar de botanische tuin te Amsterdam werd overgebracht; hem (Berger) waren slechts exemplaren bekend uit de botanische tuinen te Kew en te Palermo. De korte diagnose, die B e r g e r geeft, is gemaakt naar bloemen en bladeren van een plant uit laatstgenoemde tuin ontvangen.

Uit historisch oogpunt is het interessant de beschrijving door C o m m e l i n (Hort. Medic. II, 1701, p. 27) van het omstreeks 1700 in „d'Artsenyhoff" te Amsterdam gekweekte exemplaar over te nemen:

Deese Aloe is voortgekomen uyt zaaden, dewelken ik in het jaar 1698 uyt Africa heb ontvangen en gesaeyd.

Sy heeft een bruyne en veselachtige wortel. De stam is een voet hoogh en anderhalf duym dick, dewelke omhelst werd door witachtighe groenen en met tanden voorsienen blaaden, seer gelyckende de blaaden van den Aloe vulgaris C.B., maar zijn korter en eyndigen in een top die doornachtigh, en in twee verdeelt is, welke jongh zijnden recht opstaan, en ouder geworden

enighsints naar de aarde geboogen hangen, de blaaden daar sy onder de steel omhelsen zijn geteekend met veel groene senuwen.

Het wit en lymachtigh sap, dat uyt deese blaaden gedrukt werd, heeft een aangename bittere smaak.

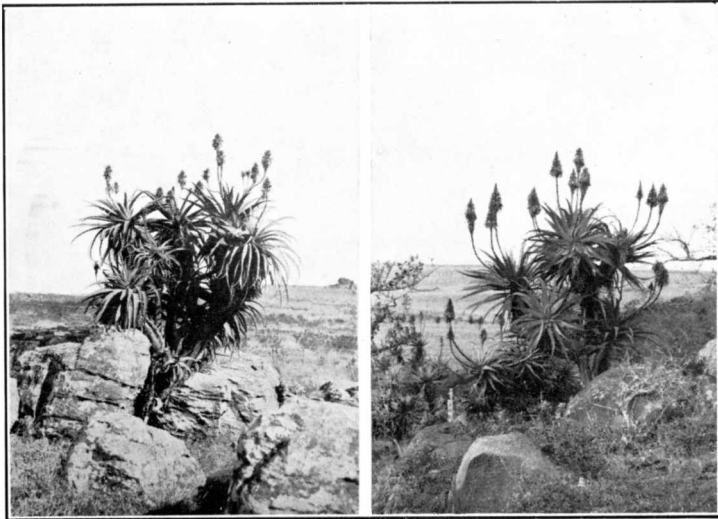

Aloe arborescens in Hort. Botanicus te A'dam; op de voorgrond de bij ons meest voorkomende vorm. (foto Uitewaal)

De veronderstelling, dat het in de Hortus aanwezige exemplaar nog uit de tijd van C o m m e l i n zou kunnen stammen, ligt voor de hand. Toch lijkt dit ons niet erg waarschijnlijk. Dergelijk oude exemplaren worden hoger; het oude exemplaar uit de botanische tuinen te Kew, waar M i l l e r ' s beschrijving (1768) op berust, was meer dan 3 m hoog. De plant in de Hortus is „slechts” 1¼ m hoog; nu is deze plant beslist niet geforceerd want 's zomers staat ze buiten, met andere boomvormige Aloë's, Agaven e.d. tot een fraai geheel gegroepeerd, 's winters krijgt ze een plaats in de succulentenkas.

Bij het determineren bleek ons, dat de bloeiwijze in enkele details niet met de beschrijving van B e r g e r — naar de plant uit Palermo dus — overeen-

stemde. Zekerheidshalve hebben wij ons daarom tot de heer Reynolds, te Pretoria, gewend, wiens monographie over *Aloe* eind van dit jaar verschijnen zal. Aan diens schrijven, dat met een aantal foto's van *Aloe arborescens* op verschillende natuurlijke groeiplaatsen genomen, vergezeld ging ontleen ik het volgende:

Aloe arborescens in haar natuurstaat. Links bij Pelgrims Rest, rechts bij Umtata, Transkei. (foto's Reynolds)

„Uw foto van de plant in de Hortus Botanicus te Amsterdam is ongetwijfeld interessant, niet alleen wat de hoge leeftijd van uw *A. arborescens* betreft, maar ook omdat ik planten daarop zie als *A. distans* en *A. plicatilis* in knop. Het verwondert mij hoe „you good people” het klaarspelen deze planten te kweken onder zulke betrekkelijk ongunstige omstandigheden. Wat *A. arborescens* aangaat, in mijn monographie behoud ik geen enkele van de beschreven variëteiten. Deze soort is in Afrika nooit met een enkelvoudige stam gevonden, het is steeds een goed vertakte struik („shrub”) van bijna 2 tot 3½ m hoog, soms hoger. Ik heb dat alles in mijn werk uitvoerig behandeld en ook de redenen aangegeven, waarom de variëteiten niet in stand kunnen worden gehouden. Dat is evenwel een lange geschiedenis. Deze soort wordt in Z.-Afrika gevonden over een gebied van meer dan 1000 mijlen (ca. 1600 km) en varieert naar gelang de verschillende vindplaatsen, zoals men verwachten kan. Kweek deze plant in de tuin en zie hoe ze modificeert! Hoe veel meer kan men dit verwachten wanneer ze in Europa onder glas wordt gekweekt. Ik zend U enkele foto's, niet van mijn beste, maar ze dienen slechts om U een indruk te geven van de verschillende groeiwijzen. De bladeren kunnen korter of langer, breder of smaller zijn; op de foto's kunt U zien dat ook de bloemtros varieert van langer en meer toegespitst tot gedrongen en afgerond aan de top. Het is niet mogelijk al die z.g.n. variëteiten aan te houden als het slechts „growth forms” zijn, reden waarom ik *Aloe arborescens* zonder meer heb opgenomen, ik heb daarbij in details aangetoond hoezeer deze soort in haar natuurstaat varieert.”

Wij zijn de heer Reynolds dankbaar voor diens waardevolle inlichtingen, waaruit tevens het onbetwistbaar grote nut van veldwerk duidelijk blijkt. Modificaties bij planten, d.w.z. veranderingen veroorzaakt door uitwendige omstandigheden, zijn een verschijnsel waarmee de succulentenliefhebbers — vooral wanneer oorspronkelijk materiaal nu en dan weer tot hun beschikking komt — wel enigszins vertrouwd geraken. Planten, die b.v. van nature weinig spruiten, kunnen onder veranderde omstandigheden een sterke neiging tot spruiten vertonen; dat dit zelfs bij planten van een en dezelfde soort verschillend kan optreden, ook daarmee moet rekening worden gehouden.

Het exemplaar van *Aloe arborescens* in de Hortus is evenwel nog lang niet volwassen, althans in deze zin, dat het de grootte van in het wild groeiende soortgenoten nog niet heeft bereikt. Voor het zo ver is, moet de plant nog menig jaartje ouder zijn.

Uit de praktijk

ALHOEWEL het weer in September vaak zeer fraai is en de succulenten nog volop aan de groei zijn, wordt het niettemin weer tijd ze voor te bereiden op de winter. De zon verliest steeds meer aan kracht, de aarde droogt niet zo snel meer op en men dient derhalve de watergift belangrijk te verminderen.

Het gieten over de kop wordt vooral voor cristaten en zodevormige of behaarde exemplaren van dag tot dag gevaarlijker. Geef planten in een kas tot 15 September alleen bij gunstig weer vóór 's morgens 12 uur wat water op de pot, zodat zij des avonds wederom droog zijn en dien tussen 15 en 30 September niet dan bij uitzondering nog wat vocht toe. Houd uw planten daarna droog.

Een verzameling, welke in een normale platte bak staat ingegraven, behoeft men na Augustus geen water meer te geven. De planten hebben voldoende aan het optrekende vocht. Op lage gronden zullen zij vaak zelfs te nat staan, men doet er dan goed aan de potten op te trekken en niet in doch op de aarde te plaatsen.

Houd bij gunstig weer de ramen tot 15 September dag en nacht van uw bak, verwijder ze daarna tot 30 September alleen nog des daags, en blijf bij gunstig weer des nachts nog luchten, door van de windzijde af een steen of luchthout onder de ramen te plaatsen.

Houd de deur van uw kas — ook bij minder gunstig weer — dag en nacht open tot 30 September, daarna bij gunstig weer uitsluitend nog overdag.

Indien U handelt op de hiervoor beschreven wijze, zullen Uw planten profijt trekkend van de vochtige nachtdampen, nog uitstekend groeien, goed afgehard worden en gemakkelijk door de winter komen. Slaat terdege acht op de weerberichten en houd na 15 September Uw bedekkingsmateriaal gereed, zodat bij eventueel nachtvorstgevaar Uw kas of bak afdoende kan worden beschermd. Stel dit niet uit! Extra zwaar behoeft de dekking voorlopig nog niet te zijn. Strenge nachtvorsten komen hier te lande veelal niet eerder voor dan in November.

Bij een wat zwaardere afdekking zal het vaak mogelijk blijken de planten zonder verwarming in een bak of kas te houden tot half December. Zij staan daar zeer veel gunstiger dan binnenshuis. Een vereiste is het evenwel, dat de planten goed droog zijn. Ook houders van een kleinere verzameling, die hun planten in een kleine bak of in een kamerkasje buiten kweken, doen er goed aan hun planten niet te vroeg in huis te halen.

Houd er rekening mede, dat een hoger geplaatst niet op de grond staand bakje, vooral indien de wind er onderdoor kan spelen, zeer veel sneller afkoelt dan een normale broeibak. Pak zulk een plantenverblijf voor de nacht goed in en zorg, dat het dek-materiaal er niet af kan waaien.

Zij, die hun planten of een deel daarvan een plaats gaven in de tuin, dienen de potten begin September op de aarde te plaatsen. Houd ook deze exemplaren nog enige tijd buiten. Stel ze zó op — bijv. onder een balkon —, dat zij na half September beschermd staan tegen regen en nachtvorsten. Indien het niet mogelijk is de gewenste bescherming te bieden, zorg dan in ieder geval, dat zij uiterlijk 20 September een plaats in huis krijgen. Vooral op hoge gronden wil het nog wel eens voorkomen, dat men omstreeks die tijd wordt verrast door een nachtvorstje.

Iedere plant dient grondig te worden nagekeken alvorens men haar in huis brengt. Wolluis, rode spin, e.d. planten zich zeer veel sneller voort in de min of meer droge atmosfeer van een woning dan in een kas of bak buitenshuis.

Bezorg Uw verzameling een koele, droge plaats. In een te warm, donker verblijf gaan zij groeien, verliezen hun goede vorm en zullen — dit geldt vooral voor de voorjaarsbloeiers — zeer slecht of in het geheel niet bloeien.

Over het algemeen is het vooral voor de wat gevoelige soorten, zoals *Cephalocereus*, *Pilocereus*, *Peruvocereus*, *Etus Grussonii*, e.d. gewenst, dat zij niet kouder staan dan 8° C. Geef deze planten een plaats in een koel, zonnig gelegen vertrek, dat zo nodig tijdelijk wat kan worden verwarmd.

Cactussen, welke een droge koele standplaats kregen, kunnen zonder bezwaar wat donker staan. Andere succulenten, doch vooral *Mesems*, dient men evenwel een zo licht mogelijke, zonnige standplaats te geven.

Ook Uw binnenshuis opgestelde planten moeten veel worden gelucht. Zet derhalve, zodra dit slechts mogelijk is, de ramen van uw succulentenverblijf open. Bedenk evenwel, dat tocht voor Uw planten zeer slecht is. Geef ze om laatstgenoemde reden nimmer een plaats op een vloer, doch zet ze op een tafel of een andere verhoging. *Phyllo's* moet men in tegenstelling tot andere cactussen nog regelmatig vochtig — niet nat — houden. Zij zullen over het algemeen zeer slecht of in het geheel niet bloeien, indien zij gedurende de gehele winter in een normaal verwarmd vertrek stonden. Men zal met deze planten de beste resultaten bereiken, indien men ze gedurende een drietal maanden een koele, lichte — uiteraard vorstvrije — standplaats geeft.

Bracht U nog geen nieuw lid aan? De heer C. Bravenboer, Kethelweg 116 te Vlaardingen deed het wel. Hij won er zelfs meer dan een en sleepte daardoor de voor Mei-Juni uitgeloopte prijs in de wacht. Hulde en dank!

De prijzenlawine houdt aan. Behalve de normale prijs stelt Uw Hoofdbestuur 10 mooie plantjes beschikbaar voor haar of hem, die het 500ste lid aanbrengt. Het is bijna zo ver. Het door U op te geven lid kan het 500ste zijn. Laat deze schone kans niet voorbij gaan! Vergroot de vereniging! Vergroot Uw verzameling! Win een nieuw lid! Win een prijs!

P. F. Diemel.

„Ervaringen van liefhebbers”

Ik had aardig wat *scopa's*; de „gewone” *scopa*, de *ruberrima*, de *rubra*, de *glauca-riana* en de *candida cristata*. Prachtig als je zo'n rijtje variëteiten van *Notocactus scopa* hebt staan!

Maar hoe kom je aan de niet-cristate vorm van de *candida*? Geen kunst aan: Even flink met het mes aan zo'n mooie kamvorm en tien tegen één, dat er een normale spruit ontstaat. Zo vlug mogelijk er af snijden en op een ander voetje zetten. Klaar is Kees; je hebt een prachtige, witte vorm van *candida*.

Ik had er ook zo enkele staan van 'n jaar of twee oud. Ze stonden echter op zulke dunne wiebelvoetjes, dat overentent me raadzaam leek. Eén op *Spachianus*, één op *Jusbertii*; ze groeiden best, maar na twee maanden had ik geen *candida* meer. Eén „ataveerde” naar de gewone *scopavorm* en nummer twee heeft zelfs nog iets roder middendoorns gekregen.

De restanten van mijn fraaie *candida's* op wiebelvoetjes gingen evenwel nog verder. Ze gaven spruiten bij de vleet; zo echt van die melkkoetjes om liefhebbers eens een plezier te doen. De spruiten die ontstonden waren ook ditmaal geen *candida's*, maar... zuiver *ruberrima's*. U ziet, het lijkt haast op toveren. Laten we evenwel oppassen met namen geven, want daarbij komt toveren niet van pas.

In verband met de vraag in *Succulenta* 1.1. over het bloeden van *Mammillaria's* beschik ik over enkele ervaringen. Vóór de oorlog nam ik proeven met een tiental soorten *Mammillariazaailingen*. Veel wijzer ben ik er echter niet door geworden.

In hoofdzaak kwam ik tot deze twee conclusies:

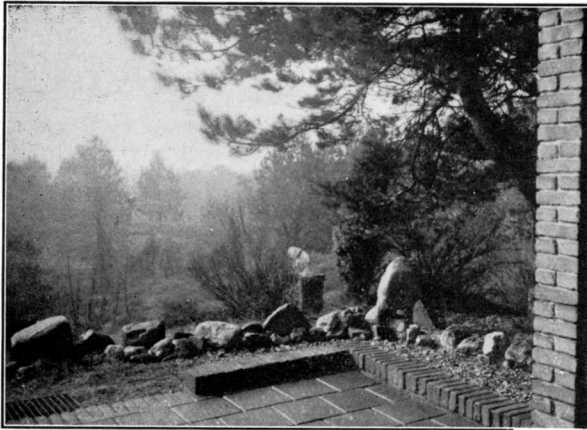
- 1e. Niet de groene, maar de witte soorten hebben er het meeste last van. *Mam. Parkinsonii* en *Mam. elegans* waren het gevoeligste.
- 2e. Alleen de schalen die het slechtste onderhouden werden brachten „bloeders” voort.

Op mestproeven en verwondingen reageerden de planten niet. Plantjes, die door de droogte of anderszins lang in hun groei waren gestoord, brachten het meeste bloeders voort.

Al enkele jaren observeerde ik een vijftal exemplaren van *Gymnoc. Mihanovitchii*. Met name interesseerde ik mij erg voor de kleur der bloemen.

Hoe onvast één determinatie op bloemkleur is bewijst wel plant no. 3 van mijn *Mihanovitchii's*. Drie jaar geleden bloeide deze plant voor het eerst en wel met drie groenig gele bloemen. Het vorig jaar kwam er, tegelijk met zo'n gele, ook een rose bloem open. Momenteel heeft de plant een achttal knoppen, die al zo ver op kleur zijn, dat met zekerheid 5 rose en 3 gele bloemen zijn te verwachten. Ik heb telkens één *Agfa-color* op mijn toestel en kan dus belangstellenden de bewijzen op een kleuren-dia tonen.

Br. Aquilas-Wouters.

„De Ruwent” (Collecties van liefhebbers)

WIE kent „De Ruwent” niet, althans van naam? Zuinig geschat heeft wel negentig procent van onze leden eens met Meij. v. d. Thoor n te maken gehad. Een bezoek aan De Ruwent, het verblijf — als ik het zo noemen mag — van Meij. v. d. Thoor n is voor mij aanleiding over twee onderwerpen eens iets te vertellen: natuurlijk over de collectie planten die ik daar heb gezien, en over het clichéfonds. Het kost een stevige wandeling dit tamelijk afgelegen lustoord, gelegen op een bult in de Veluwe in de omgeving van Apeldoorn, te bereiken. Bij het doel van de wandeling aangekomen en door de joviale gastvrouw verwelkomd, kan men echter genoeglijk uitrusten en van de loggia uit genieten van het prachtige uitzicht op het stuk ongerepte natuur in de onmiddellijke omgeving. Een heuvelachtig landschap bedekt met — nu in Maart — nog wazig paarse heidestruiken, grillig onderbroken door groengrijze plekken mos, grotere en kleinere groepen dennen en sparren en de nog kale, maar toch markante berken, in alle schakeringen van licht tot donker en dit alles zich in een grijze, mistige verte verliezend.

Na te zijn uitgerust is onze eerste wens de collectie succulente planten te mogen bezichtigen. Meij. v. d. Thoor n heeft, na bij een bombardement op Den Haag haar huis en vele bezittingen verloren te hebben, ook met het in bewaring geven van haar planten hoogst onprettige ervaringen opgedaan. Al is de cactusdief van een koude kermis thuis gekomen, een deel van haar planten was zij voorgoed kwijt. Op het ogenblik heeft zij niettemin al weer een fraaie collectie en het vorige jaar was zij zelfs genoodzaakt het dicht bij het huis gebouwde kasje te vergroten. De kas, naar schatting 6 m lang, is gebouwd van eenruikers, die sterk hellen, de onstaande achterwand is van hout. De planten staan in potten op tabletten, die gevuld zijn met zand van een buitengewoon fraaie, warme gele kleur, dat in de buurt gevonden wordt. 's Winters worden de lange, glazen voorwand en de zijanten geheel toegedekt, bij strenge vorst wordt het glas bovendien van binnen met karton bekleed. De verwarming geschiedt met een petroleumtoestel, een blauwbrander. de verbrandingsgassen worden afgevoerd door een pijp, die over de hele lengte van de kas loopt. Aan petroleum kostte het de afgelopen winter een dikke veertig gulden; men bedenke daarbij wel, dat de winternachten juist hier bijzonder koud kunnen zijn, wellicht de koudste van het gehele land.

De verzameling succulenten is een gemengde, van specialiseren is Meij. v. d. Thoor n — eigenlijk jammer — geen liefhebster. Enkele bijzonder grote, prachtige exemplaren zijn haar favorieten, waaronder enige fraaie Mammillaria's en natuurlijk een reuzen-Grusonii. Beter dan een uitvoerige beschrijving geven de bijgeaande foto's een indruk van haar plantenschat. Vooral de foto van een plekje in de kas, waar veel van haar mooiste planten bijeen staan. Behalve enige soorten *Astrophytum*, *Lophophora* e.a. kunt U op deze foto vinden (gezien vanaf de achterste rij naar de voorste, telkens van links naar rechts): *Feroc. electracanthus*, *Selenicer. aurivillus*, *Etus Pfeifferi*, *Echinocer. Delaetii*, *Mam. hidalgensis*, *Feroc. viridescens*, *Gymn. Saglione*. voor de reuzen-Mammillaria een pracht van een *Astr. ornatum*, links van de scheef staande *Eriocer. fossilatus* een *Theloc. hexaedrophorus* en naar rechts verder weer *Gymn. multiflorum v. parisiensis*, *Eriosyce ceratistes* (waarvan een grote foto in ons vorig nr. staat), *Gymn. megalothelos*, *Gymn. spec.?*, *Gymn. Monvillei*, *Gymn. denudatum* en

vlak bij 't penseel, dat in het zand steekt, waarschijnlijk nogmaals *Gymn. Monvillei*. Het spreekt welhaast vanzelf, dat men in de prachtige omgeving van het fraaie huis — onder leiding van de bekende pottenbakker en kunstglasblazer Chris Lanooy gebouwd — ook graag eens nader kennis wil maken met wat hier groeit en bloeit. Op een wandeling door deze dreven is Mej. v. d. Thoor n een onderhoudende en kundige gids en zij zal u zeker ook meenemen naar de z.g.n. kale heuvel, een dicht met heide begroeide heuvel, die men van waaidennetjes tracht vrij te houden; listig weet zij u tot het medewerken aan het uittrekken van deze dennetjes te bewegen. Van een prettige wandeling kunt u verzekerd zijn.

Een keur van cactussen uit de collectie van Mej. v. d. Thoor n.

Nu een en ander wat het clichéfonds betreft, waarover Mej. v. d. Thoor n vrijwillig het beheer op zich genomen heeft. Dit fonds wordt voornamelijk in stand gehouden door de verkoop van zaden, die succulentenliefhebbers voor dit fond afstaan, door giften en toevallige baten. Van deze inkomsten worden de cliché's betaald die dienen om ons tijdschrift te illustreren. Zonder ons clichéfonds zouden wij ons met nu en dan slechts een enkele afbeelding tevreden moeten stellen, terwijl het juist vaak de afbeeldingen zijn, die een artikel zoveel aantrekkelijker maken. Dank zij het clichéfonds behoeven we op een afbeelding meer of minder niet te kijken!

Heel in het kort zij hier de geschiedenis van het clichéfonds gememoreerd. Reeds in Succulenta van Febr. 1922 spoorde de heer D u r s m a de leden aan om, zo mogelijk, boven de vastgestelde contributie iets meer te betalen, teneinde uitbreiding van het tijdschrift en het plaatsen van meer afbeeldingen mogelijk te maken. Wijlen de heer v. d. H o u t e n, de toenmalige actieve penningmeester, is op het denkbeeld gekomen een gedeelte der extra bijdragen apart te houden voor het maken van cliché's; van hem is ook de naam „clichéfonds” afkomstig. De contributie bedroeg destijds drie gulden, maar er waren heel wat leden — dit is geen verzinzel maar heus waar! — die jaarlijks vijf of tien gulden overmaakten.

In 1934, een crisisjaar, toen bijna geen extra bijdragen meer binnenkwamen, zorgde de heer S w ü s t e voor zaad en zaailingen, die door Mej. v. d. Thoor n werden verkocht. In het jaarverslag van '35 staat nog te lezen, dat een der Haagse leden planten en zelfgewonnen zaad ten geschenke gaf, hetgeen honderd harde guldens opleverde. Na het overlijden van de heer S w ü s t e nam eerst de heer de H a a s en daarna Dr. de B o e r deze taak over. Veel „ongenoemden” geven jaarlijks zaad voor het clichéfonds. Zaailingen worden vandaag de dag weinig of niet meer beschikbaar gesteld. Welke goede zaaier wil zijn zaaibekwaamheid in dienst van het clichéfonds stellen? Naar zaailingen is altijd vraag en ze zouden een mooi bedrag kunnen opleveren.

In '49 kon het clichéfonds aan cliché's een bedrag uitgeven van ruim 425 gulden, het jaar daarvoor 529 gulden. Ook wanneer er bijzondere kosten zijn, die onze vereniging zich helaas niet kan veroorloven, springt het clichéfonds bij uitzondering in de bres;

dank zij het clichéfonds werd b.v. onze bibliotheek nog onlangs met het kostbare werk van prof. N e l verrijkt.

Dat het clichéfonds zich deze uitgaven kan veroorloven is een gevolg óók van het feit, dat door Mej. v. d. Th o o r n in een normaal jaar 2000 zakjes gevouwen worden en zo'n 50.000 zaadjes worden uitgeteld! Stel u dat eens voor: 2000 zakjes vouwen, 50.000 van die zo gemakkelijk wegspringende, soms stoffijne zaadjes uittellen, die van te voren dikwijls nog uit de zaadbessen gewassen dienen te worden en gedroogd. En dat is heus nog lang niet alles wat aan deze „betrekking” verbonden is. Kunt u zich indenken wat een massa tijd, geduld en kunde de boekhouding en de correspondentie vergen die hieraan verbonden zijn, ook om aan bijzondere verlangens tegemoet te komen of serieuze vragen te beantwoorden? Waarbij dan nog terloops zij opgemerkt, dat zij ook commissielid van de redactie is en, evenals de heer G. J. M o l, ons tijdschrift van eventuele taal- of stijlfouten zuivert. Dat alles helemaal belangeloos, uit pure liefde voor onze goede zaak! Zo iets moet ons toch gewis tot dankbaarheid stemmen. Laat ons haar daarom eens in het zonnetje zetten — vandaag willen wij de zon uit een wolkenloze hemel doen schijnen — en Mej. v. d. Th o o r n vanaf deze plaats nog eens hartelijk danken voor alles wat zij voor onze vereniging en ter wille van de goede zaak doet. Die dank zal zij gaarne willen delen met haar voorgangers en met allen, die het clichéfonds trouw gedenken; zorgt dat ook u daar h i j bent!

Wie in de omgeving van Apeldoorn komt, van succulenten en natuurschoon houdt, verzuime niet „De Ruwent” te bezoeken.

(foto's v. d. schrijver)

A. J. A. Uitewaal.

Het insecticide parathion

Geregeld verschijnen er nieuwe bestrijdingsmiddelen tegen allerlei insecten of ander gespuis, even geregeld kan men dan lezen, dat het nieuwe middel afdoend is. Enkele jaren geleden was D.D.T. nieuw en onfeilbaar tegen mieren, motten, vliegen, luizen (blad-, hoofd- en andere luizen) en tegenwoordig wordt parathion door velen geprezen. D.D.T. is onschadelijk behalve voor enkele voor dit product overgevoelige personen; met parathion is het anders gesteld, het is zeer giftig en men moet terdege oppassen voor elk contact met de huid. Het wordt aanbevolen tegen mieren, mijten en luizen; het heet onfeilbaar tegen schildluis en wolluis.

Parathion wordt geleverd onder de volgende namen:

Duphar (N.V. Philips Roxane, Amsterdam, Weesp, Olst); Murphasparathion 35 (L. M. Boon, Utrecht); Antiol (van Wiersum, Groningen); Lirothion (G. Ligtermoet en Zn. N.V., Rotterdam).

Lirothion bevat $7\frac{1}{2}$ % parathion, het gebruik tegen wolluis en schildluis is 4 op 1000 water, het moet direct verspoten worden na het bereiden, want de oplossing wordt langzaam afgebroken en is na ± 14 dagen waardeloos geworden. Een fles van 100 cm³ kost f 1.45.

Het is aan te bevelen parathion vloeibaar te gebruiken, omdat dit geen sproeiresidu achterlaat, waardoor de planten een grijsachtig uiterlijk krijgen. In noodgevallen, b.v. als in de winter de planten in rust zijn of door andere omstandigheden niet gespoten kan worden, zou men ook parathion in de vorm van stuifpoeder kunnen gebruiken. Het gehalte aan zuiver parathion van stuifpoeder is lager. Parathion lost de waslaag niet op; bij gebruik van D.D.T. in olie-oplossing verdwijnt de waslaag.

Ons lid de heer P. K. L e n s s e l i n k te Goor, die mij deze gegevens verschaftte raadt mij aan te spuiten om ± 4 uur, daarna de kas gesloten te houden tot de volgende ochtend, deze dan open te zetten en er zelf pas tegen 12 uur in te gaan. Ik weet dat anderen deze raadgeving overdreven noemen, doch voorzichtigheid is noodzakelijk en te veel voorzichtigheid kan in dit geval geen kwaad.

Folidal-E 605 (N.V. Agro-Chemie Arnhem), een product van Bayer, bevat iets anders dan parathion en volgens de verkoper is het werkzame bestanddeel niet gevaarlijk voor de mens, de arbeidsinspectie waarschuwt echter zeer ernstig voor alle verbindingen, die op parathion gelijken. Is men toch bij ongeluk met parathion in aanraking gekomen, dan moet men de huid zeer grondig wassen met groene zeep. De Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen zegt, dat men een maand moet wachten voordat men vruchten, die met parathion zijn bespoten, eten kan.

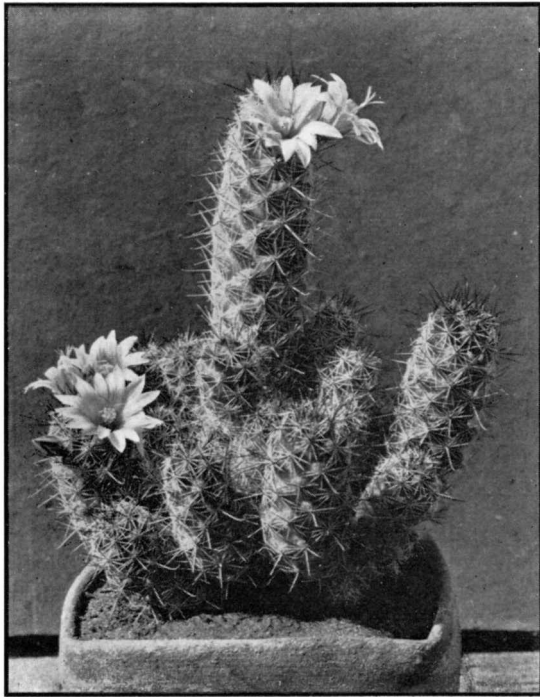
Ik heb Lirothion gebruikt tegen wolluis. Het woord afdoend kan ik niet gebruiken, want de dag na het bespuiten verkeerden nog verscheidene wolluisjes in blakende welstand; ook na een tweede bespuiting waren er nog levende luizen te vinden. Ter bestrijding van spint moet men driemaal spuiten, met een tussenpoos van 7 tot 10 dagen. Ik deed hetzelfde tegen wolluis, afdoend was het niet.

Toch kan ik niet anders zeggen dan dat het een goed wapen is in de strijd tegen wolluis, het succes is groter dan bij D.D.T. en het middel laat geen vlekken na. Mieren die in de buurt van de kas krioelden waren na één bespuiting verdwenen.

J. J. E. v. d. Th o o r n.

Mammillaria mazatlanensis Sch.

door J. J. E. van den Thoorn.

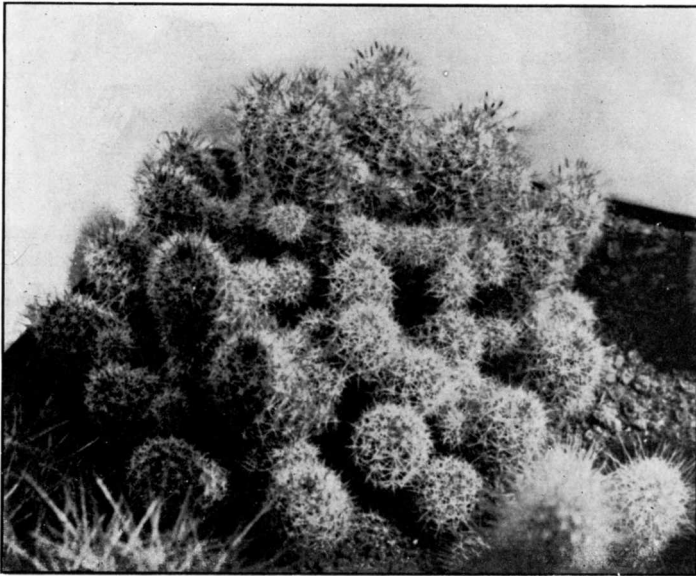
Mam. mazatlanensis

(foto Lindever)

TOT de zeldzame verschijningen in onze plantenverzamelingen behoort *Mam. mazatlanensis* Sch. De typeplant is afkomstig van Mazatlan in Mexico en ze is verbreid over de heuvels van Mazatlan tot dicht bij de zee, in streken luisterende naar de mooi klinkende namen Sinaloa en Sonora. Het is een heuvelachtig gebied bij de golf van Californië. Mazatlan ligt ongeveer op dezelfde breedte als Zacatecas, San Luis Potosi en Durango, namen die ons dadelijk verschillende cactussoorten voor de geest roepen. De plant heeft hier geen bijzonder goede naam, want in Britton en Rose staat te lezen, dat Dr. Rose de plant vond in 1897 en ook in 1910. Van die laatste importen waren, toen in 1923 het grote werk „The Cactaceae” verscheen, nog planten in leven, maar ze hadden nog nooit gebloeid. De heer Swüste had daarbij een aantekening gemaakt: „Verlangt zeer veel warmte, bloeit zelden, maar mooi.”

Ik heb de plant gezien bij de heer J. H. Jansse te Zwolle en ik wist dat de heer J. B. Lindeijer te 's-Gravenhage een plant bezit, deze laatste stuurde mij een stek en een foto, terwijl ik ook al een stek van de heer Jansse had gekregen. Deze vertelde: „ik heb de plant ongeveer een jaar of tien, ik geloof niet, dat het een stek was, want ik heb haar op de markt

als een klein plantje gekocht. Ze heeft dit jaar, dat was in 1948 in de laatste helft van Augustus voor het eerst gebloeid en toen was het niet bijzonder warm. Wel was het heel heet geweest in het begin van Augustus.” De heer L i n d e i j e r schreef: „Mijn *Mam. mazatlanensis* is van stek opgekweekt en nu – dat was eveneens in 1948 – ongeveer 12 jaar oud. Zij

Mam. mazatlanensis

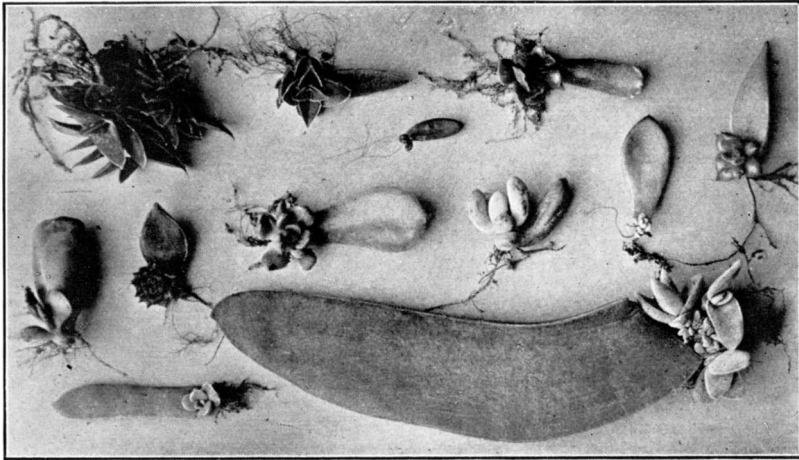
(foto Veldkamp)

gaf zo nu en dan een bloemetje in een gunstige zomer, in natte zomers bloeit zij niet, doch dit jaar zag ik tot mijn verbazing een twintigtal bloemen gelijktijdig open, misschien nog een nawerking van verleden jaar, want de zomer van 1947 was snikheet. Helaas kon ik geen foto maken.”

In het nieuwe Mammillariawerk van R. T. C r a i g staan twee afbeeldingen; de eerste afbeelding *Mam. mazatlanensis* lijkt op de plant van de heer L i n d e i j e r en de tweede *Mam. mazatlanensis* var. *monocentra*, op de plant van de heer J a n s e. Mijn beide stekken komen daarmee overeen, de plant afkomstig van de heer L i n d e i j e r maakt, net als een *Mam. elongata*, aan alle kanten spruiten, de plant van de heer J a n s e maakt weinig zijspruiten doch komt overeen met de beschrijving in Britton en Rose, n.l. zodevormig, vaak brede pollen vormend van een aantal langwerpige koppen. De afbeelding in Britton en Rose is gelijk aan de *Mam. mazatlanensis* var. *monocentra* van C r a i g, alleen is de plant in The Cactaceae veel dichter bedoornsd. B e r g e r schrijft: „Maakt rijkelijk spruiten aan de basis en aan de zijanten.”

Uit het bovenstaande blijkt, dat *Mam. mazatlanensis* langzaam groeit en niet geregeld bloeit. We kunnen haar een moeilijke Mammillaria noemen, die zich niet gemakkelijk aanpast en die het heel erg naar de zin moet hebben om te bloeien.

Vermeerdering uit bladstek

Bladstekken van verschillende Crassulaceae (uitgez. links boven *Gasteria* met gewone stekken. (foto Uitewaal)

VAN wijlen de heer G. W. v. d. B u n d t ontving ik enige tijd geleden bladstekken van *Kalanchoe beharensis*; hij stuurde ze om aan te tonen welke aardige plantjes men uit bladstek kan kweken, helaas waren ze gedurende de overtocht geheel verdroogd.

De bladeren van *Kalanchoe beharensis* had de heer v. d. B u n d t in enkele repen gesneden en droog neergelegd, totdat zich een laag cambium had gevormd, dan werden ze in een kweekbed geplaatst, gevuld met gelijke delen veen en rivierzand. De heer v. d. B u n d t schreef het woord veen in het Hollands, ik weet niet of er in Californië veen voorkomt, misschien bedoelde de heer v. d. B. leem.

Na drie maanden had de stek wortels en het duurde nog enkele weken langer voordat zich jonge plantjes hadden gevormd. Het jaar daarvoor had de heer v. d. B. van *Haworthia* bladstek gekweekt. Een week droog, daarna in het tablet, 50 % wortelde en een jaar later verschenen volop jonge plantjes aan de voet van het oude blad. Zo vermeerderde ik snel mijn plantenschat schreef de heer v. d. B.

Ik kreeg de indruk dat de heer v. d. B. deze methode nog niet eerder had toegepast en ik wist, dat de heer T o g n i lange jaren geleden reeds veelvuldig uit bladstekken jonge planten kweekte. In Succ. 1925, blz. 162–164 heeft hij het vermeerderen uit bladstek beschreven van *Graptopetalum paraguayense* (= *Echeveria Weinbergii*), *Echeveria Scheideckeri* en van *Gasteria acinacifolia*. Een stuk van een blad van deze laatste plant, toentertijd iets bijzonders, bracht na ruim een jaar – de heer T o g n i is een geduldig man – twintig nieuwe plantjes voort. De heer T o g n i is ook een bedachtzaam man, hij schreef: „Niet dat ik zou aanraden nu maar *Gasteria*bladen af te breken, neen in geen geval, maar indien een blad van welke vetplant dan ook, wordt afgebroken, gooi het niet weg, doch probeer

of voortteling mogelijk is. Dit schreef de heer T. 25 jaar geleden. Nu schrijft hij het volgende:

Later kweekte ik uit een mooie of zeldzame *Gasteria* van één blad veel meer plantjes door de z.g. hiel waarmee het blad aan de plant verbonden is zo groot mogelijk te maken door het blad van onderen met een mes af te ronden, dan wordt het snijvlak veel groter, bovendien kan dat nog enkele keren herhaald worden nadat de jonge plantjes zijn verwijderd en kan zo'n blad wel 50–70 plantjes produceren.

Ik heb dan ook bij *Gasteriabladen* 100 % succes gehad.

Voor het kweken van *Haworthia* volgde ik een andere manier, daarbij verwijderde ik uit een *Haworthiaplant* de kop als toekomstige nieuwe stekplant dan komen vanzelf enige bladen vrij welke als bladstek dienst doen, waarna de oude plant verscheidene nieuwe plantjes voortbrengt, dus drie vliegen in één klap.

De *Haworthiabladen* brachten bij mij zeker voor 80 à 90 % nieuwe plantjes voort, vooral de soorten als *margaritifera*, de z.g.n. *fasciata*, *rigida* enz. De dunbladige soorten zoals b.v. *arachnoidea*, *setata* en andere leverden maar weinig plantjes op omdat de bladeren maar voor een klein percentage wortelden.

Verder kweekte ik uit bijna alle *Crassulaceae* plantjes uit bladstek behalve van *Cotyledon*, dit is mij nooit gelukt. Ook is het mij nooit gelukt uit *Aloë* bladstekken te kweken. Wel heb ik aan bladen van *Pleiospilos* wortels gekweekt doch geen plantjes, evenmin als aan bladen van *Opuntia* (*Opuntia subulata exaltata*) en andere grootbladige *Opuntia*'s, wel wortels.

Aan *Faucariabladen* heb ik enkele plantjes gekweekt doch het duur te lang en is dus de moeite niet waard.

Bij de soorten welke tot de *Crassulaceae* behoren is het dikwijls voor massavermeerdering gewenst uit bladstek te kweken b.v. *Crassula Bolusii*, *Schmidtii*, *Justus Corderoyi*. Verder kweekte ik uit bladstek *Pachyphytum bracteosum*, *oviferum*, *brevifolium*, *Hookeri*, *Graptopetalum amethystinum* en *Graptopetalum pusillum*, *Echeveria Harmsii* (syn. *Oliveranthus elegans*). Alle soorten *Echeveria*. Alle soorten *Adromischus* (ik had 13 soorten). *Aeonium tabulaeforme*, *Crassula falcata* enz., enz. *Kalanchoe beharensis* en andere *Kalanchoë*'s.

Ik kweekte de echte *Aloe aristata* (niet de „gewone” *aristata*, die geeft stek genoeg) door de planten, die in de aarde stonden te groeien, door het hart, dus door het vegetatiepunt te vierendelen. Na opdroging der snijvlakken werden de afzonderlijke stukken opnieuw gepland dan leverde elk der stukken minstens 2 of 3 plantjes op; de plant gaf dus 8 tot 12 of meer nieuwe planten.

Wij zijn de heer Togni dankbaar voor zijn uitvoerige en duidelijke beschrijving van het vermeerderen uit bladstek, waardoor de liefhebber in vele gevallen een duplicaat zal kunnen winnen om zo tegen algeheel verlies van een voor hem waardevolle plant beter gevrijwaard te zijn.

J. J. E. v. d. Thoon.

Bij de foto op pag. 79 hiernaast:

Quebrada pampa de Cavali in Zuid-Peru met droge zandbedding. Op de voorgrond groeien twee typische neerhangende *Haageocereus* (Binghamiasoorten) en op de rand van de steile rots staat *Neoraimondia macrostibas*. (foto Akers).

Peru

HET is voor ons hier in Europa altijd heel moeilijk om een juist denkbeeld te krijgen van de landschappen, waar cactussen groeien en van de groeiwijze van deze planten in hun vaderland.

Het doet mij daarom genoegen, dat de heer **J o h n F. A k e r s** mij enige fraaie foto's uit Peru toezond en mij tevens toestond iets te publiceren uit onze correspondentie. De heer **A k e r s**, die ongeveer 4 jaren in Lima woonde, trok er vrijwel ieder week-end en alle vacaties met zijn vrouw op uit om cactussen te verzamelen, welke hij in zijn tuin plaatste. Hij is n.l. reeds jarenlang een enthousiast vetplantenliefhebber.

Er wordt wel eens beweerd, dat Peru door cactusverzamelaars zó grondig doorzocht is, dat er geen nieuwe soorten meer gevonden zouden kunnen worden. Niets is meer in strijd met de werkelijkheid. Luistert u maar naar hetgeen de heer **A k e r s** mij hierover schreef:

„In een dergelijk kolossaal groot en vrijwel ontoegankelijk land als Peru, is het onmogelijk alle gebieden volkomen grondig te onderzoeken. Ik verkeerde in zeer gunstige omstandigheden om in dit land cactussen te verzamelen, omdat ik er zo lang woonde en de beschikking over een auto had om te gaan verzamelen. Maar de een of andere verzamelaar, die na mij komt zal zeer zeker planten vinden, die ik over het hoofd zag. Ik ben er volkomen van overtuigd, dat in iedere nieuwe canyon (bergkloof met een rivier), die doorzocht wordt nieuwe soorten gevonden zullen worden en ook nu en dan een nieuw geslacht en dat honderden soorten nog op hun ontdekking wachten. Persoonlijk ondernam ik nimmer een tocht in een nieuwe nog niet doorzochte canyon, of ik vond minstens één nieuwe plant. Zolang de bergketens tussen de canyons zó hoog zijn en er geen vogels voorkomen om de zaden te verspreiden, zal het voorkomen van verschillende soorten zéér plaatselijk blijven.”

(Wordt vervolgd).

A. F. H. Buining.

Dr. A. L. Geyer schreef ons o.a.:

Dit was heel vriendelijk van u om my die exemplaar van u blad te stuur, waarvoor ik u hartlik dank.

Besonder interessant was vir my dr. de Boer se stuk oor *L. rugosa*. Ek het weliswaar *L. karasmontana* gesien waarvan die oppervlakte beslis „groublou” was, maar ek is dit met dr. de Boer volkome eens dat *rugosa* beslis geen varieteit van *karasmontana* is nie.

Dit is trouens opvallend dat, terwyl *karasmontana* in al sy varieteite in 'n aaneengeslote gebied gevind word, 'n mens 'n voëlvlug-reis van 200—240 km daarvandaan Noordweswaarts sou moet maak om bij *rugosa* te kom. Wel word *rugosa*, *kunjosensis*, *Triebneri* en *Schwantesii* betreklik dig bymekaar gevind, met *kuibisensis* nie heel ver daarvandaan nie (ek dink aan afstande in Suidwes, nie in Holland nie!), en die verwantskap tussen hierdie vijf „bure” verdien miskien noukeuriger ondersoek.

Bestuursmededelingen

KORT VERSLAG

van het congres gehouden op 30 Juni en 1 Juli 1950 in „De Nieuwe Karseboom” te Zaandam.

Om kwart over acht, Vrijdagavond 30 Juni 1950, worden 36 aanwezige leden welkom geheten door de voorzitter der afdeling Zaanstreek, de heer Wakka. Spreker deelt mede, dat de volgende morgen een boottocht door de Zaanstreek zal worden gehouden en wekt de leden op zich voor deze tocht op te geven.

Hierna opent de voorzitter, de heer Buining, het congres, dankt en prijst de moed der kleine afd. Zaanstreek voor de organisatie van dit congres en constateert dat het ledenaantal, niettegenstaande de verhoging der contributie van f 4.00 op f 5.00 steeds langzaam vooruit gaat. Spreker doet mededeling van de gereed gekomen verenigingsinsignes en verzoekt de heer Verbeek Wolthuys naar voren te willen komen, om hem als erelid van de vereniging, het eerste insigne op de borst te spelden. De heer Verbeek Wolthuys dankt voor deze geste en de secretaresse wordt verzocht de beide andere ereliden het insigne te willen toezenden.

De notulen der vorige vergadering worden zonder wijziging goedgekeurd, evenals het jaarverslag, waarbij de secretaresse mededeling doet, dat thans het ledenaantal de 455 bereikt heeft.

Daar de penningmeester, de heer Duursma, om onbekende redenen afwezig is, kan geen financieel verslag volgen en ook geen begroting voor 1950 worden vastgesteld. Een en ander zal nu in een der komende nummers van Succulenta worden geplaatst.

De twee periodiek aftredende leden van het hoofdbestuur worden herkozen, de heer Buining als voorzitter en de heer Duursma als penningmeester. De contributie voor 1951 blijft f 5.00. Voor het nazien der rekening en verantwoording over 1949 worden benoemd de heren Brouwer en Lammerse te Zaandam.

De afd. Utrecht wil gaarne in aanmerking komen voor het in 1951 te houden congres, waarbij, op verzoek van enige leden, wordt besloten dit congres te doen plaats vinden op één dag n.l. op Zaterdag, te beginnen om drie uur des namiddags met de Algemene Vergadering en daarna de voordrachten te doen houden.

In de rondvraag brengt de heer Uitewaal dank aan de heer Diemel voor de propaganda en het winnen van nieuwe leden door middel van zijn plan-

tenpraatje in het tijdschrift en voor het gratis verstrekken van een groot aantal zaailingen die hij evenals de heren Buining en Blonk voor deze bijeenkomst beschikbaar had gesteld.

Na nog enige vragen en beantwoordingen sluit de voorzitter de vergadering met een dankwoord aan alle aanwezigen.

Zaterdagmorgen, begunstigd door zonnig weer, maakten de leden een interessante tocht per motorboot door de Zaanstreek.

Zaterdagmiddag, kwart over twee, waren veertig leden aanwezig in „De Nieuwe Karseboom”, waar de heer Buining als eerste spreker begroet, de heer J. G. Smith, lector aan de universiteit van Stellenbosch, die een voordracht zal houden over „Op zoek naar Lithops”. De aanwezige leden genoten van deze, in de Zuid-Afrikaanse taal gehouden lezing, waarbij spreker getuigde van zijn liefde voor planten en voor de natuur van zijn vaderland.

De heer Buining dankt de heer Smith zeer hartelijk voor de bereidwilligheid deze middag naar Zaandam te komen en verwelkomt als tweede spreker, de heer Uitewaal. Deze spreker houdt een leerrijke lezing over Adromischus, in onze collecties weinig bekende planten. Ook deze voordracht bracht ons naar Zuid-Afrika en het bleek wederom welk een kennis van het materiaal de heer Uitewaal bezit. De voordracht was vergezeld van prachtige foto's.

Omstreeks vier uur in de namiddag hoorde ook dit congres weer tot het verleden. De voorzitter dankt alle aanwezigen en de beide sprekers hartelijk voor het welslagen van deze bijeenkomst in de Zaanstreek.

Secretaresse.

VERENIGINGSINSIGNE.

Het verenigingsinsigne is thans verkrijgbaar. Toezending volgt na ontvangst van een bedrag van f 1.00 per postwissel of storting op girorekening no. 551220 ten name van Mevr. J. Grullemans—van Berghem, Heereweg 19, Lisse. Verzoeken mede te delen op het stortingsbewijs of men een steekspeld, reversknoop of broche ontvangen wil.

MET VACANTIE!

Daar ondergetekende van 9—30 September buitenslands verblijft, wordt men vriendelijk verzocht, gedurende die tijd de voor het secretariaat bestemde correspondentie, die niet op antwoord wachten kan, te richten aan Mej. J. J. E. van den Thoorn, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

J. GRULLEMANS-v. BERGHEM,
Secretaresse.

DOODT HET GEVAAR

voor Uw Bloemen en Planten!

Door gebruik van:

DUBBELWERKEND

POLIFLOR-ZOM

De schadelijke Insecten zoals: bladluis, wolluis, dopluis, rupsen enz., maar bovendien tegelijk met dezelfde bespuiting de schadelijke zwammen zoals: meeldauw (het wit in rozen), roest (bij chrysanten) enz. worden hierdoor verdelgd.

Wij hadden het genoeg om wederom een bestelling van POLIFLOR-ZOM te mogen uitvoeren voor de kwekerij van het Koninklijk Paleis 't Loo.

MIERENDOOD „FOURMOL” — Afdoend middel tegen mieren.

Vraag onze circulaire met attesten ook v. d. Plantenziekten. Dienst Wageningen. Indien niet verkrijgb., omg. franco toezending proefflacon POLIFLOR-ZOM voldoende voor 4 L. spoeistof, na ontvangst 75 cts plus 10 cts port.

CHEMISCHE FABRIEK „GEO” — VENLO — GIRO 339468

WEEKEINDE OP „DE GRASHEUVEL”

Zoals op de laatste ledenvergadering werd besloten zal in het Conferentieoord „De Grasheuvel” te Amersfoort op 14 en 15 October a.s. weer een bijeenkomst van Succulentaleden en hun genodigden worden gehouden.

Het programma luidt voorlopig als volgt:
Zaterdag: Omstreeks 4 uur worden de deelnemers verwacht. Van 5—6 uur ruilbeurs. Men wordt verzocht goed ruilmateriaal mede te brengen; 6 uur: avondboterham. Daarna voordracht met lichtbeelden over *Astrophytum* door de heer C. Bommeljé; 9 uur: thee; 9.30 uur: vertoning van de prachtige collectie gekleurde projectieplaatjes van Br. Aquilas Wouters met een inleidend woord van de voorzitter; 10.30: koffie en sluiting.

Zondag: 7.30 uur: opstaan; 8 uur ontbijt. Daarna bezichtiging van een verzameling of het maken van een wandeling door de mooie bossen. Gedurende de ochtend is er gelegenheid voor kerkgang te Amersfoort; 12.30 uur: warme maaltijd; 1.30 uur: Indien de pogingen slagen om de kleurenplaatjes, vervaardigd door de heer Herre tijdens zijn expeditie in Zuid-Afrika te mogen gebruiken, vertoning daarvan, waarschijnlijk met deskundige toelichting.

Bespreking over de wenselijkheid van registratie van de in onze verzamelingen voorkomende planten, of verslag van het internationale succulentencongres te Zürich. 4 uur: thee, waarna de deelnemers geleidelijk weer huiswaarts keren.

Zij die zich reeds hebben opgegeven,

alsmede zij die alsnog aan dit week-einde wensen deel te nemen, worden verzocht het bedrag der totale kosten groot f 3.50 per persoon over te maken op het gironummer van: A. F. H. Bui-ning, te Hamersveld, Utr. nr. 142120, zo mogelijk vóór 1 October a.s.

Men bereikt de Grasheuvel van het station af te voet door de Kon. Wilhelminalaan, Emmalaan, Utrechtse weg naar rechts tot even voorbij het Berg-hotel, linksaf Potgieterlaan, rechtsaf J. P. Heyelaan tot A.N.W.B. paddestoel, dan linksaf tot de Grasheuvel. Men wordt vriendelijk verzocht lakens, handdoeken en een sloop mede te brengen. Meldt U tijdig per giro aan!

NIEUWE LEDEN:

H. Wielick, Vijverhof, Lage Vuursche, Utrecht.

Drs. H. P. J. Wijn, Mathijsenlaan 33, Eindhoven.

H. Rubingh, Kerkpad Zuidzijde 55, Soest.
Drs. C. M. Geerars, Leusderweg 260 B, Amersfoort.

H. A.S. Kerkhoven, Koninginneweg 226 I, Amsterdam-Z.

J. A. Landzaat, Postjeskade 53 hs, Amsterdam-W.

E. H. ter Beek, Leliestraat 71, Amersfoort.
Mr. E. H. Y. van Hees, Heuvellaan 15, Hilversum.

Mej. M. Olie, Noordweg D 163, Nieuw-Loosdrecht.

Mej. G. Hartog, Willem Brankmanstr. 19, Zaandam.

J. G. Smith, Kampstraat 16, Baarn.

I. Keesing Jr., Michael Angelostr. 59 III, Amsterdam.

P. M. de Bruyn, Piusstraat 33, Tilburg.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij W. J. van Kempen

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

Succulenten

J. KROON
Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

LEDENWINWEDSTRIJD.

Gelukkig zijn er in onze egoïstische wereld nog mensen die overtuigd zijn van de waarheid van het oude gezegde: „het is zaliger te geven dan te ontvangen” en die dit met daden bewijzen. Een van hen is de heer Diemel; ik weet dat hij met vreugde geeft, maar zijn vreugde kan niet groter zijn dan mijn vreugde, toen ik voor het winnen van enkele nieuwe leden een aantal buitengewoon mooie plantjes ontving.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

In ruil tegen andere Cactussen (liefst *Rebutia* en *Lobivia*) aangeboden: *Notocactus apricus*, *Ottonis*; *Pseudolobivia ancistrophora*, *Kermesiana*; *Lob. Binghamiana* x; *Haageana* x, *Hertrichiana* x, *aura*; *Rebutia senilis*, sen. v. *aurecens* x, *pseudominuta* x, *Fiebrigii*, *chrysacantha*; *Coryphantha Andraea*, *villarensis*; *Mammillaria conspicua*, *decipiens* x, *elongata* en 3 var. x *camptotricha* x, *glochidiata* x, *prolifera* x, *gracilis* x, *mazatlanensis* x, *Malacocarpus Vorwerkianus*; *Echinocereus Blankii* x, *stramineus* x, *procumbens* x, *Salmodyckianus*; *Opuntia Rafinesquei*, *polyacantha* (= *missouriensis*), *polyac.* v. *albispina*, *cylindrica* en *cristata*, *bulbispina*, *Engelmannii*, *aurantiaca*, *clavarioides* en *cris-*

tata, *Kleiniae*, *microdasys* en 3 var., *rufida* f. *nana*; *Chamaec. Silvestrii*; *Aporoc. flagelliformis*, *flagriformis*; *Rhipsalis rosea*. Verder enige vetplanten o.a. *Crass. deceptrix*.

De planten zijn 2- of meerjarige zaailingen, die met x aangegeven zijn ongewortelde stekken. Te bevr. bij P. K. Lensselink, Enterscheweg D 44 te Goor.

Stekken van *phyllocactushybriden* te koop gevraagd; zuiver op naam, W. A. de Graaff, Filips v. Bourgondiëstr. 19, Schiedam.

Gevraagd voor een abonné in het buitenland (zo mogelijk gebonden) jaargangen van „Succulenta” en van „Cactussen en Vetplanten” vóór 1947. Aanb. te richten aan Dr. H. W. de Boer, Molenweg 3, Haren (Gron.).

Mevr. T. A. van Marle-Coates, Joh. Verhulststraat 91hs, A'dam, vraagt te koop cactusliteratuur voor beginners.

Te koop aangeboden ten bate van het clichéfonds à 20 cent per stuk een flinke partij overjarige, mooie, gezonde zaailingen van *Cephalocereus lanuginosus*, *Lemaireocer. griseus*, *Cer. repandus*, gewonnen uit zaad, dat de heer Wagenaar Hummelinck op Curaçao verzamelde. Bestellingen, vóór 20 Sept., die van 15 cent voor verzendkosten vergezeld dienen te gaan, liefst per giro op girorek. 223258, t.n.v. P. A. Florschütz, Utrecht.

OVERZICHT der Ontvangsten en Uitgaven 1949.

Saldo per 1 Januari 1949 ..	f 1.732,83	Onk. en porti bestuur 1948	f 195,62
Nog geïnde contributies 1947 ..	2,—	Idem Bibliotheek 1948	24,81
Idem idem 1948 ..	45,25	Vergaderkosten 1948	22,60
Geïnde advertenties 1948 ..	67,50	Gewone drukkosten 1948	60,64
Verkoop oude jaarg. 1948 ..	8,—	Drukkosten Succulenta 1948 ..	262,77
Geïnde contributies 1949 ..	1.481,11	Onk. en porti bestuur 1949 ..	110,60
Geïnde advertenties 1949 ..	121,90	Idem Bibliotheek 1949	70,60
Extra bijdr. buitenl. tijdschr. ..	51,—	Vergaderkosten (Artis) 1949 ..	18,50
Verkoop banden	9,—	Gewone drukkosten 1949	18,21
Toevallige baten (jubileum-gift (Kring Zaanstreek) ..	15,—	Drukkosten Succulenta 1949 ..	2.095,59
Reeds binnengek. contr. 1950 ..	54,—	Verschuldigd recht postkwit. ..	13,75
Zaad Crabbé (zie tegenboeking naar clichéfonds)	7,—	Verz. gratis plantjes 1948 ..	6,65
		Woltersen Utrecht restitutie van dubbel bet. contributie ..	4,25
		Tegenboeking n. clichéfonds ..	7,—
		Saldo per 31 Dec. 1949	683,—
	f 3.594,59		f 3.594,59

import
export

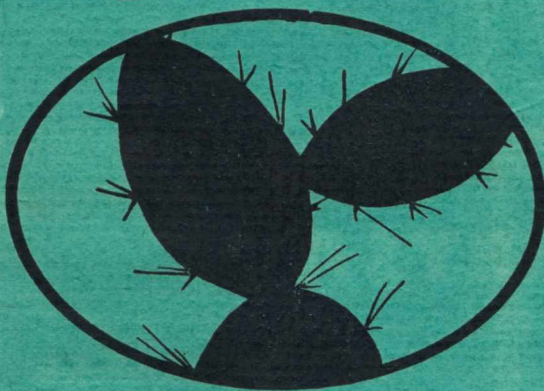
Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 6

Nov – Dec. 1950

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht)
Secretaresse: Mevr. J. GRULLEMANS-VAN BERGHEM, Heere-
weg 19, Lisse.
Penningmeester: G. D. DUURSMA „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.),
Postgiro no. 133550.
Redactie: A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

CHRYSAL

een NIEUW product van de Pokonfabriek.

CHRYSAL verdubbelt het leven van

Snijbloemen

Geen slaphangende Rozen meer, geen verleppende Dahlia's
of andere snel verwelkende bloemen.

Op CHRYSAL blijven de bloemen zo lang goed alsof ze
nog op de plant waren blijven staan.

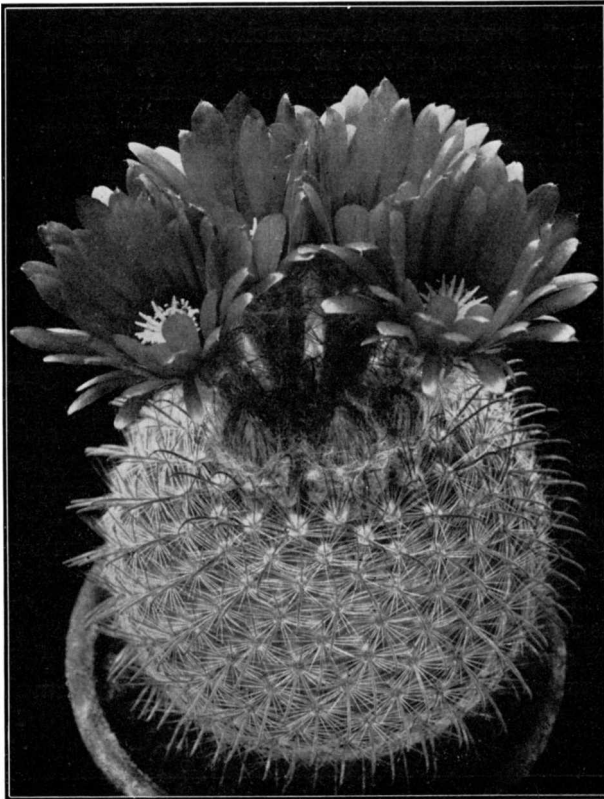
Probeert U het. In één week heeft U het verbluffende
resultaat zelf geconstateerd.

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Parodia microsperma (Web.) Speg.

Parodia microsperma

(foto: Uitewaal)

HET geslacht *Parodia* komt in Zuid-Amerika voor. De 20 of meer soorten, die tot nu toe beschreven werden, stammen bijna alle uit de noordelijkste provincies van Argentinië, die tegen de Boliviaanse grens liggen en ten oosten door Brazilië en Paraguay worden begrensd. Enkele soorten hebben die grens overschreden en worden in Bolivia, Paraguay en Brazilië gevonden.

Dit gedeelte van Zuid-Amerika is een hoogvlakte en bergachtig. Jujuy ligt

1302 m boven de zeespiegel, Tucumán 460 m b. z., Salta 1205 m b. z.; een en ander ontleend aan Hosseus, Las Cactáceas Argentinas, 1939. Dezelfde auteur geeft als klimaatsbijzonderheden, dat Jujuy een absolute max. temp. aanwijst van 38° C., als absolute min. temp. -2° C., waarbij nog opgemerkt kan worden, dat Dec.—Febr. de warmste en Juni—Juli de koudste maanden zijn. Tucumán, absolute max. 44,4° C., abs. min. -3,2° C.; warmste maand Januari, koudste maand Juli. Als hoeveelheden neerslag geeft Hosseus op: Jujuy 758 mm, Salta 782 mm.

De regens vallen voornamelijk in de warme maanden, de koude wintermaanden zijn zeer droog. Een en ander kan dus als een aanwijzing bij de cultuur van dit geslacht dienen.

De eerste Parodiasoorten werden tegen het einde van de vorige eeuw in Europa bekend. Het was *Echinocactus microspermus*, die Weber in 1896 naar exemplaren beschreef, welke Schickendantz bij Catamarca in de staat Tucumán had verzameld. O. Kuntze verzamelde in diezelfde tijd *Ech. chrysacanthion* K. Sch. bij Jujuy, welke soort K. Schumann in 1892 ten doop hield. Heese beschreef in 1907 in de „Gartenflora” (p. 410) de prachtige *Ech. Maassii* naar een plant, die sinds 1904 in de botanische tuin te Berlijn werd gekweekt.

Dat was tot 1907 zowat alles, wat over Parodia bekend was geworden. Britton & Rose stelden in 1922 voor *Echinocactus microspermus* een apart geslacht „Hickenia” op, doch het bleek Spegazzini reeds een jaar later, dat de naam Hickenia in 1919 reeds voor een Asclepiadaceae uit Argentinië was gebruikt, weshalve hij de geslachtsnaam wijzigde in Parodia, naar Dr. Domingo Parodi, een botanicus, die zich verdienstelijk gemaakt heeft voor de kennis der flora van Paraguay. De door Fric gebruikte naam *Microspermia* werd niet geldig gepubliceerd en kan dus verder buiten beschouwing blijven.

De later, veel intensiever exploratie van Zuid-Amerika als cactusgebied heeft vele soorten opgeleverd, die tot Parodia kunnen worden gerekend. Hiertoe behoren dan o.a.: *Par. aureispina* Bckbg., *Par. sanguiniflora* (Fric) Bckbg., *Par. Schwebsiana* (Werd.) Bckbg.

Parodia microsperma is meestal kogelvormig met afgeronde top, bijna geheel bedekt met spiraalsgewijs geplaatste tuberkels, die 11—20 vlakliggende, zilverwitte doorns dragen met 4 middendoorns, waarvan één haakvormig is omgebogen. Uit het centrum ontspringen de prachtige vuurrode bloemen, die 4—5 cm Ø bereiken. De zaden zijn zeer klein, vandaar de soortnaam „microsperma” en vertonen een witte zaadnavel.

Hillegom.

J. A. Janse.

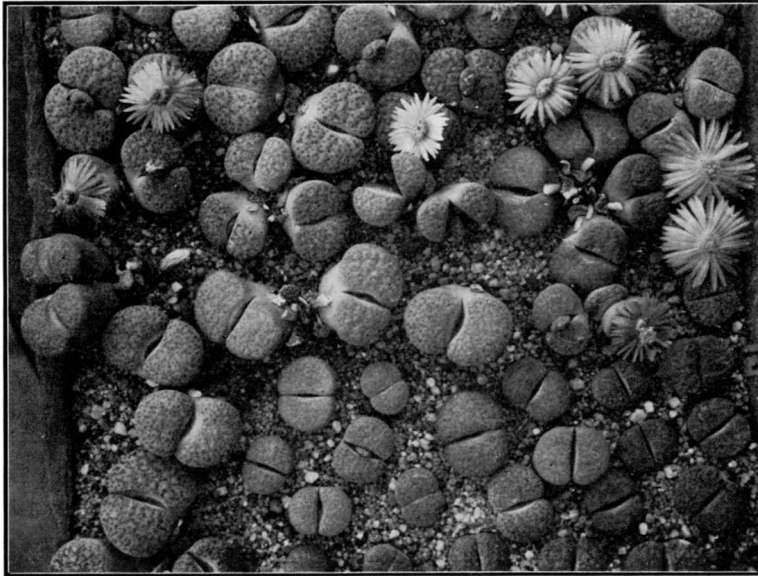
ERRATUM. — In de beschrijving van de Ruwentse planten komen tot onze spijt twee fouten voor; *Oreocereus fossulatus* werd bij vergissing vermeld als *Eriocereus* en *Seticereus aurivillus* werd *Selenicereus* genoemd.

Hoewel een *Eriocereus* geen *Oreocereus* is, daar 't twee geheel verschillende geslachten zijn, is deze fout niet zo hinderlijk als de naam *Selenicereus* voor *Seticereus aurivillus*.

Bovendien schuilt hierbij nog een tweede adder onder het gras, waarop de heer Th. de Haas ons opmerkelijk maakte. De naam *aurivillus* werd om prioriteitsredenen door Backeberg vervangen door *icosagonus*, zie *Succulenta* 1942 blz. 44, en zoals de heer de Haas schreef zullen wij, hoewel de naam *aurivillus*, d.w.z. met zachte gouden haren veel meer tot ons spreekt, toch goed doen de naam *icosagonus* (twintigribbig) te gebruiken.

Lithops fulviceps N. E. Br.

door Dr. H. W. de Boer.

Lithops fulviceps

(foto: Dr. de Boer)

HET is een min of meer ondankbare taak, een beschrijving te geven van Lithopsoorten, welke zo goed zijn afgebeeld en zo uitstekend zijn beschreven, als dit in het nooit genoeg geprezen werk „Lithops” van wijlen Prof. N e l het geval is en waarvan men ook elders beschrijvingen en afbeeldingen kan vinden.

Nu is dat „elders kunnen vinden” soms wel een beetje moeilijk. Wie beschikt bijv. over „Curtis’s Botanical Magazin, vol. 144, 1918”, waarin de eerste beschrijving van *Lithops fulviceps* voorkomt? Hoevele leden van Succulenta bezitten het kostbare werk „Lithops”, om daarin de beschrijving van deze Lithops te kunnen nagaan? In „die Sukkulenten” van H. J a c o b s e n, dat wellicht in het bezit van verschillende lezers is, komt een niet bijzonder fraai geslaagde foto van *Lithops fulviceps* voor met een beschrijving van 5 regels. Het heeft dus misschien toch wel enige zin, om aan de hand van zelf genomen foto’s van de Lithopspopulaties uit mijn eigen verzameling, een beschrijving van bepaalde soorten te geven voor de lezers van Succulenta.

Lithops fulviceps (fulviceps = met een rossig kopje) komt voor op zandige vlakten in het Zuid-Oosten van Groot Namaland (Z.W. Afrika). Er worden twee vindplaatsen vermeld, nl. bij de Grote Karasbergen en ten Zuiden daarvan, op het terrein van de farm Grünau (Narudas-Zuid). Deze Lithops vormt in de cultuur zelden meer dan vier hoofdjes; op de afbeelding komen 1 vierhoofdig, 1 driehoofdig en verschillende twee- en éénhoofdige exemplaren voor; de plant is nl. zeer gevoelig voor wortelluis en andere kwalen; elk jaar vallen daaraan enige van de oudste, meerhoofdige

exemplaren ten offer; aanvulling van de „population” met jonge, twee- en driejarige planten is voortdurend nodig; *Lithops fulviceps* is één van mijn zorgkinderen.

De afzonderlijke hoofdjes zijn van boven 2½ à 3 cm in doorsnee en zeer verschillend van hoogte; de jonge, éénhoofdige exemplaren steken nauwelijks ½ cm boven de grond uit, de twee- en meerhoofdige exemplaren 1 tot 2 cm. Het bovenoppervlak is vlak tot licht gewelfd en lichtbruin (rossig kopje!) tot bruinachtig blauw van kleur; in de mij ten dienste staande literatuur wordt echter niet van blauwe exemplaren bij deze *Lithops*soort gesproken. De grote variabiliteit in kleur kan men het duidelijkst bij *L. fulviceps* demonstreren, door een lichtbruin exemplaar naast een bijna blauw exemplaar te plaatsen. Alle, zowel de bruine als de meer blauwe planten, hebben echter dit met elkaar gemeen, dat het gehele bovenoppervlak bezaaid is met kleine ronde blauwgroene vlekjes. Deze blauwgroene vlekjes (N e l noemt ze venstertjes), die op de foto duidelijk te zien zijn, vallen vooral bij de lichtbruine exemplaren op en zijn (met normale ogen) op een afstand van 1 meter nog waarneembaar. Bij de blauwachtige exemplaren vallen de blauwgroene vlekjes uit de aard der zaak veel minder in het oog. Bij sommige planten zijn bedoelde vlekjes tot ¾ mm in doorsnee; andere planten zijn bezaaid met vlekjes, die niet groter zijn dan ¼ mm.

Deze blauwgroene vlekjes zijn, met de loupe bekeken, licht gewelfde, iets buiten het oppervlak uitstekende, min of meer glimmende, miniatuur venstertjes. Tussen de venstertjes bevinden zich groeven, waarin, vooral in de groeitijd, bij de zich juist ontwikkelende jonge bladeren, onregelmatige, oranje-rode lijntjes voorkomen. Tegen de bloeitijd verdwijnen deze oranje-rode lijntjes grotendeels en zijn zij tot enkele oranjerode vlekjes gereduceerd. Het zijoppervlak der bruine hoofdjes is licht blauwachtig paars, der blauwe hoofdjes vrij donker blauwachtig paars gekleurd. De bloemen zijn geel en verschijnen omstreeks midden September.

In sommige verzamelingen komt een *Lithops*soort onder de naam *L. Lydiae* L. Bol. voor. Van een kweker in Californië ontving ik enige exemplaren van deze *Lithops*soort. In één oogopslag is echter deze *L. Lydiae*, door de talrijke blauwgroene miniatuur venstertjes en de oranjerode lijntjes, als een variant van *L. fulviceps* te herkennen.

Uit de praktijk

Het overwinteren van succulenten in een kasje buiten zal over het algemeen geen bezwaren opleveren, indien men de planten gedurende de groeiperiode naar behoren verzorgd heeft, m.a.w. ze niet te sterk mestte,

volop licht en lucht verschaft en in het najaar goed afhardde. Kweekfouten in de zomer of in de herfst zullen zich in de winter openbaren door min of meer ernstige verliezen. Meestal kan nog veel worden gered, indien men gedurende de rustperiode zorgt voor een afdoende bedekking, een droog en koel, dus matig verwarmd, verblijf en veel frisse lucht.

Men kan zijn kas het best tegen strenge vorst beschermen door het staande glas zowel aan de binnen- als aan de buitenzijde geheel te bedekken met carton of een laagje kranten; welke men met punaises aan het houtwerk kan bevestigen. De staande kanten van de gehele kas kan men daarna aan de buitenzijde omgeven met rietmatten of een laag los riet of stroo, die men met behulp van flinke draadnagels en touw stevig dient vast te zetten, zodat zelfs winterstormen er geen vat op hebben. Overigens kan men de kas van boven afdekken met stromatten, waarover rietmatten worden uitgerold. Bij aanhoudende strenge vorst kan men dit bedekkingsmateriaal

zonder bezwaar gedurende lange tijd op de kas laten. Geef uw planten evenwel zoveel mogelijk licht, indien de weersgesteldheid dit veroorlooft.

Houd er rekening mede, dat bij zware sneeuwval de last voor uw kas te zwaar kan worden. Verwijder de sneeuwlaag in dat geval gelijkmatig en met beleid, d.w.z. op een dusdanige wijze, dat niet op een der zijden nog het volle gewicht drukt, terwijl aan de andere zijde de sneeuw reeds geheel is verwijderd.

Geef uw planten — ook uw jonge zaailingen — gedurende October en November geen water. Houd er voorts rekening mede, dat de turfmoalm of aarde langs de buitenwanden van de kas veelal vochtig wordt. Het wortelgestel van de planten, welke daar een — niet zeer goede — plaats vonden, kan dit niet verdragen. Zet de potten, indien de buitenzijde van uw bedding nat is, niet in doch op de turfmoalm.

Stook uw kas, indien zij al te vochtig dreigt te worden, ook eens indien het niet vriest, doch lucht daarbij veel, zodat de temperatuur niet boven de 42 gr. stijgt. Geef uw planten overigens de rust, welke zij zo zeer behoeven. Stook niet, tenzij dit inderdaad noodzakelijk is. In een te sterk verwarmde kas gaan de planten te vroeg groeien, vormden de voorjaarsbloeiërs geen bloemknoppen doch spichtig opgroeiende spruiten en verliezen ook de later aan de groei gaande soorten hun habitus.

Vooraf van de voorjaarsbloeiërs kan men alleen een redelijke knopvorming verwachten, indien men ze droog en koel houdt. Geef uw *Rebutia's*, *Lobivia's*, *Mammillaria's* en *Chamaecereus Silvestrii* een wat koele plaats; zet daarentegen uw *Cephalocereus*, *Pilocereus*, *Etus Grusonii* e.d. wat dicht bij de verwarming en houd er rekening mede, dat *Echinocereus*soorten dankbaar zijn voor een temperatuur van ± 45 gr. Overigens kan worden gezegd, dat een temperatuur van 42 gr. voor cactus- en over het algemeen te hoog is.

Snij gedurende de wintermaanden geen stekken, de wonden drogen niet of uiterst langzaam op en het gevaar is niet denkbeeldig, dat uw planten door verrotting verloren gaan. Neem om dezelfde reden ook geen plantjes meer uit uw test zaailingen. Laat uw planten met rust!

Planten, welke gedurende de groeitijd in een klein kamerkasje of een broeibak buiten werden gekweekt, kunnen — mits het niet vriest en de potkluiten droog zijn — vaak tot omstreeks half December buiten worden gehouden. Zorg evenwel voor een zeer goede afdekking voor de nacht of zet uw kleine kasjes 's avonds op een koele, vorstvrije plaats. Aldus behandeld en goed droog gehouden, zullen zij beter door de winter komen dan planten, welke van September tot Mei binnenshuis moeten verblijven. Voor laatstbedoelde planten geldt eveneens, dat zij droog en koel dienen te worden gehouden. Verwijder uw planten bij strenge vorst evenwel van de vensterbank en draag er zorg voor, dat zij nimmer in de tocht staan. Geef uw vetplanten een lichte plaats voor de ramen van een matig verwarmd vertrek en geef ze af en toe een weinig water. Laat struikvormige *Mesems*, *Epiphyllums*, *Rhipsalis*, *Phyllocactus* en op *Pereskia* geënte planten niet geheel uitdrogen. Houd vooral de exemplaren, welke knop hebben gezet, wat vochtig doch niet nat.

Indien u — alle voorzorgen ten spijt — tot de ontdekking komt, dat uw kasverwarming u in de steek liet, zodat mogelijk wat planten in de hoeken van uw kas min of meer zijn bevroren, spuit die planten dan met ijskoud water, voer de temperatuur niet dan uiterst langzaam op tot 36 gr., handhaaf deze temperatuur tot 4 uren en houd uw kas zo donker als mogelijk is. Te snel ontdooide planten gaan onherroepelijk verloren.

Indien slechts enkele exemplaren zijn bevroren, verdient het aanbeveling deze — vooral voorzichtig — te omgeven met een natte, koude dwiel of doek en daarna te plaatsen in een donker niet gestookte doch vorstvrije kamer. Aldus behandeld kan men vaak planten — ook andere dan succulenten — redden. Het heeft geen zin exemplaren te ontdooien, welke langere tijd in een bevroren toestand verkeerden.

* * *

De heer H. A. Schuss, Crailoseweg 115 te Huizen, toonde zich over Juli en Augustus de beste propagandist voor „Succulenta” en oogstte daarmede ons aller hulde en dank en 10 mooie zaailingen. Wie helpt de gelukkige winnaar bij zijn edel pogen een nieuwe afdeling „Het Gooi” op te richten? Het kan, dus het moet!

Wilt u ook uw verzameling op een goedkope wijze uitbreiden? Maak dan uw afdeling, uw vereniging, uw hoofdbestuur, uzelf gelukkig! Win het 500ste lid! Win een prijs!

Utrecht.

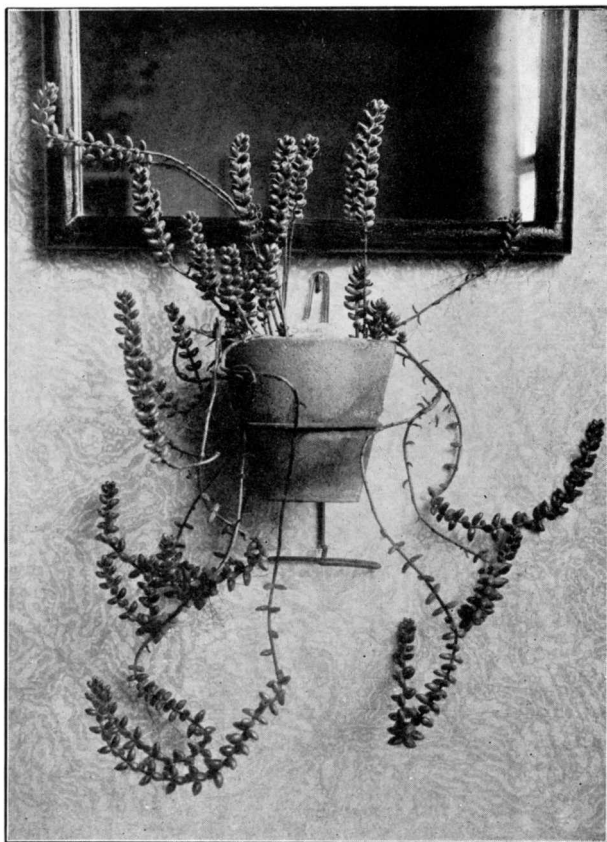
P. F. Diemel.

VERMEERDERING UIT BLADSTEK.
Naschrift van het gelijkkluidend artikel in ons vorige nummer.

Als men maar geduld heeft kan men uit een tepel van *Mammillaria* ook jonge plantjes te voorschijn zien komen. In het begin van 1949 brak ik een stuk af van een tepel van *Dolichothele longimamma*. Het stuk was zowat $1\frac{1}{2}$ cm

lang en 1 cm breed. Ik zette het in een potje op de aarde; zo nu en dan werd het omver gestoten of het viel om bij het water geven, maar het ging niet dood. Kort geleden, dus na anderhalf jaar, verschenen twee miniatuur longimammaplantjes, die men dagelijks groter kan zien worden. Mijn geduld werd beloond.

De Koffieboontjes beginnen het te doen!

(foto : Uitewaal)

Sedum Stahlia

ALS titel voor dit artikeltje nam ik bovenstaand citaat : „De koffieboontjes beginnen het te doen !” over uit een schrijven van een plantenliefhebber die, zoals de meer ervaren liefhebbers wel zullen begrijpen, tot een van onze beginnende leden behoort. Hebben wij echter niet allen met hetzelfde enthousiasme en met dezelfde verbazing voor de eerste maal deze ingenieuze, schijnbaar zo simpele methode gadeslagen, waarop sommige succulenten de soort vermogen in stand te houden ? *Sedum Stahlia*, Solms, in de volksmond ook wel koffieboontje geheten vanwege de gelijkenis van haar roodbruine blaadjes met dit heden zo schaarse

genotmiddel, is wel een van de sprekendste voorbeelden van de gemakkelijke wijze, waarop sommige succulenten zich bijna feilloos uit bladstek vermenigvuldigen. Bijna elk der gemakkelijk afvallende blaadjes maakt spoedig wortels en vormt weer een zelfstandig plantje.

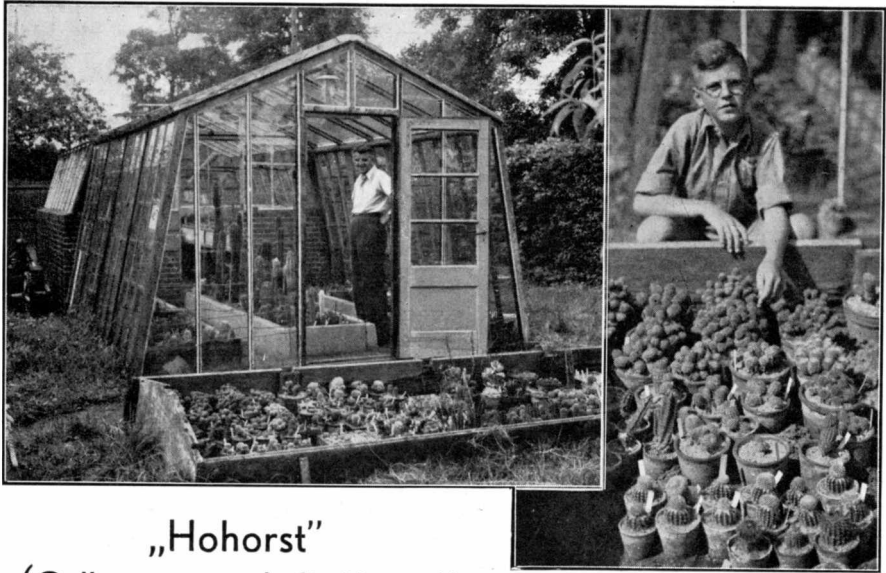
In dit grote, ca. 500 soorten tellende geslacht van de familie der Crassulaceae treffen we een verbijsterende hoeveelheid verschillende plantenvormen aan, variërend in grootte van de fijne, kraaltjesachtige *Sedum dasyphyllum* uit Europa, tot grote, struikachtige vormen als *Sedum prealtum* uit Mexico. In onze verzamelingen geven wij natuurlijk de voorkeur aan de meer succulente vormen.

Een gedetailleerde beschrijving en enkele historische gegevens geeft het Botanical Magazine (1903) bij plaat 7908, waaraan wij het volgende ontleenen: Deze *Sedum* werd in Mei 1900 door Graaf H. von Solms Laubach ter identificatie gezonden naar de Royal Botanical Gardens te Kew (Eng.) met de mededeling, dat deze plant was verzameld door een zekere heer Stahl uit Jena, die ze in Mexico had verzameld; men had haar verscheidene jaren gekweekt zonder de bloemen te hebben gezien. Omdat Graaf von Solms vernomen had, dat deze plant belangrijk afweek van al de planten die zich van dit geslacht te Kew bevonden, zowel in de tuinen als in het herbarium, zond hij een levende plant onder de naam *Sedum Stahlii*. Te Kew vermoedde men, dat van deze soort nog nergens een complete beschrijving was gepubliceerd, hoewel in een redactionele paragraaf van de Wiener Gartenzeitung wordt gezegd, dat een zekere heer Rehelt ze had beschreven in Gartenwelt (1902, pag. 316), een publicatie die niet toegankelijk was, waarom in Bot. Mag. een complete beschrijving werd opgesteld van het ontvangen materiaal, dat in de tuinen te Kew tot bloei kwam. In zijn oorspronkelijk schrijven wees de graaf er reeds op, dat de blaadjes gemakkelijk afvallen en zich even gemakkelijk daaruit zelfstandig plantjes ontwikkelden.

Sedum Stahlii geeft weinig moeite en is een snelgroeïende soort die, wanneer we ze in een schaalvormige pot uitplanten, spoedig een soort tapijtje van blaadjes vormt, de dunne stengels gaan liggen, maken wortels en vormen zo vele nieuwe uitloperijtjes; een kruipende groeiwijze dus, waarbij de stengeltoppen zijn opgericht. De plant op onze afbeelding is in een gewone pot geplant, de stengels hangen daardoor over de potrand heen en krommen zich tot een decoratieve wirwar; de plant hangt onder een spiegeltje, waarin de blaadjes weerkaatsen. Deze kweekwijze, wij geven het gaarne toe, is geen natuurlijke; de stengels zijn naar verhouding lang en aan het ondereinde kaal, maar men kan de plant naar smaak snoeien terwijl nieuwe, uit de pot opstijgende takjes opengekomen plaatsen opvullen.

Om gedrongen, mooi getinte planten te kweken dient gezorgd te worden voor veel licht en frisse lucht; in een gespannen atmosfeer etioleren de takjes te zeer en bij te weinig licht blijven de blaadjes groen en kleuren zij niet roodbruin, wat juist deze plant zo aantrekkelijk maakt.

De gele bloempjes zijn geplaatst in een losse, schermvormige bloeiwijze; volgens Jacobsen bloeit ze in Aug.—Sept. Om de plant in bloei te krijgen diene men de natuurlijke groeiwijze enigszins te imiteren door de plant in een ruime bak of schaal te plaatsen.

„Hohorst” (Collecties van liefhebbers II)

Even buiten Amersfoort woont in de gemeente Hamersveld onze voorzitter, de heer A. F. H. Buining in een rustige, landelijke omgeving, aan de rand van de Gelderse Vallei. Een week-end, op „Hohorst” doorgebracht, heeft mij pas goed doen zien welk een fraaie en soortenrijke collectie succulente planten de heer B. bezit. Als de grote-stadbewoner door de tuin achter het huis gaat — de kas bevindt zich achter in de tuin — zal hij zijn ogen haast niet kunnen afhouden van de appel- en perenbomen, de bessenstruiken enz.; het kweken van goede soorten fruit is óók een mooie liefhebberij en daarbij een kostelijke!

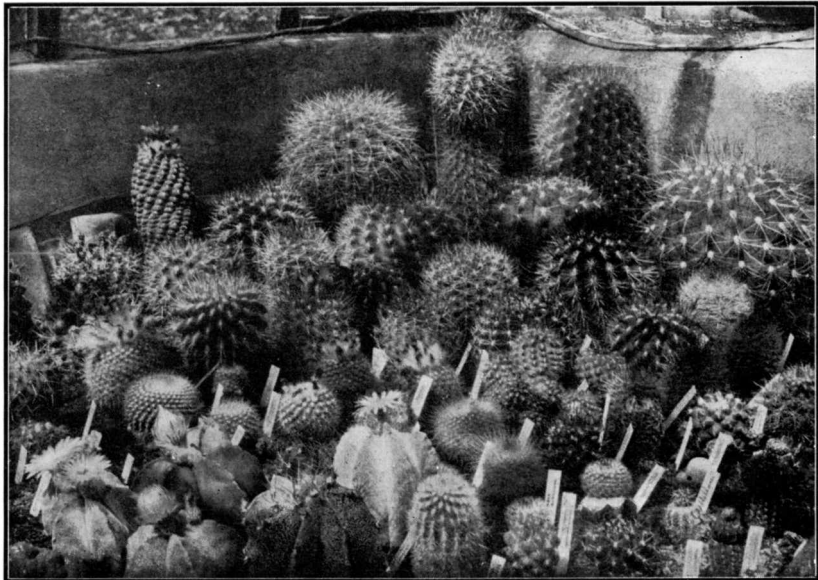
De ruime kas van de heer Buining, d.w.z. het grootste aan de oude kas aangebouwde gedeelte, heeft ongeveer de vorm van een warenhuis, de beide zijanten zijn tot bijna onderaan van glas. Vóór de ingang van de kas bevindt zich een grote broeibak. Wat een ideale gelegenheid voor het kweken van succulente planten, rondom licht en niets, dat het toetreden van zonlicht kan belemmeren. Licht en frisse lucht zijn wel twee van de voornaamste factoren om met succes succulenten te kunnen kweken. Zeker, de samenstelling van het grondmengsel en de temperatuur zijn eveneens niet te onderschatten factoren, maar die zijn min of meer te regelen. Zonder een bepaald minimum aan licht blijft echter het kweken van succulente planten een liefhebberij, die geen volle bevrediging kan schenken. In het achterste, oude gedeelte van de kas zijn de planten op tabletten geplaatst; in het nieuwe gedeelte is een middenvak waar de planten, merendeels *Cereussen*, in de volle grond zijn geplant, de zijanten staan bijna vol met pannen zaailingen van de uitgezochtste soorten. De veel warmte minnende soorten blijven ook 's zomers in de kas. De broeibak is 's zomers het tehuis van een groot aantal *Rebutia's* en *Lobivia's*, benevens dat van vele Zuid-Afrikaanse planten. Deze broeibak wordt gedurende de zomermaanden slechts zelden of nooit met ramen gedekt, behoudens bij overvloedige of langdurige regenval; echter met uitzondering van de vele ultrasucculente *Mesems* die 's zomers merendeels graag droog staan en derhalve worden afgedekt. Hoe schitterend zien deze hard gekweekte planten er uit, hoe mooi is hun vorm, kleur en bedoorning. Een kas is voor vele succulenten toch eigenlijk niets anders dan een noodzakelijk kwaad, en alleen werkelijk noodzakelijk in de wintermaanden. In de broeibak zag ik b.v. enkele soorten *Adromischus*, planten waarvan ik zelf enkele jaren geleden stek had gegeven. Nauwelijks kende ik ze terug, één van deze soorten gaf bijzonder mooie bloemen te zien; bij mij heeft deze plant tot op heden nog nooit gebloeid!

De verwarming geschiedt electrisch. De heer B. heeft zich laten adviseren door de heer Draaisma, die vroeger in *Succulenta* een artikel aan dit belangrijke onderwerp heeft gewijd. Het verwarmen met electriciteit is vrij kostbaar, vooral wat de aanleg van de installatie betreft, maar het gemak is ook veel waard en de heer B. is met zijn electrische verwarming zeer tevreden.

Bij velen van ons wekt de liefhebberij ook de weetlust op, welke laatste de studiezijn stimuleert om deze weetlust te bevredigen; de liefde tot de planten doet de meeste

hinderpalen hierbij spelenderwijs overwinnen. Omdat het studieterrein zo onnoemelijk groot is, komt men er gemakkelijk toe zich te specialiseren. Specialisatie is niet absoluut een vereiste om vreugde van zijn planten te beleven, want er zijn nog honderd andere mogelijkheden, waarbij onze liefhebberij ons de nodige voldoening vermag te schenken.

Om u enig idee te geven van deze uitgebreide collectie fotografeerde ik een hoekje waar veel mooie planten bijeen staan. Het zou de voorkeur verdiend hebben om de planten op de foto te nummeren en bij elk nummer de naam van de plant te noemen; dit zou de foto echter te zeer ontsieren. Ik geef daarom de namen van de planten, zonder meer, gezien van achter naar voren en telkens van links naar rechts; het noemen van ook meer bekende soorten zal u misschien wegwijs maken. Achteraan, in het midden *Denmoza erythrocephala*, daarvóór *Neop. acutissima*, links daarvan *Acanthocalycium formosum* en rechts een *Denmozaspecies* van Blossfeld. Verder:

Een groepje fraaie planten in de kas van de hr. Buining (foto: Uitewaal)

Neop. horrida, *Pyrrhoc. umadeave*, *Nep. curvispina*, *Denm. rhodacantha*, *Erios. Bruchii*. Dan weer van links af: *Neop. exculpta*, *Neop. nigrihorrida*, nog net te zien *Neop. Jussieui*, *Neop. spec.* van Blossfeld, *Neop. nigrihorrida*, *Neop. densispina*. Opnieuw van links af: *Pyrrhoc. mammilarioides*, *Pyrrhoc. Straussianus*, *Neop. Geissei*, *Neop. nigricans*, *Neop. atrispinosa* en daarnaast een donkerder vorm van *Neop. densispina*, die daarachter staat. Weer van links af: een groepje *Parodia's*, dat zich tot ongeveer het midden van de foto uitstrekt, *Neop. Fobeana* met daarvoor enkele soorten van *Turbiniacarpus*. Weer links een groep *Astrophytum*s, de witte is de *var. coahuilensis*, en onderaan dan verder *Mila caespitosa*, *Neowerdermannia Vorwerkii*, *Parodia sanguiniflora* met daarvoor *Neop. nigricans*; verder zijn in de hoek rechts onderaan nog enigszins te herkennen *Solisia pectinata*, *Weingartia Neumanniana* en *Frailea asterioides*.

De heer Buining had zich aanvankelijk gespecialiseerd in Zuid-Amerikaanse, bolvormige cactussen, waardoor vrijwel volledige groepen *Rebutia* en *Lobivia* werden bijeen gebracht, verder verscheidene soorten *Notocactus*, *Malacocarpus*, *Neoporteria*, *Gymnocalycium*, *Echinopsis*, *Frailea* en andere. Op reizen vóór de oorlog naar Kreuzinger, Fric en Hahn (Berlijn) heeft hij zich veel zeldzame soorten uit deze groepen verworven. De oorlog eiste helaas ook veel slachtoffers, het verlies van zeldzame soorten bleek in vele gevallen onherstelbaar. Na de oorlog heeft de heer B. getracht ook zo veel mogelijk soorten van Mexicaanse geslachten te verzamelen, zoals *Stenocactus* (*Echinofossulocactus*), *Ferocactus*, *Astrophytum*, *Turbiniacarpus* e.a., waarvan wij in de collectie fraaie planten bewonderden. De laatste tijd wordt aandacht besteedt aan in Peru gevonden plantengroepen, zoals *Peruvocereus*, *Loxanthocereus*, *Borzicactus*, *Binghamia* en *Espostoa*; hiervan zagen wij 'n aantal nieuwe, deels nog onbeschreven soorten, waaronder verschillende met prachtig gekleurde bedooring of beharing.

Enkele bijzonderheden willen wij hier noemen, dit wil geenszins zeggen, dat de z.g.n. gewone soorten hiervoor onderdoen. Bij de zeldzame soorten zijn er echter verscheidene, die een grotere bekendheid verdienen; er wordt dan ook naar gestreefd deze soorten zoveel als mogelijk is te vermeerderen en algemene bekendheid te geven. Als bijzonderheden noteerden wij de volgende soorten. *Lobivia Kuehnrchii*, *L. nigrostoma*, *L. polycephala*, *L. Stilowiana*, *L. Vatteri*, *L. Walterspielii* en een aantal bijzondere importplanten uit Boliviaë, die al geruime tijd geobserveerd worden, alsmede recente importen uit Argentinië en Peru. Uit historisch oogpunt is het misschien niet onbelangrijk ook verder nog een vrij groot aantal planten te noemen. *Notocactus Herteri*, *N. minimus*, *N. brasiliensis* n.n., *N. spinosissima* n.n., *N. Ottonis* var. *multifloris* en de beide gele variëteiten van *N. scopa*. *Malacocarpus Stegmannii*. *Neoporteria cupreata*. *N. Geissei*, *N. Jussieui*, *N. nigrihorrida* en *N. exculpta*. *Gymnocalycium Deesianum*, *G. gibbosum* var. *nobile*, *G. guanchinense*. *G. Ochoterani* en *G. Valnuckianum* var. *polycentralis*. *Echinopsis albispinosa*, *E. Dehrenbergii* n.n., *E. riograndense* n.n., *E. Schwantesii* n.n. en *E. brasiliensis* n.n. *Pseudolobivia potosina*, *P. nigra* en *P. Ducis-Paulii*. *Eriosyce Bruchii* en de var. *nivalis*, *E. sandillon*. *Copiapoa gigantea*. *Islaya minor*. *Pyrrhocactus umadeave* en *P. mammillarioides*. *Matucana Haynei*. *Denmoza erythrocephalus* (40 cm hoog), *D. rodacantha* en een species van Blossfeld. Daarbij zullen we het maar laten.

Vermelding verdienen nog de planten op de keurig verzorgde, ruime, lichte vensterbanken van de woning; wij zagen maar zelden kamers waar Succulenten zo mooi waren opgesteld, zo goed tot hun recht kwamen en zulk een decoratief geheel vormden met de meubels als op Hohorst. Aan de straatzijde prijkte een prachtig, in de breedte gegroeid exemplaar van *Euph. splendens*, aan beide zijden geflankeerd door eveneens prachtig roodbloeiende *Pelargoniums*, *Black Vesuvius* genaamd. Tegen het raamkozijn pronkte in een houdertje van wit gelakt draad een *Sedum Morganianum*; deze houdertjes zijn een prima uitvinding voor plantenliefhebbers die geen brede vensterbanken rijk zijn. Op de andere vensterbanken bewonderden wij o.m. vooral een prachtige plant van *Kalanchoë tomentosa* en van *Kal. beharensis*, die zich op een lichte vensterbank goed thuis schijnen te voelen. Eerstgenoemde had fraaie chocoladebruin gekleurde toefjes aan de toppen van de bladeren, de laatste bezat fraai, bronsgroen gekleurd blad; van beide soorten zijn de bladeren, zoals bekend, mooi en dicht behaard. De meermalen in Succulenta als kamerplant aangeprezen *Rhipsalidopsis rosea* ontbrak natuurlijk niet.

Wij zouden aan de eer van Mevrouw Buining te kort doen, wanneer we de prachtige, door haar bijzonder geliefde *Bromelia's* zouden vergeten te vermelden, die een der vensterbanken zo prachtig tooien en door haar geregeld uit stek worden voortgekweekt om dan hun weg naar vrienden en kennissen te vinden; en verder de *Hoya carnosa*, die langs de schoorsteenmantel wordt geleid. Op een tafeltje, in een lichte hoek van een der kamers, stonden enkele soorten *Rhipsalis* opgesteld, waarbij een sierlijke plant van *Rh. Regnellii* en *Rh. pachyptera* met als uit metaal gevormde takken.

De foto's aan de kop van dit artikeltje spreken voor zichzelf; de jeugdige cactusliefhebber is de jongste spruit van het gezin.

Men moet het werkelijk bewonderen dat de heer Buining, vanaf Februari 1940 voorzitter van Succulenta, de energie weet op te brengen om naast zijn drukke werkzaamheden als secretaris-ontvanger van Leusden en van Stoutenburg, en naast de aandacht die zijn gezin en het verzorgen van zijn uitgebreide plantencollectie op-eisen, nog de tijd kan vinden zich met de bestudering van zijn planten bezig te houden. Ook zijn functie als voorzitter van onze vereniging vraagt veel moeite en tijd, waarbij wij dan nog in het bijzonder moeten vermelden, dat hij voor de prettige en leerzame bijeenkomsten op de Grasheuvel het initiatief nam en de organisatie op zich genomen heeft. Onze liefhebberij op een hoger peil te brengen is een gedachte, waarvoor ook de heer Buining steeds op de bres heeft gestaan, juist kortelings werd deze gedachte verwezenlijkt door de oprichting te Zürich van de Internationale Organisatie van Succulentenstudie.

(Foto's van de schrijver).

A. J. A. Uitewaal.

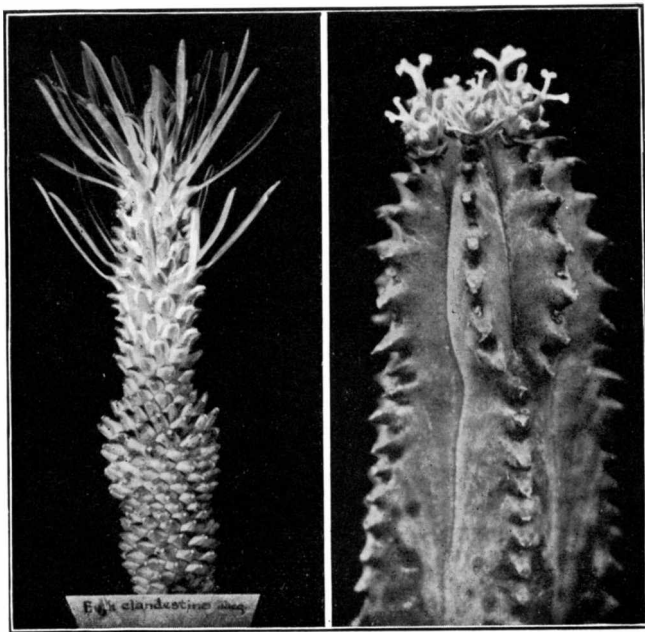
Op het eerste internationale congres van kenners van succulente planten, gehouden te Zürich van 27—30 Sept. j.l. werden belangrijke besluiten genomen, waardoor een internationale samenwerking vastere vormen heeft aangenomen. Het congres mag geslaagd genoemd worden. In ons volgende nummer hopen wij van de belangrijkste besluiten en de interessantste gebeurtenissen een uitvoerig verslag te geven.

Het congres werd namens Succulenta bijgewoond door de heren A. F. H. Buining, J. A. Janse en A. J. A. Uitewaal.

In de vorige aflevering plaatsten wij het eerste artikel van een nieuwe serie, getiteld „Collecties van Liefhebbers”; in dit nummer vervolgen wij deze serie. Voor de nieuwe rubriek roepen wij de hulp van onze lezers in. Foto's en gegevens van vermeldenswaardige verzamelingen; ook collecties in tuinen, kamers of kamerkasjes, zien wij gaarne tegemoet. In bijzondere gevallen is de redactie bereid de opnamen te komen maken en de nodige gegevens te verzamelen.

Twee interessante Zuid-Afrikaanse Euphorbia's

door J. A. Janse.

Links: *Euph. clandestina*; rechts. *Euph. tubiglans* (foto: Janse)

E. tubiglans Marl. ex Dyer, in Kew Bull. 268 (1934).

Een eerst in recente tijd ontdekte soort, die door de bijzondere bouw van de cyathiën met geen andere verward kan worden. De naam betekent „buisvormige klier” en juist dit kenmerk karakteriseert haar zo duidelijk, dat zij alleen hieraan reeds kan worden herkend. De klieren van het cyathium, die meestal vlak uitgebreid zijn of min of meer rechtop staan zijn bij deze soort buisvormig doordat de randen voor een deel met elkaar vergroeid zijn.

E. tubiglans Marl. ex Dyer werd omstreeks 1930 door de onvermoeide en ijverige verzamelaar H. H e r r e in het Sheytlerville-District ontdekt. Het is een kleine plant, met stammetjes tot 10 cm hoog (in de natuur nauwelijks 7,5 cm), die meestal 5, doch soms 6–7 ribben vertonen, welke afstaande kegelvormige tuberkels dragen. In habitus is er maar één soort die op *E. tubiglans* gelijk en dat is *E. jansenvillensis* Nel, welke soort echter niet de bovengeschetste bouw der klieren vertoont. Een ander duidelijk verschil tussen beide soorten is te vinden in de onderaardse delen van de plant: bij *E. tubiglans* zijn de wortels knolvormig opgezwollen, terwijl dit bij *E. jansenvillensis* niet wordt waargenomen.

Het afgebeelde exemplaar is een stek, die de heer U i t e w a a l van de heer D o d s o n (Calif.) had ontvangen. Laatstgenoemde schreef er bij: Dit is een gewortelde stek, die echter nog geen knolvormige wortels ontwikkeld heeft zoals de moederplant bezit.

E. clandestina Jacq. in Hort. Schoenbr. IV, 43, t. 484 (1804).

De andere hierbij afgebeelde soort is altijd een zeldzame verschijning in

onze collecties geweest. Jacqu in ontving van deze soort zaden, doch de planten stierven nadat hij ze zes jaar gekweekt had. De plaat, die hij er van nagelaten heeft in zijn beroemde plaatwerk, geeft er een goede indruk van. Het is een soort die Hawth tot zijn geslacht „Treisia” rekende, welke naam als sectie nog bij vele auteurs is blijven bestaan en waartoe o.a. *E. clava* Jacq., *E. bubalina* Boiss behoren.

De naam *clandestina* (in het verborgene) dankt de soort aan de zittende cyathiën, die a.h.w. tussen de blaadjes verborgen bloeien. Op onze afbeelding zijn de cyathiën links bovenaan te zien.

In de habitus gelijkt de stengel wel op *E. bupleurifolia* doch de kleur is grijsgroen, terwijl de tuberkels een purpergrijze middenstreep vertonen. De loofbladeren ontwikkelen zich aan het uiteinde van de tuberkels, ze zijn 2–3,5 cm lang en 3–4 mm breed, langwerpige-lancetvormig met enigszins stompe punt en ietwat gootvormig. Nadat ze zijn afgevallen laten ze een klein lidteken achter aan de top van de tuberkel.

E. clandestina Jacq. is in de Kaapprovincie verspreid in de districten Swellendam, Riversdale, Mosselbay, Oudtshoorn en Unionsdale.

Succulenten in de tuin

Niet alleen onze leden, die het voorrecht hebben een tuin te bezitten kunnen, naar ik hoop enig profijt trekken van mijn ervaringen met het kweken van succulenten in de buitenlucht, maar ook zij, die over een veranda, balkon of platje beschikken of buiten het venster raam een flinke bak kunnen laten aanbrengen. Wanneer u bijgaande afbeelding goed bekijkt, kunt u zien hoeveel succulente planten buiten kunnen worden gekweekt, vooropgesteld, dat de planten gunstig staan wat de zon betreft.

Het is dikwijls niet gemakkelijk mijn medeliefhebbers te overtuigen van het grote voordeel dat het buiten kweken van succulenten oplevert. Bezoekers kijken vaak hun ogen uit en velen twifelen er aan of het wel goed is onze planten buiten te kweken. Een bezoeker, later bleek dat hij pas één jaar succulenten bezat, keek een poos heel gewichtig naar mijn rotstuin en zeide toen: „U bent zeker nog een beginneling?” Hij vond dat ik bezig was mijn planten te vermoorden, want cactussen etc. zijn geen planten om buiten te zetten. Ik vertelde hem, dat ik al 30 jaar cactussen kweek en liet hem planten zien die 's zomers altijd buiten hadden gestaan. Hij kon het haast niet geloven, maar ik heb hem toch kunnen overtuigen van het feit dat zeer veel succulenten 's zomers veel beter buiten gekweekt kunnen worden dan in huis of in een kas.

Bij het kweken in de buitenlucht moeten we in de eerste plaats rekening houden met ons klimaat, heel vaak hebben we natte zomers, het is daarom van het grootste belang, dat we succulenten een plaats geven, die hoog gelegen is. Is de tuin vlak, dan maken we een verhoging met een zeer goede drainage. Zoals u op de afbeelding kunt zien maakten we een muurtje van ca 60 cm hoogte, daarachter liggen takkebossen, die met een flinke laag zand werden bedekt, daarop brachten we de aarde aan. die samengesteld kan zijn uit z.g.n. zwarte grond, gemengd met turfmoel en rivierzand. Deze grond behoeft niet gelijk te worden uitgespreid, integendeel, enige oneffenheid geeft juist een aardige variatie; wat rotsstenen van verschillende grootte maken van het geheel een zogenaamde rotstuin. Het beste kunt u deze tuin in het vroege voorjaar in orde maken, dan heeft de grond gelegenheid zich ook tussen de stenen voldoende vast te zetten.

Omstreeks half Mei, bij gunstige weerberichten soms al iets eerder, kunnen we beginnen succulente planten naar buiten te brengen; het is goed ze eerst wat te harden door ze een week te voren overdag buiten te zetten en ze 's nachts weer binnen te halen. De planten worden met de potten in de aarde geplaatst; er zijn wel soorten, die men in de volle grond kan uitplanten, maar beginners mag ik dit niet aanraden, omdat hiervoor enige ervaring nodig is.

De rangschikking van de planten is een kwestie van smaak en vanzelfsprekend van het plantenmateriaal. Vooraan vlak bij het muurtje plaats ik altijd wat struikvormige Mesems, ze groeien daar mettertijd zo mooi overheen. Het zijn dankbare planten voor de rotstuin; er zijn rose-, oranje-, donkerrood- en ook witbloeiende soorten; planten we daartussen wat *Campanula pusilla* met haar rijke overvloed van kleine donker- tot lichtblauwe en ook witte bloemen, dan geeft dit een prachtig effect. Achter de Mesems komen *Echeveria*'s, door de grote verscheidenheid van bladkleur goed tot hun recht; kleine rozetten planten we bij voorkeur aan de zijkant; stukjes rotssteen of zwerfstenen vullen de lege plaatsen op.

De grond achter deze tamelijk lage beplanting wordt verder opgehoogd na eerst een tweede muurtje te hebben aangebracht. Op deze verhoging komen hoger groeiende planten zoals *Cereus* en *Opuntia*; de hoogste soorten als *Cer. peruvianus* in het midden, de lage zoals *Cer. Schickendantzii* aan de zijanten. Een grote *Rochea falcata* en

Succulententuin aan de Middenweg te Amsterdam!

(foto: Uitewaal)

boomvormige *Sempervivums* vinden hier ook een goede plaats. De potten graaf ik zo ver in, dat ze onzichtbaar zijn.

Aloë's, *Gasteria*'s en *Haworthia*'s kunnen ook heel goed buiten worden gekweekt, wanneer we deze planten een plekje geven, waar ze enigszins tegen de middagzon beschermd zijn. U zult zien dat ze buiten mooi kort en gedrongen groeien en fraaie tinten vertonen, zoals de meeste buiten gekweekte planten. De kleur van de bloemen wordt buiten ook feller en dieper dan bij onder glas gekweekte exemplaren. Hetzelfde heb ik ondervonden bij *Trichodiadema densa*, *Delosperma echinata*, *Mesem deltoides*, *Glottiphyllum linguiforme* en *Gl. Herrei*, *Faucaria tigrina*, *Rochea coccinea*, *Adromischus Cooperi* en *Adr. trigynus*, *Urbinia agavoides*, *Bijlia cana* en bij vele *Echeveria*'s, bij *Pachyphytum*, *Cotyledon*, *Dudleya*, *Crassula*, *Sedum*- en *Sempervivum*-soorten; het is te veel om alles op te noemen.

De meeste planten, zelfs *Cotyledons* en *Dudleya*, kunnen wel tegen een regenbuitje, deze laatste behielden hun fraaie witte kleur ondanks de vele plasregens, waarmee we de afgelopen zomer rijkelijk bedeed werden. Natuurlijk kan het voorkomen dat een plant door te veel vocht bezwijkt, maar dat gebeurt in de kas ook wel eens. Wanneer dat 's zomers gebeurt is het meestal een plant waar iets aan mankeerde. Uit het voorgaande heeft u ongetwijfeld begrepen, dat ik een enthousiast voorstander ben van het kweken in de buitenlucht van vele succulente planten, met uitzondering van planten uit zeer warme en vochtig warme tropische gebieden. Planten die 's zomers buiten hebben gestaan en die in 't begin van September weer naar de kas gaan, zijn beter gehard en zullen daardoor de winter beter doorkomen dan planten, die de hele zomer onder glas hebben gestaan. Ik haal de planten liefst op een zonnige dag uit de grond; ik boen de potten schoon en verwijder het bovenste laagje grond, want dit vergemakkelijkt het water geven. Dan laat ik de planten eerst op een zonnig plekje nog wat opdrogen alvorens ze op hun winterplaats worden gezet. In de kas stook ik nooit voordat het vriest, 8—10 gr. C. is voldoende.

Ik hoop dat mijn ervaringen van nut mogen zijn, voornamelijk voor minder ervaren liefhebbers. Ik heb beginners wel eens horen zeggen, dat zij te weinig voorlichting krijgen, maar dat is meestal eigen schuld. Zij die in een stad wonen, waar een afdeling bestaat, kunnen van alle ervaren liefhebbers elke gewenste voorlichting krijgen, en voor alle andere Succulentaleden bestaat de vragenrubriek, waarvan veel te weinig gebruik wordt gemaakt, want van het antwoord kunnen anderen ook profijt trekken.

Amsterdam.

J. C. M. de Mortier.

Entstammen.

Over dit onderwerp is in de literatuur zoveel te vinden, dat men er bijna niet toe komen kan er nog eens over te schrijven; dat ik dit nu toch doe is op verzoek van enkele leden die mij bezochten.

De meeste kwekers en liefhebbers leggen na het verrichten van een enting de overgebleven top van de onderstam ergens neer om de gemaakte wond te laten drogen, voordat de stam opnieuw ter beworteling in een pot of bak geplant wordt. Velen laten de stam zolang liggen tot zich, eventueel door toepassing van een of ander bewortelingshormoon, wortelpunten gaan vertonen. Deze komen echter dan aan de kant van de onderstam te voorschijn, die op de plank ligt. Een dergelijke beworteling is minder gewenst, omdat zij te eenzijdig is waardoor de onderstam minder stevig staat en zich minder goed ontwikkelt.

In Duitsland schreef de bekende en zeer deskundige voorzitter van de D.K.G. onlangs over dit probleem. Bij voorkeur snijdt hij de onderstam onderaan als een potlood bij zodat de kern als een punt uitsteekt. Dergelijke stukken zet hij dan recht op, waardoor de wortels ontstaan rond de kern van de plant.

Zelf ga ik als volgt te werk, eventueel met of zonder gebruik van groeihormonen. De vers afgesneden top leg ik hoogstens 1 à 2 dagen, afhankelijk van het weer, op zijn kant, om een droge snijwond te krijgen en de vorming van het callus te bevorderen. Daarna zet ik deze stukken recht overeind in een lege zaaipan. Na enige tijd, afhankelijk van de soort onderstam, vormen zich de wortelpunten vrijwel zonder uitzondering direct rond de kern en geven zodoende een prachtig gezond wortelstel, dat de later op deze stammen te enten planten zeer ten goede komt. Zodra zich deze wortelpunten vertonen, wordt de stam op de aarde van een gevulde zaaipan gezet, die bij voorkeur niet in de kas, maar buiten in de niet afgedekte platte bak wordt geplaatst. De groei is dan langzaam, maar de onderstam wordt op deze wijze zeer gezond en gehard, zodat hij veel meer waarborgen biedt voor de geënte plant, dan een in de warme kas verwikkelijkte stam.

Nog enkele aanwijzingen over het tijdstip waarop de onderstammen bij voorkeur gebruikt moeten worden. Dit ligt in het algemeen tussen Mei en September. Een goede onderstam behoort altijd in volle groei en hard te zijn. Zó hard dat hij bij het doorsnijden een knappend geluid geeft. Men behoort zich te voren van de hardheid te overtuigen door met de vingers, of, voor hen die bang zijn voor de dorens, met een houtje op de stam te drukken.

In de maand Mei zijn de meeste stammen uit de kas voldoende hard en geschikt om te enten. De niet in die maand gebruikte stammen breng ik altijd naar buiten in de open platte bak, waar zij, telkens gedrenkt door de regen, prachtig hard blijven en tot September geschikt zijn voor entingen. Zij die niet over een platte bak beschikken, kunnen deze stammen gewoon buiten op de vensterbank of in een bakje op het balkon zetten, als ze maar niet verslappen in een warme kas.

Uit 't vorenstaande blijkt wel, dat ik beslist een tegenstander ben van beworteling van onderstammen in turfmoalm of met kunstmatige bodemwarmte.

Hamersveld, (Utr.)

A. F. H. Buining.

Nogmaals: Het verpotten van zware planten.

Mej. v. d. Th o o r n schrijft:

De methode van Mevr. W u r t z lijkt heel practisch als men zonder hulp grote gedoornde planten moet verpotten. Kan men hulp krijgen dan luidt mijn recept: Wikkel de plant eerst in vloeipapier en leg dan een dikke laag papierwol om de plant, zonder vloeipapier zullen er te veel papiersnippers tussen de dorens blijven zitten. Neem nog een paar extra proppen papierwol in de handen en licht dan de plant op. De hulp moet de pot loskloppen, hetgeen, wanneer het verpotten noodzakelijk is, en de wortels zich aan de wand van de pot hebben vastgezet, meestal een kapot geklopte pot tengevolge

heeft. Het oppotten geeft geen bijzondere moeilijkheden, alleen maar enkele prikken in de vingers als men de aarde aandrukt, men kan wel beginnen met een stokje of een latje maar aan het eind moeten de vingers er toch aan te pas komen.

We hebben zo vlug en goed een grote Grusonii verpot, omtrek 96 cm., afkomstig uit de kwekerij van de heer Th. Jansen, een kleiner Grusonii, verschillende zwaar gedoornde Cerei, het grootste exemplaar is 60 cm hoog en een Aloe Peglerae, een plant die scherpe kromme dorens bezit, ook aan de onderzijde van de bladeren en die men gemakkelijker beschadigen kan dan een cactus. Een flinke hoeveelheid papierwol voorkomt beschadigingen, niet alleen aan de planten, doch ook aan de handen.

Ervaringen van Liefhebbers.

IETS OVER HET ZAAIEN VAN CEREUS FLAGELLIFORMIS.

Dat planten zaden vormen, hetzij weinig of overvloedig om de soort in stand te houden, is algemeen bekend, maar dat bij een plant bevruchting plaats zou hebben en daarna zaadvorming terwijl de zaden niet tot ontkieming zouden kunnen komen vind ik wel enigszins vreemd.

Toen ik las, ik meen in Succulenta dat *Cereus flagelliformis* wel zaad vormt, doch dat deze zaden niet tot ontkieming kunnen komen, besloot ik dit eens te onderzoeken.

In 1948 waren mijn planten rood van de vele bloemen. Door een bloem van de ene plant in aanraking te brengen met die van een andere, werd kruisbestuiving tot stand gebracht.

Wat was het resultaat? In de zomer droegen twee planten elk een zaadbes, die ik aan de planten heb gelaten tot voorjaar 1950. Ondanks de minder gunstige omstandigheden in de winter bleven de vruchten gezond.

In het voorjaar bleek, dat de ene zaaddoos geen enkel zaadje bevatte en de andere 15. Dit zaad heb ik op 14 April j.l. gezaaid; de koude dagen die volgden waren ongunstig, doch het zaad ontkiemde. Er kwamen eerst drie plantjes boven de grond, later is het aantal gestegen tot zeven; de plantjes groeien goed, één is tweekoppig.

Dit jaar bloeide mijn flagelliformisplant weer rijk. Eén stengel bloeide eindstandig, zodat de bloem recht naar beneden hangt. Het eigenaardige is, dat niet te zien is, waar de stengel ophoudt en de bloem begint; het groen van de stengel gaat geleidelijk over in het rood van de bloembuis.

J. Schroevers.

Hebt u in de zomer of dit najaar last van wolluis gehad, verwijder dan nu van uw planten alle resten van bloemen of vruchten, want deze vormen geliefkoosde schuilplaatsen voor wolluis.

Jonge zaailingen, zoals Mammillaria-zaailingen van 3 of 4 jaar vormen vaak knoppen, die het niet tot bloemen brengen, verwijder deze resten ook en kijk de aarde rondom de planten, als daarin veel stukjes onverteerd blad voorkomen, goed na.

Denkt u, dat u alles goed hebt schoon-gemaakt, neem dan de parathionspuit en bespuit uw planten stuk voor stuk zo krachtig mogelijk en van alle kanten. Na een paar dagen spuit u de planten even krachtig met lauwwater af. Tien tegen één, dat er dan bij oude Rebutia's, Lobivia's, bij zodevormende of uitstoelende cactussen nog wolluis te voorschijn komt. Laat de planten in de zon of desnoods bij de kachel opdrogen en zet ze, zo mogelijk van vreemde smetten vrij, weer op hun plaats.

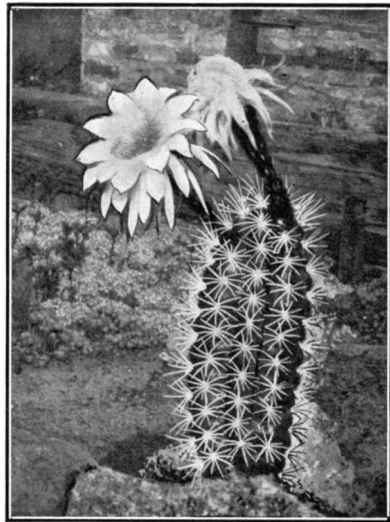
J. J. E. v. d. Thoorn.

TRICHOCEREUS CANDICANS.

De meeste cactusliefhebbers hebben wel een *Trichocereus candicans* (Gill.) Br. et R. in hun bezit of in hun bezit gehad; de oudere leden hebben de plant nog onder de naam *Echinopsis candicans* gekweekt. De plant is royaal met het geven van stekken en als de eigenaar dan op zijn beurt ook weer royaal is, komt zulk een plant in de meeste verzamelingen voor. Daar het contact met Amerikaanse liefhebbers groter is geworden, konden onze leden verleden jaar ook uit zaad *Trichocereus candicans* kweken.

Al is een mooie *candicans* geen zeldzaamheid, een bloeiende *candicans* is dat wel. De Heer W. Kamp te Zwollerkerspel was zo gelukkig zijn plant deze zomer in bloei te hebben.

De plant was van stek gekweekt en is nu negen jaar oud, 37 cm hoog en 14 cm breed. Ze bracht twee prachtige witte bloemen tot ontplooiing met een middel-lijn van 21 cm; de keel was lichtgroen,

Trichocereus candicans (foto: Wurtz)

de meeldraden geel en de stamper die vrij ver boven de meeldraden uitsteekt is groenachtig geel gekleurd.

Men beweert wel eens, dat als een zeldzaam bloeiende plant verpot is, dat ze dan dat zelfde jaar niet bloeit. Deze *candicans* was echter dit voorjaar verpot. De Heer Kamp bezit twee exemplaren van *Trichocereus candicans*, de ene plant heeft licht gele doorns en de andere heeft veel donkerder doorns die bovendien veel forser zijn. De plant met lichte doorns heeft gebloeid.

W. Wurtz.

Van de redactie.

J. B. LINDEYER †

Tot ons leedwezen vermelden wij, dat te 's-Gravenhage is overleden ons zeer geacht lid, de Heer J. B. Lindeyer.

Hij was een degelijk kenner en een goed kweker van succulente planten. Hij ging altijd kalm zijn weg, maar als het te pas kwam, kon hij de mooiste planten tonen en dat, terwijl zijn cactussen 's winters onder ongunstige omstandigheden in huis moesten worden opgeborgen.

Hij verdiepte zich gaarne in de levenswijze van de planten, leermiddelen zijn tegenwoordig zo gemakkelijk te bekomen, dat niemand onwetend behoeft te blijven als hij dat zelf niet verkiest, heeft hij eens geschreven. Hij hield niet van schermen, zet uw planten in de zon was zijn leuze.

Een artikel van zijn hand in Succulenta 1936 getiteld: „Cultuur in den ongeschermden platten bak” heeft nu na 14 jaar nog niets van zijn waarde verloren. Met onze vriend Lindeyer is een lid van de oude Haagse liefhebbersgarde heengegaan. J. J. E. v. d. Thoorn.

* * *

Van het standaardwerk „The Aloes of South Africa” door G. W. Reynolds, waarvan wij in Succ. 1950 nr. 4 een speciale editie, beperkt tot 500 exemplaren, annonceerden, verschijnt in December een goedkopere uitgave à £ 3/13/6, met extra verpakings- en portokosten groot 3/6 d. De auteur heeft persoonlijk 'n belangrijk bedrag in de kosten van deze uitgave bijgedragen. Het tweedeilge werk bevat in de inleidende hoofdstukken vele uitvoerige, historische gegevens. Zelden of nooit is een werk verschenen, dat foto's bevatte van elke soort van een plantengeslacht zoals die op de oorspronkelijke vindplaatsen voorkomen; 77 grote gekleurde platen tonen de planten zoals ze in de natuur groeien en bloeien.

Uitgave: The Trustees, The Aloes of South Africa Book Fund, Box 2097, Johannesburg, S. Afr.; ook te bestellen bij de erkende boekhandel in ons land. Voor een gezamenlijke bestelling, waarbij tevens reductie van prijs wordt verleend, wende men zich tot de redactie van dit blad.

* * *

Foto's (briefkaartformaat) van de groep deelnemers aan het congres op de Grasheuvel kunnen à 50 ct. per stuk worden besteld bij de redacteur; bij bestelling verschuldigd bedrag aan postzegels in te sluiten.

* * *

Naar het zich laat aanzien en voor zover wij nu reeds in verband met de ons toegezegde kopy kunnen beoordelen, belooft

ons orgaan het komende jaar niet alleen op peil te blijven, doch zal het in het belang van alle leden dit peil nog kunnen opvoeren.

Bestuursmededelingen

Leden, die hun lidmaatschap niet wensen te verlengen, worden, om moeilijkheden te voorkomen, er aan herinnerd, dat het lidmaatschap moet worden opgezegd vóór 1 December aan het secretariaat of aan het bestuur van de afdeling. (Art. 7. Huish. Reglement).

Afdelingssecretarissen worden vriendelijk verzocht aan het einde van het jaar, het secretariaat te willen toezenden, een ledenlijst der afdeling en een verslag der werkzaamheden in het afgelopen jaar.

SECRETARESSE.

VERENIGINGSINSIGNE.

Het verenigingsinsigne wordt toegezonden na ontvangst van een bedrag van f 1.00 per postwissel of storting op giro-rekening no. 551220 ten name van Mevr. J. Grullemans-van Berghem, Hereweg 19, Lisse. Verzoeken mede te delen op het stortingsbewijs of men een steekspeld of reversknoop ontvangen wil. De brochures zijn uitverkocht!

NIEUWJAARSWENSEN.

Ten behoeve van onze lezers die er prijs op stellen hun cactusvrienden ditmaal eens in het tijdschrift bij de jaarswisseling elkander veel heil en zegen toe te wensen, bestaat er gelegenheid tegen een bedrag van slechts f 1.— uw vrienden en bekenden uw heilwensen kenbaar te maken in onderstaande modellen.

JAN CACTUS

Opuntialaan 432 — Lithopsstad
wenst alle vrienden een gelukkig 1951.

PIETER HASELBERGII

Graesneristraat, 10 — Rebutiadorp.
P.F.

Het kost U slechts één gulden. Niet veel! Maar wist U, dat die gulden later weer omgezet wordt in een prachtige afbeelding in ons tijdschrift? Want het batig saldo komt ten goede aan het Clichéfonds. Geeft Uw advertentie dus tijdig op bij Mej. v. d. Thoorn, de Ruwent, Elburgerweg 57, Apeldoorn of bij H. v. d. Velde, Hofwijkstraat 17, den Haag.

Wij zorgen ervoor dat Uw kennissen tijdig op de hoogte worden gesteld van uw goede wensen door in de eerste week van Januari 1951 te verschijnen.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

BEGROTING 1950.

Ontvangsten:		Uitgaven:	
Saldo 1949	f 683,—	Drukkosten Succulenta	f 1900,—
Contributies	„ 2000,—	Gewone drukkosten	„ 75,—
Oude jaargangen	„ 60,—	Onkosten bestuur	„ 150,—
Advertenties	„ 100,—	Onkosten Bibliotheek	„ 100,—
Buitenl. tijdschriften	„ 50,—	Vergaderkosten	„ 50,—
Verkoop insignes	„ 50,—	Insignes	„ 150,—
		Saldo 31 Dec. 1950	„ 518,—
	f 2943,—		f 2943,—

NIEUWE LEDEN :

- J. J. van Dorp, van Goghstraat 108, Den Haag.
J. Marnier Lapostolle, Boulevard Haussmann 91, Paris.
D. Bonouvrier, Adr. van Bergenstraat 109, Utrecht.
W. S. Vreeling, Nes 66, Amsterdam-C.
E. Willemsen, Hazelaarweg 9, Hengelo.
C. G. Dirksen, Prins Bernardlaan 58, Soestdijk.
Mevr. Vroom, Lindenstraat 19, Haarlem.
A. F. Groen, Hoefkade 677, Den Haag.
Mej. W. Rot, Torneastraat 4, Zaandam.
J. Kroonenberg, Joos de Moorstraat 12 II, Amsterdam-W.
Mevr. C. Engel—Klerk, Hertzogstr. 22 rd, Haarlem.
D. Boeve, Wouwermanstr. 32, Deventer.
Mevr. G. Bomhof—Berns, Wijksheweg R 143, Terwolde bij Deventer.
J. Jonckbloedt, L. Herenstraat 22, Haarlem.
D. Martveldt, Rechtstraat 31, Wijk, bij Maastricht.
Mevr. R. Hummelman—Ierslot, Frans Halsstraat 110, Den Haag.
M. H. Orbon, Emmasingel 25, Weert L.
L. Noordijk, Middelstestraat 24, Weert L.
W. A. Luynenburg, Rijksstraatweg 42c, Duiwendrecht.
S. G. C. Löbker, Jac. Gorisstraat 79, Zaandam.
C. van Tilborg, Jac. Gorisstraat 79, Zaandam.

ADRESWIJZIGINGEN:

- J. van Aarst, thans Jasmijnplantsoen 24, Wageningen.
J. A. van Willigen, thans Edisonstraat 40, IJmuiden Oost.
J. A. Smith, thans Rijksstraatweg 806, Wassenaar.
W. J. van der Burggen, thans Bezuidenhoutseweg 257, Den Haag.
J. A. Schuurman, thans Gambir Timur 3, Djakarta, Indonesia.
K. Christijn, thans Montignystraat 104, Antwerpen.
W. A. de Graaff, thans Filips van Bourgondiëstraat 19, Schiedam.
L. C. Korevaar, thans Kramsvogellaan 6, Den Haag.
W. Pas, thans Vlierboomstraat 338, Den Haag.
S. R. P. R. Steltman, thans Lucas van Leijdenlaan 9, Heemstede.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis
Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Aangeboden: overjarige zaailingen van Lithops kunjasensis, kuibisensis, bella, olivacea, Fransiscii, karamontana, Erniana, Peersii, aucampiae, fulviceps, Triebneri, Ophthalmophyllum Schlechteri, Titanopsis calcarea, Hugo Schlechteri, Conophytum Elishae, bilobum, Gibbaeum Heathii, Lapidaria Margaretae, Bijlia cana. In ruil voor ultrasucculenten of vetplanten. Mevr. R. Dallinga-Mahler, Calandstraat 54, Leiden.

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

Succulenten

J. KROON
Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donkiaan 17, Voorschoten.

ZAADVERKOOP

AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS.

1	<i>Argyrodema angustipetalum</i> . f	0,25	48	<i>Lithops Venteri</i>	f	0,40
2	" <i>aureum</i>	" 0,25	49	<i>Pleiospilos Bolusii</i>	"	0,25
3	" <i>Kleynhansii</i>	" 0,25	50	" <i>Herrei</i>	"	0,25
4	" <i>necopinum</i>	" 0,25	51	<i>Rinephyllum Broomii</i>	"	0,25
5	" <i>productum</i>	" 0,25	52	" <i>Muirii</i> *	"	0,25
6	" <i>roseum</i>	" 0,25	53	<i>Opuntia Engelmannii</i> *	"	0,25
7	" <i>Schuldtii</i>	" 0,25	54	" <i>linguiforme</i> *	"	0,30
8	<i>Bijlia cana</i>	" 0,25	55	" <i>Dillenii</i> *	"	0,30
9	<i>Dinteranthus microspermus</i> ..	" 0,25	56	<i>Etus Grusonii</i>	"	0,30
10	" <i>Pole Evansii</i> ..	" 0,25	57	<i>Melocactus species</i>	"	0,30
11	<i>Cheiridopsis carnea</i>	" 0,25	58	<i>Astrophytum myriostigma</i>		
12	<i>Conophytum bilobum</i>	" 0,25		var. <i>columnaris</i> ..	"	0,35
13	<i>Frithia pulchra</i>	" 0,25	59	<i>Astrophytum ornatum</i>		
14	<i>Gibbaeum petrense</i>	" 0,25		var. <i>Mirbellii</i> ..	"	0,35
15	" <i>pubescens</i>	" 0,25	60	<i>Astrophytum ornatum</i>		
16	" <i>Shandii</i>	" 0,25		var. <i>virens</i> ..	"	0,35
17	<i>Lapidaria Margaretae</i>	" 0,25	61	<i>Gymnocalycium multiflorum</i> .	"	0,30
18	<i>Lithops Aucampiae</i>	" 0,25	62	" <i>multiflorum</i>		
19	" <i>bella</i>	" 0,25		var. <i>parisiensis</i> ..	"	0,30
20	" <i>Bromfieldii</i>	" 0,25	63	" <i>gibbosum</i> ..	"	0,30
21	" <i>Comptonii</i>	" 0,25	64	" <i>platense</i> * ..	"	0,30
22	" <i>Dinteri</i>	" 0,25	65	<i>Parodia rubiflora</i>	"	0,30
23	" <i>Erniana</i>	" 0,25	66	" <i>aureispina</i>	"	0,30
24	" <i>Helmutii</i>	" 0,25	67	" <i>catamarcensis</i>	"	0,30
25	" <i>insularis</i>	" 0,25	68	<i>Lobivia Bruchii</i>	"	0,35
26	" <i>Julii pallida</i>	" 0,25	69	" <i>Binghamiana</i> *	"	0,30
27	" <i>Julii reticulata</i>	" 0,25	70	" <i>gemengd</i>	"	0,15
28	" <i>karasmontana</i>	" 0,25	71	<i>Mam. Guelzowiana</i>	"	0,35
29	" <i>karasmontana</i>		72	" <i>hidalgensis</i>	"	0,20
	var. <i>lateritia</i> ..	0,25	73	" <i>rhodantha</i>		
	(geel bedoornd) ..	0,20		" <i>Droegeana</i> *	"	0,20
30	" <i>kuibisensis</i>	" 0,25	74	" <i>bocasana</i> *	"	0,20
31	" <i>Lerichiana</i>	" 0,25	75	<i>Notocactus floricomus</i>	"	0,25
32	" <i>Lesliei</i>	" 0,25	76	" <i>Ottonis</i>	"	0,25
33	" <i>marmorata</i> var.		77	" <i>Haselbergii</i>	"	0,25
	var. <i>umdausensis</i> ..	0,25	78	" <i>Leninghausii</i>	"	0,25
34	" <i>Marthae</i>		79	<i>Trichocereus Strausii</i>	"	0,30
	(syn. <i>inornata</i>) ..	0,25	80	" <i>Terscheckii</i>	"	0,30
35	" <i>mickbergensis</i>	" 0,25	81	<i>Pilocereus alensis</i>	"	0,30
36	" <i>olivacea</i>	" 0,25	82	<i>Rebutia minuscula</i>	"	0,15
37	" <i>opalina</i>	" 0,25	83	" <i>xanthocarpa</i> var.		
38	" <i>Otzeniana</i>	" 0,25		var. <i>salmonea</i> ..	"	0,20
39	" <i>Peersii</i>	" 0,25	84	<i>Echinocereus Engelmannii</i> ..	"	0,35
40	" <i>pulmonuncula</i>	" 0,25	85	" <i>scopulorum</i>	"	0,35
41	" <i>pseudotruncatella</i>	" 0,25	86	" <i>Websterianus</i>	"	0,35
42	" <i>rugosa</i>	" 0,25	87	" <i>Fendleri</i>	"	0,35
43	" <i>salicola</i>	" 0,25	88			
44	" <i>summitatum</i>	" 0,25				
45	" <i>terricolor</i>	" 0,25				
46	" <i>Triebneri</i>	" 0,25				
47	" <i>Van Zijllii</i>	" 0,25				

Van de met * gemerkte zaden is de voorraad gering.

De pakjes bevatten minstens 30 Mesem- of 20 Cactuszaden. Toezending volgt na ontvangst van het verschuldigde bedrag vermeerderd met f 0,15 voor verzendkosten. Verzoeken het bedrag over te maken per postwissel of door overschrijving of storting op postgirorekening 398972 ten name van Mej. J. J. E. van den Thoorn te Apeldoorn. Brieven betreffende de zaadverkoop richten aan Mej. J. J. E. van den Thoorn, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

SUCCULENTA

INHOUD
1949-1950

INHOUD 1949 – 1950

Het Rom. cijfer (I) verwijst naar jaargang 1949, (II) naar jaargang 1950.

<p>Adressen Hoofdbestuur (I) 16, (II) 16</p> <p>Adromischus (II) 33</p> <p>Adromischus maculatus (I) 41</p> <p>Afdeling Amsterdam (I) 37</p> <p>Afdeling 's-Gravenhage (I) 112</p> <p>Afdeling Haarlem (I) 112</p> <p>Afdeling Nijmegen (I) 112</p> <p>Aloe arborescens (II) 67</p> <p>Als de dagen lengen (II) 15</p> <p>Als de planten naar buiten gaan (I) 29</p> <p>Astroloba Herrei (II) 56</p> <p>Bandieten in de Cactuswereld (II) . 14</p> <p>Bekroonde leden (I) 112</p> <p>Beskouwinge oor die sogenoemde Mimiek van sekere Mesembryanthemum-soorte (I) 68</p> <p>Bestuursmededelingen (I) 80</p> <p>Bestuursmededelingen (II) 32, 80, 96</p> <p>Boekbesprekking (II) 9</p> <p>Boeken en tijdschriften (II) 30</p> <p>Bladstek (II) 77</p> <p>Bij de intrede (I) 1, (II) 1</p> <p>Cactussen zaaien (I) 13, (II) 15</p> <p>Clichéfonds (I) 67</p> <p>Collecties van Liefhebbers (II) . 72, 88</p> <p>Conferentie Grasheuvel Amersfoort (II) 32, 41</p> <p>Congres 1950 (II) 48, 80</p> <p>Conophytum percrassum (I) 17</p> <p>Contributieverhoging (I) 101</p> <p>De Cactus (I) 2</p> <p>Dertig jaren Succulenta (I) 34</p> <p>De Ruwent (II) 72</p> <p>Die gebruik van vetplante vir wetenskaplike doeleindes (I) 14, 31</p> <p>Doodgewone planten (I) 30</p> <p>Doorns of dorens? (II) 38</p> <p>Dubbel jubileum in Amsterdam (I) 90</p> <p>Duurzame vreugde (I) 58</p> <p>Echinopsis saltensis (II) 53</p> <p>Een goed middel tegen mieren (I) . 54</p> <p>Een groot liefhebber (II) 63</p> <p>Eigenaardige bloeiwijze Echinocereus Scheerii (II) 11</p> <p>Elk jaar verpotten niet noodzakelijk (I) 28</p> <p>Enige duizenden Ohm weerstand (I) 109</p> <p>Enten van Cactussen (I) 71, (II) . . . 5</p> <p>Enten van Cactussen, nogmaals (II) . 5</p> <p>Entstammen (II) 94</p> <p>Eriosyce Sandillon? (II) 58</p>	<p>Ervaringen van liefhebbers (II) 71, 95</p> <p>Euphorbia Echinus (I) 46</p> <p>Euphorbia's (I) 19, 94</p> <p>Fotowedstrijd (I) 32</p> <p>Gasteria liliputana (I) 85</p> <p>„ Schweickerdtiana (I) 60</p> <p>„ verrucosa (I) 10</p> <p>Gymnocalycium Damsii (I) 88</p> <p>„ De Laetii (I) 39</p> <p>„ Mihanovichii (I) 105</p> <p>„ Valnicekianum (I) 3</p> <p>„ Vatteri (II) 65</p> <p>Haworthia margaritifera en verwante vormen (I) 97</p> <p>Hemelsleutel (I) 64</p> <p>Hoe men zonder het zelf te willen Cactusliefhebber wordt (I) 81</p> <p style="text-align: right;">(II) 14</p> <p>Hohorst (II) 88</p> <p>Hoya carnosa (II) 7, 21</p> <p>Inlandse succulenten (I) . . . 6, 21, 64</p> <p>In memoriam Prof. Dr. G. C. Nel (II) 37</p> <p>Insecticide parathion (II) 74</p> <p>Interessante Euphorbia's (I) . . . 19, 94</p> <p>Internationale samenwerking (II) 32, 47, 90</p> <p>Jubileum Afd. Amsterdam (I) . 37, 90</p> <p>Jubileumklanken (I) 111</p> <p>Kalanchoë tomentosa (II) 44</p> <p>Kas of broeibak (I) 26</p> <p>Kring Nijmegen (I) 80</p> <p>Ledenbijeenkomst (II) 16</p> <p>Ledenwedstrijd (II) 16, 27</p> <p>Lithops fulviceps (II) 83</p> <p>Lithops rugosa (II) 54</p> <p>Lobivia nigrostoma (II) 2</p> <p>Mammillaria mazatlanensis (II) . . . 75</p> <p>Maritnocereus (II) 49</p> <p>Mieren (I) 54</p> <p>Mijn eerste stekjes (I) 26</p> <p>Naar het Famatinamassief (II) 24, 39</p> <p>Notocactus Herteri (II) 17</p> <p>Ons kan nie help nie (I) 40</p> <p>Onveriddelijke wetten (II) 31</p> <p>Onze inlandse succulenten (I) 6</p>
---	---

Opgepast (II)	6	Terugblik dertigjarig bestaan onze Vereniging (I)	34
Opuntia erinacea - ursina - utahensis (II)	4	The Aloes of South Africa (II)	53
Opuntia's (I) 22, (II)	4	Tien jaar Mesemcultuur (I)	51
Parathion (II)	74	Tradescantia navicularis (I) 92, (II)	13
Parodia microsperma (II)	81	Trichocereus candicans (II)	95
Peru (II)	79	Twee interessante Zuid-Afrikaanse Euphorbia's (II)	91
Practisch zaaitoestel (II)	23	Uit de Cactuswereld (II) 14, 19, 30,	46
Rebutia Einsteinii (I)	65	Uit de practijk (I) 77, 91, 104	
„ Haagei (II)	62	(II) 12, 26, 42, 60, 70,	84
„ Krainziana (I)	49	Uit eigen ervaring (I) 5, 26,	62
„ Wessneriana (I)	48	Uit het land der onbegrensde mogelijkheden (II)	15
Rectificatie (I) 70, (II)	82	Van de Redactie (I) 44, 108, (II)	96
Rhipsalis cribrata (II)	61	Verenigingsinsigne (II)	80
Rijkdom (I)	86	Verenigingsnieuws (I) 112, (II)	16
Samenstelling van het grondmengsel (I)	30	Vermeerdering uit bladstek (II) 77,	35
Schoonheid wilde vetplanten (I)	21	Verpotten (I) 28, (II)	94
Sedum Morganianum (II)	28	Verpotten grote, zware planten (II)	47
„ StahlII (II)	86	Verschil in kweekwijze (I)	28
Selenicereus grandiflorus (I)	107	Voor de lange winteravond (II)	21
Sempervivum arachnoideum (II)	22	Vragenrubriek (I) 84, 112, (II)	47
Specialiseren (I)	27	Waarom werd ik lid van Succulenta? (I)	78
Succulenten in de tuin (II)	92	Zaaien (I) 13, 47, (II) 15	23
Succulenten in onze tuin (I)	50	Zaaien zonder bodemverwarming (I)	47
Succulententuin Baai van San Francisco (I)	55	Zij die Succulenta groot maakten (I)	38
Succulent of niet? (I)	102		

AFBEELDINGEN

Adromischus festinus (II)	33	Euphorbia clandestina (II)	91
„ maculatus (I)	41	„ Echinus (I)	46
„ trigynus (I)	43	„ neutra (I)	20, 21
Aloe arborescens (II)	68, 69	„ squarrosa (I)	94
„ variegata (I)	78	„ stellata (I)	94
Astroloba Herrei (II)	56, 57	„ tubiglans (II)	91
Bladstekken (II)	77	Gasteria liliputana (I)	85
Botanische tuin Stellenbosch (I) 14,	31	„ Schweickerdtiana (I)	61
Cakile maritima (I)	9	„ verrucosa (I)	10
Cereus candicans (II)	39, 40	„ var. latifolia (I)	11
„ coerulescens (II)	24	Gibbaeum Nebrownii (I)	68
„ Coryne (I)	83	Gymnocalycium Damsii (I)	88
„ Vatter (II)	40	„ de Laetii (I)	39
Chamaecereus Silvestrii (I)	59	„ Mihanovichii (I)	105
Conophytum parcrassum (I)	17	„ Valnicekianum (I)	4
Dudleya pulverulenta (I)	56	„ Vatteri (II)	65
Echeveria's Mrs. Shutz (I)	57	Haworthia marg. var. minima (I)	98
Echinocereus Scheerii (II)	11	„ „ var. minima subv. polyphylla (I)	99
Echinopsis (I)	2	Hoya carnosa (II)	7, 8
Electrische verwarming (I)	109, 110	Hymenorebutia (I)	83
Entmethodes (I)	74, 75	Kalanchoë tomentosa (II)	45
Eriosyce Sandillon? (II)	58	Kas Dr H. W. de Boer (I)	52
		„ A. F. H. Buining (II)	88

Kas Mej. J. J. E. v. d. Thoorn (II) 72,	73	Rebutia Einsteinii (I)	66
„ A. J. A. Uitewaal (I)	28	„ Haagei (II)	62
Lithops fulviceps (II)	83	„ Krainziana (I)	49
„ rugosa (II)	54	„ Wessneriana (I)	48
Lobivia's (natuuropname) (I)	81	Salicornia europaea (I)	9
Lobivia nigrostoma (II)	3	Sedum acre (I)	7
Mammillaria candida (I)	22	„ Morganianum (II)	28
„ mazatlanensis (II) 75, 76		„ rupestre (I)	7
Maritinocereus gracilis (II) 49, 50, 51		„ Stahlian (II)	86
Natuuropn. Famatinagebergte (II)	24	„ Thelephium (I)	8
„ Peru (II)	79	Selenicereus grandiflorus (I)	107
Notocactus Herteri (II)	18, 19	Sempervivum arachnoideum (II)	22
Opuntia clavioides (I)	22	„ tectorum (I)	6
„ diademata (I) 24, (II)	24	Stapelia (bestuiving) (II)	10, 11
„ monacantha variegata (I)	22	Succulententuin de Mortier (II)	93
„ vestita major (I)	25	„ Bommeljé (I)	50
Parodia microsperma (II)	81	„ Mrs. Mikelson (I)	55
Portret baas Bakker (II)	20	Titanopsis calcarea (I)	69
„ eerste bestuur (I)	34	Tradescantia navicularis (I)	92, 93
„ Prof. Dr G. C. Nel (II)	37	Trichocereus candicans (II)	95
		Welwitschia mirabilis (I)	63
		Zaaitoestel (II)	23

